

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde måndagen den 24 mars 2025****Tid:**

kl. 13:00-21:49

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-63

Justerat den 27 mars 2025

Anslaget den 28 mars 2025

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Karin Jöback
Sekreterare

ÄRENDELISTA

- §1 Mötet öppnas
- §2 Närvaro
- §3 Justering
- §4 Bordlagda motioner
- §5 Ändring av föredragningslistan
- §6 Sammanträdet ajournerades mellan kl 15:55-16:00
- §7 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) med anledning av hotet mot den privata hemtjänsten
- §8 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) angående arbetet mot olovliga bosättningar
- §9 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) angående stadens snöröjning
- §10 Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare
- §11 Bordläggning av interpellationer
- §12 Ändring av föredragningslista
- §13 Nya interpellationer
- §14 Frågestund
- §15 Sammanträdet ajournerades mellan kl 17:58-18:00
- §16 Närvaro
- §17 Anmälningsärenden till kommunfullmäktige år 2025
- §18 Valärenden i kommunfullmäktige 2025
- §19 Beslut av behandlade motioner

- §20 Motion om att rädda Rålis
- §21 Motion om att utreda och att tillskapa sociala bostäder i Stockholm
- §22 Motion om att staden ska kunna erbjuda mer stadsodling till stockholmarna
- §23 Motion om att bygga Förbifart Skarpnäck
- §24 Motion om att rädda Fredhällsparken från exploatering
- §25 Motion om fler snöröjda fotbollsplaner
- §26 Motion om att bygga en evenemangshall
- §27 Motion om att namnge namnlös plats vid gamla Arkitektskolan
- §28 Motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare
- §29 Motion om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka
- §30 Motion om yrkesgymnasium
- §31 Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga
- §32 Motion om att möjliggöra karriärtjänster inom förskolan
- §33 Motion om samspel i förskolan
- §34 Motion om att synliggöra arbetsgivaravgiften
- §35 Genomförandebeslut Projekt Johanneshovs trafikplats
- §36 Ny taxakategori i taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd - Fast utställningsplats för tillhandahållande av friflytande enpersonsfordon med pedal
- §37 Motion om en handlingsplan för en ökad energilagring
- §38 Motion om att Stockholms stad bör inrätta en Nattborgmästare

- §39 Motion om att granska de kommunala utbetalningarna med AI
- §40 Motion om stärk arbetet med att ansöka om EU-medel
- §41 Motion om att utöka antalet akutskolor i Stockholms stad
- §42 Motion om att mäta läsförståelse
- §43 Motion om att centralisera handläggningen av ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson
- §44 Motion om att granska inkomstfusk för personer med försörjningsstöd via ideella föreningar
- §45 Motion om ett modernt och tillgängligt föräldraskapsstödsprogram i grundskolan
- §46 Motion om skolfrid
- §47 Motion om ett utvecklat värderingsarbete i skolan
- §48 Motion om att utveckla de skolsociala teamen
- §49 Motion om Matmarknad Stockholm – Mat är kultur
- §50 Motion om bättre förutsättningar för elsparkcyklar
- §51 Motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster
- §52 Motion om muralmålningar under stadens broar
- §53 Motion om ny policy för mikromobilitetsfordon
- §54 Motion om fler tätortsnära betesdjur
- §55 Motion om att dömda till samhällstjänst genom Frivården ska göra rätt för sig
- §56 Motion om att införa onödighetsinventering
- §57 Motion om att införa Samordnare krisstöd i beredskap (SKiB)
- §58 Motion om att du ska få elda kvistar i din egen trädgård

- §59 Motion om att placera vertikala planteringar i Stockholm stad
- §60 Motion om internationellt klimatbistånd
- §61 Bordlagda motioner
- §62 Nyväckta motioner
- §63 Mötet avslutas

§ 1
Mötet öppnas

**§ 2
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 3
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 27 mars 2025.

§ 4
Bordlagda motioner

Beslut

Motionerna med nummer 4-15, 17, 19-20 i ärendelistan debatterades och bordläggs för beslut efter kl 18:00. För yrkanden och beslut se paragraf 20-34.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

**§ 5
Ändring av föredragningslistan**

Punkterna 21-51 i kungörelsen behandlades efter punkten 82 i kungörelsen.

§ 6
Sammanträdet ajournerades mellan kl 15:55-16:00

§ 7

Interpellation av Nike Örbrink (KD) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) med anledning av hotet mot den privata hemtjänsten

KS 2024/1112

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation med anledning av hotet mot den privata hemtjänsten.

Kommunfullmäktige beslutade den 4 november 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Boucher (V) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 8

Interpellation av Nike Örbrink (KD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) angående arbetet mot olovliga bosättningar

KS 2024/1207

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation angående arbetet mot olovliga bosättningar.

Kommunfullmäktige beslutade den 2 december 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 9

Interpellation av Nike Örbrink (KD) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP) angående stadens snöröjning

KS 2024/1283

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Nike Örbrink (KD) har ställt en interpellation angående stadens snöröjning.

Kommunfullmäktige beslutade den 2 december 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Strömgren (MP) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

§ 10**Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare**

KS 2024/1319

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Jönsson (L) har ställt en interpellation om handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare.

Kommunfullmäktige beslutade den 16 december 2024 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Ojanne (S) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

**§ 11
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna med nummer 56-72 i kungörelsen.

§ 12
Ändring av föredragningslista

Punkten 82 i kungörelsen behandlades före punkten 75 i kungörelsen.

§ 13 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationen får ställas.
2. Interpellationen bordläggs.

Nya interpellationer

1. Interpellation av Sophia Granswed Baat (M) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om konsekvenser för invånarna i Skärholmen och Hägersten-Älvsjö, av S-styrda regionens prisdumpning av psykiatrin.

Rotel IV Dnr KS 2025/373

2. Interpellation av Ole-Jörgen Persson (M) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om konsekvenser för invånarna i Järva, av S-styrda regionens prisdumpning av psykiatrin.

Rotel IV Dnr KS 2025/388

3. Interpellation från Sergej Salnikov (SD) till bostads- och fastighetsborgarrådet Clara Lindblom (V) angående stadens arbete med att lokalisera och nyttja fastigheter som skyddsrum.

Rotel V Dnr KS 2025/411

**§ 14
Frågestund****Fråga 1**

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om trygghetskameror.

Borgarrådet Österberg (S) svarar på frågan.

Fråga 2

Gabriel Kroon (SD) ställer en fråga om borgarrådet kommer att skövla Västertorpsparken för att bygga nya bostäder.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 3

Hanna Wistrand (L) ställer en fråga om heltid som norm - utifrån valfrihetsperspektiv.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 4

Jonas Naddebo (C) ställer en fråga om att bara bada bastu.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 5

Per Rosencrantz (M) ställer en fråga om majoriteten prioriterar bort innerstaden.

Borgarrådet Österberg (S) svarar på frågan.

Fråga 6

Emelie Wassermann (SD) ställer en fråga om hur borgarrådet ser på att skolans laptops saknar tillräckliga filter och ger elever tillgång till olämpligt innehåll.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Robin Nilsen (L) ställer en fråga om hur majoriteten ser på förtätningen i söderort samt på vilken ställning stadens strategi för varsam utveckling av småhus- och villaområden har.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Claes Nyberg (C) ställer en fråga om flickors rätt till trygghet och frihet i stadens skolor.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

§ 15
Sammanträdet ajournerades mellan kl 17:58-18:00

**§ 16
Närvaro**

Närvaro, se bilaga 1.

§ 17

Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2025

KS 2025/13

Beslut

Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige och noteras i protokollet:

Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige
under tiden 6/3 2025 – 19/3 2025

Nacka tingsrätt, Mark- och miljödomstolen

Dom (2025-03-14) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2024-09-02 § 18 detaljplan för Konsthallen 15 m.fl. i stadsdelen Djurgården.

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Mål nr P 7738-24.

KS 2024/1048-12

§ 18 Valärenden i kommunfullmäktige 2025

Avsägelse och fyllnadsval samt beslut om fortsatt uppdrag som revisor vid förändrad valbarhet KS 2025/9

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag och tilläggsförslag från Gabriel Kroon (SD).
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.
7. Amanj Mala-Ali (S) får kvarstå i uppdragen som ledamot i Revisorsgrupp 1 och Revisorsgrupp 3, ersättare i Revisorskollegiet och lekmanrevisor i Skolfastigheter i Stockholm AB samt i Abderus 100 Holding Samhällsfastigheter i Stockholm AB, Epimetheus 100 Holding Samhällsfastigheter i Stockholm AB och Erato 101 Samhällsfastigheter i Stockholm AB då valbarheten upphört på grund av flytt.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 24 mars behandlas.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige utser Maria Sawon (SD) till ersättare i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tilläggsförslag från Gabriel Kroon (SD). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 19
Beslut av behandlade motioner

Motionerna med nummer 4-15, 17, 19-20 i ärendelistan beslutas,
För yrkanden och beslut se paragraf 20-34.

§ 20

Motion om att rädda Rålis

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2023/1389

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att rädda Rålis.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21

Motion om att utreda och att tillskapa sociala bostäder i Stockholm

Motion av Jan Jönsson m.fl. (alla L)

KS 2024/404

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att utreda och att tillskapa sociala bostäder i Stockholm.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

André Nilsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag, Liberalernas förslag och Centerpartiets förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Motion om att staden ska kunna erbjuda mer stadsodling till stockholmarna****Motion av Therese Lindström och Theréz Randquist (båda M)**

KS 2024/612

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att staden ska kunna erbjuda mer stadsodling till stockholmarna.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Therese Lindström (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag och Moderaternas förslag.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23

Motion om att bygga Förbifart Skarpnäck

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2024/692

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att bygga Förbifart Skarpnäck.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

André Nilsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24

Motion om att rädda Fredhällsparken från exploatering

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2024/925

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens utlåtande.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att rädda Fredhällsparken från exploatering.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns tre förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag, Moderaternas förslag och Centerpartiets förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25

Motion om fler snöröjda fotbollsplaner

Motion av Jonas Naddebo (C)

KS 2024/73

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om fler snöröjda fotbollsplaner.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Hassan Jama (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26

Motion om att bygga en evenemangshall

Motion av Jonas Naddebo (C)

KS 2024/271

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att bygga en evenemangshall.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27**Motion om att namnge namnlös plats vid gamla
Arkitektskolan****Motion av Rasmus Jonlund (L)**

KS 2024/257

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att namnge namnlös plats vid gamla Arkitektskolan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28

Motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare

Motion av Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L)

KS 2024/261

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Christina Tufvesson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29**Motion om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka****Motion av Jan Jönsson och Isabel Smedberg-Palmqvist (båda L)**

KS 2024/541

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 30 Motion om yrkesgymnasium

Motion av Jan Jönsson (L)
KS 2024/544

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om yrkesgymnasium

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 31**Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga****Motion av Andréa Hedin (M)**

KS 2024/238

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Mattsson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 32**Motion om att möjliggöra karriärtjänster inom förskolan****Motion av Andréa Hedin och Sophia Granswed Baat
(båda M)**

KS 2024/515

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att möjliggöra karriärtjänster inom förskolan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Mattsson (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 33

Motion om samspel i förskolan

Motion av Jan Jönsson och Åsa Nilsson Söderström (båda L)

KS 2024/942

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om samspel i förskolan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Cecilia Herrström (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Åsa Nilsson Söderström (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 34

Motion om att synliggöra arbetsgivaravgiften

Motion av Per Rosencrantz (M)

KS 2024/236

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att synliggöra arbetsgivaravgiften.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Per Rosencrantz (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 35

Genomförandebeslut Projekt Johanneshovs trafikplats

Hemställan från trafiknämnden

KS 2024/1416

Beslut

1. Trafiknämnden medges rätt att genomföra Projekt Johanneshovs trafikplats till en utgift om 52 mnkr.
2. Utgifterna för 2025 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget.
3. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2026.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Genomförandebeslut Projekt Johanneshovs trafikplats.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) och Maria Mustonen (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M), borgarrådet Jönsson (L) och Destiny Zandi Lindgren (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 36**Ny taxakategori i taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd - Fast utställningsplats för tillhandahållande av friflytande enpersonsfordon med pedal****Hemställan från trafiknämnden**

KS 2025/279

Beslut

Ändring av Taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd avseende införande av en ny taxakategori, Fast utställningsplats för tillhandahållande av friflytande enpersonsfordon med pedal, i enlighet med bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 15 april 2025.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Ny taxakategori i taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd - Fast utställningsplats för tillhandahållande av friflytande enpersonsfordon med pedal.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 37

Motion om en handlingsplan för en ökad energilagring

Motion av Jonas Naddebo (C)

KS 2024/489

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om en handlingsplan för en ökad energilagring.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Bjarne Snis Sigtryggsson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 38**Motion om att Stockholms stad bör inrätta en
Nattborgmästare****Motion av Andréa Hedin och Dennis Wedin (båda M)**

KS 2024/518

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att Stockholms stad bör inrätta en Nattborgmästare.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Gustav Österman (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 39

Motion om att granska de kommunala utbetalningarna med AI

Motion av Gabriel Kroon (SD)

KS 2024/539

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att granska de kommunala utbetalningarna med AI.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Andreas Lind (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriell Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 40**Motion om stärk arbetet med att ansöka om EU-medel****Motion av Gabriel Kroon (SD)**

KS 2024/540

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om stärk arbetet med att ansöka om EU-medel.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Andreas Lind (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 41

Motion om att utöka antalet akutskolor i Stockholms stad

Motion av Andréa Hedin (M)

KS 2024/512

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att utöka antalet akutskolor i Stockholms stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) och Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 42**Motion om att mäta läsförståelse****Motion av Andréa Hedin (M)**

KS 2024/926

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att mäta läsförståelse.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 43**Motion om att centralisera handläggningen av ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson****Motion av Gabriel Kroon och Emelie Wassermann (båda SD)**

KS 2024/407

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att centralisera handläggningen av ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Felix Finnveden (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Emelie Wassermann (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 44**Motion om att granska inkomstfusk för personer med försörjningsstöd via ideella föreningar****Motion av Gabriel Kroon m.fl. (alla SD)**

KS 2024/952

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att granska inkomstfusk för personer med försörjningsstöd via ideella föreningar.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Ulrika Lorentzi (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 45**Motion om ett modernt och tillgängligt
föräldraskapsstödsprogram i grundskolan****Motion av Andréa Hedin (M)**

KS 2024/389

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om ett modernt och tillgängligt föräldraskapsstödsprogram i grundskolan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M) och borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 46 Motion om skolfrid

Motion av Jan Jönsson (L)
KS 2024/543

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om skolfrid.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 47

Motion om ett utvecklat värderingsarbete i skolan

Motion av Jan Jönsson (L)

KS 2024/609

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om ett utvecklat värderingsarbete i skolan.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 48

Motion om att utveckla de skolsociala teamen

Motion av Jan Jönsson (L)

KS 2024/610

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att utveckla de skolsociala teamen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Bjuggren (S) och Tina Kratz (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Hedin (M), borgarrådet Jönsson (L) och Claes Nyberg (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 49**Motion om Matmarknad Stockholm – Mat är kultur****Motion av Gabriel Kroon m.fl. (SD)**

KS 2024/410

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om Matmarknad Stockholm – Mat är kultur.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag och Sverigedemokraternas förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 50

Motion om bättre förutsättningar för elsparkcyklar

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2024/517

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om bättre förutsättningar för elsparkcyklar.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 51

Motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster

Motion av Jonas Naddebo och Svante Linusson (båda C)

KS 2024/576

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i detta utlåtande.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 52

Motion om muralmålningar under stadens broar

Motion av Gabriel Kroon och Anders Lindman (båda SD)

KS 2024/681

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtande.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om muralmålningar under stadens broar.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 53**Motion om ny policy för mikromobilitetsfordon****Motion av Gabriel Kroon och Anders Lindman (båda SD)**

KS 2024/683

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om ny policy för mikromobilitetsfordon.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Strömgren (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 54

Motion om fler tätortsnära betesdjur

Motion av Jonas Naddebo (C)

KS 2024/488

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om fler tätortsnära betesdjur.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Bjarne Snis Sigtryggsson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 55

Motion om att dömda till samhällstjänst genom Frivården ska göra rätt för sig

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2024/513

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att dömda till samhällstjänst genom Frivården ska göra rätt för sig.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Arvid Vikman Rindevall (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) och borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 56

Motion om att införa onödighetsinventering

Motion av Jonas Naddebo (C)

KS 2024/490

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att införa onödighetsinventering.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Alma Carlsson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 57

Motion om att införa Samordnare krisstöd i beredskap (SKiB)

Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfven (båda L)

KS 2024/607

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att införa Samordnare krisstöd i beredskap (SKiB).

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Anne-Lie Elfven (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 58

Motion om att du ska få elda kvistar i din egen trädgård

Motion av Dennis Wedin (M)

KS 2024/516

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att du ska få elda kvistar i din egen trädgård.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 59

Motion om att placera vertikala planteringar i Stockholm stad

Motion av Jan Jönsson och Elin Hjelmestam (båda L)

KS 2024/611

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om att placera vertikala planteringar i Stockholm stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag och Liberalernas förslag. Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 60**Motion om internationellt klimatbistånd****Motion av Gabriel Kroon (SD)**

KS 2024/685

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Motion om internationellt klimatbistånd.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 61
Bordlagda motioner**

Motionerna med nummer 16, 18, 25, 34, 35 och 48-51 i kungörelsen bordläggs.

§ 62

Nyväckta motioner

Följande motioner väcktes under perioden 11 mars till 24 mars 2025:

1. Motion om Stockholms stad skapa förutsättningar för nya innovativa modeller inom bostadsbyggandet. Motion av Jan Jönsson och Björn Ljung (båda L).
Rotel I. Dnr KS 2025/389
2. Motion om att grundligt utreda stadens inblandning i verksamheten kopplad till pojkhemmet Eolshäll. Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L).
Rotel IV. Dnr KS 2025/409
3. Motion om tillsätt en slöseriombudsman i staden! Motion av Nike Örbrink (KD).
Rotel I. Dnr KS 2025/410
4. Motion om bibehållen subventionerad taxa för idrottsföreningar vid servering av folköl. Motion av Jonas Naddebo (C), Dennis Wedin (M) och Nike Örbrink (KD).
Rotel II. Dnr KS 2025/419
5. Motion om att omgående etablera en ny återvinningscentral i västra Söderort. Motion av Anette Hellström och Johan Nilsson (båda M).
Rotel IX. Dnr KS 2025/426
6. Motion om åtgärder för lägre matpriser. Motion av Dennis Wedin (M).
Rotel II. Dnr KS 2025/428
7. Motion om att öka antalet kolonilotter för att främja en hållbar stadsutveckling. Motion av Jan Jönsson och Björn Ljung (båda L).
Rotel VIII. Dnr KS 2025/429
8. Motion om att värna stadens föreningsliv från vräkningar till följd av hyreshöjande renoveringar. Motion av Jan Jönsson och Björn Ljung (båda L).
Rotel V. Dnr KS 2025/431
9. Motion om att skapa fler platser för föreningar och lokala entreprenörer i Stockholms stad. Motion av Jan Jönsson och Christina Tufvesson (båda L). Rotel III. Dnr KS 2025/432

10. Motion om att samla alla parkeringshus under ett bolag. Motion av Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L).
Rotel VIII. Dnr KS 2025/433

11. Motion om Skolfrid och att skydda barn i trafiken till och från stadens skolor. Motion av Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L).
Rotel VIII. Dnr KS 2025/434

12. Motion om att Stockholm ska inrätta en avtalscontroller. Motion av Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L).
Rotel VIII. Dnr KS 2025/435

13. Motion om att utvärdera stadens miljözoner. Motion av Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L).
Rotel VIII. Dnr KS 2025/436

14. Motion förbättrad tillgänglighet och framkomlighet i stadsmiljön. Motion av Jan Jönsson och Sara Svanström (båda L).
Rotel VIII. Dnr KS 2025/437

15. Motion om att etablera Viva Lyceum vård och omsorg. Motion av Jan Jönsson (L).
Rotel III. Dnr KS 2025/438

16. Motion om att implementera läsningsmetoden "phonics". Motion av Jan Jönsson (L).
Rotel III. Dnr KS 2025/439

17. Motion om att kartlägga förekomsten av afrofobi. Motion av Jan Jönsson (L).
Rotel III. Dnr KS 2025/441

18. Motion om att kartlägga förekomsten av homo- och transfobi i Stockholms stads verksamheter. Motion av Jan Jönsson (L).
Rotel I. Dnr KS 2025/442

19. Motion om att ändra i samverkansavtalet så att SISAB tar kostnader som rör skolbyggnader och skolornas arbetsmiljö. Motion av Jan Jönsson (L).
Rotel III. Dnr KS 2025/444

20. Motion om en ny kartläggning av antisemitism. Motion av Jan Jönsson (L).
Rotel III. Dnr KS 2025/445

21. Motion om tillgängliga skolgårdar. Motion av Jan Jönsson (L).
Rotel III. Dnr KS 2025/446

22. Motion om att underlätta för besöksnäringen. Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L).
Rotel I. Dnr KS 2025/447

23. Motion om att inrätta ett kompetenscenter mot transnationellt förtryck i Stockholm. Motion av Åsa Nilsson Söderström (L).
Rotel IV. Dnr KS 2025/448

24. Motion om att utreda förutsättningarna för en konstgjord surfvåg i Slussen. Motion av André Nilsson (L).
Rotel II. Dnr KS 2025/457

25. Motion om att Stockholm ska ta fram en modell för uppdelade avgifter för detaljplaner. Motion av Björn Ljung och André Nilsson (båda L).
Rotel II. Dnr KS 2025/458

26. Motion om stärkt integrering av stadens policydokument i stadsutvecklingsprocessen. Motion av Björn Ljung och André Nilsson (båda L).
Rotel II. Dnr KS 2025/459

27. Motion om att Stockholm stad ska utreda ett återstartsstöd för idrottsföreningar. Motion av Hanna Wistrand (L).
Rotel II. Dnr KS 2025/462

28. Motion om att utreda möjligheten att anlägga en multibana för skidor och parasport. Motion av Hanna Wistrand (L).
Rotel II. Dnr KS 2025/464

29. Motion om att utreda möjligheten att införa simskola i samarbete med SFI. Motion av Hanna Wistrand (L).
Rotel II. Dnr KS 2025/465

30. Motion om att Stockholm ska inrätta en miljöcontroller till Brommaprojektet. Motion av Jan Jönsson och Elin Hjelmestam (båda L).
Rotel I. Dnr KS 2025/466

31. Motion om förbjud skyltar på andra språk än svenska. Motion av Gabriel Kroon och Tapani Juntunen (båda SD).
Rotel VIII. Dnr KS 2025/476

32. Motion om låt Stockholmare köpa träd. Motion av Gabriel Kroon (SD).
Rotel VIII Dnr KS 2025/477

33. Motion om att omvandla amfiteatern vid Rålambshovsparken till en mötesplats. Motion av Gabriel Kroon och Liliane Åkerlund (båda SD).

Rotel I. Dnr KS 2025/478

§ 63
Mötet avslutas

STOCKHOLMS STAD

Bilaga 1**Kommunfullmäktige****2025-03-24**

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
48	(S) Burell, Olle §§ 1-4 (ärende 4-6 i kallelsen), 16-40, 54-63		12:58	21:49
77	(M) Brinck, Cecilia §§ 4 (ärende 12-20 i kallelsen), 5-13, 41-47		14:53	21:49
47	(V) Stenudd, Sara §§ 4 (ärende 7-11 i kallelsen), 14-15, 48-53		13:50	21:49
56	(S) Abdullahi Ali, Nassir		17:52	21:49
105	(V) Ali Hassan, Shamso	Jama, Hashim Mohamed	17:44	21:49
42	(C) Ali, Ismail		17:22	21:48
102	(S) Aranda de Gutiérrez, Norma	Stark, Emelie	15:56	21:49
89	(MP) Badeli, Aida	Beer, Tomas	16:36	21:49
96	(S) Bengtsson, Frida		17:43	21:49
46	(C) Bessner, Linn		12:58	15:54
23	(S) Bjuggren, Emilia		12:58	21:49
8	(V) Boucher, Torun		12:58	21:49
93	(S) Bustos, Emil		12:58	21:49
58	(S) Carlsson Hallberg, Ewa		12:58	21:49
94	(S) Carlsson, Alma		13:00	21:49
13	(M) Cederschiöld, Anna		13:12	21:49
80	(SD) Edin, Anders		12:58	21:49
53	(S) Edlund, Ingela		12:58	21:49
40	(L) Elfvén, Anne-Lie		12:58	21:49
67	(M) Elmlund, Annika		12:58	21:49
95	(S) Finnveden, Felix		15:31	21:49
12	(M) Granswed Baat, Sophia		13:06	21:49
103	(S) Güler, Esme		14:27	21:49
52	(S) Göransson, Anders		12:58	21:49

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
51	(MP) Hansson, Martin		12:58	21:49
4	(M) Hedin, Andréa		13:38	21:49
66	(M) Hedrup, Tom	Gardos Ek, Petra	17:04	21:49
61	(S) Heinonen, Johan		13:00	21:49
34	(M) Hellström, Anette	Erbe, Torbjörn	12:58	15:57
34	(M) Hellström, Anette		16:13	18:02
106	(V) Herrström, Cecilia		13:57	21:49
37	(KD) Hollis, Michaela	Lindgren, Destiny Zandi	12:58	21:49
107	(V) Holm, Jens		17:57	21:49
70	(M) Hökmark, Christoffer		16:53	21:49
43	(C) Ibrahim, Ashna		16:48	21:49
19	(C) Jacobsson, Kristin		12:58	21:49
30	(V) Jama, Hassan		13:08	21:48
88	(MP) Jama, Mansur	Grolander, Sara	17:45	21:49
39	(L) Jonlund, Rasmus	Nilsen, Robin	14:21	21:49
79	(SD) Juntunen, Tapani	Carlberg, Ann-Christine	15:21	21:49
18	(L) Jönsson, Jan		12:58	21:49
101	(S) Kazinic, Elvir		17:27	21:49
62	(V) Kratz, Tina		12:58	21:49
86	(SD) Kroon, Gabriel		13:18	21:49
81	(SD) Kroon, Julian		12:58	21:49
104	(V) Körhan, Özlem	Ehrnström, Thomas	17:59	21:49
36	(M) Lennaárd, Fritz		12:58	21:49
99	(S) Lind, Andreas		12:58	21:49
7	(V) Lindblom, Clara		13:05	21:49
60	(S) Lindgren, Jimmy		12:58	21:49
71	(M) Lindström, Therese		12:58	21:49
45	(C) Linusson, Svante		13:01	21:49
16	(L) Ljung, Björn	Nilsson, André	13:04	21:49

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
64	(V) Ljuslin, Maria		17:56	21:49
97	(S) Lorentzi, Ulrika		12:58	21:49
11	(M) Lutz, Kristina		12:58	21:49
9	(V) Mattsson, Alexandra		12:58	21:49
31	(V) Mayr, Marre	Nylander, Jackie	16:48	21:49
63	(V) Mjörnberg, Robert		12:58	18:02
38	(KD) Modig, Aron		17:56	21:49
28	(V) Mohammed, Rashid	Ehrnström, Thomas	12:58	17:55
28	(V) Mohammed, Rashid		17:55	21:49
29	(V) Mustonen, Maria		12:58	21:49
20	(C) Naddebo, Jonas		12:59	21:49
41	(L) Nilsson Söderström, Åsa		13:36	18:36
32	(M) Nilsson, Johan	Stahre, Robert	13:39	17:42
32	(M) Nilsson, Johan		17:43	19:45
10	(M) Nilsson, Jonas	Virro, Henrik	12:58	17:51
10	(M) Nilsson, Jonas		18:01	21:49
92	(S) Nyberg, Berit		12:58	21:49
44	(C) Nyberg, Claes		16:02	21:49
87	(MP) Obermüller, Cecilia		12:59	21:49
24	(S) Ojanne, Alexander		12:59	21:49
33	(M) Paccamonti, Johan	Jönsson, Peter	17:14	21:49
100	(S) Palm, Ulrika		17:23	21:49
91	(S) Risberg, Eva		12:58	16:41
91	(S) Risberg, Eva	Hansson, Curre	16:41	21:49
72	(M) Rosencrantz, Per		13:08	21:49
90	(MP) Runsten, Magnus		12:59	21:49
69	(M) Sakala, Aleks	Persson, Ole-Jörgen	12:58	15:54
69	(M) Sakala, Aleks		16:01	21:49
83	(SD) Salnikov, Sergej		12:58	21:49

Plats	Ledamot	Ersättare	Ankom	Utgick
27	(S) Salvo, Maria-Elsa	Pettersson, Fredrik	12:58	21:49
65	(V) Sharaf Abdi, Ahmed	Egeltoft, Hanna	17:49	21:49
54	(S) Sjöberg, Ulla		12:58	21:49
35	(M) Sjölander, Henrik	Randquist, Theréz	15:55	21:49
17	(L) Smedberg-Palmqvist, Isabel	Hjelmestam, Elin	13:22	21:49
98	(S) Snis Sigtryggsson, Bjarne		12:58	21:49
57	(S) Stavling, Margareta		12:58	21:49
50	(MP) Strömgren, Lars		13:00	21:49
74	(L) Svanström, Sara	Fors, Emilie	17:48	21:49
84	(SD) Söderström, Leif		13:07	21:49
75	(L) Tufvesson, Christina		12:58	16:30
75	(L) Tufvesson, Christina	Wistrand, Hanna	16:32	21:49
22	(S) Valeskog, Jan		12:58	21:49
26	(S) Vikman Rindevall, Arvid		12:59	21:49
85	(SD) Vinge, Linnéa	Johnsson, Mats	13:11	21:49
55	(S) Walther, Ulf		17:55	21:49
21	(S) Wanngård, Karin	Lagerkvist Tranströmer, Britten	12:58	21:49
82	(SD) Wassermann, Emelie		12:58	21:49
5	(M) Wedin, Dennis		12:58	21:49
68	(M) Wejke Norberg, Lou-Ann		14:31	21:49
73	(M) Werner, Hanna		13:20	21:49
78	(SD) Åkerlund, Liliane		12:58	21:49
15	(KD) Örbrink, Nike		13:42	21:49
25	(S) Österberg, Anders		12:58	21:49
59	(S) Österman, Gustav		12:58	21:49
Övr.	(M) Fjellner, Christofer		18:02	21:49
Övr.	(MP) Lindhagen, Åsa		17:58	21:49

Yttranden 2025-03-24

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 24 mars 2025

§ 7 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till äldre- och kulturborgarrådet Torun Boucher (V) med anledning av hotet mot den privata hemtjänsten

Anförande nr 1

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag hänvisar till det redan utskickade svaret.

Anförande nr 2

N i k e Ö r b r i n k (KD): Stockholmarna gillar valfrihet. Här har hela 60 procent av dem som har hemtjänst valt en i privat regi. De privata aktörerna, både vinstdrivande och idéburna, bidrar till att erbjuda en mångfald inom stadens äldreomsorg. De bidrar med omhändertagande av äldre och arbetsplatser för dem som vill omhänderta.

Det ansträngda ekonomiska läge som hela Sverige befinner sig i undantar verkligen inte äldreomsorgen. Här har vi haft kostnadsökningar på uppemot 14 procent de senaste åren. Det är väldigt långt från de svaga uppräknings på knappt 6 procent som vänsterstyret matchat med.

Jag noterar att styret, när de säger att regeringen skär ned på välfärden, hänvisar till just kostnadsökningar inom välfärden, som de menar inte möts med samma uppräknings av statsbidragen. Jag vill därför understryka att det uppenbarligen är väldigt lätt för styret att kasta sten i glashus eftersom styret inte heller möter sina egna kostnadsökningar, inte ens dem man själv skapar.

Resultatet ser vi även i vår egen verksamhet: Stadsdelars hemtjänst går med mångmiljonunderskott. Trots styrets knappt märkbara uppräknings i tider av kolossala kostnadsökningar kommer styret dessutom med ytterligare kostnadsdrivande krav. Verkningarna blir som en dubbelsmäll, särskilt för de privata utförarna.

Kravet på 70 procent ekologisk mat är ett exempel, dels för att det är fruktansvärt mycket dyrare, dels för att det bidrar till mindre varierad, sämre mat för de äldre. Heltid som norm införs till ökade kostnader på flera miljoner inom hemtjänsten, trots att endast 9 procent av dem som jobbar deltid inom hemtjänsten hade velat jobba heltid, enligt undersökningar, och trots att den ökade komplexiteten vid schemaläggning medför stor risk att vi återgår till delade turer och oregelbundna arbetsprogram – vilket i sin tur gör att hela 70 procent anser att de i så fall skulle behöva byta jobb. Ni inför ickevalsalternativet inom hemtjänsten i egen regi, vilket dels leder till att hemtjänstpersonalen får åka längre än när närhetsprincipen gällde, dels innebär att hemtjänstaktörer och därmed äldre får olika förutsättningar.

Yttranden 2025-03-24

Ni kan inte fortsätta använda äldreomsorgen och människors arbetsplatser som en experimentverkstad på kredit. Vår egen hemtjänst klarar inte av era krav med låga ersättningar. Hur tänker ni då att privata och idéburna ska klara av det?

Anförande nr 3

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack för interpellationen, Nike!

Till att börja med vill jag säga att ganska många av de nya krav som ställs på äldreomsorgen sedan pandemin kommer från statligt håll. Det handlar till exempel om att kontaktpersoner inom hemtjänsten ska vara undersköterskor med skyddad yrkestitel. Det handlar också om arbetstidsförläggningsslagen. Men det handlar också om att sänka andelen deltider. Från statligt håll finns det tydliga riktlinjer om att vi behöver sänka andelen deltider.

Det finns också ett stimulansbidrag för det. Från Stockholms stads sida har vi varit extremt dåliga på att svara upp mot detta. Men nu senast fick åtminstone tre verksamheter ta del av dessa stimulansbidrag. Det var hela Farsta stadsdelsnämnd men också Borgerskapets äldreboende och Edsåtra äldreboende, som är två privata företag. Nu är det många som hör av sig till Farsta för att fråga dem hur de gjorde. Det har inte inneburit delade arbetsturer och inte heller väldigt mycket högre kostnader.

Det handlar om kvalitetskrav. Vi måste få upp kvaliteten i hemtjänsten.

Angående det ekonomiska skulle jag vilja säga att trots de ökade kraven från statligt håll – från regeringen och Socialstyrelsen – har de generella statsbidragen inte ökat. Där har alltså även regeringen något att göra.

I Stockholms stad har vi tagit ett ansvar för hela staden, vilket jag sa på frågestunden senast. Vi har tagit bort de generella effektiviseringarna. Vi har gjort generella uppräknings. Det gäller alla verksamheter i hela staden. I en ekonomiskt pressad situation har vi tagit så mycket ekonomiskt ansvar som den här kommunen bara mäktar med.

För oss handlar det om att säkerställa att alla våra hemtjänstutförare är seriösa. Vi har under mandatperioden sagt upp flera avtal på grund av brister i arbetsrättsliga villkor och i omsorgens kvalitet. Dessa brister har under de år jag har varit äldreborgarråd varit till exempel att bolagen saknat anställningsavtal för sin personal, att det saknats arbetskläder och att det saknats lämpliga tvättmöjligheter. Men det har också handlat om vilseledande marknadsföring och brott mot sekretess och tystnadsplikt. Det är inte rimligt. Den typen av företag tror jag vi är överens om att vi inte ska ha inom hemtjänsten.

Nu höjer vi ribban för såväl egen regi som den privata hemtjänsten. Mitt fokus är definitivt också den egna regin.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 4

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack, Torun Boucher, för svaret! Ni kan inte skylla bristande resurser på regeringens statsbidrag – kanske i synnerhet inte när kostnadsökningarna är ett resultat av era krav och er politik. Ni kan inte införa en politik och krav som ni inte matchar ekonomiskt och sedan säga att regeringen borde ha matchat era lokala krav ekonomiskt. Det är inte regeringen som inför heltid som norm i staden utan vidare konsekvensanalys, trots de stora risker för inlåsnings effekter som det skapar, de stora riskerna för personalbortfall när personal inte vill gå upp på heltid och de stora ekonomiska kostnader som det kommer att leda till inom bland annat hemtjänsten – också för vår egen del. Detta får Torun Boucher gärna svara på. Hur ska de stadsdelar vars egen hemtjänst, som vi själva driver, i dag går med mångmiljonunderskott klara av kostnadsökningarna med koppling till heltid som norm?

Det är inte heller regeringen som inför ett krav på att 70 procent av den mat som serveras ska vara ekologisk. Där tror jag inte heller att ni har gjort en ordentlig konsekvensanalys. Ta lax, till exempel, som uppskattas av många äldre. Det är helt omöjligt att ha råd att köpa in färsk lax. I stället kommer det att bli färdigpaketerad fisk som skeppas längre vägar runt om i Sverige. I stället för att kunna köpa färsk kanelbullar från det lokala bageriet får man köpa frysta från någon annan plats i Sverige, som ska transporteras långa vägar för att komma hit. Det kommer att bli mycket dyrare.

Återigen: Ni kan inte skylla på regeringen. Vi kan titta på den hemtjänst som vi själva bedriver, som inte klarar de ekonomiska kalkylerna i dag och som också ska följa de nya kraven. Hur får ni ihop siffrorna? Hur är det möjligt för dem att fortsätta bedriva en verksamhet när ni inte kan skjuta till resurser som möter de krav ni själva lägger på dem?

Anförande nr 5

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Äldreomsorgen går inte med förlust på totalen. Hemtjänsten har haft och kommer att fortsätta ha sina utmaningar. Farsta är ett väldigt bra exempel. Jag vet privata utförare som just nu hör av sig till Farsta för att få inspiration när det gäller hur man lägger om så att det blir färre deltid och fler heltider.

När det gäller hur många som vill jobba deltid respektive heltid har vi haft den diskussionen ganska många gånger här i fullmäktige. Som man frågar får man svar, skulle jag vilja säga. Farsta, till exempel, har inte delade turer som lösning på denna fråga. Deras lösning är ett jättebra exempel att ta lärdom av, tänker jag. Det är också roligt att privata hör av sig dit just för att få inspiration när det gäller hur man gör detta.

Under pandemin blev det nämligen övertydligt att deltid är ett problem inom äldreomsorgen – det var ett stort problem under pandemin. Vi måste få ned deltiderna till max 20 procent. Detta har också regeringen varit tydlig med. Att vi har flera privata

Yttranden 2025-03-24

utförare som har uppemot 50 eller 70 procent deltider är inte rimligt. Det måste vi hantera. Detta måste inte ske dag ett, utan de kan lägga upp en strategi och ha en relation till äldreförvaltningen för att hantera det.

Vi har kontakter med de privata utförarna. De är arga. Vi pratar med dem, men det är också väldigt tydligt att de kan få hjälp och stöd från äldreförvaltningen och att de behöver ha en plan framåt för hur detta ska göras. Det är nödvändigt, också med tanke på den demografiska utvecklingen, att vi trappar upp äldreomsorgen och kvaliteten inom äldreomsorgen, även när det gäller den egna regin.

Jag har också stort fokus på den egna regin och känner att jag ställer högre krav på den just nu, även när vi pratar om chefsstrukturen och att den egna regin måste kunna leverera precis som Attendo, som har all inclusive – de har inga underentreprenörer. Det ska inte vi i egen regi heller ha. Vi måste bli starkare och stadigare, och det klarar stadsdelarna även om vissa delar, till exempel hemtjänsten, nu har stora utmaningar.

Jag skulle också vilja påstå – de flesta som jag träffar håller med mig om det – att det här är en tröskel som kommer att ha sina utmaningar för både den egna och den privata regin. Men det kommer att bli både ekonomiskt fullt rimligt och mycket högre kvalitet inom äldreomsorgen om vi tar oss över den här tröskeln.

Anförande nr 6

N i k e Ö r b r i n k (KD): Vi har de resurser i form av personal som vi har att jobba med, och vi har de ekonomiska resurser som vi har att jobba med. Om inte kompetensen finns på plats, alltså om det inte finns tillräckligt många att anställa för detta, och om inte de ersättningsnivåer ni har fastställt matchar den kostnadsökning detta kommer att innebära för de privata alternativen och för vår egen del kommer det att bli väldigt svårt att lägga scheman. Jag vet inte om det här styret har koll på hur man lägger scheman inom hemtjänsten, men det kommer att medföra stora risker för att personal som är van och bekväm och vill kunna arbeta sammanhållna arbetsdagar helt plötsligt får hela sin tillvaro uppkastad i luften och kringsnurrad för att dessa krav ska kunna mötas. Det medför stora risker för att det blir sämre för den enskilda äldre, som helt plötsligt får möta ännu fler olika personer i dörren i stället för de personer som annars kommer relativt kontinuerligt.

Jag ska avsluta med att ställa några frågor. Ser det här styret något som helst problem med att seriösa, bra, erfarna aktörer inom hemtjänsten kommer att lämna Stockholm till följd av era låga ersättningsnivåer och tuffare krav? Tycker ni att detta är ett problem? Är de värda att värna här i staden? Nu införs 80-procentskravet redan i sommar, och så avvaktar man med 90-procentskravet gällande heltid som norm. Kan ni tänka er att avvakta med att införa 90-procentskravet och börja med att utreda resultatet av 80 procent och sedan ta det därifrån?

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 7

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Det är tur att det är mitt sista inlägg, för annars skulle jag kunna prata om det här hela dagen, känner jag.

Schemaläggningen, först och främst, är en jätteviktig punkt. Det är där Farsta har lyckats så fantastiskt bra. Schemaläggning är ett problem inom hemtjänsten över huvud taget. Det har det alltid varit, och vi har pratat mycket om det. Det behövs bättre redskap för schemaläggning inom hemtjänsten. Detta är avgörande, alldeles oavsett om vi har höga andelar deltid eller inte. Det är en väldigt viktig fråga – det håller jag med Nike om. Men den frågan är till för att lösas.

När det gäller hur fort vi behöver komma fram har jag redan svarat på den frågan. Äldreförvaltningen hjälper gärna till. Vad man behöver är en plan som visar hur man går framåt för att sänka deltiderna. Det är inte rimligt att det i dag finns företag i Stockholms stad som har uppemot 60 procent deltider inom hemtjänsten. Det är orimligt; det är inte försvarbart ur ett äldreomsorgsperspektiv eller när det gäller kontinuiteten inom hemtjänsten.

När det gäller huruvida folk vill jobba heltid eller deltid är undersköterskor inom äldreomsorgen den grupp i Sverige som har mest ofrivillig deltid. Detta har det också gjorts stora undersökningar om. Jag lyckades aldrig slutföra den punkten i mitt förra anförande när jag bara sa att som man frågar får man svar. Jag känner lite grann att i frågan implicit också låg detta med delade turer. Delade turer är inte svaret och kommer inte heller att bli svaret.

Det finns som sagt redan i dag privata utförare som klarar de här kraven. De är goda exempel som man kan få inspiration av.

Det är med tanke på den demografiska utvecklingen nödvändigt att vi får en äldreomsorg som är kompetent och som värnar den äldre och där det finns personal som har trygga arbetsvillkor. Detta är oerhört viktigt.

Ja, vi har kontakt med de privata utförarna. Det är viktigt att äldreförvaltningen har det och har en löpande uppföljning samt fungerar som ett stöd i den här omställningen.

Detta kommer att lösa sig – jag är helt övertygad om det. Det kommer också att bli bättre i slutändan, och det kommer att bli lönsamt. Vi kan redan se till exempel att heltiderna inom äldreomsorgen i Stockholms stad har ökat och sjukskrivningarna minskat. Det finns jättemycket positiva saker att få ut ur det här utvecklingsarbetet. Det är mitt ansvar som äldreborgarråd att utveckla en stabil hemtjänst med hänsyn till den demografiska utveckling vi har framför oss.

Yttranden 2025-03-24

§ 8 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) angående arbetet mot olovliga bosättningar

Anförande nr 8

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag har läst borgarrådets svar på vår interpellation. Jag tycker att det är intressant att Ojanne i sitt svar tycks vara mer intresserad av att beskylla Kristdemokraterna för att sakna empati än av att faktiskt erkänna och hantera det verkliga problem som ändå finns i vår stad: att olovliga bosättningar skapar utanförskap och misär och utgör ett otryggt inslag i vår stadsmiljö.

Kristdemokraterna har lagt fram förslaget om en 24-timmarsgaranti mot olovliga bosättningar så att staden inom ett dygn från det att en bosättning blivit känd ska inleda ett samarbete med polisen och Kronofogdemyndigheten för att åtgärda platsen. Det ska vara ett snabbt och effektivt verktyg inte minst för att kunna undvika att utanförskapet permanentas.

I sitt svar tycks borgarrådet Ojanne dock inte se några problem med att åtgärder mot olovliga bosättningar dröjer, utan han konstaterar bara att tiden för att hantera dessa bosättningar varierar från fall till fall. Jag skulle därför vilja höra lite närmare från borgarrådet varför han motsätter sig Kristdemokraternas höga ambitionsnivå när det gäller att skyndsamt hantera olovliga bosättningar.

Anförande nr 10

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Från den sociala sidan tar vi hand om individer när de avhyses från de olagliga bosättningarna. Då har vi IOP med civilsamhällesorganisationer, som fångar upp dem och erbjuder legala boenden. Vi har också ett uppsökarteam, EU-teamet, som försöker hitta de här individerna och lotsa dem vidare till legala bosättningar. Det är det sociala ansvaret.

Påståendet att Kristdemokraterna under längre tid skulle ha bedrivit ett arbete för att få till den här 24-timmarsregeln är spännande. Det var en kristdemokrat som var trygghetsborgarråd under föregående mandatperiod, och det var också då vi senast antog stadsövergripande rutiner för avhysning från otillåtna boplatser där det bor utsatta EU-medborgare. Där framgår det också, vilket interpellanten hade kunnat googla fram, vad problematiken är: När det rör sig om en offentlig plats gäller ordningslagen, och polisen kan komma dit och avhysa på plats, på studs. Men när det inte rör sig om en offentlig plats måste vi ansöka hos Kronofogdemyndigheten, och det tar därför längre tid. Så enkel är alltså frågan, och svaret hade funnits bara en googling bort, om interpellanten hade varit intresserad av det.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 11

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag vill instämma i borgarrådet Ojannes inlägg om att vi från stadens sida vill ta hand om den här situationen på ett sätt som respekterar människovärdet och se till helheten i staden i stället för att försöka få undan ett så kallat problem för att i andra änden orsaka ett annat. Det handlar om att försöka hitta bra och värddiga sätt att hantera dem som hamnar i svåra situationer och i misär.

Jag vill ändå kommentera detta eftersom trafikkontoret nämns i interpellationen. När det finns illegala bosättningar på gatumark är det trafikkontoret som hanterar den typen av frågor. Jag måste dock säga att det när den här typen av frågor har hamnat på mitt bord främst har handlat om illegala byggsäckar som ställts ut av husägare som renoverar. Utmaningen i detta är att det är ordningslagen som gäller när otillåtna saker ställs på våra gator, och det är polisen som har i uppdrag att hantera det.

Men eftersom den här typen av frågor väldigt ofta hamnar på mitt bord när det handlar om illegala byggsäckar har vi från trafikkontoret och trafiknämnden initierat ett arbete för att försöka få ökat mandat att flytta på sådana säckar. Vi har även spelat in olika tankar till den översyn av ordningslagen som regeringen initierade 2023. Det skulle komma något svar från en utredare den 1 juli 2024. Jag kan inte se att ett sådant har kommit, men jag kanske är felinformerad.

Ordningslagen har en del begränsningar. Men ärenden som hamnar på mitt bord handlar primärt om byggsäckar. Där borde alla som renoverar runt om i Stockholm vara solidariska mot alla andra och inte överlämpa kostnaderna på det kollektiva. I övrigt instämmer jag i Alexander Ojannes svar.

Anförande nr 12

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag vill tacka för svaren. Jag noterar att Miljöpartiets representant i styret väljer att kalla detta för ett ”så kallat problem”. Jag tycker att det är ett problem att människor bor i tältläger i våra grönområden. Jag tycker att det är ett problem att det bidrar till nedskräpning och otrygghet. Jag tycker att det är ett faktiskt problem att det också cementerar ett socialt utanförskap och en social misär.

Alexander Ojanne tar upp vår 24-timmarsgaranti och de riktlinjer som vi antog när vi satt i majoritet under förra mandatperioden. Men detta står egentligen inte i kontrast till att man ska arbeta med det här skyndsamt. Det som vi efterfrågar är att det samma dag som dessa läger upptäcks ska inledas ett arbete med polisen och relevant myndighet för att kunna riva dem.

Jag noterar att det är ganska tomt på förslag, inte minst från socialborgarrådet, som är ansvarig för de sociala frågorna i Stockholm, när det gäller vad man vill göra för den här gruppen men också för att vi ska ha en stad och grönområden fria från otrygga tältläger. Så återigen: Alexander Ojanne får gärna förklara för mig varför man inte

Yttranden 2025-03-24

arbetar mer skyndsamt med dessa frågor när man har upptäckt att olovliga bosättningar finns.

Anförande nr 13

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Fru ordförande! Jättebra interpellation, Nike! Jag läste svaret, där Alexander Ojanne skriver att antalet tältläger och illegala bosättningar minskar. Det är inte den verklighet jag ser i Enskede-Årsta-Vantör, där vi båda bor. Där är det snarare tvärtom. Det har kommit många vittnesmål om kvinnor som inte längre vågar nyttja det utegym eller det träningsspår som staden har bekostat i området för att de känner sig otrygga. Jag har även pratat med ordningsvakter som har jobbat i många år vid skejtparken och sett att det är samma människor som bygger läger gång på gång. De blir avhysta från lägret med handräckning av polisen och kronofogden, och sakerna flyttas till Cyklopen. Sedan går det några timmar, och när alla har åkt bygger man upp lägret igen. Detta är alltså ett pågående problem.

Jag vet att EU-teamet är med, men de personer som har byggt lägret har tackat nej till den hjälp som staden erbjuder. Något annat måste alltså göras, för detta kan inte fortgå år efter år.

Anförande nr 14

Borgarrådet O j a n n e (S): Att antalet EU-migranter minskar i Stockholm är inget tyckande från min sida, utan det är fakta. Man kan kolla på statistiken. För fem år sedan var det ungefär 700 EU-migranter i Stockholm. När vi tillträdde var det ungefär 500, och nu är det ungefär 300. Det är en ganska kontinuerlig minskning. Därmed inte sagt att det inte är ett problem fortfarande; det är något vi behöver jobba med.

Jag håller med om mycket av det som Nike tar upp: Det skapar misär och en omänsklig situation. Där måste vi från den sociala sidan vara på plats med vårt fältuppsökande arbete och med EU-teamet, se till att vi lotsar dessa människor till rätt instanser och motivera dem att ta emot rätt insatser för att komma ur den sociala misär de befinner sig i. Det är det vi försöker fokusera på, och detta görs skyndsamt.

Om Nike hade haft koll på de beslut som togs under föregående mandatperiod gällande hur man ska jobba med olovligt marknyttjande hade hon vetat att det står: 1) Kontrollera planförhållanden och informera markförvaltande nämnd; 2) Gör en polisanmälan och rapportera i stadens IA-system. Man ska direkt göra en polisanmälan, och så ska polisen i mån av kapacitet komma dit och göra en avhysning. Sedan ska man också kontakta socialförvaltningen för att vi ska ta hand om de människor som sedan avhyses. Här finns det alltså ett fungerande arbete.

Det är klart att vi inte är av med problemet, men det går åt rätt håll. Jag tycker att man ska komma ihåg det – och att det är människor vi pratar om.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 15

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Då kanske det bara är hos oss som antalet består eller ökar. Det har kommit fler läger i Enskede-Årsta-Vantör de senaste åren.

Jag har tittat på den plan staden har när det gäller avhysning – den ser jättebra ut. Men problemet är att de personer som vi ska avhysa inte är medvetna om planen och att de ska följa den, utan de bor kvar. De flyttar några meter, och så får allt börja om.

Förutom att det handlar om misär för de personer som bor där och olägenheter och otrygghet för andra som bor i området kostar detta enorma summor. När jag har pratat med Kronofogden har de sagt att det kostar i runda slängar 120 000 per sanering av området. Om samma människor flyttar 50 meter bort måste allt göras om. Då handlar det alltså återigen om 120 000, förutom alla arbetsinsatser som läggs ned på detta.

Det är alltså dessutom en enorm kostnad, så något måste göras. De här fina arbetsplanerna som finns räcker inte. Personerna flyttar inte och tar inte emot hjälp, så problemet består. Något måste till. Vad tänker staden göra för att se till att detta tar slut?

Yttranden 2025-03-24

§ 9 Interpellation av Nike Örbrink (KD) till trafikborgarrådet Lars Strömgren (MP)
angående stadens snöröjning

Anförande nr 16

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 17

N i k e Ö r b r i n k (KD): Alla mina aktiviteter här i fullmäktige kom visst på raken – jag ber om ursäkt om ni börjar bli trötta på min röst.

Från det ena ämnet till det andra – i november och december 2023 ökade antalet ortopedbesök kopplade till fallolyckor i samband med is och snö med 70 respektive 62 procent jämfört med 2022. I januari förra året var ökningen dock störst, hela 86 procent jämfört med året innan.

Halkan och dåligt vägunderhåll för gångtrafikanter är direkt frihetsinskränkande. Som en äldre beskrev det: Halkan är ett fängelse. Eller som en äldre herre som jag hjälpte från bussen efter att han precis hade halkat här utanför Stadshuset sade: Det gör att man inte vågar sig ut – man blir fast hemma. Barbro, 85, bunkrar mat för att hon inte vågar sig ut i halkan. Berättelserna är många, och dessvärre är halkolyckorna ännu fler.

Det är rätt provocerande att se dessa två spår bredvid varandra under vinterhalvåret. Cykelspåret ser ut som snustorra gator på Sicilien, men att nyttja gångbanorna precis bredvid är som att halka runt på Arktis. Ska det verkligen behöva vara så? Varje år har vi samma problem: is, halka, fall, skador och isolering. Hur länge ska detta fortgå? När ska styret ge stockholmarna, som bor i en av Europas nordligaste huvudstäder, en snöröjning värd namnet?

Anförande nr 18

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Det är flera före mig som har engagerat sig i och jobbat med snöröjning. Sanningen är väl den att det är omöjligt att vara överallt genast när det snöar. Tragiskt nog gör också klimatförändringarna att temperaturen pendlar väldigt nära nollan – ibland är det lite plus, och ibland är det lite minus. Det gör att det är väldigt svårt att hantera snöröjningen i en stad som Stockholm.

Men det finns några arbetssätt som vi jobbar med och som vi märker har effekt. Man började 2014–2015 med ett forskningsprojekt tillsammans med Väg- och transportforskningsinstitutet i Linköping. Det handlade om att testa om man kunde borsta cykelbanor och sedan sprida ut en koksaltlösning som sänker fryspunkten. Detta kallas sopsaltning och har kommit att bli en stor succé. Vi har märkt att det här kan användas även på gångbanor. Senaste vintern sopsaltades 26 mil gång- och cykelbanor, varav 23 mil är kombinerade gång- och cykelbanor. Det är alltså nästan lika mycket gångbanor som cykelbanor som sopsaltas.

Yttranden 2025-03-24

Det som gör att man inte kan sopsalta mer är att det är väldigt smalt på trottoarerna så att fordonen inte får plats. Om det finns parkerade bilar längs de gångbanor där man gör detta riskerar det dessutom att skvätta upp sten och grus som skadar bilarna. Så länge man har kantstensparkering längs dessa stråk är det alltså svårt att få till.

De alternativ som finns för gångbanor är att man skyfflar eller snöröjer på det traditionella sättet. Med en skyffel eller ett fordon med en skovel för man undan snön, och sedan sandar man. Även om man får bort snön – detta är ju ett tudelat problem som handlar om både snöröjning och halkbekämpning – på det traditionella sättet och sandar kommer det aldrig att se lika rent ut som efter sopsaltning. Sopsaltning kommer att utvecklas på gångbanor, men det kommer aldrig att göras på alla gångbanor. Svårast är det på de smala trottoarerna mitt i stan.

Med detta sagt utvecklar trafikkontoret sina avtal. Vi prioriterar sedan tio år gång-, kollektiv- och cykeltrafik, just för att det är de kapacitetsstarka färdssätten. Det kommer att bli bättre och bättre men aldrig helt perfekt, och klimatförändringarna gör sitt.

Anförande nr 19

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack för svaret, Strömgren! Det är alldeles självklart att vi inte, i alla fall inte här inne, kan påverka huruvida det kommer att snöa och om snön sedan kommer att frysa till is. Mycket är ett resultat av klimatförändringarna. Vi kan desto mer påverka vår typ av snöröjning, sopsaltning och halkbekämpning. Det kan ganska snabbt konstateras att man prioriterar en del gator i innerstaden och city, som brukar städas upp snabbare än gator ute i förorten. Det kan jag tycka är ganska synd; det bor visserligen väldigt många äldre i city men också utanför tullarna.

Det är väl detta som blir det stora orosmomentet. När du har tagit dig ned till bottenplanet och kommer ut märker du att det är ishalka utanför porten, och du vänder om och väljer att stanna hemma i stället. Därför skulle jag vilja ställa ytterligare en fråga. Vi vet att vi har den här situationen och att det är svårt för äldre att ta sig ut vintertid och ta sig till exempelvis sina sociala träffpunkter, om bussen dyker upp, eller till vänner och familj. Kan ni tänka er någon typ av kompensation för äldre som inte kommer ut vintertid på grund av halkan? Kan ni tänka er att utveckla andra färdssätt för till exempel äldre så att de fortfarande kan leva sociala liv och inte behöver sitta inlåsta så fort snön faller och fryser till is?

Anförande nr 20

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack till Nike och Kristdemokraterna för denna viktiga interpellation! Vi hörde i svaret från trafikborgarrådet hur han uttryckte prioriteringsordningen; han sa gångtrafikanter, kollektivtrafik och cyklister. Problemet är, skulle jag säga, att vi de senaste vintrarna med våra egna ögon har kunnat se att det i princip bara är cyklister som är prioriterade, bland annat utanför det här huset. Cykelbanan har varit hundra procent fri från minsta lilla snöflinga medan vi som går

Yttranden 2025-03-24

vid sidan om ofta har fått gå i snövallar och på vägar som har varit minimalt om ens något plogade. Något är alltså fel i prioriteringsordningen.

Vi har haft mycket kontakt med bland annat Funktionsrätt, som beskriver detta som ett stort problem för deras medlemmar som inte kan ta sig fram med rullstolar eller för personer som har synnedsättning eller på andra sätt har svårt att gå. Vi hör från pensionsorganisationerna att man inte kan ta sig fram om man har rullator eller behöver använda sig av käpp, till exempel. Detta måste vi någon gång kunna komma till rätta med, för uppenbarligen går det att ha helt snö- och isfria cykelbanor. Varför är detta inte möjligt när det gäller gångtrafikanterna? Alla går, men däremot kan inte alla cykla. Därför bör gångtrafikanterna prioriteras framför cyklisterna.

Anförande nr 21

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Precis som jag sa i mitt första anförande är anledningen till att cykelbanorna blir väldigt rena att de sopsaltas. Därför sopsaltar vi nu också fler och fler gångbanor. Det stråk utanför Stadshuset som borgarrådet Jönsson nämner sopsaltas i två vändor, en gång på cykelbanan och en gång på gångbanan. Därför blir det en liten vall mellan gångbana och cykelbana på Stadshusbron. Detta är ett av de stråk där det går att sopsalta gångbanan. Men alla stråk, eller alla trottoarer, går inte att sopsalta för att de inte är tillräckligt breda eller för att det står parkerade bilar där. Vi prioriterar kapacitetsstarka färdssätt: gång-, cykel- och kollektivtrafik. Men vi kan inte vara överallt genast.

Vi behöver kroka arm med alla som kan bidra i detta, inte minst även fastighetsägare. Isen utanför en entré beror nämligen ganska ofta på att stuprören leder ut vatten som fryser. Det är väldigt svårt att få bort när det väl har frusit till. Det vattnet är egentligen fastighetsägarens ansvar.

Vi utvecklar teknik som vi vet är effektiv och som är anpassad till den fysiska miljön. Det handlar om både bredden på gångbanan och vilka typer av fordon som kan köra där. Vi försöker också bli bättre på att ställa rätt krav och upphandla på rätt sätt. Vi har fjorton olika snöröjningsavtal i Stockholm. Tolv av dem avser geografiska områden, och två avser ett nät av trafikleder. Ett är sopsaltningsavtalet. Vi försöker jobba mer effektivt. Vi tror att det vore bättre om de tolv avtal som är geografiska inte var så många, för då kan de olika operatörerna eller entreprenörerna själva allokera fordonen dit där de gör bäst nytta. Annars skapas onödiga geografiska gränser i och med avtalens gränser. Och vi utvecklar som sagt metoden med sopsaltnings.

Sedan är det som med så mycket i vår stad – det finns målkonflikter. En sak som vi är väldigt måna om att säkerställa är att sopsaltningsingen inte ska leda till att våra träd inte mår bra. Därför testar vi också nya blandningar av lösningen som ska sänka fryspunkten. Vi testar också olika sätt att med bark eller någon filt säkerställa att saltlösningen inte rinner ned och eventuellt gör det svårare för våra träd att överleva. Vi gör alltså vad vi kan för att möjliggöra allas mobilitet i Stockholm.

Yttranden 2025-03-24

§ 10 Interpellation av Jan Jönsson (L) till social- och trygghetsborgarrådet Alexander Ojanne (S) om handlingsplanen för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare

Anförande nr 22

Borgarrådet O j a n n e (S): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 23

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack, socialborgarrådet, för svaret! Det är väldigt viktigt att man har en realistisk bild av hur stadens verksamheter fungerar, om man som politiker ska kunna ta ansvar och göra nödvändiga förändringar. Inte minst Socialdemokraterna brukar säga sig stå i nära kontakt med facken, inte minst av historiska skäl. Därför kan jag förvånas över att majoritetens bild och fackets och medarbetarnas bild av socialsekreterares och biståndsbedömares arbetsituation ofta inte stämmer överens. Vi har flera sådana exempel i närtid.

När signalerna från Skärholmen började komma om att situationen var ohållbar kallades det för vilseledande och osaklig kritik. Sedan visade det sig att socialsekreterarna slog larm genom att skicka ett anonymt brev som i princip alla skrev under. Då blev det plötsligt viktigt med möten och annat ute i Skärholmen. I Järva har vi nu en visselblåsare som har larmat om att allt inte står rätt till vid familjevårdsenheten, vilket vi också påtalade under förra året. Vår slutsats är därför att majoriteten nu måste börja ta sådana här varningar på större allvar.

Ett viktigt led i att förbättra arbetsituationen har varit handlingsplanen för socialsekreterares och biståndsbedömares arbetsituation. Den togs fram av Vänsterpartiets och Miljöpartiets dåvarande borgarråd under 2015, tror jag. Sedan utvecklades den vidare under det förra grönblå styret och har därefter uppdaterats av den nuvarande majoriteten. Problemet är att facket har bilden att arbetet kring handlingsplanen, alltså det konkreta ute i stadsdelarna, i det närmaste har somnat in. Därför är det intressant att höra vad borgarrådet grundar sin uppfattning på, som vi har hört tidigare några gånger här i salen, nämligen att arbetet är väldigt aktivt pågående.

Det har också lovats olika förstärkningar till både Järva och Skärholmen, men detta löfte har än så länge inte infriats. Varken av medarbetare eller av facket kan vi få bekräftat att så har skett. Detta ger förstås inte en god arbetsmiljö.

Det är oerhört viktigt att våra socialsekreterare trivs på jobbet, om de ska stanna kvar. Handlingsplanen har varit central för detta. Vi kräver att arbetsmiljön blir god, och då måste majoriteten börja jobba aktivt med den här planen.

Anförande nr 24

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Tack, Jan Jönsson, för interpellationen! Jag räknade lite på fingrarna, och jag tror att det är sjunde gången vi pratar om

Yttranden 2025-03-24

handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare här i talarstolen. Jag hoppas att ni andra har överseende med att vi återkommer till denna viktiga fråga.

Jag skulle vilja korrigera en del av de påståenden som kom från föregående talare. Det sades att det inte skulle ha kommit förstärkningar. Den kritik som fanns kring budgetunderskottet 2024 har i budgeten 2025 bemötts genom slopade effektiviseringskrav och dessutom uppräkningskrav. För Skärholmen, till exempel, handlar det om ytterligare 20 miljoner till socialtjänsten och inga effektiviseringskrav. Det finns alltså mer resurser – det har kommit mer pengar dit.

Det som lite har varit dilemmat med handlingsplanen – detta har jag sagt många gånger här inne och får säga en gång till – var att det för oss var väldigt viktigt att ha med fackföreningarna på banan och att vi skulle vara överens om handlingsplanens utformning innan vi gick fram med den. Det gjorde att den inte hann komma med i verksamhetsplanerna för 2024 utan antogs runt årsskiftet 2023/24.

Inför att vi fastställde verksamhetsplanerna för 2025 var jag otroligt tydlig gentemot våra stadsdelsnämnder. Jag har haft möten med våra ordförande och andre vice ordförande där vi har gått igenom vikten av att jobba med socialsekreterarnas och biståndshandläggarnas arbetsmiljö. Vi har också i alla verksamhetsplaner följt upp att det faktiskt också har kommit in skrivningar om detta och att man jobbar aktivt.

Jag skulle inte hålla med om att det inte gjordes något arbete 2024, men det kom inte in i verksamhetsplanerna eftersom de redan var skrivna när handlingsplanen reviderades. Men vi har inför årets verksamhet betydligt tydligare skrivningar om vilket arbete som ska göras.

Med detta vill jag tacka för interpellationen.

Anförande nr 25

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Ja, sjunde gången kanske det är – jag undrar varför. Det kanske också beror på att vi inte blir nöjda med de svar vi får och att inte heller facken, som vi har regelbunden kontakt med, blir det. Det var för bara några veckor sedan ett inslag i radio där socialsekreterare från Skärholmen återigen uttryckte sin frustration. Och nu ser vi alltså att socialsekreterare i Järva så sent som i förra veckan har tagit till pennan igen och beskriver en situation som de upplever som väldigt frustrerande. Jag vet inte riktigt – det kanske funkar på en del andra håll, men just i Järva och Skärholmen verkar inte arbetet med handlingsplanen vara igång på det konkreta sätt som det ska vara.

Nu nämnde socialborgarrådet att en orsak till att det inte har bedrivits så mycket arbete är att det inte kom in i verksamhetsplanerna förrän nu, till 2025. Det är faktiskt helt obegripligt med tanke på att handlingsplanerna togs fram under det förra rödgrönrosa styret 2014–2018. Handlingsplanen fortsatte sedan att gälla under mandatperioden 2018–2022, i en uppdaterad version som vi var överens med facken om. Den har sedan fortsatt att gälla, så detta borde ha funnits med i verksamhetsplanerna för både 2023

Yttranden 2025-03-24

och 2024 och förstås för 2025. Detta är inget arbete som bara skulle upphöra för att handlingsplanen ska uppdateras.

Detta är väl ett typexempel på att den rödgröna majoriteten inte riktigt har tagit ansvar för att arbetet med handlingsplanen genomförs och fortsätter. Det har aldrig varit tanken att det ska avstanna i väntan på att socialroteln ska bli klar med sitt författande, utan detta är förstås ett arbete som ska fortsätta hela tiden. Här krävs det alltså bättring – och det skyndsamt, dessutom. Vi är helt beroende av våra duktiga socialsekreterare och biståndsbedömare, inte minst för att rädda barn och ungdomar från den hemska kriminalitet som vi ser spridas i vårt samhälle.

Anförande nr 26

Borgarrådet O j a n n e (S): Fru ordförande! Arbetet med att vara en bra arbetsgivare har självklart inte upphört för att handlingsplanen inte var på plats innan verksamhetsplanerna för 2024 utarbetades, utan det arbetet har fortsatt. En anledning till att vi behövde göra ganska stora revideringar av handlingsplanen var att man inte var nöjd med det arbete som hade bedrivits tidigare. Om facken hade kommit till oss och sagt att allt var frid och fröjd, att arbetet funkade jättebra och att vi skulle förlänga dokumentet hade vi gjort det. Det handlade om att man tyckte att det var ett väldigt tungt dokument – det var på över 40 sidor – men det användes mest när man tog beslutet. Det var inget man jobbade dagligen med.

Vi ville tillsammans med facken få in möjligheter att mäta utvecklingen så att vi kunde kolla och följa upp, via till exempel medarbetarenkäter, hur situationen utvecklades på sikt. Då skulle vi också kunna få lite statistik över vad som funkade och vad som inte funkade och vad som gett resultat. Det arbetet är med i alla verksamhetsplaner för 2025 och pågick såklart även under 2024 även om det var under andra rubriker än just handlingsplanen.

Med detta sagt tror jag att vi är överens om vikten av att se till att vi har bra socialsekreterare ute i våra stadsdelar. Vi kan se att det arbete som har gjorts ändå har gett resultat. Vi ser att personalomsättningen minskade under föregående år, även i stadsdelar som jag har nämnt här, som Skärholmen. Vi har ett tufft och långt arbete framför oss när det gäller den här frågan. Men det går åt rätt håll och kommer förhoppningsvis att fortsätta göra det. Jag ska försöka se till att det gör det.

Anförande nr 27

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag var med på den stora konferens vi hade med Vision, SSR och stadens chefer våren 2022 för att utvärdera den dåvarande handlingsplanen. Det medskick som kom, som alla var eniga om, var att det är bra att handlingsplanen finns. Den behöver vidareutvecklas, och det arbetet gjordes också även om det tog väldigt lång tid för socialroteln att bli klar.

Men det som var fackens viktigaste medskick från konferensen och som de sedan också anförde avvikande uppfattning kring när planen väl antogs här för något år sedan

Yttranden 2025-03-24

var att man ville ha ett tydligare fokus på arbetsbelastningen. Den plan vi hade under det grönbå styret hade problemet att stadsdelarna fick välja lite hur som helst bland ett antal områden, vilket ofta gjorde att stadsdelarna tog den enklaste vägen och valde ett område som var lätt att jobba med men kanske inte var det som var allra viktigast för dem som jobbar med detta, det vill säga ärendemängden och arbetsbelastningen. Det var också det som efterlystes – att man skulle ha ett tydligare fokus i den nya handlingsplanen. Så blev det inte, och där har facken meddelat sin avvikande uppfattning. Även vi har reserverat oss.

Jag tänker fortfarande att jag måste korrigera. Handlingsplanen fanns redan före 2024. Den togs nämligen fram av Åsa Lindhagen och Clara Lindblom en gång i tiden, genom en väldigt gedigen process. Det är alltså inte så att man inte kunde arbeta med dessa frågor innan dess. Men jag instämmer i att planen behövde utvecklas. Sedan blev det inte riktigt så som fack eller chefer ville. Men det hindrar inte att stadsdelarna verkligen måste ta tag i detta arbete och att man från politiken måste se till att inte minst den centrala styrgruppen tydligt följer upp i de stadsdelar där arbetet inte har kommit igång eller inte fungerar tillfredsställande.

Anförande nr 28

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Jag ska hålla detta väldigt kort. Till att börja med är det såklart inte på socialroteln vi sitter och skriver om sådana här frågor, utan de hanteras bäst mellan parterna – i det här fallet diskuteras dessa frågor mellan socialförvaltningen och fackförbunden. Jag har inte formulerat ett enda ord där, utan jag har hållit armlängds avstånd. Jag tror att detta är ett tecken på hur olika vi ser på hur man styr. Jag tror på ett tillitsbaserat styre.

Jag skulle också vilja rätta när det gäller de reservationer som skulle ha kommit in från fackföreningarna. Vision har inte reserverat sig utan tvärtom skickat väldigt uppmuntrande mejl om den fina processen medan SSR absolut har haft en del synpunkter – det håller jag med om – men på det stora hela ändå har haft en positiv ton kring detta.

Med detta sagt får jag tacka för en bra debatt. Vi lär återkomma till denna fråga igen – eller hur, Jan?

Yttranden 2025-03-24

§ 14 Frågestund

Fråga nr 1. Trygghetskameror

Anförande nr 29

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Fru ordförande! Den 1 april, om ungefär en vecka, träder den nya katedralagen i kraft. Den innebär att staden inte längre behöver söka tillstånd för att sätta upp kameror i brottsbekämpande syfte. Den nya lagen är ett av många exempel på hur den här regeringen försöker ge kommunerna bättre möjligheter att bidra i kampen mot brottslighet och otrygghet.

Min fråga till finansborgarrådet Anders Österberg är därför: Planerar staden att sätta upp fler kameror från och med nästa vecka när den nya lagen träder i kraft? I klartext: Finns det pengar för att sätta upp kameror för att övervaka alla de öppna drogscener och alla de otrygga platser som vi vet saknar kameraövervakning i dag? Eller kommer ni att fortsätta på den inslagna vägen med att montera ned mycket av det trygghetsarbete som vi gjorde under förra mandatperioden och i stället ha färre ordningsvakter och kanske rent av färre kameror?

Anförande nr 30

Borgarrådet Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Tack så mycket för frågan, borgarrådet! Jag tycker att det här är en jätte viktig fråga. Jag välkomnar också den lagstiftning som nu kommer på plats, och jag delar bilden av att kameror kan öka den upplevda tryggheten på en plats. De kan trycka bort viss brottslighet från den yta de täcker, och de gör det lättare för polisen att utreda de brott som ändå äger rum. Kameror som placeras med omsorg är också ett viktigt verktyg för att öka tryggheten i Stockholm. Där är vi nog eniga.

Frågan är väl också vem som är bäst lämpad att sätta upp kameror i förlängningen. Det är ingen hemlighet att vi har diskuterat motsvarande frågor som dem ni föreslår förut, det vill säga fler kommunala kameror kopplade till någon form av en central eller dylikt. Det är också någonting som vi har provat i exempelvis Akalla. Jag tror dock framför allt att en av de viktigaste trygghetsåtgärder som regeringen kan vidta är att vi får till fler poliser i tjänst. Om vi kollar på stadsmiljön i dag i Stockholm kan vi notera att det finns fler kameror där i dag än för två år sedan. Jag tycker att det är ett bra svar, och det är kul om vi tycker att det här är en bra lagstiftning.

Anförande nr 31

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Det finns fler kameror i Stockholm i dag än tidigare, och det är väl bra så. Men det tråkiga är att det inte är det här styrets förtjänst. 2 miljoner satsade ni på kameror förra året, och 2 miljoner har ni sagt att ni ska satsa även nästa år – detta trots att möjligheterna nu är så mycket större. Nästan alla de kameror ni har satt upp hittills är kameror vi ansökte om under förra mandatperioden.

Yttranden 2025-03-24

Då hade vi en regering som gjorde allt den kunde för att försvåra vår möjlighet att använda kameror, som vi tydligen är överens om är viktiga för att bekämpa brottsligheten. Men nu, när vi i stället har en regering som underlättar detta verkar det inte finnas någon plan för eller ambition att sätta upp fler kameror.

Det är väl bra att polisen vill sätta upp kameror, och det är bra att ni assisterar polisen i det. Men ni sitter på händerna och väntar på polisen – när det finns öppna drogscener i Stockholm som inte är kameraövervakade och när det finns otrygga platser som inte är kameraövervakade! Den låga ambitionen från er sida när det gäller kameror är ett problem, för det bidrar inte till att mota bort otryggheten.

Anförande nr 32

Borgarrådet Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Tack så mycket, Christofer Fjellner, för att vi kan reda upp ett par oklarheter! Vi har en väldigt nära dialog med polisen i Stockholm, och vi är också stolta över det nära samarbete som vi har. Vi har landat i slutsatsen, efter att ha prövat med kamera i de här olika centrumen, att det är bättre att vi låter polisen sätta upp fler kameror, och detta av flera olika skäl.

Polisen behöver inte gå via Integrationsmyndigheten för att sätta upp kameror. De har också bättre tillgång till de underlag som krävs för att avgöra var kameror behövs bäst. Polisens kameror kopplas till deras regionala kameracentraler, vilket gör att de kan följa dem och agera live i stället för att efter en händelse behöva begära ut videomaterial från staden. Vi har därför slutit ett avtal med polisen där vi hjälper dem att förbereda platser för kamerauppsättning. Där drar vi fiberledningar och bygger ställningar med mera. Polisen kommer sedan dit och ansluter sina kameror. Detta är ett samarbete som vi förstås är villiga att också skala upp om det skulle behövas.

Anförande nr 33

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Nu visar du att inte har tagit hänsyn till de förändringar som faktiskt görs i och med lagen. Man behöver inte längre ha tillstånd för att sätta upp kameror, så nu kan vi trots allt få sätta upp kameror på de otrygga platser vi känner till. Att sitta och vänta på att polisen ska höra av sig är en usel ursäkt för att inte kameraövervaka de öppna drogscener och de otrygga platser vi har i Stockholm.

Vi har betydligt högre ambitioner. Vi satsar fem gånger så mycket på kameror som ni gör. Vi menar att vi fram till 2030 skulle kunna se till att Stockholm får 1 000 kameror. Vi skulle gärna vilja samarbeta med SL, till exempel. När jag flyttade till Stockholm var tunnelbanan en otrygg plats, men tack vare det trygghetsarbete vi har gjort, inte minst moderater i regionen, har tunnelbanan blivit en tryggare plats. Vi skulle kunna göra SL:s trygghetscentral till hela Stockholms trygghetscentral, men det kräver ambition på området – en ambition som uppenbarligen saknas hos styret.

Ska vi mota otryggheten måste det här styret ställa sig frågan: Vad kan vi göra för att bidra till att öka tryggheten i Stockholm? Vänta inte på någon annan!

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 34

Borgarrådet Österberg (S): Ordförande! Jag vill bara betona att vi från den rödgröna majoriteten självklart tycker att det är bra att vi har ett nära och tydligt samarbete med polisen. Det hoppas jag att även Fjellner tycker.

Lagändringen innebär inte någon större förändring när det gäller vårt arbete med trygghetskameror. När det däremot gäller kameror på våra egna fastigheter kommer det här att kunna skyndas på, och det tycker jag i grunden också är bra. Det innebär dock att vi kommer att behöva följa samma kriterier som tidigare men att vi kommer att behöva göra bedömningen själva i stället för att kontakta Integrationsmyndigheten. Det här är som sagt en bra och välkommen lagförändring.

Fråga nr 2. Kommer borgarrådet att skövla Västertorpsparken för att bygga nya bostäder?

Anförande nr 35

Gabriel Kroon (SD): Häromdagen hölls ett samrådsmöte där lokalborna från området fick vara med och tycka till om de här byggplanerna, som stadsbyggnadsnämnden tidigare har föreslagit. Det handlar alltså om två femvåningshus med totalt 110 lägenheter som byggs på två ställen i den här viktiga parken. Det var ett stort missnöje på samrådsmötet, och det har framkommit än mer missnöje i medierna.

Från Sverigedemokraternas håll har vi varit tydliga. Efter att ha lyssnat in allmänheten har vi sagt att vi anser att man ska dra tillbaka byggplanerna, backa på detta och lägga ned byggförslaget. Jag antar att du har fått in samrådspunkterna och tagit del av det stora missnöjet, vilket du borde ha gjort om du har följt medierna.

Min fråga är: Kommer du att backa på förslaget? Kan du lova de här medborgarna att du kommer att lägga ned byggplanerna?

Anförande nr 36

Borgarrådet Valeskog (S): Det är lite fascinerande med Sverigedemokraterna och planprocessen. Förra mandatperioden var det Sverigedemokraterna som startade det här projektet tillsammans med övriga partier i stadsbyggnadsnämnden. Rutinen är att man efter att ha startat ett projekt har ett start-pm, vilket också just nu pågår. Det är en samrådsprocess där man får in synpunkter som också nedtecknas. Det kan vara negativa synpunkter, kanske ändringsförslagsförslag och olika synpunkter från både enskilda och organisationer. Sedan kommer det hela upp – i det här fallet någon gång mot slutet av året – på så sätt att man kan ta del av samrådsunderlaget, som det heter. Då ser man vilka synpunkter som har kommit in. Något annat underlag finns inte i dag. Sedan skrivs det naturligtvis både för och emot; det hör till. Nästa steg efter samrådsunderlaget – om nämnden går vidare – blir en granskning. Där finns det också möjligheter att lägga fram sina synpunkter.

Yttranden 2025-03-24

Jag har svårt att tro att Sverigedemokraterna redan har fått tag i samrådsunderlaget eftersom ingen annan har fått det. Men jag vet att era argument för att börja bygga var att ni tyckte att det behövdes senior- och studentbostäder på platsen och att det skulle byggas på en lämplig plats längs vägen. Man ska naturligtvis också göra diverse utredningar av markförhållanden, trafik, miljöpåverkan och annat. Ni ville alltså att detta skulle ske, och det sker nu. Då får ni också vänta till samrådsunderlaget för att veta hur opinionen ser ut. Att det sedan finns många åsikter redan nu är inte ovanligt, men på pränt får man det i det här ärendet i slutet på året.

Anförande nr 37

G a b r i e l K r o o n (SD): Stadsbyggnadsprocessen är, som du säger, en väldigt lång process där man kanske från början fattar ett initiativbeslut. Men sedan kan vi alltid avslå och lägga ned byggnadsförslaget om man på vägen ser att det helt enkelt inte passar för området. Det var just det som var syftet: att undersöka om det passar för området. Av allt att döma av dem som deltog under samrådsmötet, av skrivierna och av det jag själv har hört när jag varit ute och träffat de lokala medborgarna passar inte de här husen i området.

När tunga remissinstanser avstyrker förslaget, när man ska bygga på grönområden och när det är skog med höga naturvärden som byggs bort tycker inte jag att man behöver vänta hela vägen till slutet på året för att säga sin åsikt. Antingen använder man den möjlighet som man har redan nu att backa på förslaget, lägger ned det och låter bli att lägga mer utredningsresurser på detta, eller så fortsätter man att låta det kosta stockholmarnas och skattebetalarnas pengar. Det innebär också att du inte stänger dörren för att lägga ned förslaget.

Anförande nr 38

Borgarrådet V a l e s k o g (S): När vi får upp sådana här ärenden brukar jag svara att vi inte tar ställning förrän vi har fått se just samrådsunderlaget. Det är viktigt att ta hänsyn till de synpunkter som kommer in. Stadsbyggnadskontoret brukar många gånger ändra förslaget när man har tagit del av synpunkterna som har kommit in. Förutom att kunna läsa alla synpunkter som kommer från samrådet vill vi ju också ta del av vad våra tjänstemän tycker om dessa. De kanske som sagt kommer med ändringsförslag. Först därefter tar vi egentligen ställning till byggförslaget om man ska fortsätta eller inte.

Jag tycker att också Sverigedemokraterna borde göra så om ni vill vara seriösa. Nu har ni alltså startat det här projektet, och då måste ni väl ändå kunna vänta tills ni har fått in synpunkterna och får dem på pränt? Det gör ju alla andra.

Anförande nr 39

G a b r i e l K r o o n (SD): Men synpunkterna har ju kommit på pränt! Det är bara att läsa sociala medier, det är bara att läsa Mitt i och det är bara att prata med lokalborna; det är uppenbart vad de tycker. Det är bara att prata med Samfundet S:t

Yttranden 2025-03-24

Erik, med Skönhetsrådet och så vidare. Det är uppenbart hur det ligger till: Det här är inte ett genomtänkt bygge. Detta måste vi backa på som politiker. När man gör fel måste man backa. Det är väl skillnaden mellan mig och dig: Jag vågar säga att vi ska avsluta detta. Du vill fortsätta processen.

I slutet av året, Jan Valeskog, när beslutet har kommit, kommer ni att fortsätta utreda det här. Du verkar ju vilja lägga mer resurser på att utreda detta vidare och vidare ända tills det kommer fram till ett ganska långtgående beslut som vi tvingas ta ställning till och som ditt parti förmodligen kommer att baxa igenom. Vi känner ju alla till er syn; att man ska få igenom så mycket byggnationer som möjligt.

Men jag skulle vilja utmana dig att komma ut i Västertorpsparken och ha en debatt med mig. Då kan vi bjuda in lokalborna, möta dem och diskutera. Du kan företräda dina synpunkter, som förmodligen kommer att handla om att vilja bygga, och jag kommer inte att vilja bygga.

Anförande nr 40

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Sverigedemokraterna startade alltså det här projektet. Då tycker jag att ni har skyldighet att också läsa de synpunkter som kommer in. Jag vet inte om ni vill ändra plan- och bygglagen så att politikerna i stället för att invänta samrådsunderlaget till nämnden ska läsa inlägg på sociala medier, artiklar eller mejl som man får. Det ska alltså enligt Sverigedemokraternas eller din uppfattning vara det som avgör om man ska lägga ned ett projekt. Det är en fullständigt bisarr uppfattning. Det är inte rättssäkert någonstans.

Detta visar bara hur oseriösa ni är. Ni byter åsikt hela tiden. Ni hinner säkert ändra er och tycka att det här är bra om ett tag, och sedan är det dåligt igen. Ni säger i slutänden nej till väldigt mycket; det har vi pratat om förut. Det gäller 80 procent av alla förslag. Det är klart att det skulle gå utför för den här staden om man hade den inställningen. Men det grundläggande borde åtminstone vara att man följer lagstiftningen när det gäller hur vi ska arbeta med de här frågorna. Det är som sagt verkligen viktigt för rättssäkerheten.

Fråga nr 3. Heltid som norm – utifrån valfrihetsperspektiv

Anförande nr 41

H a n n a W i s t r a n d (L): Jag tror att vi båda, Emilia, är eniga om att kvinnodominerade branscher ofta har mer ofrivilligt deltidsarbete, fler osäkra anställningar och en mer påfrestande arbetsmiljö – något som verkligen behöver ändras. Det ska gå att göra karriär och hålla sig frisk i alla yrken, även i de yrken där det är flest kvinnor som jobbar.

Visst är det så att alla våra anställda har årliga utvecklingssamtal och att man under dessa får en fråga om heltid? Och visst har vi också samma övergripande principer i

Yttranden 2025-03-24

staden för hur utvecklingssamtalen ska gå till? Det finns väl också vissa riktlinjer för hur man hanterar frågan om heltid?

Anförande nr 42

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för den viktiga frågan, Hanna! Vi har i staden ganska länge haft en riktlinje om heltid som norm. Redan 2016 beslutade vi att arbeta med frågan om heltid som norm. Det är inte ett beslut som har upphävts, men ändå ser vi att vi inte har kommit tillräckligt långt. Därför har vi under den här mandatperioden gjort omtag och krafttag för att verkligen nå vårt mål om att 90 procent ska vara tillsvidareanställda på heltid.

Det handlar dels om våra medarbetare, att se till att de har sjysta villkor, en lön som de kan leva på och så småningom en pension som de kan leva på. Vi ska avskaffa de ofrivilliga deltiderna. Det är en rättvisefråga för anställda i välfärden. Det handlar också om människorna som brukar välfärden – att se till att den som till exempel har behov av omsorg i hemmet faktiskt kan möta ett bekant ansikte och se att det är samma person som kommer och hjälper en. Det handlar helt enkelt om att öka brukarnas trygghet. Det tredje argumentet är vår egen kompetensförsörjning. Vi vet att vi, inte minst i äldreomsorgen, har stora utmaningar att rekrytera tillräckligt många medarbetare. En lågt hängande frukt är att se till att de som arbetar i välfärden vill fortsätta med det och får rätt att helt enkelt arbeta full tid.

Med det sagt har vi alltså sett att tempot inte har varit tillräckligt högt. Nu gör vi uppföljande insatser för att se om det finns ytterligare saker vi behöver göra. Samtidigt har vi många goda exempel. Bromma är ett sådant, där man verkligen har kommit långt i arbetet med att ge rätt till heltid. Det är klart att medarbetarsamtalen och detta att alltid ställa frågan först är en del i det här. När man behöver anställa ska man först och främst se till att de som redan är anställda kommer upp i heltid.

Anförande nr 43

H a n n a W i s t r a n d (L): Det där låter ju jättebra, men det går faktiskt inte riktigt till på det sättet. Anser du att man ska utöva ytterligare påtryckningar utanför det årliga utvecklingssamtalet för att gå upp i heltid? Det finns nämligen ett exempel där man ska kalla upp cirka 100 personer som har valt att inte svara på en enkät om heltid till ett personligt samtal med chefen. Där ska de bland annat redogöra för varför de inte vill jobba heltid eller varför de vill fortsätta att jobba deltid.

Heltid ger ett mer jämställt yrkesliv och en mer jämställd pension, men att tvinga människor som av olika orsaker inte kan eller vill arbeta heltid att göra det är inte tanken med heltid som norm. Heltid är en möjlighet; det är inte ett obligatorium. Vad anser du om den här hanteringen? Tycker du att det är lämpligt att personal utifrån ett icke-svar på en enkät kallas till ett personligt möte med sin chef?

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 44

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är alltid vanskligt att gå in på enskilda ärenden. Jag kan ingenting om omständigheterna i just det här fallet, men på en generell nivå är det helt självklart för mig att man som ansvarig chef och arbetsgivare måste man ha koll på varför man inte lever upp till heltidsnormen. Någon kan av olika skäl ha valt att arbeta deltid, och vi har ju mycket rättighetslagstiftning kring detta, inte minst i relation till föräldraledighet, studier och så vidare. Man har rätt att jobba deltid.

Men vi vet också att man många gånger som medarbetare uppger att man inte vill jobba heltid när det egentliga skälet är att arbetsbelastningen upplevs som för hög. Då måste man som chef och arbetsgivare ta reda på hur det ligger till. Är det en reellt frivillig deltid, för att någon helt enkelt vill göra andra saker, till exempel ta hand om sina barn, eller är det egentligen inte en frivillig deltid, det vill säga att arbetsbelastning är för hög? Det är klart att man som chef måste ta ett ansvar för att ta reda på vilket fall det handlar om.

Anförande nr 45

H a n n a W i s t r a n d (L): Att kallas till möte med chefen för att man inte har svarat på en enkät tycker inte jag är rimligt. En ny undersökning som är genomförd av Demoskop visar att sju av tio inom hemtjänsten anser att kraven på heltid ökar stressen och försämrar balansen mellan arbetsliv och privatliv. En lika stor andel uppger att de behöver söka nytt jobb om kraven på heltid ökar. Mest negativa är undersköterskor.

Att påtvinga medarbetare heltid samtidigt som hemtjänsten går med stora underskott i hela Stockholm kan enbart tolkas som ideologiskt drivet av majoriteten på både personalens och stadens bekostnad. SPF:s hemtjänstindex visar att heltid som norm tyvärr inte har lett till vare sig ökad kvalitet eller ökad leverans. Stockholm har dalat från plats 34 år 2022 till plats 62 år 2024.

Hur anser du att heltid som obligatorium gynnar stadens äldre, hemtjänstens personal och stadens ekonomi?

Anförande nr 46

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag måste erkänna att jag blir en smula förvirrad nu. Hanna Wistrand inledde sitt anförande med att prata om hur viktigt det är med rätten till heltid. Men jag tycker att hela den här minuten lät som samma gamla argument som brukar komma från högern om varför man inte ska ha rätt till heltid. Det är inte helt klara besked i frågan, så Liberalerna kanske får fundera lite på om man är för heltid som norm eller inte.

Jag håller med om att man inte ska uppleva att man blir kallad till chefen för att svara på frågor, men utifrån mitt perspektiv är det snarare den upplevelsen i sig som oroar mig. Där tänker jag att vårt arbete med chefsstrukturer och att ha närmare och mer närvarande chefer kanske är den viktiga nyckeln. Det ska vara en pågående dialog som man som medarbetare har med sin chef och närmaste arbetsledare. Det ska inte

Yttranden 2025-03-24

upplevas som något slags hemläxa, utan det ska vara ett pågående samtal som ska bli så bra som möjligt för medarbetare och brukare.

Fråga nr 4. Bara bada bastu

Anförande nr 47

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Bara bada bastu, bastu – ja, så sjunger hela Sverige! Men i Stockholm är det inte så bara. Nej, här ska det vara jättesvårt! Här stoppar ni den enda bastu som har fått bygglov, som har vunnit laga kraft och som står och stampar för att börja bygga. De får inte hyra mark av staden.

I radio sa borgarrådet att ett bygglov bara talar om att ett projekt inte strider mot PBL. Då kan jag berätta för dig att kontorets förslag var avslag. Det var nämnden, nästan enig, som gick emot kontoret för att bevilja bygglov och se det som en liten avvikelse av detaljplanen. Du säger att det finns många som vill bygga bastu, och du hänvisar till utredningen som ska förtydliga och förenkla processen. Men det måste vara nyspråk för att göra det svårt och krångligt och samtidigt stoppa den enda bastu som har bygglov. Det är inte så Stockholm ska göra. Det är ju inte så att vi översvämmas av bastur.

Du har kallat dig för badborgarrådet. När ska du tillåta stockholmarna att bara bada bastu?

Anförande nr 48

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Tack, Jonas, för frågan! Det är helt uppenbart att stockholmarna och hela svenska folket vill bada bastu. Det är därför vi nu har beslutat att växla upp arbetet för att få till fler bastur. Det finns redan bastur i Stockholm, men vi vill att det ska bli enklare att få en väg in för de entusiaster, entreprenörer och föreningar som vill bygga bastu. Det finns också en utmaning i att det hittills har varit många olika delar av staden som har haft olika ansvar kopplat till frågan. Nu har vi gjort det tydligt: Det är trafiknämnden som har ett övergripande arbete för det här.

Det vi nu har gjort är att vi har inlett en dialog med stockholmarna för att förstå hur de vill bada bastu och var de vill att bastun ska vara. Vill de att det ska vara stora eller små anläggningar? Kan de tänka sig att de ska vara avgiftsbelagda? Hur ser de över huvud taget på företeelsen bastu?

Det är många som under många år har försökt få till det här. Det är därför vi nu vill ta detta helhetsgrepp, och det är därför vi vill skapa en enklare process både för staden i de situationer där vi ska bygga och för föreningar och andra privata aktörer för att kunna göra det här. Det är ett tjugotal olika aktörer som har visat intresse för att bygga bastu. I synnerhet under den tid som dialogen har pågått har jag fått flera skisser och visionsbilder av folk som vill bygga bastu. Men det behöver bli tydligare vad som

Yttranden 2025-03-24

gäller. Dels handlar det om bygglov eller inte, dels gäller det vilka platser som är lämpliga. Det finns sjöfartsfrågor, och det finns badkvalitets- och vattenkvalitetsfrågor. Detta gör att vi behöver bli bättre på att förtydliga var det är lämpligt att bygga, och de som visar intresse behöver få hjälp att förstå hur de kan ta nästa steg. Detta arbete har påbörjats.

Anförande nr 49

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är ganska obegripligt att du gömmer dig, Lars, bakom den här utredningen. Det är märkligt att den kom upp med en sådan enorm hastighet när vi nu har en aktör som har bygglov. Hur många av det här tjugotalet aktörerna har ett bygglov som det bara är att sätta igång på? Nej, då sitter det någon på exploateringskontoret och säger: Nej, det blir nog ingenting! Det har egentligen ingenting att göra med att du tar fram utredningen. Här har vi alltså någon som skulle kunna sätta igång direkt.

Det är konstigt, för vi ger samtidigt en gräddfil för kommunala bastur i den här staden. Den nya Tantobastun behöver inget arrende. Den behöver inte ha några avtal med exploateringskontoret. Men den privata aktören några hundra meter därifrån måste ha det. Jag tror faktiskt att det är någonting annat som ligger begravt i den här frågan. Jag tror inte att det handlar om din snabbt påkomna strategi utan om något annat. Jag undrar faktiskt: Nu har vi någon som har bygglov. Vad är det som gör att vi inte kan släppa på den?

Anförande nr 50

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag kan hålla med om att jag tycker att det går för långsamt. Inför valet 2022 gjorde jag en valfilm som handlade om att vi behöver tillgängliggöra vattnet. Jag hoppade i med kostym på, och det har jag sedan sett flera politiker göra efter mig, inte minst frågeställaren Jonas Naddebo.

Det går för långsamt. Det är för mycket tid som läggs ned av entusiaster och entreprenörer på att skissa upp visionsbilder, ritningar och sådant utan att det säkerställs att platsen är lämplig, utan att det säkerställs att vattenkvaliteten är tillräckligt bra för att det ska vara lämpligt att ha bastu på platsen och utan att det förtydligas vad som bygglovet möjliggör och vad de andra tillstånden och underlagen kräver. Det arbetet har vi nu tagit ett helhetsgrepp kring. Det är viktigt att det finns en tydlig väg in. Det är viktigt att det ges liknande förutsättningar för alla som är intresserade så att vi kan bada mer bastu i Stockholm.

Anförande nr 51

J o n a s N a d d e b o (C): Det är faktiskt ganska orimligt att ni gör så här mot en enskild aktör som har ett bygglov och som alltså verkligen har tagit sig igenom all denna byråkrati. Aktören behöver bara hyra två tre meter men får i stället sitta och vänta för att staden har kommit på att de ska ta fram en strategi. Jag tycker faktiskt att det är ganska orimligt.

Yttranden 2025-03-24

Ni har också tidigare sagt att de privatfinansierade basturna skulle vara exklusiva medlemsklubbar och att vi måste titta på det här. Sanningen är att den här aktören har precis samma modell som de kommunala basturna Tanto- och Sätrobastun. Vem som helst får bli medlem, och det kostar 600 kronor. Men det har skapats en otroligt lång kö hos de här aktörerna för att det är så intressant att bada hos dem. Genom att ni nu förvägrar dem fler bastur kan man inte heller minska den kön.

Jag tycker att det är helt orimligt. Centerpartiet har länge drivit på för att vi ska få fler bastuflottar, fler kallbadhus och fler badstegar. Hur länge ska aktörerna få vänta på grund av Miljöpartiets bastustopp?

Anförande nr 52

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Det är uppenbart att det har rått stor förvirring kring det här med bygglov och tillstånd och vad som gäller. Det är också uppenbart att det faktum att det inte har funnits en utpekad ansvarig del av staden har lett till suboptimering och otydliga regler. Det har också lett till att folk har sökt bygglov och trott att det innebär att man har rätt att ställa ut en bastu.

När vi tillgängliggör vattnet och vattenbrynen behöver vi säkerställa att det är tillgängligt för alla. Vi behöver se det spektrum som kan finnas mellan att vi själva, föreningar eller kommersiella aktörer driver den här typen av anläggningar vid sidan av det som vi behöver säkerställa kopplat till sjöfarten, vattenkvaliteten och de olika tillstånden beroende på vem det är som har hand om och driver marken.

Men fler ska få basta. Det är en sak som är säker, och det är det vi jobbar för nu!

Fråga nr 5. Prioriterar majoriteten bort innerstaden?

Anförande nr 53

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! I fullmäktige den 10 mars var ett enkelt spørsmål uppe som handlade om en sommargata och ett farthinder i Norra Djurgårdsstaden. Det var enkla förslag som medborgare där jag bor hade lyft fram. Men hur bemöttes då det här? Miljöpartiet sa att Norra Djurgårdsstaden inte är ett prioriterat område. Vänsterpartiet sa att det här är klassisk moderatpolitik: att man gynnar dem som redan har det bra. Det är alltså inte ett nytt badhus vi pratar om utan ett farthinder. För Moderaterna är det enkelt. Hela Stockholm är alla stockholmarnas angelägenhet.

Min fråga till Anders Österberg och Socialdemokraterna är: Delar ni i styret bilden att Norra Djurgårdsstaden, Östermalm och innerstaden inte är prioriterade områden?

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 54

Borgarrådet Ö s t e r b e r g (S): Ordförande! Jag börja med att säga att Stockholm är en fantastisk stad. Vilken underbar stad vi bor i! Men skillnaderna är för stora i vår stad, och det noterar jag att även Per Rosencrantz parti tycker. De har också lämnat in en interpellation som handlar om helhetsöversyn och upprustning av utsatta områden på norra Järva. Jag vet alltså att även Per Rosencrantz parti kan tycka att skillnaderna är för stora i vår stad.

Låt oss då kolla hur det ser ut i innerstaden. Vi kan ta Norra Djurgårdsstaden som exempel. Hur ser det ut där? Jo, där tycker människor om att bo i sitt område. Under de senaste åren har trivseln ökat. Det visar den senaste boendeenkäten från 2023, där åtta av tio är mycket nöjda. Det är framför allt tillgången till parker och naturområden samt torg och mötesplatser, utomhus såväl som inomhus, som uppskattas. Även det ökade serviceutbudet värdesätts. Fler än tidigare är också nöjda med tillgången på cykelbanor och skötseln av dessa samt möjligheterna att ta sig till och från andra stadsdelar med cykel.

Dessutom: Norra innerstadens stadsdelsnämndsbudget har lämnat tillbaka 74,6 miljoner kronor. Men vet ni vad? Underbara dagar väntar också i exempelvis Norra Djurgårdsstaden! Där planeras nu för en marin park som ska öka de rekreativa värdena och den biologiska mångfalden i vatten. Det är också vackert, för Norra Djurgårdsstaden har åtta kilometer vattenfront. Underbara dagar väntar, Per Rosencrantz, för norra innerstaden!

Anförande nr 55

P e r R o s e n c r a n t z (M): Jag hoppas att underbara dagar väntar för oss alla. Om det finns 74 miljoner kronor över är det tråkigt att man inte kan bygga ett farthinder och en sommargata. Det var intressant information som jag kommer att delge den lokala Facebookgruppen.

Med det sagt: Nio av tio väljare bor inte i Järva. 10 procent av Stockholms invånare bor där. Jag är jätteglad att vi lägger extra mycket resurser där. I Järva finns 13 fritidsgårdar, och det finns 2 på Östermalm och i Vasastan tillsammans. Jag tycker att det är rätt att vi hjälper de delar av staden där människor har det tuffare ekonomiskt, helt enkelt, och där det finns socioekonomiskt större utmaningar. Men även de bra områdena i Stockholm måste ju kunna bli bättre, särskilt när man kan göra det med enkla medel.

Det finns någonting här som göra att styret blir lite motvalls och helst inte vill prata om detta. Det märker vi även i bussdebatten, där man är tyst – kanske för att det är just innerstaden som drabbas.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 56

Borgarrådet Österberg (S): Ordförande! Om inte Per Rosencrantz ledamöter i nämnden har läst bokslutet är det såklart ett problem. 74,6 miljoner kronor är tillbakalämnade till staden.

Låt oss ta och analysera läget på Östermalm och läget i landet. Det är många på Östermalm som är oroliga för att Sverige slits isär, och det är också därför vi kan se ett massavhopp av moderater över till Socialdemokraterna på Östermalm. Vi vill självklart värna de människorna, och det är klart att östermalarna också vet att vi är partiet som klarar att hålla ihop både staden och landet.

Då kommer jag in på den här känslan som Per Rosencrantz har. Hur ser det då ut? Jag kan faktiskt lugna ned honom lite, för om vi kollar på exempelvis trafiknämndens investeringar ser vi att de var drygt 1,3 miljarder kronor i innerstaden. Motsvarande siffra för ytterstaden var 0,7 miljarder kronor. Vi ser till hela Stockholm och står för hela Stockholms bästa.

Anförande nr 57

Per Rosencrantz (M): På Östermalm ökade Moderaterna i EU-valet, så vi får väl se framöver hur det går i valrörelserna. Det är väl helt enkelt så att ni tar chansen. Jag tycker att det var tydligt att Socialdemokraterna var tysta i debatten om det lilla farthindret och sommargatan. Det är symboliskt viktigt. I stället för att säga ja till de här enkla förslagen tog ni tillfället att ställa stadsdelar mot stadsdelar och göra politik av det hela.

Det är det vi värjer oss mot. Hela Stockholm måste blomstra, och styret måste kunna säga bra saker också om Östermalm, Vasastan och Norra Djurgårdsstaden trots att de är stadsdelar som är socioekonomiskt starka. Vi ska vara glada för de stadsdelarna, för där får vi också mer skatteintäkter. Om de inte blir bra kanske folk flyttar därifrån, och då har Anders Österberg och Socialdemokraterna mindre pengar att fördela.

Anförande nr 58

Borgarrådet Österberg (S): Ordförande! Det vi har hört i diskussionen är att det inte finns fler exempel än ett farthinder på att Östermalm inte ska vara prio i innerstaden. Själva caset var kanske egentligen inte är så starkt.

Låt mig bara ta några axplock för att visa vad som händer i innerstaden. Ett av mina första offentliga besök var i Norra Djurgårdsstaden, där vi invigde en fantastiskt fin staty. Östermalms bibliotek är numera nyrenoverat, tryggare och trevligare och har 23 812 fler besökare än 2022. Hjorthagens IP får nytt konstgräs med värmeslingor. Öppna förskolan i Tessinparken blir kvar. Det blir en entrépark i Norra Djurgårdsstadens hamn kvarter – en tillfällig park som välkomnar dem som arbetar i och besöker hamn kvarteren och som skapar en entré till området. Det är mycket vackert. Dessutom har vi den marina parken.

Yttranden 2025-03-24

Jag skulle kunna säga så här: Vi älskar Stockholm, vi älskar Östermalm och vi älskar hela staden. Vi vill att den ska hålla ihop, och det kommer vi att vara garanter för.

Fråga nr 6. Hur ser borgarrådet på att skolans laptoppar saknar tillräckliga filter och ger elever tillgång till olämpligt innehåll?

Anförande nr 59

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Fru ordförande! Skolelever exponeras dagligen för innehåll de inte är mogna att hantera, som våld, porr och terrorhandlingar. Staden säger att det finns filter på de laptoppar som delas ut. Men enligt de it-ansvariga som jag har pratat med fungerar inte filtren. När barn har färre begränsningar på sina skoldatorer än vad många vuxna har på sina arbetsdatorer är det någonting som är rejält fel.

Hur tänker borgarrådet ta ansvar för att stadens elever inte skadas av skolans egna digitala verktyg?

Anförande nr 60

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det stämmer att det på nätet finns en hel värld med innehåll som många av oss faktiskt inte vet hur vi skulle ta oss in till men som alldeles för många barn och ungdomar hittar, med grovt både våldsamt och pornografiskt innehåll. Jag tänker att varje förälder som har barn som växer upp i dag har en ständig kamp i att se till att ens barn inte hamnar i nätets mörka vrår.

Det är självklart att vi i stadens och skolornas arbete försöker begränsa den tillgången. Vi har ett filter som används på alla våra datorer i stadens skolor för att helt enkelt förhindra att eleverna hamnar på dessa sidor. Men utvecklingen går snabbt, och det tas hela tiden nya grepp för att ta sig runt filtren. Vi upptäcker gång på gång att barn tar sig in på sidor som vi absolut inte vill att de ska ha tillgång till.

Just nu pågår ett pilotprojekt i staden där man vänder på det hela. I stället för att bara försöka begränsa med filter, vilket vi som sagt fortsatt ska göra, försöker man också att snarare fokusera tillgången. Om man till exempel har en mattelektion ska man under den tiden bara kunna använda den applikation som behövs för just den mattelektionen. Det är ett sätt att både omöjliggöra att man kommer in på innehåll som man absolut inte ska ta del av och öka koncentrationen och fokuset på det man faktiskt ska göra.

Jag tror att det här är en pågående utveckling, där vi hela tiden måste bli bättre på att använda våra filter, men där vi också måste ha en mycket, mycket tätare dialog med både personal i skolan och föräldrar om hur vi tillsammans ger våra barn motståndskraft så att de inte hamnar i de mörka vråna på nätet.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 61

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Tack för svaret! Det är precis det här som jag har efterfrågat i alla mina år som förälder: att man vitlistar sidor i stället för att svartlista dem. Man börjar alltså med att låsa allt, och sedan låser man upp det som man tycker att barnen ska ha tillgång till.

Problemet är att vi vet att eleverna även använder skoldatorn till att filma varandra och spela in lärare. De använder den till sociala medier och spel under lektionstid – något som jag själv har bevittnat under min tid som elevassistent. Det är omöjligt för en lärare som står framför eleverna att se detta, så det behövs någon längst bak i klassrummet så länge datorerna är upplåsta, som de är nu.

Det finns tekniska möjligheter att blockera sådant här. Nu låter det som att ni gör det i ett pilotprojekt. Varför görs det inte i större utsträckning? Varför prioriteras inte detta i målet om en trygg och fokuserad studiemiljö? Tycker skolborgarrådet att de filter som finns i dag räcker för att skydda lärare, elever och undervisning?

Anförande nr 62

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nej, jag tycker inte att de filter vi har i dag räcker. Det är därför vi nu testar att vända på det hela och helt enkelt begränsa tillgången till det man faktiskt behöver under aktuell lektion. Den enkla anledningen till att vi testar innan vi kör ut i full skala är att vi har ungefär hundratusen elever i våra skolor. Det är mycket bättre att vi ser till att testa någonting som vi vet fungerar på några av dem innan vi testar på alla och kanske måste göra om hela volymen.

Jag tror att det här just nu är det bästa vi har tillgängligt. Det kommer säkert att förändras fort. Men som jag inledde med att säga kommer vi såklart att behöva jobba gemensamt och brett för att verkligen skydda våra barn och ungdomar från de mörka hål som finns på internet. Men det handlar såklart också om att hålla fokus på det man ska göra under lektionerna. Det är en stor utmaning med den teknik som hela tiden matar oss i dag.

Anförande nr 63

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD). Tack för svaret! Många föräldrar försöker sätta gränser hemma. Man kan blockera sociala medier, begränsa skärmtid och skydda sina barn på olika sätt från olämpligt innehåll. Själv har jag lagt in barnspärrar, till mina barns inte helt odelade glädje. Men allt det här slås omkull när barnet kommer till skolan. Även om man nu begränsar det på lektionstid är problemet att eleverna har tillgång till sina skoldatorer under hela dagen. Man plockar bort telefonerna, vilket är jättebra, men i stället ger man barnen en i princip helt öppen dator som de använder på raster. De använder datorerna till att skicka otäcka saker till varandra.

Även om man begränsar det hela på lektionstid är jag rädd för att man inte förstår problemet. Det är mycket värre än man tror, och jag tror att det är jätteviktigt att man tar hjälp av dels barn, dels vuxna och gärna personer med gedigen it-kunskap. Jag

Yttranden 2025-03-24

upplever att det finns stora brister. Det här kan inte få fortgå, för elever riskerar att skadas. Det kan vi inte tolerera.

Anförande nr 64

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tror att vi är överens om att det på sina håll är mycket, mycket värre än vad vi tror. Barn och ungdomar som växer upp i dag möts av innehåll på nätet som för de allra flesta av oss är helt oacceptabelt och som vi, som jag sa, kanske inte ens skulle hitta till – på goda grunder. Här måste vi samarbeta, för detta är ett problem som inte bara finns i skolan eller bara på fritiden, utan det är ett problem som de möter ständigt, nästan dygnet runt.

Att begränsa mobilanvändningen är en del i arbetet. De flesta av stadens skolor har i dag mobilfria skoldagar. Att bli bättre på att använda filter i datorerna är ett sätt. De flesta skolor har inte heller fri tillgång till datorer hela dagarna, utan man använder dem strukturerat de gånger man behöver dem i undervisningen, såklart beroende på barnens ålder. Detta är som sagt ett pågående arbete där vi behöver bli bättre. Därför jobbar vi nu också för att bli bättre.

Fråga nr 7. Hur ser majoriteten på förtätningen i söderort samt på vilken ställning stadens strategi för varsam utveckling av småhus- och villaområden har?

Anförande nr 65

R o b i n N i l s e n (L): Detta är min första gång i talarstolen, så jag hoppas att borgarrådet är snäll mot mig.

Som ledamot i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har jag regelbunden kontakt med boende. Ett växande orosmoment bland många är hur småhus- och villaområdena i Älvsjö kommer att utvecklas framgent. I översiktsplanen från 2018 står det att Älvsjövägen, Vantörsvägen, Johan Skyttes väg, Svartlösavägen och Långbrodalsvägen successivt bör utvecklas med ny blandad stadsbebyggelse.

Mot den bakgrunden önskar jag ställa mina frågor. För det första: På vilket sätt avser det rödgröna styret att förtäta dessa områden? Är det genom fortsatta rivningar av befintliga villatomter så som redan sker i både Älvsjö och i Mälarhöjden eller genom exploatering av befintliga grönområden så som nu planeras vid Långbro park eller på annat sätt? För det andra: Hur ser det rödgröna styret på förtätningen mot bakgrund av strategin för varsam utveckling av småhus- och villaområden från 2021 och på hur den förhåller sig till översiktsplanen från 2018?

Anförande nr 66

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Småhus- och villastrategin var det stor enighet om när vi fattade beslut om den, precis som det var med översiktsplanen. Det är klart att

Yttranden 2025-03-24

de sinsemellan stämmer väl överens. Vi har flera sådana här policydokument som är till stor nytta, skulle jag vilja säga, i vårt arbete med planer och annat.

Men när det gäller småhusstrategin hade vi också från början förhoppningar om att den skulle kunna få en lite prejudicerande effekt för att ge oss ett instrument att kunna stoppa en del, till exempel rivningar eller förändringar, som vi inte vill ha. Hittills har den inte visat sig få den juridiska kraft som vi hade hoppats, även om vi har möjlighet att fortsatt kunna frångå detta något i högre instans. Länsstyrelsen har i alla fall inte velat ta den på allvar; det är helt klart.

Det är ett problem när man vill riva, bygga om och förtäta i småhusområden att vi har en detaljplan som gäller och som möjliggör detta. Fastighetsägaren har ju också äganderätt och kanske intresse av att bygga ännu ett hus eller i vissa fall även flera. Men det är naturligtvis ett problem att strategin inte har gått att använda som vi hade hoppats. Den här diskussionen har vi haft flera gånger i den här salen, även på det senaste fullmäktigesammanträdet. Det krävs att man gör en ny detaljplan för att kunna stoppa den typen av förtätning som du menar.

Du kanske också syftar på det arbete som finns där vi driver linjen att man ska möjlighet att bygga i anslutning till villaområden. Det är lite grann en annan sak än att förtäta i villaområdena. Det är någonting som fastighetsägarna brukar vilja göra själva i en del fall.

Anförande nr 67

R o b i n N i l s e n (L): Det stämmer att de rättsliga möjligheterna att påverka förtätningen och exploateringen tyvärr har visat sig vara mycket begränsade. Ur vårt perspektiv vill man se en ganska försiktig förtätning av områdena. Men det ställer större krav på det politiska ledarskapet när juridiken når vägs ände. Jag skulle därför ändå vilja upprepa min frågeställning, där jag uppfattar att översiktsplanen från 2018 säger emot den senare tillkomna strategin från 2021.

Vad är den politiska inriktningen och viljan från Socialdemokraterna och det rödgröna styret när det gäller exploatering inne i villaområdena?

Anförande nr 68

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi tog ett ärende – nu kommer jag inte ihåg vad fastigheten hette – för ett par år sedan. Där provade vi detta hela vägen, och vi ville försöka få det stoppat med hänvisning till villastrategin. Men det lyckades inte, utan vi fick bakläxa.

I historien bör man känna till att det för ett antal år sedan, när nästan alla hade tomträtt, var tomträttsavtalen som reglerade vad man fick göra och inte på sina fastigheter. Då var det enklare. Men sedan såldes tomträtterna, och nu sitter vi i samma båt – alla i den här salen. Vi måste följa lagstiftningen och de detaljplaner som gäller.

Yttranden 2025-03-24

Sedan har det förts en diskussion om vad det skulle kosta för staden att ändra på detaljplanerna. Det är många miljoner per plan, och dessutom finns det inte alltid intresse från fastighetsägarna att vara med på förändringarna. Det finns också risk för skadestånd. Det är alltså en juridiskt knepig situation vi sitter i, och det gäller oss alla politiker.

Anförande nr 69

R o b i n N i l s e n (L): Ser borgarrådet att det finns någon möjlighet över huvud taget, bortsett från ändring av detaljplaner, som kan leda till att strategin i större utsträckning verkställs eller kan justeras på något sätt? Eller ser du från ditt perspektiv att möjligheterna helt enkelt saknas?

Anförande nr 70

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Man får inte glömma bort att strategin är värdefull på många andra sätt. Det är den verkligen för alla som äger småhus och vill göra förändringar. Där finns tips och råd och dåd om hur man ska bete sig och gå till väga. Även när man söker bygglov och vill göra förändringar och bygga om sina hus har vi ju småhusstrategin, och den fungerar då alldeles utmärkt. Men just när det gäller förtätningsprojekt, där vi hade hoppats att den skulle hålla juridiskt, gör den uppenbarligen inte det.

Det instrument som finns är detaljplaneändring. Vi kan absolut säga nej till en del rivningar om det gäller kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Det händer också, men uppfyller de inte de här kraven är det fastighetsägaren som bestämmer i egenskap av ägare av fastigheten.

Fråga nr 8. Flickors rätt till trygghet och frihet i stadens skolor

Anförande nr 71

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! I Mitt i kunde vi i förra veckan läsa om två elevrådsrepresentanter för Lillholmsskolan i Vårberg som vittnar om en machokultur som växer sig allt starkare i deras skola. De säger: ”Machoattityden gör att de ser tjejer som något de kan äga, de ser oss som objekt som de kan slå till för att få äga oss.”

Stadens egna mätningar visar att en stor andel av flickor i årskurs 9 känner sig mobbade, kränkta eller trakasserade i skolan – en trend som förstärkts den här mandatperioden. Inte minst ser vi det i Skärholmen, där hela 29 procent av flickorna svarar att de upplever detta i sin skolvardag. Det är den högsta nivån bland alla stadsdelar.

Min fråga till skolborgarrådet är därför: Vilka nya konkreta insatser gör vänstermajoriteten för att vända trenden och bryta sönder den machokultur som härjar i stadens skolor?

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 72

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill vända mig emot tonen av att det skulle finnas något slags vänsterpolitik som gör att machokulturen i våra skolor ökar. Om vi ser på trenden bland unga i vårt rike ser vi väldigt tydligt att det här är ett jättestort samhällsproblem som vi står inför. Machokulturen ökar. Stödet bland unga pojkar för det tydligaste högerparti vi har är stort. Folkhälsomyndighetens senaste undersökning visar att andelen flickor som upplever att de har blivit utsatta för sexuella handlingar mot sin vilja ökar kraftigt. Vi har ett jättestort jämställdhetsproblem i det här landet, som också finns i våra skolor.

Det är självklart att vi måste ta krafttag som samhälle och som skolhuvudman för att komma åt det här. Våra skolor ska vara trygga platser för alla barn, flickor som pojkar. Våra skolor ska hjälpa barn att stå upp för sin egen kropp och sätta stopp när någon kränker dem. De ska erbjuda en trygg miljö för alla barn. Men att tro att våra skolor existerar i ett vakuum och inte berörs av den allmänna samhällsutvecklingen kommer inte att hjälpa någon, utan vi måste förstå att det som händer ute i samhället och på våra gator händer också i våra skolor.

Det är klart att vi steppar upp vårt arbete även i skolan. Vi gör stora insatser nu genom att utveckla arbetet med sexualkunskapsundervisningen och sex och samlevnad. Vi fortsätter att gå ut med vårt arbete mot machokulturen och mot våldsnormerna i våra skolor. Det preventiva arbetet mot våld i våra skolor utökas till fler skolor i vår stad, inte minst i till exempel Skärholmen.

Vi ska göra vår del av jobbet. Men hela samhället måste kroka arm i det här, för det är en samhällsutveckling vi ser och inte en skolfråga i Stockholms stad.

Anförande nr 73

C l a e s N y b e r g (C): Jag håller med om att det här inte är något nytt fenomen och att det är ett stort samhällsproblem. Jag förstår inte varför du menar att vi skulle ha påstått att detta är ett vänsterproblem eller att det skulle finnas någonting som gör att vi inte förstår att detta är en förändring i hela samhället. Det är ju självklart – det är därför vi tar upp frågan! Vi ser effekterna av det.

Men just nu är det ni som styr, och det är till er man ställer frågor om vilka konkreta insatser ni faktiskt gör när vi ser att trenden nu går åt fel håll också i våra skolor. Om en av tre tjejer i Skärholmen faktiskt säger att detta är en del av deras vardag har vi ett allvarligt problem. I nämnd artikel ser vi också att rektor på skolan säger att hon gärna vill ha tätare samarbete med fältare och att de gärna tar in extern hjälp. Men hon säger samtidigt att det inte görs i dag. Samtidigt vet vi att situationen i Skärholmen är som den är med en pressad socialtjänst den här mandatperioden.

Med tanke på att situationen i Skärholmen är särskilt anmärkningsvärd frågar jag: Genomför ni nu några riktade utbildningsinsatser angående machokultur i den här stadsdelen? Och hur förstärker ni socialtjänstens möjlighet att bidra?

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 74

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som jag sa i mitt första inlägg arbetar vi med att stärka sexualundervisningen i alla våra skolor. Det är en liten del i det här pusslet. Vi utvecklar MVP-arbetet så att fler skolor får ta del av det. I just Skärholmen gör vi också en stor satsning tillsammans med civilsamhället, med fältassistenter och med skolorna för att även stärka arbetet kring fritiden och barns och ungas fritidssysselsättning efter skoldagens slut. Vi vet att det är en viktig del i att se till att skapa goda förebilder och goda normer. Vi ska se till att inte bara stärka upp lektionstiden utan även tiden efter skoldagens slut.

Att utföra det trygghetsskapande och det våldspreventiva arbetet kommer att vara en jätteviktig del i att motverka utvecklingen med hårdare attityder och ökad machokultur i våra skolor likaväl som i samhället.

Anförande nr 75

C l a e s N y b e r g (C): Det är betryggande att höra att ni gör ett antal insatser, men det är ju någonting som inte stämmer när en rektor på den skola som har sett en dubbling av antalet kränkingsanmälningar från 2023 till 2024 säger att det här inte görs. Det sker inte i verkligheten. Då finns det någonstans en disconnect – om man får använda ett svengelskt uttryck – mellan det ni säger att ni försöker göra och det som sker ute i verkligheten. Så kan vi inte ha det.

Vi ser att Bredängsskolan i samma stadsdel har en ökning med en fjärdedel, Slättgårdsskolan har strax över 40 procents och Sätterskolan strax under 40 procents ökning. Någonstans finns det någonting som inte stämmer i det ni påstår.

Detta kanske ändå är en delad ambition vi har. Då är frågan: Vad är er analys av den här dramatiska ökningen, och vilken är den första direkta nya konkreta insats som görs för att vända siffrorna? Det räcker inte att fortsätta säga att ni fortsätter att göra det ni har gjort. Någonting måste ju tillkomma.

Anförande nr 76

Borgarrådet B j u g g r e n (S): En nyhet är att vi kanske äntligen kan enas om att sluta prata om den här tjejskolan, som har varit så populär att prata om. Det är extremt tydligt nu att skolan inte är en trygg plats för flickor i den utsträckning som den måste vara det, utan tvärtom måste skolan bli en tryggare plats för flickor, precis som för pojkar. Vi behöver ha en skola som ger alla barn riktiga förutsättningar att både lära sig det de ska i skolan och ha en trygg vardag.

Tyvärr finns inte den quickfix som du efterfrågar. Jag tror inte att den finns i en enskild skola, utan det kommer att handla om precis de insatser som vi har pratat om, tillsammans med många fler, på en samhällsnivå om vi ska bryta utvecklingen. Det här är inte ett problem som har uppstått på en skola i Skärholmen, utan det här är ett generellt samhällsproblem där fler och fler flickor upplever att de utsätts för kränkningar och inte blir sjyst behandlade. *Det* måste vi göra någonting åt.

Yttranden 2025-03-24

§ 18 Valärenden i kommunfullmäktige 2025

Anförande nr 77

G a b r i e l K r o o n (SD): Från Sverigedemokraternas håll yrkar vi på att Maria Sawon ska bli ersättare i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Yttranden 2025-03-24

§ 20 Motion om att rädda Rålis

Anförande nr 78

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är roligare att få det stora förtroendet att styra, men samtidigt är det kul att se hur man gör nytta i opposition! Vi har nu flera exempel på ganska kort tid där Socialdemokraterna förnedrande har fått backa från många olika ställningstaganden, alltifrån att riva stackars grillkiosker vid Östermalmstorg och Medborgarplatsen till att riva upp Rörstrandsgatan mitt i sommaren och att gräva upp Rålambshovsparken. Det är väldigt glädjande att märka att det gör nytta att få igång en opinion och ett engagemang hos stockholmarna och att det verkligen räknas att vara ute i debatten och få med sig andra.

När det gäller frågan om att rädda Rålis är det många hjältar som har varit med och säkerställt att man faktiskt har avfärdat alternativet att lägga upp en arbetstunnel vid Rålambshovsparken. Måns Tham ska särskilt nämnas. Det otroliga engagemang som väcktes på Kungsholmen gav en direkt påverkan på dem som hela tiden, exempelvis i den här talarstolen, har försökt att fly sitt ansvar genom att, i det här fallet, peka på regionen medan de i regionen stod och pekade på Stadshuset. De rödgröna partierna försökte dribbla bort oss som värnar Rålambshovsparken och vill ha den kvar så till den milda grad att ingen riktigt förstod hur beslutsprocessen skulle se ut.

Därför lades den här motionen, och därför var vi från Moderaterna snabbt ute i debatten. Jag uppmärksammade först det här i april 2023 och belyste det orimliga i att exploatera sönder Rålambshovsparken när det uppenbarligen fanns andra alternativ. Jag slog också ett slag för att vi, när vi nu förhoppningsvis alla kommer fram till att vi ska värna den här fantastiska lokala, kulturhistoriskt viktiga miljön, också måste ta tillfället i akt att stärka Rålis som plats med ett grönt lyft med fler träd och blommor, där vi ger stadens förvaltningar i uppdrag att välkomna fler kreativa användningsområden som stärker ytan som populär park.

Jag vill nu vädja till de rödgröna: Ni var passiva i frågan om Rålis, men nu när vi har fått bort det här hotet från dagordningen, ta då tillfället i akt att stärka Rålis som park! Utnyttja det otroliga engagemang som finns på Kungsholmen kring denna fråga! Lyft fram precis varenda aktör som har varit ute i debatten och fråga dem, exempelvis Måns Tham, vad de har för idéer för att stärka den här platsen som park! Det är nämligen inte framför allt en seger för Moderaterna utan en seger för Kungsholmsborna och stockholmarna att vi nu har säkerställt att den här platsen kommer att bevaras.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 79

M a r t i n H a n s s o n (MP): I sak är frågan utagerad. Vi har dock olika uppfattningar om processen. Jag förstår att det är oppositionens roll att försöka få en majoritet att verka passiv, fast den i allra högsta grad är aktiv.

Yttranden 2025-03-24

Det finns två positiva saker som jag ändå skulle vilja nämna i sammanhanget. Dels tycker jag att det var ett bra upplägg att presentera två olika alternativ. Det är rätt ovanligt att man gör det, och det ser jag gärna oftare. Så får stockholmarna och politiken tycka till om dem och debattera dem mer öppet. Gärna mer sådant!

Dels tycker jag att ni i Moderaterna också har landat rätt bra efteråt. Det finns ju två sätt att tackla ett ärende när man har drivit något i opposition och sedan fått det precis som man vill. Det ena är det ni gör här, nämligen att säga ”Åh, vad bra att det blev rätt – det var vår förtjänst!”. Det andra, som ni ibland tyvärr gör, är att försöka låtsas som om besluten inte har gått er väg utan hittar på en massa krumbukter kring att det ändå var fel. Det skulle jag gärna se lite mindre av.

Anförande nr 80

Borgarrådet W e d i n (M): Där fick du entusiastiska applåder från majoriteten!

Jag vet inte om Martin tänker på någon annan fråga och i så fall vilken. Från oppositionens och Moderaternas håll kan jag bara säga att vi såklart är glada över segrar som är värda att vinna och har vunnits. Det är det vi är glada över i det här fallet. Men glöm inte bort min poäng om att vi kan göra mer för att stärka Rålis som plats, att lyfta parken ännu mer och göra den grönare. Det handlar inte bara om att få fram fler blommor och träd utan också om att ännu tydligare göra parken till en plats för rekreation. Uppenbarligen finns det ett engagemang därute – prata med dem som har varit ute i den här debatten och gläds åt att det finns ett sådant stort intresse!

Vi från Moderaterna kommer att fortsätta att prata med dessa grupper, och vi hoppas att ni gör detsamma. Och i den mån som Miljöpartiet har påverkat i rätt riktning i detta: Tack för det!

Anförande nr 81

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande! Jag tycker att Martin Hansson på ett ganska bra sätt beskrev arbetet med det här. Det är kanske majoritetens dilemma, eftersom man är tvungen att ta ansvar, får gå steg för steg och se till att ordna saker. Vi delar väl inte riktigt Dennis Wedins och Moderaternas historiebeteckning; däremot är vi väl eniga på en punkt, och det är att Moderaterna är bra i opposition. Jag tycker att det är bra att Dennis Wedin lyfter fram Rålambshovsparken. Det är en regional park där hela Stockholm möts. Den typen av parker behöver vara riktigt bra, så där kan vi kroka arm.

Skälet till att det här byggs är också viktigt att komma ihåg. Vi bygger alltså ny tunnelbana som gör Stockholm större, närmare och mindre på samma gång, där vi får bra bytespunkter och möjliggör för att bygga fler bostäder. Det är en viktig del i ett Stockholm som växer, ett Stockholm som håller ihop.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 82

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Dennis Wedin försökte ge en bild av att det är Moderaternas förtjänst att Rålis inte blev bebyggd med en servicetunnel för tunnelbanan. Men när vi tittar tillbaka till den tid då frågan diskuterades var det så att partier både här i Stadshuset och i Region Stockholm var överens om att det inte skulle byggas någon arbets- eller servicetunnel i Rålis. Det har dock varit jättemycket vevande från Moderaternas sida om den här frågan. Anders Göransson var inne på att majoriteten inte har varit passiv, utan vi har hela tiden tryckt på i förhandlingarna att vi inte har velat ha det här alternativet.

Grundproblemet är att vi har skapat ett monster med de här förhandlade överenskommelserna. Det finns ingen transparens, och därför blir det jättelätt missuppfattningar om sakernas tillstånd. Den här motionen och all den publicitet som Moderaterna försöker rida på beror på den bristande transparensen. Nästa gång vi ingår sådana avtal, om det blir någon nästa gång, bör vi se till att det finns en bättre transparens så att förtroendevalda i majoritet och opposition får information om förhandlingarna. Nu är informationen väldigt bristfällig.

Yttranden 2025-03-24

§ 21 Motion om att utreda och att tillskapa sociala bostäder i Stockholm

Anförande nr 83

A n d r é N i l s s o n (L): Stockholm ska vara en stad för alla. Men det kanske inte riktigt gäller dem som inte har någonstans att bo i alla lägen. Därför har Liberalerna föreslagit att vi ska använda ett av de starkaste verktygen som staden har, nämligen vår markanvisningspolicy, för att öppna dörrar också för dem som står längst från bostadsmarknaden.

Det handlar egentligen inte om att rita upp en massa nya system – det är inte så att vi älskar byråkrati – utan det handlar snarare om att vi tar ansvar för verkligheten, för vi vet ju att det här går att göra i verkligheten. Stadsmissionen gör det, Stora Sköndal gör det. De bygger sociala bostäder här och nu, men just staden tvekar fortfarande. I stället får vi höra att mycket redan görs. Det är dock en klen tröst för den som flyttar mellan olika soffor, som tvingas sova i trapphus eller som tvingas tacka nej till jobb för att man inte kan flytta till Stockholm och få någonstans att bo.

Sociala bostäder är en känslig fråga, vilket är lite speciellt. Sverige och Stockholm har ju valt att gå en väg medan den övriga västvärlden har gått en annan väg, och för varje år som går kan vi se att det finns en klyfta mellan hur Sverige agerar och hur andra OECD-länder agerar. Det får verkligen konsekvenser för dem på marken.

Det här är ett vägval. Ska Stockholm vara en stad som bygger för dem som redan har, eller ska vi också våga skapa utrymme för fler, alltså även för dem som kanske inte har plånboken full men som fortfarande vill kunna bo här i Stockholm? Vi liberaler vet att vi står. Friheten börjar med en nyckel i handen, och just nu behöver fler stockholmare få chansen att ta den nyckeln.

Jag yrkar bifall till Liberalernas yrkande i kommunstyrelsen och bifall till motionen.

Anförande nr 84

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Stockholm har ju SHIS, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm, med 3 700 bostäder, där vi har gjort en egen variant där man vattnas upp inför möjligheten att komma in i det befintliga beståndet. Man kan bo där i fem och i vissa undantagsfall upp till sju år. Det var också SHIS som tog ett mycket stort och framgångsrikt ansvar när det gällde utmaningen i och med den stora gruppen nyanlända 2015.

Hur ser André Nilsson på SHIS roll? När du beskriver det här får man ju känslan av att Stockholm inte gör någonting, men faktum är att vi gör oerhört mycket. Vi klarade faktiskt den utmaningen 2015 tack vare den flexibla lösning som innebär att många personer kan bo i samma lägenhet, eftersom man bara bor där en kortare tid.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 85

A n d r é N i l s s o n (L): Vilket bra inlägg med en bra fråga – tack för det! Jag håller med: SHIS är en fantastisk organisation som gör extremt mycket speciellt för dem som är socialt utsatta eller som verkligen har det svårt att få ihop det ekonomiskt. Men om man går in på de strukturellt hemlösa, som vi pratade om för något kommunfullmäktige sedan, är det betydligt svårare. För dem finns ingen hjälp att få från SHIS, och det finns väldigt sällan möjlighet att få förtur i bostadskön. De strukturellt hemlösa har det extremt svårt i Sverige.

Jag vet att många partier här tillsammans har jobbat med Stockholmshusen som en modell för att de som har lite svagare ekonomi, till exempel låglönearbetare som har en osäker boendesituation eftersom de inte kan efterfråga alla typer av bostäder. Det är extremt många som faller mellan stolarna.

SHIS är fantastiskt, men vi behöver mer. Vi behöver en hemlöshetspolitik som också hjälper dem som är strukturellt hemlösa, och det är därför vi har lagt fram det här förslaget.

Anförande nr 86

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Jag vill börja med att tacka Liberalerna som har skrivit den här motionen. Jag tycker att den är bra. Det är kommunens ansvar att planera för en hållbar bostadsförsörjning, och i Stockholm har väldigt stora grupper svårt att få bostad. Det gäller inte bara personer som lever i någon typ av utanförskap med missbruk, skulder eller psykisk ohälsa utan även ensamstående föräldrar, låginkomsttagare, unga, studenter, nyinflyttade och så vidare. Att få en långsiktigt trygg och ekonomiskt rimlig hyresrätt är en omöjlighet för stora grupper, vilket har skapat en enorm klyfta mellan bostadsmarknadens insiders och outsiders.

Ordförande! I mörka stunder, som när jag läser borgarrådets svar, tänker jag att Sverige som land kommer att ordna charterturism till månen innan Socialdemokraterna erkänner att dagens hyressystem inte funkar. Bostadsmarknaden har havererat, och fina ord om att bygga mer är inte längre tillräckligt. Det går inte att bygga bort bostadsbrist och långa kötider hos Bostadsförmedlingen när det byggs 200 bostäder per år och 867 000 personer står i bostadskö. Det går inte, så sluta att använda det som argument!

Ordförande! Jag undrar också vad det är för människosyn som gör att man tycker att det är skamligt för en person att säga att man är i behov av en bostad, trots att man inte har stått många år i kön. Sociala bostäder är inte något skamligt. Det som är skamligt är att hänvisa en familj till en etta för 9 400 kronor i månaden i ett Stockholmshus och att lämna stora grupper av personer som behöver en bostad vind för våg, samtidigt som man förmedlar de billigaste bostäderna till personer som redan har en bostad men som också har många år i bostadskön. Dessutom dristar jag mig till att påstå att det är betydligt mer stigmatiserande att vara hemlös än att bo i en trygg, överkomlig bostad, även om man har fått den genom behovsprövning.

Yttranden 2025-03-24

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 87

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Jag vill börja med att tacka för en intressant motion och ge motionären två rätt i den här diskussionen: för det första vikten av att lyfta fram markpolitiken och för det andra att lyfta fram den strukturella bristen på bostäder som vanligt folk har råd med, det vill säga inte de bostäder som vi generellt sett förknippar med socialtjänst eller psykisk ohälsa utan faktiskt bostäder som även en undersköterska, en barnskötare, en polisaspirant, ett butiksbiträde, en ensamstående morsa, en pensionär eller en ungdom har råd att bo i.

Vi hade den här diskussionen för några veckor sedan, och jag menar fortfarande att det är att ge upp för lätt att börja prata om sociala bostäder i det här läget. Vi har en allmännytta i den här staden som faktiskt har bland de lägsta tillträdeskraven i landet och som hela tiden genom både Stockholmshus och kombohus på olika sätt jobbar med att pressa hyrorna i nyproduktion. Vi har också en allmännytta som, tack vare den här majoriteten, har slutat att ombilda, vilket är ett väldigt bra sätt att hålla hårt i de billiga lägenheterna som alltid kommer ha lägre hyra än nyproduktionen. Vi har en markanvisningspolicy som säger att vi ska premiera byggaktörer som till exempel har sjysta tillträdeskrav. Det är faktiskt en skam att ungefär hälften av våra privata fastighetsägare inte ens accepterar bostadsbidrag som inkomst vid tillträdesprövning av nya hyresgäster när bostadsbidraget är det instrument som det här landet har valt för att stötta dem som har svårt med hyran. Vi pekar tydligt ut att för att bygga i den här staden ska du också bygga för stockholmarnas behov. Vi ska alltså premiera byggaktörer, även privata, som ställer sjysta tillträdeskrav och jobbar med att pressa sina hyror.

Jag måste ändå säga att det är roligt, eller snarare lustigt, i det här sammanhanget att få en motion där man håller brandtal om möjligheten för vanligt folk att få någonstans att bo. Samtidigt har vi två partier i talarstolen som pratar väldigt bra om detta, Liberalerna och Centern, som båda faktiskt vill ha marknadshyror i det här landet. Det tycker jag är väldigt fascinerande med tanke på vad ett införande av marknadshyror skulle göra med de generella hyresnivåerna i både det gamla och det nya beståndet. Det skulle självklart innebära att hyrorna för alla hyresgäster skulle höjas kraftigt, och för att sätta lite plåster på sårn vill de här partierna strössa ut några sociala bostäder.

Återigen: Vill man på riktigt att vanligt folk ska ha någonstans att bo ska man pressa hyrorna i nyproduktionen. Man ska inte ombilda eller lyxrenovera hyresrätter, utan man ska hålla hårt i de hyresrätter som har låga hyror. Man ska för bövelen inte införa marknadshyror, för då får vi generella hyreshöjningar för alla, även för fattigpensionären och den ensamstående morsan.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 88

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Ordförande! Jag skulle vilja ställa en fråga till Clara Lindblom: Tycker du inte att det är ett problem att stockholmare som lever på ekonomiskt bistånd har rätt att få en lägenhet i allmännyttan?

Jag frågar eftersom det byggs väldigt många hyresrätter i Skärholmen nu, något som i grunden är bra. Men de här hyresrätterna får så höga hyror att vanliga människor inte har råd att betala dem. Det som händer är att stora familjer med ekonomiskt bistånd beviljas hyreskontrakt och flyttar in i Skärholmen. Det handlar om stora och extremt dyra lägenheter; vissa har hyror på 24 000 kronor i månaden.

Det som händer i Skärholmen är alltså att vår stadsdel får betala dessa hyror i allmännyttans bostäder, medan vanliga personer som jobbar inte har råd att bo här. Vad säger du om det, Clara?

Anförande nr 89

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det här var en ny ”take” från Moderaterna – det ska vi nog notera! Nu handlar alltså om att ställa personer med ekonomiskt bistånd mot andra. Det talas också om stora barnfamiljer, så jag anar vilka väljargrupper det är ni flörtar med.

Med det sagt tycker jag att det viktigaste är att vi har sociala system, ett socialförsäkringssystem och olika typer av stöd, bland annat bostadsbidrag, bostadstillägg för pensionärer och liknande, som just ska säkerställa att man kan bo bra.

Sedan har det allmänna misslyckats. Det allmänna började misslyckas med bostadspolitiken redan i början på 90-talet när vi släppte det som står i regeringsformen om att det åligger det allmänna att trygga rätten till bostad. Vi ska jobba på alla fronter med att se till att även den som inte har en tjock plånbok ska kunna bo bra i den här staden. Men att införa marknadshyror som Moderaterna vill kommer inte att gynna fattigpensionärerna.

Anförande nr 90

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande och Clara! Bygga mer – den skivan är inte bara trasig utan upprepar sig varje gång. Det vi vet är att nyproduktionen alltid kommer att vara dyrare, hur mycket ni än tror att man på kommunal väg ska kunna pressa priserna.

Det är väl också ganska passivt att ta upp att ni har stoppat ombildningarna. De billigare lägenheterna håller ni hårt i och säkerställer på så sätt att de som har störst behov av bostad inte har tillgång till dem, eftersom det krävs så många år i kö. Vi i Centerpartiet har föreslagit att vi ska ta alla de lägenheter som vi har i allmännyttan och fördela efter behov. Det skulle Clara kalla för social housing, medan jag skulle

Yttranden 2025-03-24

säga att det verkligen är att dra nytta av alla de gemensamma hyresrätter som vi har i den här staden. De skulle alltså gå till dem som verkligen har de behoven.

Clara talar också hotfullt kring marknadshyror. Då måste jag ta upp exemplet Helsingfors. Där fanns det i januari 2024 2 000 lägenheter lediga, och den hemska marknadshyran var mellan 14 och 16 procent högre än i allmännyttan. Det är inte så farligt.

Anförande nr 91

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Jag kommer alltid att tjata om att vi behöver hålla hårt i de äldre hyresrätterna, för det är alltid billigare i det äldre beståndet än i det nya.

Därför var något av det viktigaste vi gjorde när vi tillträdde att stoppa alla ombildningar. Vill du ha hyresrätter i den här staden som även en undersköterska, butikspersonal eller en busschaufför har råd med, ja, då kan du inte ombilda bort dem. Du behöver hålla hårt i dem. Vi har också ett flertal budgetuppdrag. Redan nu öronmärker vi lägenheter för trångbodda barnfamiljer i Svenska Bostäder, vi jobbar med internkön och vi har flera budgetuppdrag som tittar på förmedlingen.

Det är så roligt varenda gång ni pratar om Helsingfors. Ni pratar jättegärna om marknadshyror, men ni pratar inte om de 40 miljarder som Sverige skulle behöva lägga på statliga byggsubventioner och det tre gånger så höga bostadsbidraget. Detta är alltså utgifter som staten skulle behöva lägga ut för att få det finska systemet. Ni vill bara höja hyrorna, men ni är inte beredda att stimulera byggandet av hyresrätter eller höja bostadsbidraget. Det klingar falskt, Jonas.

Anförande nr 92

A n d r é N i l s s o n (L): Härligt med lite debatt om fria hyror! Jag kan börja med att bara lägga fast vilken politik det är som drivs. Jag vet inte om det finns något parti i svensk politik som vill ha fri hyressättning i hela beståndet. Det känner i alla fall inte jag till.

Det Liberalerna vill är att det kan vara fri hyressättning i nyproduktion. Då kan man också finansiera sociala bostäder så att de som inte har så många ködagar eller samma socioekonomiska kapital har möjlighet att ta sig in på bostadsmarknaden. Problemet med hyresrätterna nu är ju att det inte spelar någon roll hur billiga hyresrätter det finns i det befintliga beståndet och hur billiga vi gör dem i Stockholmshusen, för det finns fortfarande stora grupper som inte har det sociala kapitalet eller ködagarna. En gästforskare som flyttar till Stockholm har varken fyra eller fem köår; det behöver finnas andra sätt. I dag är det betydligt mycket lättare att köpa en bostadsrätt, kanske en som ombildats från en hyresrätt. Det är betydligt lägre trösklar för att göra det än vad det är för att få en av de attraktiva hyresrätterna till låg hyra i innerstaden.

Yttranden 2025-03-24

Det finns rätt mycket som är trasigt i bostadssystemet i Sverige. Det är skapat för länge sedan i en annan tid, och sedan har man lappat och lagat. Inget hänger egentligen ihop. Man skulle behöva göra om det i grunden, och jag tror att sociala bostäder skulle kunna vara ett sådant steg. Just nu är det så att det är de som har högst socialt kapital som också får de mest attraktiva hyresrätterna med den lägsta hyran. Det är inte rättvist. Det är inte det som ger en mer socialt rättvis stad. Det är snarare tvärtom; det spär på orättvisorna. De som redan är rätt så rika får ännu bättre förutsättningar, medan det blir ännu svårare för dem som står längre ifrån.

Jag tror därför att lösningen bland annat är någon form av behovsprövade bostäder som har en lite bredare upptagning än bara dem som är mest socialt utsatta. Vi behöver också en möjlighet för de här polisaspiranterna, som vi pratade så bra om förut, och de andra. Det blir en så tråkig stad om bara mellanchefer ska ha möjlighet att bo här.

Anförande nr 93

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Med risk för att förlänga den här debatten om bostäder måste jag ändå passa på. Det är tydligt att Clara Lindblom inte har läst hela vårt förslag när det gäller att få igång och vända på ordningen på bostadsmarknaden i Stockholm.

Vi har faktiskt öppnat för att statliga subventioner är nödvändiga, precis som i Finland – kanske inte i samma omfattning, men vi vill i alla fall se statliga subventioner för hyresrätter om man säkerställer att de kommer till dem som har behov. Vi har sagt att de som bygger hyresrätter ska avsätta 30 procent av dem till behovsprövade bostäder, och sedan har man *i nyproduktion* fri hyressättning på övriga 70 procent. Till de 30 procenten säger vi alltså att man kan ha möjlighet att söka statlig medfinansiering, men då ska det gå till lägenheter som verkligen får en lägre hyra och inte som i dag, ned i bostadsbyggarnas fickor. Det var ju problemet med de subventioner som fanns under den tidigare regering.

Jag ska också ge Clara rätt i att vi båda borde ha gjort mer. Vi borde ha sett orättvisan i att ungefär 4 miljarder går till bostadsbidrag och att 53 miljarder går till ränteavdrag för dem som bor i bostadsrätt. Här borde vi tillsammans ha gjort mer när vi stöttade den förra regeringen. Vi borde ha sänkt ränteavdraget för bostadsrätter, eftersom det inte är rimligt som det är, och det borde vi ha gjort när räntan var låg. Men varken du och ditt parti eller jag och mitt parti vågade lyfta på den stenen.

Det är dock precis det som vi i Centerpartiet gör nu: Vi slår både åt höger och vänster när det gäller bostadsfrågan. Vi måste se till att på riktigt göra någonting åt en bostadsmarknad som inte fungerar i Stockholm. Det ska inte vara en naturlag att det ska vara så svårt att få bostad i Sveriges huvudstad. Vi vill använda hela allmännyttan och fördela lägenheterna efter behov. Med våra förslag skulle man kunna säkerställa det som du, Clara, i talarstolen säger när du verkligen får igång brösttonerna, det vill säga att de undersköterskor, poliser och sjuksköterskor som inte kan efterfråga en billig

Yttranden 2025-03-24

hyresrätt i dag skulle kunna göra det. För dem är det nämligen en klen tröst att de ska bo i nyproducerade hyresrätter, eftersom sådana alltid blir väldigt dyra.

Jag tycker faktiskt att det är konstigt att den röda sidan här inte vågar se lite längre och göra någonting på riktigt med bostadsmarknaden, det vill säga fördela de allmännyttiga lägenheterna. Det handlar om allmännyttans roll och det bostadssociala uppdraget; det borde ju vara självklart att se till dem som är helt eller strukturellt hemlösa. Det är så vi måste göra. Varför ska vi annars ha de allmännyttiga bostadsbolagen?

Anförande nr 94

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Om vi börjar med nyproduktionen säger ni att ni bara vill införa marknadshyror i nyproduktion. Men för det första råder det ju ingen brist på dyra, nyproducerade hyresrätter. Tänker man sig ännu högre nyproduktionshyror undrar jag vilken kundgrupp man har i åtanke, för vi har ju inte minst privata byggaktörer som har svårt att få sina lägenheter uthyrda. Redan där har man alltså nått någon form av smärtgräns.

För det andra är det ingen, verkligen ingen, som tror att detta inte kommer att smitta resten av beståndet. Det här är första steget för att införa marknadshyror i hela beståndet; det är till och med mer eller mindre uttalat. Vi har alltså en situation där man vill lösa ett strukturellt problem, med en avsaknad av statlig bostadspolitik sedan början på 90-talet, med att förvärpa situationen, det vill säga höja hyrorna för 99 procent av beståndet så att man kan införa lite sociala bostäder på marginalen.

Jag vill inte ens tänka på vad det här skulle innebära för alla som bor i hyresrätt, de 3 miljoner hyresgäster i landet som faktiskt redan i dag har väsentligt lägre inkomster än de som bor i bostadsrätt och villor. Vad skulle kraftigt höjda hyror göra för deras privatekonomi? Vad skulle det i sin tur göra med den redan problematiska strukturella bostadsbristen? Marknadshyror skulle givetvis förvärpa situationen avsevärt.

När det gäller avsaknaden av statlig bostadspolitik och vad kommunerna ska göra använder jag, till skillnad från Centerpartiet, gärna allmännyttan. Det är ett av våra absolut främsta bostadssociala verktyg. Det är ju därför vi styr allmännyttan. Det är därför vi har bland de lägsta tillträdeskraven i landet. Det är därför vi jobbar med kombohus och Stockholmshus. Det är därför vi jobbar med varsam renovering. Det är därför vi har stoppat ombildningarna. Det är därför vi hela tiden vänder på varje sten för att pressa hyrorna i nyproduktionen när allmännyttan bygger.

Men allmännyttan är inte ensam aktör på marknaden. Allmännyttan kan inte lösa alla världens problem. Därför måste vi titta på den statliga bostadspolitiken, och vi måste också titta på våra privata aktörer. Om det nu är så viktigt att göra saker här och nu, varför är det vi som ställer krav på de privata byggaktörerna att sänka sina oskäligen tillträdeskrav? Varför är det vi som genom markanvisningspolicyn säger ”Ska du bygga hyresrätter i den här staden ska du självklart acceptera bostadsbidrag”? Det var ju ingenting som ni införde när ni hade chansen.

Yttranden 2025-03-24

Vad gäller den förra mandatperioden och vad Vänsterpartiet gjorde för landets hyresgäster så var det att ta striden och vinna den när det kom till marknadshyrorna. Så, Jonas: När det kommer till den förra majoriteten och till de samarbeten som fanns med den socialdemokratiska regeringen så stoppade vi marknadshyrorna. Mitt samvete är rent!

Anförande nr 95

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Skillnaden mellan Clara och mig är att jag tror att också de privata aktörerna ska vara med och bidra. Det är därför vi säger att 30 procent av deras hyresrätter ska fördelas efter behov, och dessa lägenheter ska såklart ha en lägre hyra än dem med fri hyressättning.

Jag håller helt med dig: Den statliga bostadspolitiken har lyst med sin frånvaro. Det har gjorts över 30 utredningar sedan 2006 på bostadsområdet. Inga av dem, förutom möjligtvis en attefallsstuga eller något sådant, har blivit verklighet. Man har tittat på de här frågorna så många gånger, men ingen vågar göra någonting.

Du, Clara, säger att ni ska använda allmännyttan och att ni har stoppat ombildningarna. Men använd då hela allmännyttan, alla lägenheter, och fördela dem efter behov! Det skulle vara en politik som på riktigt skulle göra upp med den stela bostadsmarknad vi har i Stockholm.

Anförande nr 96

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag undrar om Jonas över huvud taget lyssnade på mitt anförande. Han säger att skillnaden mellan honom och mig är att han tror att även de privata kan hjälpa till. Det jag ägnade mitt anförande åt var ju att rada upp allt vi gör när det kommer till allmännyttan, och så sa jag: Det räcker inte; allmännyttan kan inte lösa alla problem, utan vi måste se till att även de privata hjälper till.

Då handlar det återigen om att vi har infört en ny markanvisningspolicy där vi tydligt ställer krav på aktörerna att inte ha oskäligen tillträdeskrav, men det handlar också om att styra till exempel exploateringsnämnden att faktiskt premiera byggaktörer som både pressar hyrorna, har sjysta tillträdeskrav och förmedlar sina lägenheter på ett sjyst sätt.

Jonas kan gå tillbaka och se på webb-tv vad det var jag egentligen sa. Det var en lång rad saker som vi gör och saker vi vill göra. Men återigen: Den statliga bostadspolitiken måste tillbaka. Marknadshyror är däremot det sista det här landet behöver.

Yttranden 2025-03-24

§ 22 Motion om att staden ska kunna erbjuda mer stadsodling till stockholmarna

Anförande nr 97

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Ordförande! Det känns som att jag sänker tempot lite här inne i salen. Det blev så otroligt hetsigt!

Det här är en motion om stadsodling som jag skrev tillsammans med en kollega under förra året. Någoting som jag har noterat när den har varit ute på remiss och kommit tillbaka är att finns en enorm samsyn. Många partier här inne är positiva till stadsodling. Fler och fler av stockholmarna vill kunna odla i närheten av sin bostad.

Sedan tidigare kan man stadsodla i närheten av Ågestas naturreservat. Det tycker vi är ett väldigt viktigt steg framåt just för att möta det växande intresset från stockholmarna. Vi vill därför se mer av den typen av odlande runt naturreservat, och vi tror att det finns en jättestor potential kring detta.

Vi är dock lite oroliga att det här programmet som majoriteten pratar om ska bli som många andra program och fastna på visionsstadiet utan att det blir någon form av verklighet. För oss är det viktigt att säkerställa att staden utreder om det finns möjlighet till mer stadsodling kring naturreservat.

Jag vill yrka bifall till motionen och vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 98

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är en sympatisk motion, men som sagt pågår det ett program som utreder stadsnära odling. Man behöver inte en utredning till.

I min stadsdel Skarpnäck, vill jag berätta för motionären, har vi tio gemensamhets- eller tillsammansodlingar. Vi har Matparken i Skarpnäck och Bagisodlarna i Bagarmossen. Vi har Kolbäcksgård i Bagarmossen. Vi har Japanska trädgården i Bagarmossen. Vi har Klockvägen i Enskededalen, Ystadsvägen i Björkhagen. Hässleholmsvägen i Björkhagen och Paternostervägen, Per Lindströms väg och Nathorstvägen, alla i Hammarbyhöjden. Det är alltså parker, matodlingsplatser, där man gemensamt kan odla. Så det finns redan tio olika platser i stadsdelen. Jag kan mejla en folder till er som beskriver detta.

Jag tycker att motionärerna slår in öppna dörrar.

Anförande nr 99

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): För det första skriver vi inte att vi behöver ha en helt ny utredning eller ett program. Vi har också ett medskick till er om att se över om man kan odla vid flera andra naturreservat.

Yttranden 2025-03-24

Det är jättebra att det finns så många olika platser just där Cecilia Obermüller bor, men vår motion handlar inte bara om att vi ska odla mer i just den här delen av staden, utan det handlar om hela Stockholm, inte bara den södra sidan.

Anförande nr 100

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Jag tror att det finns gemensamhetsodlingar och andra möjligheter att odla gemensamt på många ställen runt omkring i staden. Jag tror bara att ni inte har uppmärksammat det.

I vår stadsdel kan man anmäla sig. Det är inga problem; man skickar ett mejl till stadsförvaltningen och så kan man få vara delaktig i en gemensam odling.

Anförande nr 101

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Roligt att även Moderaterna har engagerat sig i odlingsfrågan som är så viktig för resiliens, biologisk mångfald, gemenskap och så vidare.

Majoriteten gör mycket för odling. Vi har odlingsprogrammet på gång, och där kommer det att tas ett helhetsgrepp om odlingsfrågan. I trafiknämndens budget för i år har vi medel för en odlingsamordnare som kommer att anställas, om det inte redan har gjorts. Platsannonserna har redan varit ute. Samordnaren kommer att tag i frågan. I budgeten finns också ett helt nytt koloniområde som planeras vid Högdalstopparna, och planering påbörjas i år. Den rödgröna majoriteten gör alltså mycket för odling.

Jag stör mig på en sak i motionen, och det är att man ska odla i naturreservat. Det finns skäl att tvivla på att naturreservat är rätt platser för odling; de är ju inrättade för att det oftast finns höga natur- och rekreationsvärden där. Men det finns säkert andra platser runt om i staden som är lämpliga för odling, och det gillar vi.

Anförande nr 102

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Tack för engagemanget i frågan! Jag vill bara tydliggöra att vi inte har skrivit en motion om att man ska stadsodla mitt inne i ett naturreservat utan i anslutning till dem. Jag vill bara tydliggöra det.

Anförande nr 103

M a r i a M u s t o n e n (V): Tack för förtydligandet! Kul att även ni tycker att odling är bra för Stockholm!

Yttranden 2025-03-24

§ 23 Motion om att bygga Förbifart Skarpnäck

Anförande nr 104

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det finns ingen infrastruktur i den här staden som skulle ha blivit till om det inte vore för Moderaterna. Därför är det viktigt för oss att hålla i frågan. I stället för att bara fundera över vilka vägar som kan stängas av borde man också fundera på hur trafikflödena i vissa fall faktiskt kan bli bättre. Det kanske är en unik tanke för vissa här i salen, men det går att fundera på det sättet.

Bergholmsbacken utpekas som en första utbyggnadsetapp i områdesprogrammet Bagarmossen–Skarpnäck som godkändes av stadsbyggnadsnämnden 2016. Det här projektet är beläget söder om Bagarmossens tunnelbaneuppgång. I området planeras för hundratals bostäder. Redan utan denna stadsutveckling är behovet av ytterligare en väg till Bagarmossen stort. Den enda in- och utfarten till Bagarmossen i dag är Sockenvägen, vilket ofta leder till omfattande köer, det vill säga utsläpp. Vid trafikolyckor, brand, översvämning och liknande är det också direkt olämpligt med endast en väg.

Därför vill vi från Moderaternas bygga ytterligare en permanent väg in och ut från Bagarmossen. Vi menar att det är nödvändigt att staden utreder ett slags Förbifart Skarpnäck för att knyta ihop de östra delarna av Bagarmossen och Skarpnäck med Tyresövägen. Det är glädjande att exploateringskontoret håller med oss om att en koppling som ansluter på det här viset, mot Tyresövägen, skulle skapa en större robusthet i trafiksystemet som helhet.

När det kommer till borgarrådets synpunkter uttrycker man sig så att det här skulle kunna medföra att Förbifart Skarpnäck kommer att avlasta det lokala vägnätet samt Nynäsvägen, alltså väg 73, samtidigt som tillgängligheten till Nacka- och Flatenreservaten kan förbättras. Detta är precis det som jag, bevisligen, tycker är precis vad som behövs.

Exakt hur sträckningen ska se ut kan vi utreda. Exakt hur vi löser detta finansiellt kan vi också utreda så länge den politiska viljan finns. Kolla på vem som nu nationellt möjliggör för en ringled som faktiskt skulle öka trafikflödet och förbättra det så att vi inte behöver gå igenom Stockholm utan kan gå runt Stockholm! Logiken är densamma här: Vi skulle kunna förbättra trafikflödet på den här platsen. Finns den politiska viljan eller inte, ja eller nej? Jag skulle vilja ha ett tydligt svar på det från det rödgröna styret.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 105

M a r t i n H a n s s o n (MP): Här kommer ett tydligt svar: Nej! Det är svaret, Dennis.

Yttranden 2025-03-24

Jag tog replik för att jag vill kommentera den lite kreativa tolkningen av borgarrådets synpunkter. Jag har dem inte framför mig här, men jag läste precis innan jag gick hit, och det står tydligt att den här motionen, om förslaget genomfördes, skulle öka biltrafiken i Stockholm och medföra att Stockholms stad inte når våra mål. Det skulle äventyra naturreservatsbildningen av Bagarmossenskogen som sker där och äventyra den biologiska mångfalden i skogen. Det skulle vara direkt olämpligt och inte uppfylla de mål som påstås – det är alltså en total sågning av motionen, så vi tar den heller inte riktigt seriöst.

Anförande nr 106

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag noterade exempelvis formuleringen om att det här skulle motverka målen om minskad biltrafik. Samtidigt säger man att det här inte skulle fylla någon funktion. Det är lite lustigt hur man resonerar. Bevisligen finns det alltså ett intresse av att förbättra trafikflödet. Martin blir kanske provocerad över detta, men kanske handlar det om att detta bryter mot Miljöpartiets utgångspunkt när det kommer till biltrafiken, det vill säga att oavsett nytta ska biltrafiken begränsas och försvåras.

Här finns det ett uppenbart lokalt intresse av att inte sitta i bilköer dag ut och dag in. Men det lyssnar ni inte på, utan ni vill snarare förvärra läget för de trafikanter som utsätts för detta.

Det vi menar är att vi kan lämna över till expertisen att lämna förslag på hur exempelvis den biologiska mångfalden kan förbättras i området lokalt, samtidigt som vi säkerställer en Förbifart Skarpnäck.

Anförande nr 107

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Att bygga fler bilvägar är inte ett sätt att säkra den biologiska mångfalden, kan man i alla fall konstatera.

Så länge jag har varit engagerad i Stockholmspolitiken har Moderaterna velat bygga en bilväg genom Bagisskogen, och lika länge har Vänsterpartiet inte velat bygga denna bilväg. Det här är en gammal diskussion, och ställningarna är desamma som de varit.

Att ta fart från motståndet mot byggvägen och säga att man vill bygga en väg på ett annat ställe genom samma skog är ingen lösning. Om Dennis Wedin hade varit i Bagisskogen någon gång skulle han veta att en bilväg där han föreslår det inte funkar, för där är det sankmark. Det går inte. Dessutom behövs inte vägen, för trafiken från Bagarmossen går mot centrum och inte mot Tyresöhället. Om borgarrådet Wedin hade läst remissvaren från olika nämnder hade han också sett det. Läs vad det står och inte vad ni vill se i remissvaren!

Vi vill inte ha någon bilväg. Vi vill ha ett naturreservat i Bagisskogen i stället. Det är ett viktigt spridningssamband mellan Skogskyrkogården och Nackareservatet, särskilt

Yttranden 2025-03-24

för tallar och annan barrskog. Det finns en speciell stam av tallar på Skogskyrkogården som är väldigt viktig att behålla.

Det riktiga trafikala problemet är Sockenvägen, och det är helt sant att den på sikt behöver rustas upp. Men för oss är den här saken klar: Vi vill ha kollektivtrafik. Tunnelbana finns redan, och det går alldeles utmärkt att åka till och från Bagarmossen med tunnelbana. Vi vill bygga ut kollektivtrafiken, medan Moderaterna vill bygga ut bilvägar.

Byggvägen hade vi velat undvika. Vi vände på varje sten, men det fanns inget annat alternativ. Nu har vi säkrat att det blir trafiksäkert, att det finns bra passage och att det kommer att finnas ett naturreservat efteråt.

Anförande nr 108

K r i s t i n a L u t z (M): Det är härligt att höra att ni vill bygga ut kollektivtrafiken! I regionen drar ni ju ned på densamma. Men det är ett helt annat spörsmål.

Den här frågan har varit jättestor. Både du, Maria, och jag bor ju i Hammarbyhöjden, och den här frågan har varit en konstant sedan jag blev aktiv lokalt 2006. Jag vet inte hur många timmar jag har ägnat åt det här.

Jag tycker inte att bil och kollektivtrafik står emot varandra på något sätt över huvud taget. Man måste hålla två tankar i huvudet samtidigt. Sockenvägen är ju extremt överbelastad. Vi hade en olycka för ett halvår sedan och en brand där det inte gick att komma fram.

Folk i söderort kommer att åka bil. Det byggs otroligt mycket, och jag är jätteglad för att fler vill flytta till östra söderort. Men det går inte att ta sig dit. Det går inte att ta sig in och ut i olika situationer, eftersom det är så överbelamrat, men under alla dessa år har ni aldrig kommit med något svar på vad ni vill göra. Så kommer den här byggvägen in i det hela också. Men det är också ett annat spörsmål.

Anförande nr 109

M a r i a M u s t o n e n (V): Jag tycker att det är ni som blandar in byggvägen och använder den som ett argument för att bygga en permanent väg.

En permanent väg löser dock inte problemet, för folk som bor i Bagarmossen kör oftast mot de centrala delarna av Stockholm, mot Nynäsvägen och Gamla Tyresövägen norrut. Det är så pendlingen ser ut i huvudsak, så en väg skulle inte lösa problemet. Den här typen av väg behövs därför inte.

Vi är däremot överens om att Sockenvägen behöver åtgärdas på sikt, eftersom dess bärighet i dag inte är tillräcklig för nutida tunga fordon och de trafikmängder som finns. Vår lösning är att på sikt rusta upp Sockenvägen och bygga ut och stärka kollektivtrafiken och cyklingen.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 110

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Moderaterna och de borgerliga partierna förnekar sig inte som bilkramare. Stadsledningskontoret och andra av stadens instanser har påpekat att en ny gata rakt igenom naturmark motverkar målet om minskad biltrafik och minskade utsläpp från transportsektorn.

Det här fungerar inte. Det innebär helt klart mycket negativa konsekvenser för höga naturvärden och rekreativvärden. Som Maria Mustonen påpekade är det dessutom oländig mark med våtmarker, och det skulle vara otroligt svårt att planera för en ny gata bredvid Nackareservatet.

Bergholmsbacken, som jag tror har varit en anledning till att Moderaterna hittade på det här, är ett bra projekt. Problemet har varit bygglogistiken, men nu har det landat i en tillfällig byggväg söderifrån, och för att kompensera och säkra de höga naturvärdena utreds nu ett naturreservat i Bagisskogen, vilket är väldigt bra. En gata rakt igenom skulle verkligen försämra sambanden mellan Nackareservatet och Skogskyrkogården. Vi har en artesisk källa, ett ESBO-område och mycket höga biologiska värden i Bagisskogen. En bilväg rakt igenom skulle bara ordna en smitväg för Tyresöbor rakt genom Bagarmossen och Kärrtorp. Det är väl ingen betjänt av.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Nej tack till en bilväg rakt igenom höga naturvärden!

Anförande nr 111

K r i s t i n a L u t z (M): Ordförande! Det här är en väldigt komplex fråga. Jag menar, en av anledningarna till att många väljer att bo i den bästa delen av hela Stockholm, där både du och jag bor, är de höga naturvärdena. Men frågan kvarstår att det här är en extremt belastad situation, och in case of emergency, om någonting händer, kan vi inte säkra tryggheten för våra medborgare att ta sig in och ut från Bagarmossen. Nu ska det också byggas ytterligare i den delen av staden.

Det här är en trafiksituation som har rått sedan 70-talet, och den måste lösas. Ni säger alla att ni ska titta på Sockenvägen och försöka lösa det på något sätt. Men *hur* ni ska göra det är inget jag har hört något om. Det här är vårt förslag på lösning, och det är ingenting som vi har kommit på på senare tid, utan det här har vi drivit i väldigt många år. Någonting måste göras i det här området för säkerheten.

Jag själv kör inte bil; det handlar inte om att vi vill ha mycket mer biltrafik, utan det handlar om att folk måste kunna ta sig in och ut från Bagarmossen. Hur vill du göra det?

Anförande nr 112

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Folk tar sig in till och ut från Bagarmossen i dag och kommer att fortsätta att göra det. Folk tar sig också in till och ut från

Yttranden 2025-03-24

Skarpnäck, även med bil. Jag har körkort och kör bil, och jag tar mig ut från Bagarmossen och in till Bagarmossen. Det går bra!

Kan vi göra någonting åt Sockenvägen bör vi göra det. Vi bör planera för detta tillsammans, för den har sina begränsningar. Det är lite besvärligt.

Det finns dock olika vägar ut. Skulle det vara en propp någonstans finns det alternativa lösningar. Det vet jag som bilist. Man är inte helt kringskuren, även om det är problem eller kö på Sockenvägen. Man får ta det. Man får beräkna lite extra tid.

Sedan har vi bra cykelvägar, och det är oerhört många som cyklar, som du till exempel, och använder kollektivtrafik. Det gör även jag. Jag cyklar och tar kollektivtrafik när jag inte kör bil.

Jag är inte så orolig och tycker inte att man behöver planera en motorväg rakt genom skogen.

Anförande nr 113

A n d r é N i l s s o n (L): Vad kul att få prata lite om mitt hem – Bagarmossen!

Jag kom lite sent i dag – jag hade nämligen punka på cykeln. Jag brukar alltså cykla, men det kan vara bra att ha ett alternativ, för ibland får man ju punka.

Det är lite grann det som det här handlar om: att ha en extra väg utifall att Bagarmossen behöver en alternativ in- och utfart. Det är klokt både ur trafik- och beredskapsperspektiv, för vad det här handlar om är faktiskt människor och inte bilar.

Skarpnäck och Bagarmossen är två stadsdelar som ligger väldigt nära varandra men som känns väldigt långt ifrån varandra. Det är väldigt få barn i Skarpnäck som leker med barn i Bagarmossen, och det är ett problem. Få unga rör sig mellan områdena, få känner sig trygga på de få gångvägar som finns mellan områdena. Hur staden byggs påverkar hur människor träffas, och det påverkar även våra sociala strukturer. Hur vi bygger bostäder och planerar påverkar människors möjlighet att leva i den här staden.

Jag tycker att det är lite intressant när man använder epitetet bilväg på ett nedlåtande sätt. Ibland behöver man åka bil, och det är väldigt positivt att vi kan göra det. Anledningen till att vi bor i den här staden är att vi vill träffa varandra, och bilen är ett verktyg för det. ”Smitväg” är också ett sådant där lite hånfullt ord, men kan också kalla det för en bussväg, en färdtjänstväg, en cykelväg, i värsta fall kanske en blåljusväg och i bästa fall en åka-på-barnkalas-väg – en väg till en lite större gemenskap mellan Bagarmossen och Skarpnäck.

Om vi planerar klokt tror jag att det går det jättebra att bygga ihop de här två stadsdelarna bättre. Det är ju inte enkelt, och det finns inte något konkret förslag på precis var vägsträckningen ska gå. Det är en väldigt komplicerad fråga, och därför handlar detta om att utreda möjligheterna.

Yttranden 2025-03-24

Jag tycker att det här är ett bra förslag från Moderaterna. Vi i Liberalerna vill se ett Stockholm där stadsdelar binds samman och inte hålls isär. Att utreda en ny väg här är ett jättebra första steg, och därför yrkar jag bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 114

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Jag blir faktiskt lite upprörd när André Nilsson säger att det skulle vara segregerat mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Vi har precis rustat upp en fantastisk parklek, Skarpa by, och där rör sig ständigt barn och ungdomar. Det är korta avstånd, och det finns mängder av gång- och cykelvägar mellan Bagarmossen och Skarpnäck som används frekvent. Bergholmstorpet är också en mötespunkt där människor från hela stadsdelen, i alla fall från Bagarmossen och Skarpnäck, ständigt träffas. Vi har ett föreningsliv, och vi har stora bollplaner och hela Skarpnäcksfältet.

Det är otroligt mycket flöde mellan stadsdelarna. Att påstå något annat gör mig faktiskt arg!

Anförande nr 115

A n d r é N i l s s o n (L): Du kanske också har barn i Bagarmossen och vet hur det är. När jag går på barnkalas i Bagarmossen kan jag säga att det är Bagarmossens barn som är på de kalaserna. Det är inte så jättemånga från Skarpnäck. Det finns rätt bra förbindelser mot Kärrtorp och Björkhagen, och därifrån kommer betydligt fler.

Det är klart att det finns jättebra förbindelser på vissa sätt, till exempel tunnelbana som kanske är den starkaste förbindelse som finns. Men det kräver något att åka tunnelbana: att gå ned, betala och åka åt ena hållet och åt andra hållet. Det funkar jättebra i vissa sammanhang, men i andra sammanhang funkar det inte lika bra. Det gör att man inte förflyttar sig lika naturligt mellan områdena.

Att den sociala sammanhållningen skulle bli sämre av att bygga samman stadsdelarna tror jag verkligen inte. Jag tror att det skulle bli en starkare social sammanhållning mellan de här stadsdelarna om det fanns fler kopplingar emellan. Speciellt eftersom Bagarmossen, precis som många andra förortsenkla, saknar många in- och utvägar tycker jag därför att man slår flera flugor i en smäll. Det vore toppen!

Anförande nr 116

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Jag bor själv i Skarpnäck sedan 30 år tillbaka. Jag har sett mina barn växa upp, och jag har följt dem fram och tillbaka. De har rört sig mellan Bagarmossen och Skarpnäck, och de har cyklat och tagit sig till Kärrtorp. Det är hur lätt som helst att ta sig fram och tillbaka, även för oss som vanligtvis inte har bil. Jag är inte bilburen själv.

Yttranden 2025-03-24

Det är ständigt barn i den här djupt älskade skogen. Går man ut där en tidig förmiddag träffar man på förskolebarn i varenda liten dunge. Man kan inte gå från den ena gruppen av färgglada västar förrän man ser nästa.

Skogen används återkommande och är älskad. När vi hade den här diskussionen tidigare blev det stora protester mot att bygga bostäder i eller en väg genom skogen. Det var personer som kom från båda sidor, både Bagarmossenbor och Skarpnäcksbor, som alla ville bevara den här värdefulla skogen.

Precis som Maria Mustonen sa är detta en viktig sambandskil av ekologiska värden som binder ihop vårt viktiga världsarv Skogskyrkogården med Nacka- och Flatenreservaten. Det blir en bindningsväg för naturen. Skulle man skära av den med en bilväg som är konstant och ständig förstör man detta samband. Det är därför vi tycker att det riktiga vore att göra det här till ett naturreservat så att vi binder ihop världsarvet med naturreservatet och på så sätt bevarar den värdefulla skogen. I skogen finns väldigt gamla, ja, uråldriga tallar. När det inte är barn där hör man hackspettarna som rör sig över hela skogen. Det finns gamla ekar. Det är fullt av värdefull natur.

Vägen som man pekar ut lite längre bort har utretts flera gånger tidigare, och man har landat i att det inte går att bygga en bilväg där eftersom viktig våtmark skulle störas av biltrafiken. Då skulle man alltså sabba en annan del av viktig natur.

Den här naturen är på många sätt mer värdefull än många naturbitar på andra ställen, just eftersom den har fått stå kvar. Tallarna och ekarna har fått stå kvar väldigt länge. För min del kan jag därför inte se att det här är möjligt att göra på annat sätt än att behålla vår skog och ha en väldigt tillfällig och tydligt definierad byggväg under en kort period, där det också är tydligt bestämt hur vägen får användas, för att sedan få tillbaka vår skog fullt ut.

Anförande nr 117

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det här är intressant, för ett tema man brukar få höra från de rödgröna är att vi måste motverka segregationen och bygga ihop stadsdelar. Men så fort det handlar om att det ska göras genom att vi bygger en bilväg som kan minska bilköerna står man plötsligt och förnekar att det finns en segregation i området – till folk som själva bor i området och bevittnar detta på daglig basis. Det är pinsamt! Trots att omställningen går åt helt rätt håll med mer miljövänliga bilar, där det är uppenbart att det är bilköer som faktiskt orsakar utsläppen, står man alltså och direkt motverkar ett arbete som skulle minska segregationen. Bilhatet är direkt pinsamt: I varje givet läge vill man klämma dit människor som är beroende av bilen.

”Räkna med lite extra tid”, säger Miljöpartiet. Skriv det på era valaffischer till dem som sitter i bilköer varje dag och får mindre tid till familjen – tack så mycket, varsågod!

Jag inledde debatten med att säga att ingen infrastruktur skulle ha byggts här i staden om det inte vore för Moderaterna. Det är ingen som har sagt emot det. Östlig förbindelse motsätter man sig med råga, och nu ska också Förbifart Skarpnäck stoppas.

Yttranden 2025-03-24

Min utmärkta kollega har gjort ett bra lokalt case kring varför man har haft problem med detta sedan 70-talet. I mitt inledningsanförande var jag inne på att när det byggs, och det byggs nu åtskilliga hundra bostäder i det här området, var är då perspektivet att skapa ny infrastruktur? Nu jobbar man till och med med att försämra infrastrukturen fast man bygger nytt och får in fler familjer i områdena.

Det finns flera exempel på detta. Årsta är ett sådant exempel. Där har vissa i debatten vurmat för kollektivtrafiken fast samma partier i regionen drar ned på kollektivtrafiken i historisk omfattning. I Årsta byggs det också hundratals bostäder. Där drar man alltså ned på kollektivtrafiken. Till Norra Djurgårdsstaden flyttade människor med ett löfte om att inte behöva ha bil. Då drar dessa partier ned på kollektivtrafiken. Ni är oärliga mot dem som lyssnar på politiken som något att utgå ifrån när man avgör var man ska bosätta sig.

Här kommer vi med ett konkret förslag för att få till en fungerande trafiksituation i det här området. Då förnekar ni de problem som finns i Skarpnäck och Bagarmossen med segregation. Jag tycker att det är skamligt att ni sätter bilhatet främst i stället för att utgå från hur man kan hitta bra lösningar för att få ned utsläppen, minska bilköerna och förbättra människors vardag där det verkligen spelar roll.

Givetvis ska det bli enklare att ta sig till och från Bagarmossen! Bifall till Moderaternas förslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 118

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Det är nästan komiskt att lyssna på Moderaternas hyllningar till privatbilismen. Men jag blev lite fundersam när jag lyssnade på Dennis Wedin. Han sa att utvecklingen går åt rätt. Jag undrar hur utvecklingen kring klimatet åt rätt håll när hans regering har slaktat hela klimatpolitiken och vi har ökande utsläpp. Vi har en skrotningspremie som inte används och elbilsförsäljningen går inte upp. Jag förstår inte vad Dennis Wedin menar med att det går åt rätt håll. Det går åt fel håll, och även vi i Stockholm har svårt att uppnå våra klimatmål på grund av Dennis Wedins regerings fruktansvärt dåliga politik.

Anförande nr 119

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är bara att kolla på utvecklingen. Framför allt när det kommer till elbilar är Stockholm bäst i klassen, till och med i Skandinavien. Vi har den högsta andelen elfordon. Utvecklingen går åt rätt håll i det att vi åker mer miljövänligt.

Det är här vi skiljer oss åt. Det är vi som säger att man ska uppmuntra den utvecklingen exempelvis genom att få in en infrastruktur så att vi kan bygga laddstolpar i högre takt och hjälpa människor i omställningen. Ni vill i stället klämma dit bilen per definition, någonting som Vänsterpartiet aldrig är ärliga med i valrörelser. Det är faktiskt så att ni gör det här till en klassfråga exempelvis när det kommer till miljözon klass 3: Det är bara de som just nu har råd som ska kunna åka runt i innerstaden.

Yttranden 2025-03-24

Ni är oärliga mot era väljare. Jag såg för övrigt ingen valaffisch från Vänsterpartiet där det stod att man skulle göra historiska nedskärningar på kollektivtrafiken och göra det dyrare att åka kollektivt. För det borde ni skämmas!

Anförande nr 120

M a r i a M u s t o n e n (V): Om vi håller oss till fakta har utvecklingen med elbilar till exempel helt avstannat under den här mandatperioden. Dennis Wedin kan inte påstå att det på något sätt är vårt fel. Han säger att folk åker mer miljövänligt. Det gör stockholmarna. De åker kollektivt och cyklar väldigt mycket. Det tycker vi är bra, men den klimatpolitik som man har på nationellnivå är sämst.

Yttranden 2025-03-24

§ 24 Motion om att rädda Fredhällsparken från exploatering

Anförande nr 121

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Vi Centerpartiet har under lång tid drivit frågan om att den uppskattade Fredhällsparken måste skyddas från exploatering. Som ensamt parti motsatte vi oss att påbörja planarbetet när start-pm behandlades i stadsbyggnadsnämnden 2016. Nu hälsar vi givetvis nyvakna moderater välkomna i kampen för Fredhällsparken!

När vi i den grönbå majoriteten kom till makten 2018 stoppades planerna på en fotbollsplan i parken. Men under rödgrönt styre är parken återigen hotad. Ett växande Stockholm behöver värna sina värdefulla parker och grönområden. Men självklart handlar kommunpolitik om att prioritera.

Behovet av fler idrottsplaner är stort på Kungsholmen. Som många av er vet är förslaget att göra sjuspelsplanen i Kristinebergs strandpark till en elvaspelsplan. Anledningen till det är resultatet av att man behöver bygga bostäder på Stadshagens fotbollsplan. Kvar står man då med problemet: Vart ska sjuspelsplanen ta vägen?

Vi kommer aldrig att gå med på att det byggs i Fredhällsparken. Först ville sossarna bygga en elvaspelsplan i Fredhällsparken. Nu försöker man med sjuspelsplanen. Båda förslagen är dålig politik. Vi är helt eniga med motionärens uppfattning att parken ska undantas som potentiell ersättningsplats. Vi delar även oron över att varken majoriteten eller kontoret förmår utesluta att Fredhällsparken exploateras för detta ändamål.

En fotbollsplan låter kanske inte så farligt, men en fotbollsplan kräver angöring med vägar, parkeringar, omklädningsrum, förvaring och staket. Det är lätt att tro att en fotbollsplan i en park nästan inte ska märkas, men tyvärr är det inte så.

Vi i Centerpartiet klarar av att hålla två saker i huvudet samtidigt: både behovet av idrottsytor och att rädda stadens parker och grönområden. Varför utreder vi inte att lägga den här sjuspelsplanen på vatten någonstans runt Kungsholmen? Så gör man i många andra stora städer när man saknar utrymme. Det skulle säkert inte bli gratis, men det är i alla fall bättre än att skövla en innerstadspark. Parkerna i Stockholm måste vi slå vakt om när vi förtätar vår stad.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 122

M a r t i n H a n s s o n (MP): Nu lät det nästan på Naddebo som att det skulle pågå någon planering för en sjuspelsplan i Fredhällsparken. Det gör det inte. Det som sägs i svaret är att man tittar på olika alternativ, och man vill inte utesluta någonting.

Yttranden 2025-03-24

Jag vänder mig också väldigt mycket emot att en fotbollsplan nödvändigtvis skulle innebära en massa parkeringsplatser. Kring den befintliga Kristinebergs bollplan finns ju inga parkeringar, utan det är ju bara själva planen.

Med detta sagt: Det pågår ett samråd nu, och jag kan nog lugna Naddebo. Det är inte bostäder som har varit på förslag i Stadshagen, utan det är Sisab som önskar bygga en skola där. Men det har ju redan aviserats att den kommer att försenas bortom 2045, om den ens blir av över huvud taget. Så det kommer att komma rätt stora förändringar i hela detta karusellpussel, eller vad man ska kalla det för. Till hösten tror jag att det här är överstökad.

Anförande nr 123

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag förstår att majoriteten vill ha den här frågan överstökad. Men för mig handlar det om att säkerställa ersättningsplaner när det ska bebyggas. Det är tydligt så att varken majoriteten eller förvaltningarna kan utesluta den här exploateringen, och det är just av den anledningen som Centerpartiet biter sig fast som en grymtande grävling i den här frågan.

Vi kommer aldrig att släppa den här frågan. Så länge det finns så mycket som en glipa i dörren kommer vi att fortsätta kampen för Fredhällsparken – det ska ni i majoriteten veta. Därför hade det varit klädsamt om ni hade hållit fast vid den synpunkt som ni hade förra mandatperioden när vi drev det här tillsammans i den grönbå majoriteten. Men nu när sossarna kommer till makten släpper frågan Miljöpartiet helt. Det tycker jag är väldigt olyckligt.

Anförande nr 124

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag är övertygad om att med Moderaternas och Centerpartiets gemensamma fasta hållning i detta finns det en möjlighet till ett starkare samarbete nationellt mellan våra två partier. Så starkt är vi överens i denna fråga om att rädda Fredhällsparken!

På exploateringsnämndens sammanträde i augusti 2024 fick vi svar på vår skrivelse angående elvaspelsplanen i Kristineberg. Sammantaget gav kontoret svaret att den populära Fredhällsparken är hotad av exploatering, och det är uppenbart att man fortfarande resonerar på det sättet. Det hänvisades då till att utredningen för att hitta en ersättningsplats för sjuspelsplanen fortfarande pågår.

Även om hösten förvisso är förbi förstärker tyvärr bara finansborgarrådets svar på motionen i det här ärendet denna bild och dessutom våra farhågor om att Fredhällsparken är hotad. Det framgår bland annat att ambitionen är att hitta en ersättningsplats för en ny sjuspelsplan i närområdet på Kungsholmen samt att det inte är lämpligt att i detta skede undanta någon av de friytor eller parker som finns på Kungsholmen. Det är en hållning som vi inte delar.

Yttranden 2025-03-24

Det som hänt sedan dess är att utbildningsnämnden på sitt sammanträde i december 2024 beslutade att helt avbryta planerna på en ny skola vid Stadshagsklippan, detta på grund av vikande elevunderlag. Från Moderaternas sida menar vi att det beslutet helt ändrar förutsättningarna för och behovet av att flytta de befintliga idrottsytorna från Stadshagen. Av den anledningen ser vi extra mycket fram emot att ta del av det reviderade inriktningsbeslutet som planeras att redovisas i exploateringsnämnden nu när detaljplanen för elvaspelsplanen i Kristinebergs strandpark har varit på samråd, som Martin Hansson tidigare var inne på.

Våra farhågor om att Socialdemokraterna och den rödgröna majoriteten ser den populära Fredhällsparken som ett alternativ att exploatera med en fotbollsplan har stärkts genom svaret på den här motionen. Nu pratar Miljöpartiet om att det här ska vara överstökad till hösten, men det vi inte hör är att man utesluter detta som ett alternativ, trots att vi ser att elevunderlaget har förändrat hela spelplanen. Jag bollar därför tillbaka den här frågan till Martin Hansson och hoppas på tydligare svar i denna fråga.

Anförande nr 125

M a r t i n H a n s s o n (MP): Nej, något tydligare svar kommer ni såklart inte att få innan samrådet är slut. Det är så processerna ser ut i staden för majoritetens arbete. Nu samlar vi in synpunkter, och sedan kommer det ett förslag till hösten.

Jag tycker att Moderaternas verklighetsbeskrivning var lite bättre än Centerpartiets, som verkligen verkar vilja ha det här som en fråga trots att allting pekar på att det inte kommer att vara en fråga längre, något som jag tror att vi alla förstår. Sisab har alltså mer eller mindre dragit tillbaka förslaget om skolan.

Jag vet inte vad med jag kan säga. Vi får återkomma till hösten.

Anförande nr 126

Borgarrådet W e d i n (M): Vis av erfarenheten tror jag att majoriteten här missar en möjlighet att visa att man är väldigt på i den här frågan. När beskedet kom från Sisab hade man faktiskt kunnat ta tillfället i akt och väldigt tydligt peka på att man på grund av den lokala oron byter fot. Det är ju uppenbart att det är Socialdemokraterna som sedan 2016 har varit tydliga med att de fortsatt tror på Fredhällsparken som en bättre plats för en elvaspelsplan. Det stod i beslutet då, och när Dagens Nyheter i februari 2025 ställde frågor till stadsbyggnadsborgarrådet, som kommer upp här och pratar efter mig, var han också mycket undflyende i sakfrågan.

Med all respekt för att stadens hjul måste rulla menar jag att de kunde göra det mycket snabbare i det här fallet för att lugna den oro som finns lokalt. Skolfrågan gör att det här har spelat ut sin roll, och majoriteten borde därmed döda diskussionen en gång för alla.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 127

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Någon nämnde ordet cirkus, och det är väl precis vad den här frågan har varit under flera år, inte minst under den förra mandatperioden. De som från början initierade den här fotbollsplanen i Fredhällsparken var Moderaterna, vilket är bra att komma ihåg. Sedan har det varit en cirkus utan dess like. Det är heller inte bara den här parken som motionen borde handla om, utan den borde också handla om parken i Kristineberg, som nu är ute på samråd. Vi ska inte föregå det, utan vi ska läsa de synpunkter som kommer, men en elvaspelsplan där bygger ju på att man tar bort parken, något som Dennis Wedin åtminstone tidigare förespråkade.

Glädjande nog har vi alltså möjlighet att få ordning på det här för fotbollens bästa. Som Martin Hansson nämnde kommer det ett nytt ärende till hösten som sammantaget kommer att göra det betydligt bättre för fotbollen. Fredhällsparken är inte aktuell, även om det skulle vara möjligt. Det är absolut inte aktuellt med någon fotbollsplan där, utan vi har andra lösningar som är betydligt bättre. Så den här cirkusen som inte minst Moderaterna med flera har ställt till under många år räknar jag optimistiskt nog från talarstolen med att den kommer att klargöras och lösas under hösten. Framför allt är det något som blir betydligt bättre för Stockholmsfotbollen, vilket är oerhört glädjande.

Anförande nr 128

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jan Valeskog får kalla det för en cirkus eller inte när vi från Centerpartiet slår vakt om stadens parker, men det var ju för att ni under 2014–18 på riktigt gick fram med ett förslag om att lägga en ersättningsplan i Fredhällsparken. Annars skulle det inte vara någon diskussion om det här.

När Jan Valeskog sedan tycker att vi även borde rädda Kristinebergs strandpark glömmar han att det kommer försvinna en stor tennishall där, och det är på delar av det området som elvaspelsplanen ska byggas. I den parken finns det redan en sjuspelsplan, så att utveckla den till en elvaspelsplan borde inte vara så konstigt.

Det är ändå fantastiskt att ni sossar har vaknat nu! Fotbollens bästa – hur gick det med Kristinebergs IP, där ni skulle skapa så goda förutsättningar för damfotbollen? Jo, där klarar vi inte kraven för elitdamfotbollen, utan de får leva med något slags undantagstillstånd. Det är inte för fotbollens bästa.

Anförande nr 129

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det var många frågor. När det gäller damfotbollen på Kristinebergs IP kom direktiven för det arbetet från Centerpartiets rotel, och ni var alltså en del av den här cirkusen.

Men vi är inte långsinta, utan vi är glada. Vi klagade på er i fyra år för att ni inte tog hänsyn till fotbollens bästa förra mandatperioden. Vi reserverade oss och var mycket kritiska i interpellationer och annat. Nu har vi möjlighet, och kommer, tror jag, i höst med stor säkerhet att kunna presentera en lösning som är betydligt bättre för Stockholmsfotbollen. Och så slipper vi den här cirkusen!

Yttranden 2025-03-24

§ 25 Motion om fler snöröjda fotbollsplaner

Anförande nr 130

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Låt oss prata om fotbollens bästa även i den här motionen!

Ni vet precis som jag att anläggningsbristen är den största utmaningen för Stockholmsidrotten. För att få till fler idrottsanläggningar måste vi bygga nytt, men vi måste också bli bättre på att använda de idrottsplatser som redan finns. Det är både billigare och mer effektivt. Ett exempel skulle vara att göra våra fotbollsplaner tillgängliga året om. Snöröjning av idrottsplatser är en avgörande faktor för att barn och unga ska kunna spela fotboll utomhus även på vintern, och förra årets vintersäsong ställdes den utmaningen verkligen på sin spets.

Självklart förstår vi, precis som både idrottsförvaltningen och fastighetskontoret lyfter fram, att det krävs resursförstärkning för att öka antalet snöröjda fotbollsplaner. Det säger sig självt, och vi skriver den här motionen just för att uppdra till idrottsnämnden att investera i mer utrustning samt att utöka tiden för personal så att fler fotbollsplaner i Stockholm kan snöröjas under vintersäsongen – för fotbollens bästa, precis som Jan sa.

Det är helt enkelt upp till den styrande majoriteten att visa att man nu anser att en utökad snöröjning av Stockholms fotbollsplaner vintertid är en viktig investering för barns och ungas idrottande och deras idrottsmöjligheter. Även om resursförstärkningen och miljömässiga aspekter lyfts fram som hinder tycker vi att de är fullt överkomliga hinder. Snöröjningen sker redan i dag, och det finns lösningar för att minimera spridning av mikroplaster. Att man inför den förra vintersäsongen – är det nog faktiskt, eftersom det har tagit så lång tid för motionen att komma upp – gick från 18 till 21 snöröjda fotbollsplaner tycker vi är en alldeles för klen satsning. Vi vet ju att efterfrågan är väldigt stor.

Föredragande borgarråd verkar dessutom nöjd med den lilla förändring som har skett och pekar på de problem som eventuellt kan finnas i stället för att hitta lösningar och tillsätta de resurser som behövs. Jag vill lyfta fram, precis som Reymersholms IK gör i sitt remissvar, att medlemsantalet ökar för våra fotbollsklubbar samtidigt som åretruntspel efterfrågas i allt större utsträckning.

Därför kan inte ambitionsnivån vara så låg. Vi måste öka antalet fotbollsplaner som vi vill snöröja, och det är brådskande. Nu har vi ända till nästa vinter på oss, så det borde vara lätt för majoriteten att hitta de resurserna. Det handlar om att prioritera Stockholms barns och ungas hälsa och fritid. Genom att investera i mer utrustning och ge personalen mer tid kan vi hålla fler fotbollsplaner öppna på vintern. Det skulle också minska trycket på de redan överfulla inomhushallarna.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen och bifall till vår motion!

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 131

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi är helt eniga om att vi bör få fler planer snöröjda. Det är ändå intressanta siffror att före pandemin var det 8 fotbollsplaner, som nu har ökat till 18, och uppdraget är att det ska bli 21. Utöver det ska man också titta på ytterligare 9 fotbollsplaner om möjligheten finns.

På en del ställen finns det fysiska hinder, vilket också står i svaret. Alla platser har ju inte hårdgjorda ytor för att hantera snömängder. Även staket och konstruktioner kan försvåra detta. Men vi ska öka antalet, vilket vi också har gjort rejält, får man säga, om man nu ska jämföra exempelvis med hur det såg ut strax innan pandemin.

Nu berörde Jonas Naddebo det bara i förbifarten, men jag tycker ändå att det är viktigt när vi pratar om vinteridrott och fotbollen att inte minst de yngre vill kunna träna fotboll inomhus. Där har vi frågan om att kunna öppna fler idrottshallar och bygga nya sådana. Om vi talar om fullstora hallar finns det i dag på Spånga IP, men vi har också planer på att bygga en idrottshall på Enskede IP. Man får som sagt inte glömma bort inomhusträningen för framför allt de yngre.

Vi är alltså helt eniga om att det behövs fler snöröjda fotbollsplaner, och det har skett en fantastisk utveckling när det gäller antalet. Vi får hoppas att utvecklingen fortsätter i samma höga takt!

Anförande nr 132

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige! Det beror ju på hur man ser det, men pandemin lärde oss ganska mycket. Inom kulturförvaltningen insåg man till exempel att de äldre blev isolerade och att vi därför måste bidra med kultur till dem. Under förra året kunde vi se att de fick de 400 kulturinsatser under 2024.

Det är klart att det alltid beror på vad man jämför med, men om man jämför med de två vintrar som varit under ert styre har ni alltså ökat från 18 till 21 planer. Det tycker vi är en alldeles för låg takt. Nu får vi höra att 9 planer är på gång, och då får vi verkligen ta som ett löfte från idrottsborgarrådet att nästa vintersäsong, 2025–26, kommer vi att ha 9 ytterligare snöröjda fotbollsplaner. Då behöver vi också se resurssättning för detta i budgeten.

Jan Valeskog lyfter också fram inomhusfotbollen, som har alldeles för lite resurser. Det går liksom inte att hänvisa till den, utan nu måste vi använda de idrottsplaner som vi har, och de måste snöröjas i större utsträckning än tidigare.

Anförande nr 133

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Absolut, jag tycker att vi ska snöröja fler. Alla planer kommer dock inte att gå att snöröja, vilket man ska vara medveten om, men gärna fler. Vi har sagt att målsättningen är ytterligare 9 utöver den fantastiska utveckling som har varit under ett antal år när det gäller antalet snöröjda planer. Det är som alla förstår förenat med kostnader och mycket annat, och det är absolut prioriterat.

Yttranden 2025-03-24

Men glöm inte idrottshallarna! De yngre som spelar fotboll behöver komma in på fler tider i hallarna för att kunna träna fotboll. Det handlar inte bara om utomhusfotbollen för de kanske lite äldre barnen.

Anförande nr 134

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Som borgarrådet Valeskog var inne på ska vi snöröja 21 fotbollsplaner. Innan pandemin var det 8 fotbollsplaner som snöröjdes. Det är en ambitionshöjning. Det låter på Jonas Naddebo som att vi inte har några ambitioner på idrottsfronten, men jag tycker att han ska jämföra med när de senast själva styrde. Jag har faktiskt från den här talarstolen hyllat er senaste idrottsbudget, om man får säga så. Det är dock en oppositionsbudget, och det är ju lätt att få till en sådan. Det är lite svårare att styra och förverkliga när man är i majoritet.

Jag vill också säga till Jonas att det inte kommer att gå att snöröja alla planer, vilket han säkert har läst. Vissa hårdgjorda ytor är mest lämpliga när det gäller snöröjning, och vissa planer är lite svårare på det sättet. Vilka som ska prioriteras avgörs tillsammans med föreningslivet. Vi frågar alltså stadens fotbollsklubbar.

Vi ser alltså över att ytterligare 9 fotbollsplaner ska kunna snöröjas under vintern. Vi ökar alltså hela tiden ambitionen på idrottsfronten, vilket har varit en prioritet för den rödgröna majoriteten under hela mandatperioden, och så kommer det att fortsätta.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 135

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Hassan! Ja, men den stora ökningen av snöröjda idrottsplaner skedde ju under vårt styre. Det kan vi inte komma ifrån. Skillnaden mellan er första och andra vinter är ytterligare 3. Sedan beskriver ni hur otroligt komplext och svårt det är.

Därför blir min fråga: Blir det verkligen 9 ytterligare snöröjda planer nästa vinter? Ge mig svar på det!

Hassan Jama tycker att det är lätt att bedriva oppositionsbudget, och jag har anklagat er för att dra bort 1,3 miljarder i investeringsbudgeten. Men det är ju för att ni inte är beredda att sälja någonting i den här staden. Vi vill sälja icke-strategiska fastigheter, och på det sättet kan vi säkerställa att vi bygger för barn och ungas idrottande och att vi bygger tillräckligt många idrottshallar. Det kan vi göra för att vi vill sälja icke-strategiska fastigheter, men det vägrar Vänsterpartiet att göra.

Ge mig nu svar: Blir det 9 ytterligare fotbollsplaner nästa vinter?

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 136

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Jonas, som du kan läsa får de ett uppdrag, men som du vet behövs det också läggas in i budgeten. Vi behöver göra det här jobbet, det är prioriterat och det ska göras i samråd med föreningarna.

Vi fortsätter alltså att göra detta. Jonas kanske tycker att 3 planer är väldigt lite, men jag tycker att det är bra. Vi ska också få ytterligare 9 snöröjda fotbollsplaner under vinterhalvåret, och det är bra.

När det gäller att sälja fastigheter handlar era OPS-lösningar mer om att sälja mark för att vi ska få en högre hyresskuld i 25 år som ska betalas av våra medborgare. Det är ingen bra lösning. Vi ska bygga själva, för det har vi råd med, och vi ska göra det på ett strategiskt och smart sätt.

Yttranden 2025-03-24

§ 26 Motion om att bygga en evenemangshall

Anförande nr 137

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag förstår att det är bra för borgarrådet att få alla motioner i ett och samma svep, men det blir ibland tufft för oss motionärer när det gäller att ha allt i huvudet samtidigt. Men jag gör ett försök!

Centerpartiet i Stockholm vill att Stockholm ska vara en evenemangsstad i världsklass, oavsett vilken idrott det gäller. Men precis som många förbund och föreningar påtalar för oss lider staden brist på en idrottsarena för mellanstora evenemang. Det finns ett glapp mellan Eriksdalshallens 1 600 platser och Globens 16 200 platser. Det glappet är alldeles för stort. Denna brist gör att många av våra idrottsföreningar går miste om chansen att arrangera cuper, turneringar och mästerskap. Här finns en stor vilja hos föreningslivet, och behoven är stora. Men staden tillhandahåller alltså inte den arena som krävs. Vi vet alla vilka enorma samhällsfördelar som kommer med idrotten, och på båda sidor har vi ju gemensamma mål om att fler barn och unga ska kunna idrotta.

En idrottsanläggning som gör det möjligt för större evenemang är en del av det här arbetet. Det skulle stärka föreningarna, det skulle ge dem möjlighet att växa, och det skulle också stärka deras möjlighet att jobba med en bättre elitverksamhet. Verkligheten i dag är tyvärr att många som vill satsa på sin idrott väljer att lämna Stockholm och alla de möjligheter som finns här.

Vi ser många fördelar med att anlägga en mellanstor arena i Kista, en plats som på uppdrag av oss tidigare har pekats ut som ett bra alternativ. Vi ser också utmaningarna i Kista just nu med väldigt mycket tomställda lokaler. Vi i Centerpartiet ska erkänna att vi inte alltid har tänkt alla goda tankar själva, utan det vi vill lyfta är dialogen med idrottsrörelsen, som alltid är av största vikt. Det behövs gemensamma beslut om var den här arenan bäst borde ligga, och vi vill nu att den nuvarande majoriteten tar vid det arbete som vi i Centerpartiet startade under föregående mandatperiod, nämligen att anlägga en sådan här arena.

Tyvärr har det stått helt stilla sedan majoritetsskiftet 2022. Ambitionerna lyser i dag med sin frånvaro. Vi menar allvar med att om vi ska vara en riktig idrottsstad så måste vi också ge våra föreningar de verktyg som de behöver för att kunna lyckas. Därför vill jag yrka bifall till Centerpartiets motion.

Anförande nr 138

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Även på det här området är vi överens om att vi vill se många fler idrottsanläggningar. Det är ingen tvekan om att Stockholm jämfört med kommuner runt om i landet ligger efter. Då är det ändå glädjande att vi i majoriteten nästan har fördubblat investeringstakten sedan den förra mandatperioden och att det finns massor med projekt. Jag ska nämna en del som pågår.

Yttranden 2025-03-24

Jag vill också säga att det inte bara är arenor av den här storleken som behövs; jag skulle säga att det behövs många fler arenor för olika idrotter i olika storlekar. Men det kan ändå vara bra att nämna det som många känner till, nämligen att vi renoverar Globen, alltså Avicii Arena, vi har Gjutmästaren i Ulvsunda med 2 400 platser och KFUM-hallen i Västra Hagastaden med omkring 2 000 platser. Vi kommer också att presentera ett program, förhoppningsvis före sommaren, kring Älvsjö, något som jag tror kommer att glädja alla som håller på med idrott. Där finns det självklart också möjligheter när det gäller arenafrågan. Vi har också satsningar i och med Fokus Järva, som Husbybadet, Husbyhallen, idrottshall i Akalla och mycket annat. Vi har också tre olika utredningsuppdrag kopplat till Eriksdalsbadet, där ett uppdrag är att titta på en ny placering av nationalarenan men samtidigt ha simanläggningen kvar. Det finns olika alternativ, men det är också någonting som behövs.

Listan är lång över de behov som finns, och det är naturligtvis svårt att hinna allt. Det är en sak att peka ut möjliga platser; det är gott och väl. Dem har vi identifierat väl, och jag skulle säga att varje plats som är utpekad finns det många olika idrotter som konkurrerar om och gärna vill ha.

Vi kommer att fortsätta i det här höga tempot. Många gånger är frågan hur man ska finansiera stora projekt, men det finns mycket spännande på gång som jag har inte har nämnt och som jag tror kommer framöver och som särskilt fotbollen och ishockeyn kan glädjas åt. Det är ju idrotter som väldigt många utövar.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 139

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack, Jan, för ditt något oklara svar! Det är jättebra att ni har jättemånga saker i pajpen och att ni har ökat investeringstakten. Ändå är det så att vi inför den här budgeten konstaterade att ni drar tillbaka 1,3 miljarder i investeringsbudgeten, vilket framför allt idrottsrörelsen och de nio specialidrottsförbunden var mäktat upprörda över. Men trots att ni har så mycket i pajpen – det är nästan svårt att höra allt som ingår i era ambitioner och visioner – har ni inte jobbat vidare med en arena just av den här storleken, och det är det vi tycker är olyckligt. Varför är det så svårt att jobba vidare just med en mellanstor arena, oavsett om den ska ligga i Kista eller i Älvsjö? Idrottsrörelsen efterfrågar just den här mellanstora arenan som vi inte har i dag. Varför vill ni inte fortsätta att jobba med den?

Anförande nr 140

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag tror säkert att Jonas Naddebo vet att idrotten vill ha flera anläggningar i olika storlekar och absolut i den storleken som nämns.

Det är alltså mycket som händer. Jag kan inte föregå allt, men det förs diskussioner kring fotbollens och ishockeyns behov. Det kommer att hända saker i Älvsjö, väldiga möjligheter. Kista kommer säkert att utnyttjas till något. Det återstår att se.

Yttranden 2025-03-24

Jag skulle vilja säga att vi har en fantastisk bra dialog med idrotten, men man ska samtidigt inte förneka att olika idrottsinriktningar kan ha lite olika intressen. Ibland går det att samordna och samverka i samma typ av lokaler och utrymmen men inte alltid.

Det sker alltså mycket, och rekordmycket är planerat. Vi fick som sagt också pris för ett tag sedan som Sveriges bästa idrotts- och evenemangsstad. Jag antar att det inte var utan anledning.

Anförande nr 141

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! När man rannsakar varför Stockholm fick det där priset som ni är så otroligt stolta över är det mesta sådant som vi införde under den förra mandatperioden, det vill säga nollltaxan inom idrotten som vi har sett till att utöka och den ambitionshöjning och även de program som vi tog fram under den förra mandatperioden. Det är ju bra att vi båda kan vara glada över att staden vinner det här priset.

Det som vi inte är glada över är att ni minskar investeringsramen med 1,3 miljarder för idrottsinvesteringar. Men det målar ni liksom bara över med ett penseldrag varenda gång – ”Vi har en idrottsmiljard!” Men om ni sedan helt plötsligt drar bort 1,3 miljarder i den långsiktiga planen, då finns ju inte idrottsmiljarden kvar. Hela tiden är det dessa breda penslar.

Jag är superglad över hockeyn och även för fotbollen, om nu Jan Valeskog har hittat en lösning som kommer att presenteras senare i år som idrottsrörelsen är nöjd med. Det vore fantastiskt om ishockeyn kunde få de förutsättningarna, framför allt nu när Djurgården är på väg upp i den högsta serien.

Om Jan Valeskog hade den fantastiska dialog som han beskriver att han har med idrottsrörelsen skulle dock inte de nio specialidrottsförbunden vara jättekritiska till att investeringsramarna för barn- och ungdomsidrotten dras tillbaka. Att minska resurserna till barn- och ungdomsidrotten på det sätt som ni gör är inte renhårigt när ni samtidigt säger att ni satsar mest och satsar på det här och det där.

Den här motionen tog till exempel upp en evenemangsarena. Där är det inte ishockeyn eller fotbollen som ska ta plats, utan det är de andra hallidrotterna som verkligen behöver en mellanstor arena, precis i det här glappet som vi tillsammans med dem har identifierat. Det betyder att man inte kan bjuda in till cuper i Stockholm som man kan i många andra kommuner. Man kan inte arrangera det man skulle vilja arrangera, och det ger sämre förutsättningar för elitidrotten och även för barn- och ungdomsidrotten.

Jag hade önskat att Jan Valeskog hade stått här och sagt att ni faktiskt tar frågan vidare också för specialidrotterna och säkerställer en arena i det mellansegment som vi längtar efter och som vi vet att även idrottsrörelsen längtar efter.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 142

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Nu är vi lite inne på budgetdebatt!

1,3 miljarder skriker Jonas Naddebo att vi har tagit bort från idrotten. Men du vet likaväl som alla andra att vi inte har tagit bort 1,3 miljarder. Vi har valt att skjuta på Bällsta IP, och sedan är det en elvemannaplan på Årstafältet. Det är de investeringar som vi har låtit skjuta lite på framtiden. Vi har inte tagit bort 1,3 miljarder kronor från idrotten.

Vi bygger många anläggningar och hallar. Vi har fördubblat investeringarna jämfört med senast när Jonas Naddebos parti hade idrottsroteln. Lite intellektuell hederlighet tycker jag därför att man borde uppvisa, Jonas.

Anförande nr 143

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack, Hassan! När det gäller intellektuell hederlighet går det ju att titta på siffrorna: Det saknas 1,3 miljarder i den långsiktiga investeringsbudgeten. Det är inte bara jag som anser det; det säger också de nio specialidrottsförbunden. De är otroligt besvikna både på dialogen och på att de här pengarna bara skjuts på framtiden. Sedan, helt plötsligt, när pengarna inte finns i budgeten blir de öronmärkta till några enskilda projekt. Annars är det i dag helt omöjligt att läsa ut i investeringsbudgeten vilka projekt ni prioriterar och i vilken ordning. Men just när ni skjuter dem på framtiden blir de öronmärkta. Det tycker jag är märkligt. Varför vågar ni inte visa vad de enskilda projekten kostar just nu i er budget så att man vet vad som ingår och inte?

Kanske hade det varit klädsamt om ni hade använt några av de här 1,3 miljarderna ganska snart för att utreda en sådan här evenemangsarena, något som hade varit väldigt bra för att fylla det här glappet mellan arenorna.

Yttranden 2025-03-24

§ 27 Motion om att namnge namnlös plats vid gamla Arkitektskolan

Anförande nr 144

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Rasmus Jonlund och Liberalerna har alltså lagt fram en motion om att namnge en plats efter Gunnar Henriksson, som var en betydande arkitekt och verksam professor vid KTH och även gamla Arkitektshögskolan. Han var också stadsarkitekt i Stockholms stad.

Vi tycker att det vore lämpligt att som en del i att synliggöra en viktig del av stadens historia och utveckling namnge en icke namngiven plats med anknytning till just gamla Arkitektshögskolan med Gunnar Henrikssons namn. Vi är väldigt glada över att kulturnämnden ställer sig helt positiva till detta förslag och tänker därför att det förmodligen finns brett stöd här i församlingen för denna motion. Därför tänker jag att jag inte behöver argumentera så mycket mer för denna sak utan ser fram emot att fullmäktige ska bifalla motionen.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 145

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag vill först yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och också konstatera att det har varit god respons från remissinstanser och andra. Det är väl mer hanteringen, nämligen att vi inte jobbar med namnberedningsfrågor här i kommunfullmäktige och inte heller tar besluten här, utan det gör en namnberedning med både historiskt kunniga och språklärda personer och även två politiker. Det finns alla möjligheter att lyfta den här typen av förslag där, och det vet jag ofta görs. Av och till får man också respons, och sedan är det namnberedningen som lämnar förslag till stadsbyggnadsnämnden som formellt beslutar om det.

Detta har alltså fått god respons, så det är väl bara att fullfölja förslaget. Sedan kan det naturligtvis finnas synpunkter på vilka namn som ska användas för detta arkitekturtema, om nu så blir fallet.

Anförande nr 146

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack till borgarrådet för det positiva svaret! Vi hoppas förstås också att de representanter som ni har i namnberedningen kan tänka sig att lyfta upp detta förslag.

Precis som Jan Valeskog konstaterar jag att det var en väldigt positiv respons även från Stockholms Arkitektförening som har kommit in med ytterligare elva namn på arkitekter som man skulle kunna lyfta fram. Det är nästan så att man kan tänka sig ett helt nytt stadsutvecklingsprojekt, där alla gator namnges efter olika arkitekter. Det kanske vore ett intressant projekt att dra igång i framtiden!

Yttranden 2025-03-24

Vi är förstas väldigt glada över att även borgarrådet Valeskog verkar välvilligt inställd och hoppas därför på gott samarbete i att driva detta vidare via relevanta organ.

Anförande nr 147

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag håller med om det och kan bara konstatera att om borgarrådet vill driva lobbying här i salen så finns två av ledamöterna i namnberedningen närvarande. Jag kan viska vilka de är om Jan Jönsson inte redan vet det.

Anförande nr 148

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Det här förslaget behandlades i namnberedningen, och beredningens enhälliga bedömning var att det saknas ett klart behov av namn på den här platsen. Man är också ganska restriktiv med att namnge platser efter personer.

Vi får väldigt många förslag av den här typen gällande namn på gator, torg och olika offentliga platser i Stockholm som skulle namnges efter en person, och vi var helt eniga i beredningen om att det inte bedömdes lämpligt i det här fallet. Det är inte någonting emot den här personen; han är säkert värd att komma ihåg. Det finns ju andra sätt, till exempel minnestavlor och liknande, att hedra en person.

Anförande nr 149

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det var ju tråkigt – först var det väldigt positiva tongångar, och sedan föll allting ihop som en pannkaka.

Med det sagt vore det förstas väldigt intressant om man kunde ta initiativ till någon form av plakett eller liknande för att uppmärksamma detta. Vi tänker ändå att det här är en framstående stadsarkitekt som har betytt mycket för utformningen av Stockholm, och därför tycker vi att man borde kunna tänka sig någon annan plats för detta namn.

Det finns ju ett tidigare borgarråd vars släkting har en park uppkallad efter sig, nämligen Helldén, och vi tycker att även detta är en person som skulle kunna uppmärksammas på ett sådant sätt.

Anförande nr 150

M a r i a M u s t o n e n (V): Det finns ju olika sätt att hedra personer, och det är ju lite roligt att det tidigare borgarrådet är släkt med en känd arkitekt.

Det är ofta lite tråkiga nyheter från namnberedningen. Det är ett lite konservativt organ, kan man säga. Man vill värna om traditionen när det gäller namngivning i Stockholm, och i det här fallet tycker jag att det är bra att vi är lite konservativa. Annars är jag inte så konservativ.

Yttranden 2025-03-24

§ 28 Motion om yrkesutbildning för ukrainska medborgare

Anförande nr 151

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Den 24 februari 2022 startade Ryssland sin fullskaliga och brutala invasion av Ukraina, och än i dag kämpar det ukrainska folket för sin egen och vår frihet och för sin rätt att leva fredligt och vara en del av det demokratiska Europa. Den fria delen av världen, även Stockholm, måste fortsätta att visa sitt stöd och sitt engagemang genom att hjälpa Ukraina med både humanitärt och militärt stöd. Miljontals ukrainare lever nu på flykt, utspridda över Europas alla länder, så Stockholm måste fortsätta att visa sin solidaritet med alla som sökt skydd från kriget.

Av föredragande borgarråds svar på Liberalernas motion om yrkesutbildning som pilotprojekt för ukrainare framgår att man anser att staden bör invänta ukrainares möjlighet till folkbokföring, som infördes den 1 november 2024, innan ukrainare ges möjlighet att söka till yrkesutbildningar.

I Sverige finns det cirka 55 000 ukrainska flyktingar. Det är naturligtvis ytterst angeläget att dessa flyktingar får utveckla och förbättra sin kompetens. Detta är mycket angeläget dels ur individsynpunkt, för att de ska komma in på arbetsmarknaden, kunna försörja sig själva och sina familjer och kunna leva som självständiga och produktiva individer, dels ur samhällssynpunkt. Samhället har ett stort intresse av att de ukrainska flyktingarna klarar sig själva och kan bidra till vårt samhälle.

När vi liberaler lämnade in denna motion för över ett år sedan fanns det goda möjligheter för den rödgröna majoriteten att agera snabbt och starta ett pilotprojekt för yrkesutbildning för ukrainare. Nu har man släpat benen efter sig så länge att lagstiftningen har kommit i kapp. De ekonomiska överskotten i staden de senaste åren visar dessutom att ett sådant här projekt mycket väl hade kunnat startas av staden utan extra medel från regeringen, något som hade varit till stor nytta för både målgruppen ukrainare och stadens skatteintäkter.

Vi liberaler yrkar därför bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 152

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Tack, Jan och Christina, för den här motionen, och ett särskilt tack till Christina för ett fint anförande! Jag tycker att det är väldigt bra att ni från Liberalerna har lyft förslag för att på olika sätt förbättra situationen för de ukrainska medborgarna i Sverige.

Jag vill tydliggöra att vi är överens om att Sverige och Stockholm ska stötta dem som har tvingats fly. Det är som du säger, Christina, en vinst både för de människor som har behövt fly och för det svenska samhället om de snabbare kan få ett arbete. Det är också därför vi i staden har jobbat på flera olika sätt för att stötta dem in i samhället.

Yttranden 2025-03-24

Vi är också överens om hur viktig vuxenutbildningen är. Den är en nyckel till arbete och integration.

Nu har det, som Christina sa, runnit en hel del vatten under broarna sedan ni skrev den här motionen. Sedan den 1 november 2024 har de ukrainska flyktingarna rätt att folkbokföra sig, och därmed har de nu också fått rätt till hela vuxenutbildningens utbud, däribland alla ordinarie yrkesutbildningar.

Jag tycker att det är värt att säga att även om vi hade hanterat denna motion före den 1 november förra året hade vi yrkat på avslag – detta eftersom den lösning som motionärerna föreslår då stred mot gällande lag, men också för att den innebär en ansvarsförskjutning från regeringen, som hade ansvaret, till oss som kommun. Den linjen är också något som samtliga remissinstanser står bakom; man säger att detta inte är ett bra tillvägagångssätt.

Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, alltså avslag på motionen.

Anförande nr 153

C h r i s t i n a T u f v e s s o n (L): Vi har en annan åsikt om huruvida detta stred mot lagen eller inte. Det faktum att ukrainare före den 1 november 2024 inte hade rätt till detta innebar inte att det var förbjudet att göra något för ukrainare i form av pilotprojekt. Vi vidhåller alltså vår inställning.

Anförande nr 154

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Vi hade en liknande diskussion och debatt tidigare, när det handlade om sfi för målgruppen. Där blev det också tydligt klargjort från regeringen att vi behövde en lagändring. I det här fallet har samtliga remissinstanser lyft vikten av att vänta in lagstiftningen, som nu också är på plats. Man kan också konstatera att det vid den tidpunkt då ni lade fram motionen inte hade varit möjligt att hinna genomföra ett pilotprojekt. Tidsmässigt fanns det ingen möjlighet.

Förutsättningarna för att göra det ni föreslår hade också byggt på en stabil finansiering av vuxenutbildningen. Jag kan konstatera att Liberalerna gjorde en neddragning på 5 miljoner kronor i budgeten förra året, 7 ½ miljon kronor året dessförinnan och 31 ½ miljon i schablon, och de vill införa en auktorisationsmodell. Med den politiken hade det inte varit möjligt att genomföra det ni föreslår.

Anförande nr 155

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! Rysslands krig mot Ukraina och dess civilbefolkning har nu gått in på sitt fjärde år. Inga tecken finns väl egentligen på att Putins regim tänker upphöra med sin aggression, oavsett vilka förhandlingar som nu tycks pågå – eller inte pågå. Vad han har planerat för resten av Europa återstår att se.

Yttranden 2025-03-24

I ljuset av detta ställer sig Centerpartiet helhjärtat bakom insatser som underlättar för de cirka 50 000 ukrainska medborgare som sökt sig till Sverige för skydd. Det är rätt i sak, av både moraliska och medmänskliga skäl, men också det enda rimliga för vår stad och dess ekonomi.

Sedan den 1 november går det som sagt att som ukrainare folkbokföra sig i Sverige och lämna massflyktsdirektivets förutsättningar bakom sig. Det är bra. Direktivet var heller aldrig tänkt att vara en långsiktig lösning. Jag tycker dock att regeringen var alldeles för långsam med att ge ukrainarna möjligheten att folkbokföra sig i Sverige. Men att regeringen var långsam minskar inte stadens ansvar för att också ha varit det. Stockholm ska göra det man kan för att ta vara på den kompetens som finns här och som faktiskt kan göra skillnad.

Förslaget att ukrainska medborgare ska ges tillgång till stadens utbud av yrkesutbildningar, som den här motionen handlar om, är fortsatt ett viktigt steg framåt för att ta detta ansvar i vår region. Frågan är fortfarande aktuell; det finns många ukrainare i Stockholm som fortfarande omfattas av massflyktsdirektivet. Att avvisa detta förslag tycker jag visar på någon typ av passivitet och på osynliggörande av dessa personer. Jag ställer mig fortfarande frågande till varför majoriteten inte väljer att erbjuda ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet yrkesutbildningarna. Det skulle hjälpa oss här och nu i en sviktande konjunktur. Vi behöver skynda på en välbehövlig matchning på arbetsmarknaden, och många från Ukraina har en kompetens som vi behöver.

Varje person i arbete är en vinst för individen och dess barn samt för stadens och landets ekonomi och för Ukrainas uthållighet – det handlar om att vinna kriget i Europa. Ukrainas sak är vår, och Stockholms stad ska ta sitt ansvar för att ge ukrainska medborgare som tvingats fly kriget de rättigheter de har eller borde ha.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Yttranden 2025-03-24

§ 29 Motion om att andelen fackutbildade skolbibliotekarier måste öka

Anförande nr 156

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! För Liberalerna är läsning en oerhört viktig fråga eftersom det är en helt central förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv i dagens samhälle, vara en aktiv medborgare och delta i vårt demokratiska samhälle. Skolbiblioteken är en väldigt viktig del i det läsfrämjande arbetet. De främjar inte bara läsning och språkutveckling utan stöder också elevernas inläring. Dessutom skapar skolbiblioteken en miljö i skolan där eleverna kan dra sig undan för att studera och även få tid för återhämtning, vilket inte minst är viktigt i den skola vi har i dag, där många elever, inte minst tjejer, upplever en stress och en press.

Vi vet också att skolbiblioteken är viktiga för att eleverna ska få en bra förståelse kring källor, hitta rätt text vid rätt tillfälle, känna till de vägar som finns för att få tag på litteratur och lära känna hela nätverket för medieförmedling. Det finns forskning som tyder på att skolor med skolbibliotekarier har elever som är mycket bättre på att genomskåda falska källor och vara kritiska när de tar till sig information både i tryckt text och på nätet och i sociala medier.

Vi är förstås jätteglada över att utbildningsförvaltningen var väldigt positiv i sitt gensvar på vår motion. Det är förstås en utmaning att hitta fackutbildade skolbibliotekarier. Nu kommer det lagstiftning som träder i kraft den 1 juli. Det innebär att elever i grund- och gymnasieskolan och anpassade skolan ska ha tillgång till skolbibliotekarie på sin egen skolenhet. Vi vill därför förstås understryka det som Svensk biblioteksförning säger i sitt remissvar: att det är viktigt att staden nu använder de statsbidrag man får för att anställa fler utbildade skolbibliotekarier så att vi kommer upp i 100 procent fackutbildade skolbibliotekarier i Stockholms skolor.

Vi tycker därför att motionen ska bifallas eftersom fullmäktige inte längre har något val med tanke på lagstiftningen, och jag yrkar därför bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 157

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Tack, Jan, för motionen! Det är jättebra att vi lyfter vikten av bra skolbibliotek och av att de är bemannade med kompetent personal. Mycket av detta arbetar vi också med i staden. De kommunala skolorna har till stor del utökat sin bemanning och även förstärkt innehållet på biblioteken. Detta arbete pågår. Det kommer att ta sin tid eftersom det råder brist på fackutbildade skolbibliotekarier. Men det finns också fantastiska lärare som har kompetens på det här området, som också kan gå in och bemanna biblioteken. Det viktiga är ändå att biblioteken är bemannade i väntan på att vi har utbildat skolbibliotekarier, så att barn kan få det stöd och den hjälp de behöver när de kommer till biblioteken.

Yttranden 2025-03-24

Jag håller helt med om allt du sa om vikten av bibliotek. Jag har jobbat i skolan och vet mycket väl hur viktigt det är att ha den här miljön, där eleverna kan möta läsandet på olika sätt.

De kommunala skolorna når ganska långt när det gäller detta. Jag hoppas att regeringen kommer att vara tydligare med att alla skolor ska ha skolbibliotek och att det ska vara ett ordentligt skolbibliotek – inte en korridor eller så. Det ska vara en samlad, gemensam, ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Även de fristående skolorna behöver alltså jobba hårdare med detta, vill jag ändå lyfta vid det här tillfället.

Tack för motionen! Vi kommer att fortsätta arbetet med att fylla våra bibliotek med både böcker, läsande elever och fackutbildad eller annan kompetent och bra personal.

Anförande nr 158

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag tänker dock att det är väsentligt att man inte stannar vid att det viktigaste är att skolbiblioteken är bemannade. Forskningen visar nämligen att det är betydelsefullt vilken personalgrupp de är bemannade med. De fackutbildade skolbibliotekarierna är experter på att hitta i olika källor och rekommendera böcker som är anpassade för inte minst barn med behov av särskilt stöd men också på att lära ut källkritik, och det är verkligen en förmåga man behöver ha i dagens samhälle. Jag hoppas därför verkligen att majoriteten inte nöjer sig med bara bemanningen utan att det verkligen blir fackutbildade bibliotekarier.

Anförande nr 159

T i n a K r a t z (V): Jag inser absolut detta. Jag tror också att det på alla sätt och vis är stor skillnad att ha den kompetensen och den utbildningen, speciellt ju högre upp i skolan man kommer. Men jag tänker på hur vi ska göra i väntan på att vi har utbildat dessa fackutbildade skolbibliotekarier – inte för att hindra dem att få tillgång utan för att hålla biblioteken igång.

Jag har själv en kompis som är väldigt kompetent och som jobbar som skolbibliotekarie nu. Hon har jobbat länge i skolan, så hon har bra kompetens, både som svensklärare och i svenska som andraspråk. Hon jobbar enormt bra med att lära ut läsande och med dessa frågor. I väntan på de fackutbildade tycker jag alltså att vi ska fylla biblioteken med bemannad personal och läsande elever.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2025-03-24

§ 30 Motion om yrkesgymnasium

Anförande nr 160

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Här har vi ytterligare en motion som remissinstanserna är positiva till – det gläder oss förstås väldigt mycket. Sedan konstaterar vi dock att det föredragande borgarrådet i sitt svar inte riktigt adresserar den aspekt som motionen lyfter kring det sociala klimatet på yrkeslinjerna, där framför allt unga kvinnor är underrepresenterade. Vi har tyvärr sett i utbildningsförvaltningens rapport om trygghet och studiero att just unga kvinnor på introduktionsprogram och yrkesprogram är de som känner sig mest otrygga.

Vi saknar över huvud taget adekvata insatser och initiativ från den rödgröna majoriteten för att få bukt med detta. Om vi ska få fler att välja yrkesprogrammen är det klart att det måste vara tryggt och lugnt på yrkesprogrammen. Annars blir det naturligt att elever som har ambitioner inte vill välja dem, och det är väldigt olyckligt när vi ser att vi har stora behov av de yrkeskategorier som yrkesprogrammen tillgodoser.

Vi hoppas förstås att fullmäktige ska tycka precis som remissinstanserna och ställa sig positivt till vår motion. Om man inte gör det vill vi ändå yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 161

Borgarrådet Buggren (S): Ordförande! Tack, Jan Jönsson, för denna motion! Jag gläder mig också åt att få prata om yrkesgymnasiet här i fullmäktige, och det är klart att jag gläder mig extra åt att det är just Jan Jönsson från Liberalerna som lyfter denna fråga i dag. Som Jan precis sade är det ett stort problem att de som har ambitioner inte väljer yrkesprogrammen. Tyvärr var det just en liberal, Jan Björklund, som egentligen i ett slag halverade, nästan avskaffade, yrkesgymnasiet i vår stad genom den enkla åtgärden att helt enkelt ta bort behörigheten till högskolan och tydliggöra att yrkesgymnasiet inte var något för barn och ungdomar med ambitioner i framtiden. Det var på sin höjd för de barn som inte såg något annat alternativ för sin gymnasietid.

Så är dock inte fallet; så ser inte verkligheten ut. Tvärtom innebär en yrkesgymnasieutbildning i dag återigen att man lämnar gymnasieskolan med behörighet till högskolan, om man inte aktivt har valt bort det, och dessutom har en yrkeskunskap med sig så att man kan gå ut i arbetslivet så snart man lämnar skolbänken. Det är en fantastisk chans att komma in i något av alla våra viktiga välfärdsyrken i samhällsbyggnadssektorn, för att inte tala om i vår viktiga klimatomställning, där man med en yrkesexamen direkt kan göra ett viktigt arbete i vår stad och vårt land.

Vi satsar nu hårt på att stärka yrkesgymnasiet, både genom studie- och yrkesvägledningen i grundskolan, genom tydligare kopplingar till praoplatser, genom

Yttranden 2025-03-24

tydligare marknadsföring av just vilka stora ambitioner och möjligheter det kan innebära att gå ett yrkesprogram på gymnasiet och, såklart, genom att stärka jämställdheten. Och vi ser faktiskt att detta arbete ger resultat. Sedan vi fick möjlighet att vara ansvariga för detta här i staden ökar sökgraden för våra yrkesprogram år för år. En sak vi gör är att vi nu öppnar ett yrkesprogram på en av våra mer teoretiska gymnasieskolor för att ytterligare stärka yrkesprogrammets ställning i vår stad.

Jag välkomnar som sagt verkligen att Liberalerna vill vara med oss på den här resan. Vi har slagits hårt för att möjliggöra att yrkesprogrammen återigen blir ett självklart val även för Stockholms ungdomar. Vi tar små steg i den riktningen. Men jag tror att vi kan göra ännu mycket mer om vi gemensamt, tillsammans, pratar om vilken fantastisk möjlighet våra yrkesprogram ger. Det är faktiskt så verkligheten ser ut.

Anförande nr 162

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag konstaterar först att möjligheten att få behörighet hela tiden har funnits. Problemet man hade var att alldeles för många elever över huvud taget inte fick någon gymnasieexamen, och det var inte heller tillfredsställande.

När vi tittar på mönstren för hur ungdomar söker till gymnasiet ser vi att en väldigt viktig del är att skolorna ligger centralt, vid knutpunkter och liknande. Man kan konstatera att många av de yrkesprogram vi har inte ligger så till. Ett förslag i den här motionen handlar därför om att göra ett försök med yrkesprogram på skolor i innerstaden som har teoretisk programprofil. Detta skulle i sig kunna göra att statusen höjs. Hur ser borgarrådet på det?

Anförande nr 163

Borgarrådet Buggren (S): Nu öppnar handel och service på Bromma gymnasium, som är en teoretiskt inriktad skola, om än inte i innerstaden. Men både S:t Eriks gymnasium och Kungsholmens västra gymnasium ligger de facto i innerstaden. Jag tror att vi kan göra mycket mer, men vår hastighet begränsas av lokalernas utformning och det krav på anpassade lokaler som många av yrkesprogrammen ställer.

Jag ska inte gå in i en avancerad historiediskussion med dig, Jan. Jag tror inte att Björklund hade onda avsikter, men när man tittar tillbaka är det väldigt tydligt att ansökningarna till yrkesgymnasieprogrammen halverades i samma stund som den reformen gick igenom. Det var ett förödande misstag som den liberala utbildningsministern gjorde.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2025-03-24

§ 31 Motion om läslust och tillgång till böcker bland stadens barn och unga

Anförande nr 164

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Att vara med och bidra till att få ordning på den pågående läskrisen i Sverige är en av de viktigaste uppgifter vi skolpolitiker har. Läsförståelse är en grundpelare för att klara skolan och en nyckelfaktor för framtida livschanser. Det är därför oerhört problematiskt att alltför många elever kommer till förskoleklass med bristande språkkunskap och läsförståelse samtidigt som vi vet att mer än var tionde elev i årskurs 1 inte kan läsa bekanta meningar.

Men vi får inte heller glömma bort glädjen och lusten när vi pratar om läsning. Det blir lätt stort fokus på läsförståelse, tempo och mängdträning. Men läsning är också mycket mer. Det handlar om att skapa livslång glädje och att öppna dörrar till en hel värld, av fakta men också av fantasi och drömmar.

Stockholm är en av Sveriges största skolhuvudmän. Just tack vare vår storlek har vi kapaciteten och förmågan att göra fler insatser för att främja läsning bland våra barn och unga med relativt enkla medel. Staden har erhållit mer än 40 miljoner i statsbidrag enbart för grundskolan, som till exempel skulle kunna användas för att finansiera motionens förslag.

Motionens förslag om att inrätta hallbibliotek på alla förskolor och att ge sommarlovsböcker till våra skolbarn är tillsammans med en aktiv förskole- och skolpolitik som fokuserar på tidiga insatser särskilt viktiga för barn och unga från språksvaga hem. Sommaren blir lätt en lång period då unga med svag kontakt med svenska språket tappar i utvecklingen och andelen elever som behöver extra stöd i läsning ökar lavinartat.

Jag vill också i detta sammanhang lyfta hur viktigt det är att barn som börjar skolan har ett brett ordförråd. Har man ett svagare ordförråd är det väldigt svårt att komma i kapp under skoltiden. Och har man inte en relation till skönlitterära böcker blir det också svårare att exempelvis hitta till stadens bibliotek. Genom att placera böcker där barn och föräldrar lätt når dem kan vi skapa fler läsande hem. För låt oss vara ärliga – alla föräldrar har inte en naturlig relation till läsning. Här skulle vi kunna göra det enklare att komma igång.

Bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 165

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Ordförande! Att förskolan ska rusta alla barn inför skolstarten är en högt prioriterad fråga för den rödgröna majoriteten, liksom att det kompensatoriska uppdraget i förskolan ska stärkas. Därför har också det språkutvecklande arbetet i förskolan stått i fokus hela den här mandatperioden. Samverkan med biblioteken har stärkts. Fler förskolebarn än tidigare besöker nu bibblan eller får besök av biblioteken och bokbussar – det är jättekul. Allt fler

Yttranden 2025-03-24

förskolebibliotek har också etablerats, och arbetet med bokpåsar pågår, speciellt i ytterstaden. Många familjer kan få med en bokpåse hem och läser ofta både på svenska och på sitt modersmål. Detta uppmuntrar till läsning i hemmet.

Jag vill också passa på att lyfta det initiativ jag tagit i förskolenämnden. Det handlar om en metod som kallas högläsning med dialog, som vi nu kommer att köra ut som ett pilotprojekt och förhoppningsvis implementera brett i staden. Det har gett jättegoda resultat i andra kommuner när man har mätt barns ordförråd och så vidare, just inför förskoleklassen. Det ska bli jättespännande.

Det är bra att läsningen lyfts i denna motion. Jag håller med, och detta är också något som vi redan har jobbat intensivt med i staden den här mandatperioden. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 166

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Vad kul att förskoleborgarrådet är positiv! Hallbibliotek finns ju på flera förskolor i dag, så varför kan vi inte säkerställa att det ska finnas på alla förskolor om vi är överens om att det är ett bra förslag?

Anförande nr 167

Borgarrådet M a t t s o n (V): Ja, det stämmer att både hallbibliotek och även riktiga förskolebibliotek finns på stadens förskolor. Det har mycket med lokalerna att göra om det passar att ha detta i hallen eller att ha ett bibliotek och gå till bibblan på förskolan. Det tycker många barn är jättespännande. Detta jobbar vi självklart vidare med i de stadsdelar och de lokaler där vi kan.

Yttranden 2025-03-24

§ 32 Motion om att möjliggöra karriärtjänster inom förskolan

Anförande nr 168

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Vilken resa förskolan har gjort på bara några decennier – från att en gång i tiden i stor utsträckning ha präglats av omsorgsverksamhet till att i dag präglas av att vara en värdefull förberedelse för skolgången, med fokus på egen läroplan, pedagogisk miljö och välutbildad personal.

Men vi kan inte stanna här. Moderaterna vill fortsätta utveckla förskolan. För att göra det krävs hög kompetens bland personalen, personlig lämplighet och att personalen trivs i våra förskolor. Stockholms stad måste därför vara proaktiv och ligga i framkant när det gäller hur vi rekryterar, bibehåller och utvecklar personal.

Det förvånar mig att styret inte är mer positivt till fler karriärvägar i förskolan, inte minst nu när man har inrättat den nya förskolenämnden. Det hade varit ett utmärkt sätt att lyfta den pedagogiska nivån i Stockholms förskolor samtidigt som det skulle kunna bidra till att öka attraktiviteten hos förskolläraryrket.

Borgarrådet svarar i sina synpunkter att man har tagit fram ett stadsgemensamt program för kompetensförsörjning inom förskolan. Det är bra, men det svarar inte på hur man ska inrätta nya karriärsteg i förskolan, som bidrar till förbättrad löneutveckling, personlig utveckling och långsiktig attraktivitet hos yrket samtidigt som den pedagogiska miljön för barnen förbättras.

Att Stockholm inte har tydligare karriärvägar för förskollärare riskerar över tid att skada möjligheten att få utbildad personal, särskilt när närliggande kommuner har valt att införa just detta. Exempelvis Österåker och Nacka men även kommuner som Socialdemokraterna själva leder, som Solna, har prövat att införa karriärtjänster i förskolan. Att grannkommuner har valt att införa detta innebär också en risk för vår egen kompetensförsörjning när man kan göra karriär i andra kommuner i stället för här.

Med lärdomar från våra grannkommuner och tidigare versioner av karriärtjänster i andra skolformer borde Stockholm gå vidare och testa att införa detta även här. Med anledning av det vill jag yrka bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 169

Borgarrådet M a t t s o n (V): Ordförande! Grunden för en hög kvalitet i förskolan är att varje barn möts av vuxna med rätt utbildning och rätt förutsättningar att göra sitt jobb. Yrkesskickliga förskollärare är helt avgörande för en likvärdig, kompensatorisk förskola av hög kvalitet för alla barn.

Tyvärr har förskollärarna varit en nedprioriterad yrkesgrupp, och den rödgröna majoriteten har nu tagit flera steg för att öka attraktiviteten och förbättra arbetsmiljön, inte minst för förskollärare. Vi höjer därför målet för andelen förskollärare, och vi ser

Yttranden 2025-03-24

nu att den ökar i alla stadsdelar, vilket är glädjande. Vi håller också på att se över en basnivå för pedagogisk utvecklingstid, vilket är mycket välkommet bland förskollärarna, och jobbar aktivt med kompetensförsörjningsfrågorna på olika sätt. Du nämnde själv, Andréa, till exempel den här planen, som nu är ute i stadsdelarna och som det jobbas aktivt med.

Vi svarar inte att vi är främmande för att ha någon typ av karriärtjänst i förskolan. Men det finns mycket som vi behöver ta med oss. Det kommer till exempel nu ett nationellt kompetensprogram som berör bland annat förskolan och som jag uppmanar Andréa att ta del av. Om vi i Stockholm inrättar olika karriärtjänster eller anpassar vår kompetensutveckling på olika sätt behöver detta gå i linje med det nationella professionsprogrammet, som nu kommer.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 170

Borgarrådet H e d i n (M): Tack, Alexandra Mattsson, för din redogörelse för det som görs. Men inget av det du beskriver går emot att också sikta högre och peka på att man ska kunna ta nästa steg som förskollärare – att ha karriärtjänster, på samma sätt som i flera andra kommuner.

Vad jag kan se är professionsprogrammet i huvudsak riktat mot skolan. Jag ser att vi som landets största kommun har ett viktigt ansvar att jobba med dessa frågor lokalt. Vi kan inte bara luta oss mot den nationella nivån om vi långsiktigt vill trygga kompetensförsörjningen i förskolan. Vi behöver ha högre ambitioner än så.

Anförande nr 171

Borgarrådet M a t t s s o n (V): Jag tror att förskollärarna välkomnar att vi i Stockholm också tar in det nationella professionsprogrammet. Annars blir de inte behöriga som alla andra i Sverige, utan då har vi någon egen variant. Jag jobbar tillsammans med dem för att se hur vi kan göra förskolläraryrket mer attraktivt. Vi har till exempel otroligt många sökande till varje tjänst på förskoleförvaltningen. Vi möjliggör masterstudier för förskollärare i förskolan. Vi har samverkan med universitetet på många olika sätt. Jag ser fram emot kommande år när detta kommer att få ytterligare fäste genom det nationella programmet.

Yttranden 2025-03-24

§ 33 Motion om samspel i förskolan

Anförande nr 172

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Ordförande, ledamöter och stockholmare! Att för mycket skärmtid förstör våra och framför allt barnens liv är alla forskare numera överens om. Särskilt illa är det för de små barnen. Sömn, koncentrationen, motoriken, empatin och det sociala samspelet blir alla lidande av för mycket skrollande och för mycket stillasittande framför skärmar.

Trots detta har vi väldigt dålig koll på hur barnen i Stockholms förskolor använder digitala verktyg. Därför menar vi liberaler att en kartläggning av hur och i vilken omfattning digitala verktyg används av barn i förskolorna måste göras. Vi menar också att det behövs tydliga riktlinjer för hur skärmar bör användas i förskolan.

Tyvärr har majoriteten i förskolenämnden gång på gång röstat nej till Liberalernas initiativ i denna fråga. Därför har vi nu tagit initiativ till denna motion för att ge majoriteten en chans att ta sitt förnuft till fånga och ändra sig.

Anförande nr 173

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Socialt samspel och rörelse, både inne och ute, är viktiga delar av våra förskolors verksamhet. Men detta står inte i kontrast till digitala lärverktyg – så varför se detta som svart eller vitt, antingen eller?

Det digitala ska ses som en liten pusselbit bland andra i den pedagogiska verksamheten. Det är så det fungerar på de flesta av våra kommunala förskolor. Det används som stöd i många delar, i samspel såväl mellan barnen som mellan barn och pedagoger – till exempel som projektor för att se faktafilmer och spelfilmer som passar verksamhetens innehåll. Man har nytta av det när man forskar och laborerar med barnen, om växter med mera. Men det är också ett bra hjälpmedel när det gäller barn med ett annat modersmål som till exempel kan se eller lyssna på en saga man arbetar med, även på sitt eget språk, som stöd för förståelse av sagans innehåll. Detta är *en* del av den pedagogiska verksamheten, och passiv konsumtion ska vi naturligtvis inte använda det till.

I övrigt är verksamheten på stadens förskolor fylld av lek, samtal, samspel med mera, både inne och ute. Vi fortsätter vårt arbete med att se till att de får rätt resurser, att de har bra och tillgänglig miljö både inne och ute och att personalen har rätt utbildning och god erfarenhet för att klara sitt uppdrag. Där ligger vårt fokus. Tyvärr har vi dock inte hela den rådigheten över de fristående förskolorna.

Redan när jag utbildade mig till förskollärare för 40 år sedan var samspel och samtal något som man under utbildningen inpräntade den stora betydelsen av. Detta har man under alla år, liksom man gör nu, lyft både i utbildningen och i verksamheten på våra förskolor.

Yttranden 2025-03-24

Låt oss alltså fortsätta ha en verksamhet där alla delar får ingå. Då undviker vi att det blir så som Reggio Emilia-representanterna uttryckte oro för på 80- och 90-talet: Barn har 100 språk men berövas 99. Alla uttryckssätt, såväl muntliga och skriftliga som praktisk-estetiska, är av vikt för våra barns utveckling.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 174

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Ja, visst finns det tillfällen då skärmar kan användas. Men att det finns pedagogiskt motiverade användningar av digitala lärverktyg innebär inte att de alltid ska användas. Varför är ni så envisa med att inte vilja se hur det ser ut? Jag ser hur Södermalms stadsdelsnämnd, till exempel, nämner att det är viktigt att småbarn lär sig programmera redan i förskolan. Jag tycker att det är fel fokus i en situation där lärare i hela landet varnar för att barn inte kan slå kullerbyttor, hålla i en sax och klippa eller hålla i en penna och skriva. Då ska de lära sig programmera – det är helt feltänkt. Vi måste komma ihåg att barn lär med hela kroppen. När de gör det knyts nervbanor ihop, vilket behövs för att de över huvud taget ska kunna lära sig saker i framtiden.

Med detta vill jag yrka bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 175

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Jag har inför den här motionen pratat med dem jag känner och mina kollegor runt om på förskolorna. De flesta använder datorerna på precis det sätt som jag har pratat om nu. Jag jobbar själv numera i förskoleklass, och där använder vi dem också på det sättet. Det handlar inte om att använda dem som någon barnvakt. Det kan jag lova dig – så är det inte.

Anförande nr 176

T i n a K r a t z (V): Jag ska bara lite kort säga att när man lär sig programmering i förskolan gör man det också med kroppen. Man använder en massa olika delar i det här. Man lär sig hur man tänker och hur datorer och sådant fungerar. Och detta knyter an till det Jan Jönsson pratade om förut – att man ska lära sig källkritik. Det handlar om att man ska förstå hur dessa verktyg fungerar. Speciellt för dem som kanske inte har denna kompetens i sin egen familj är det jätteviktigt att detta kan ges brett, och man behöver få det redan tidigt.

Sedan kan man använda ipads och sådana saker ute i skogen för att fotografera och se små saker. Man kan jobba med stop motion. Man kan lära sig hur den bildvärld – jag är bildlärare – vi lever i och möter konstrueras i dag, vilket är jätteviktigt. Man kan göra detta också. Man hinner med kullerbyttor och allt annat i förskolan – det kan jag intyga. Jag har själv jobbat där, så jag vet det.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 177

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Som politiker tycker jag att man måste utgå från de problem som finns i samhället i dag. Ett stort problem är att många barn är fast framför skärmarna. Då måste vi som politiker göra vårt bästa för att det inte ska vara så.

Ja, det finns bra tillfällen. Man kan ha högläsning och visa bilderna på skärm och så vidare. Men det ena står faktiskt mot det andra. Dygnet har bara 24 timmar för alla. Barn är bara på förskolan en viss tid. Den tiden ska ägnas åt det som de verkligen behöver.

Anförande nr 178

T i n a K r a t z (V): Ja, men man behöver också lära sig. Det här är en stor del av den värld vi i dag lever i, och även barnen behöver förstå den delen. Jag tycker att det är tramsigt att ställa det ena mot det andra. Man går tillbaka till det gamla. Förut var det jazzen, och sedan kom rocken. Och man sa: Det här kan vi inte ha. Man kommer snart att tänka så även om detta. Barn behöver också skärmarna. Men de måste absolut ha böckerna – jag håller med.

Man behöver allting. Man behöver måla med färger. Man behöver lära sig att göra bilder med ipads. Båda går bra – det är inget fel. Och barn kan det, om de ges möjligheter till det. Alla barn behöver få det, inte bara de som har högteknologiska föräldrar utan även andra. Därför är det jättebra att det finns även i förskolan och att det också finns i skolan. Men det ska användas med vett och sans, naturligtvis.

Yttranden 2025-03-24

§ 34 Motion om att synliggöra arbetsgivaravgiften

Anförande nr 179

Per Rosencrantz (M): Mina damer och herrar och fru ordförande! Enligt en undersökning från SNS är det bara 10 procent av svenska folket som vet hur stor arbetsgivaravgiften är. Då kan man tänka: Jaha, vad gör det? Jag kan säga att det gör väldigt mycket. Arbetsgivaravgiften är över 30 procent av lönen, och det är en hel del. Det handlar om olika delar som är egenavgifter, men den största delen är en dold skatt, den allmänna löneavgiften, som finansierar olika offentliga utgifter.

I en demokrati är det väldigt viktigt att vi har transparens – att medborgarna vet hur mycket de betalar i skatt och vad de får för skatten. I förlängningen, när man nu deklarerar i dessa tider – kom ihåg att göra det! – ser man tydligt inkomsterna och utgifterna. Men man borde kanske också se vad staten har lagt pengarna på. Fast det är väl något som får drivas i riksdagen.

Vi i Stockholms stadshus, som är en väldigt stor arbetsgivare, kan bidra till transparens, förståelse för skattesystemet och ytterst värnande av legitimiteten i demokratin genom att på alla lönebesked från alla nämnder, bolag och stiftelser – allt som stadens långa arm kontrollerar – tydligt och transparent synliggöra de skattebetalningar som sker via arbetsgivaravgift eller annat. Detta har jag lämnat in en motion om. Jag är förvånad över att styret, som gillar skatt och tar in så mycket skatt, inte håller med och vill genomföra detta enkla förslag för ökad transparens och stärkt lokaldemokrati i Stockholms stad.

Bifall till vår motion om att tydliggöra arbetsgivaravgiften på lönebeskedet!

Anförande nr 180

Arvid Vikman Rindevall (S): Det är en läglig tid för den här debatten nu när deklARATIONERNA är ute. Per Rosencrantz föreslår i sin motion att vi ska synliggöra arbetsgivaravgifterna. Jag tycker att det är viktigt att våra medborgare och våra anställda känner till vilka skatter och avgifter som finns.

Det är nog därför som arbetsgivaravgiftens storlek redan i dag framgår på lönebeskedet. På lönebeskedet står det: Till staten erlagda lagstadgade arbetsgivaravgifter, denna utbetalning. Och så är det specificerat hur många kronor det rör sig om, faktiskt allra högst upp på lönebeskedet. Denna information har funnits på stadens lönebesked åtminstone sedan 1998, med viss utveckling och förbättringar sedan början av 2000-talet.

Jag trodde att Per kanske hade slarvat med att läsa på sitt eget lönebesked och därför skulle nöja sig med informationen att det faktiskt i dag mycket tydligt framgår på lönebeskedet precis hur mycket man betalar i arbetsgivaravgift och därför släppa den här frågan. Men det gör ni ju inte, Per.

Yttranden 2025-03-24

Vad jag kan förstå av det du säger här och av er reservation vill ni i stället att arbetsgivaravgiften ska detaljeras och specificeras så att man ska skriva ut var och en av de sju beståndsdelarna i arbetsgivaravgiften. Det skulle alltså framgå hur mycket som är ålderspensionsavgift, efterlevandeavgift, sjukförsäkringsavgift, arbetsskadeavgift, föräldraförsäkringsavgift, arbetsmarknadsavgift och allmän löneavgift. Jag kan konstatera att det redan i dag är mycket information på lönebeskedet. Det handlar om semesterdagar, pensionsavtal, erlagd skatt, sysselsättningsgrad samt information om aktuell lön och olika tillägg och avdrag som har gjorts under månaden. Att specificera alla dessa delar i arbetsgivaravgiften skulle nog inte bidra till någon vidare klarhet för vare sig medarbetarna eller skattebetalarkollektivet i stort.

Jag håller med om att det är demokratiskt viktigt att medborgarna känner till vart våra skattepengar går. Det finns så mycket fint i välfärden som fler behöver känna till. Men jag tror inte att det är på lönebeskedet vi ska informera om det.

Jag har sett att Moderaterna har drivit frågan om att synliggöra arbetsgivaravgiften ungefär sedan ni drev igenom att jobbskatteavdraget skulle framgå av deklARATIONEN. Jag misstänker att syftet nu är detsamma. Om ni vill driva en debatt om arbetsgivaravgiften och att den är för stor är 44 000 medarbetares lönebesked inte rätt plats att göra det på; det riskerar att bara förvirra dem. Då uppmanar jag er i stället att göra som många andra – dela ut pamfletter på stan och driva er linje.

Jag vill passa på att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och avslag på motionen.

Anförande nr 181

P e r R o s e n c r a n t z (M): Det var en detalj här: Det skulle gälla alla nämnder och bolag. Jag har lyckan att sitta på flera ställen i fullmäktige och har fått löneutbetalningar från olika ställen. Jag har kollat runt lite. Det här gäller inte alla bolag. När det gäller ett bolag mejlade jag faktiskt vd:n, och då ändrade de – så enkelt var det. Jag tänkte att ni väl kan passa på, men man märker att ni helt enkelt inte vill detta. Helst skulle ni vilja att detta inte syntes över huvud taget, tror jag.

För varför tog ni inte nu chansen att med den här fina motionen se till att alla i Stockholms stad, även i bolagen, får detta på sitt lönebesked? Istället går ni in på olika resonemang och reservationer och problematiserar. Det handlar om alla nämnder och bolag, inte bara Stadshus AB.

Anförande nr 182

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag tror inte att det var några som helst oklarheter i mitt anförande – jag tycker att det är viktigt att arbetsgivaravgiften framgår, och det är bra att så också har gjorts i staden sedan 1998. Men det var tydligt vad ni för fram och argumenterar för. Jag tyckte mig se ett ganska tydligt leende

Yttranden 2025-03-24

komma över dina läppar när du pratade om offentliga avgifter som ett negativt ord och något som inte är värt att försvara.

Driva politik ska vi inte göra på alla medarbetares lönebesked, utan det får vi göra någon annanstans. Men att vi ska se till att stadens medarbetare får reda på hur mycket som betalas i arbetsgivaravgift står jag absolut bakom.

Yttranden 2025-03-24

§ 35 Genomförandebeslut Projekt Johanneshovs trafikplats

Anförande nr 183

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Johanneshovs trafikplats med dess fyra ramper uppfördes i början av 1940-talet i samband med att Skanstullsbron byggdes. Den befintliga lösningen har varit i drift sedan 90-talet och är i stort behov av att ett flertal underhållsåtgärder ska genomföras för att inte riskera bärighetsproblemen.

Genom att skydda underliggande konstruktioner från nedträngande vatten ska livslängden för hela anläggningen förlängas. Med de föreslagna åtgärderna bedöms trafikplatsen kunna fungera i ytterligare 40–50 år innan en större reinvestering blir aktuell. Renoveringen är dels motiverad ur ett livscykelperspektiv, dels för att det innebär avsevärt mindre trafikstörningar i jämförelse med ett fullständigt utbyte av anläggningen.

Renoveringsarbetena är planerade att utföras i etapper under lågtrafikperiod så att de genomförs under de tre kommande somrarna 2025–2027. Arbetet kommer att utföras både dagtid och nattetid. Vissa etapper begränsas till att utföras under natten för att kunna hålla hela trafikplatsen öppen för trafik på dagtid. Underhållsåtgärderna som ska genomföras är tekniskt sett relativt enkla men kräver noggrann planering och samverkan med Trafikverket och Region Stockholms trafikförvaltning, bland annat för att framkomligheten för trafiken ska hanteras.

Investeringsutgiften för projektet beräknas till 48 miljoner kronor i 2024 års penningvärde, men inklusive påslag för indexförändringar och oförutsedda händelser beräknas investeringsutgiften till 52 miljoner. Den inryms därmed i nämndens långsiktiga investeringsplan och är en del av programmet för ersättningsinvesteringar avseende medelstora åtgärder i byggnadsverk 2023–2026.

På grund av att det finns risk att projektet överstiger de här 50 miljonerna tas det här upp i kommunfullmäktige. Annars skulle ärendet inte ha uppmärksammats alls, vilket jag tycker hade varit väldigt synd – av två skäl. Dels uppmärksammas inte den här typen av ärenden så mycket, dels inte heller det faktum att det bilsamhälle som vi byggde upp från 40-talet och framåt har kostat väldigt mycket pengar att bygga. Projektet Förbifart Stockholm, som nu byggs, kommer säkert att landa på en bit över 50 miljarder.

Därutöver tycker jag att det är intressant och viktigt att uppmärksamma det här just för att underhållskostnaderna blir höga. Det är därför väldigt samhällsekonomiskt lönsamt att försöka få så många som möjligt att gå, cykla och åka kollektivt. På så sätt kan vi spara våra konstruktioner och se till att de fungerar och har bärighet. Vi ska helt enkelt göra det möjligt för alla som inte kan välja andra trafikslag att ändå ta sig fram.

Det finns ytterligare ett skäl till att jag tycker att det är viktigt att uppmärksamma det här. När Mitt i ringer och vill prata eller kanske ännu hellre fotografera när det klipps

Yttranden 2025-03-24

band eller invigs saker handlar det bara om saker som grönska, ett levande Stockholm, gågator, kajbalkonger och trivsamma stadsmiljöer. Det handlar väldigt sällan om att de vill hurra eller fira att vi renoverar tätskikt, brokonstruktioner och annat. Därför hoppas jag att jag har ordförandens tillstånd när jag utbringar ett fyrfaldigt leve för våra brokonstruktioner, ramper, tätskikt och betongdäck. De leve – hipp hipp hurra hurra, hurra, hurra!

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 184

D e s t i n y Z a n d i L i n d g r e n (KD): Ordförande! Vi ser verkligen positivt på att det satsas på att underhålla och reparera Johanneshovs trafikplats, Lars Strömgren. Att ta hand om vår infrastruktur i tid är A och O, inte minst för att undvika dyrare åtgärder längre fram. Samtidigt är det viktigt att se till att trafikflödena påverkas så lite som möjligt under tiden man är igång med arbetet, och med trafikflöden menar jag förstås också bilvägarna.

Johanneshovs trafikplats tillsammans med Skanstullsbron är en av två infarter från söderort in till City. Vi vet att trafiksituationen redan i dag är ansträngd, och med andra stora infrastrukturprojekt i krokarna blir det desto viktigare att planera så att det blir så smidigt som möjligt för alla som behöver ta sig fram.

Kort och gott: Jag hoppas att det finns ett helhetstänk när man planerar byggnationen i området för att minimera den negativa påverkan för trafikflödena. Vi ansluter oss till den gemensamma reservationen med Moderaterna och Liberalerna.

Anförande nr 185

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Det finns ingen större infrastruktuursatsning som hade gjorts i den här staden om det inte vore för Moderaterna, så om det är någon som ska ha ett hurrarop skulle jag säga att det är vi som förtjänar det. Hurra!

Jag undrar framför allt om Socialdemokraterna är med på varje ord från trafikborgarrådet när han säger att det här med underhållet pekar på att det inte har funnits något samhällsekonomiskt i att bygga infrastruktur i Stockholm. Västerbron och Essingeleden – jag undrar vilka som hade blivit av om Miljöpartiet hade suttit och vägt på vågskålen under den tidseran! Just när det gäller den utläggningen vill jag också påpeka att det här handlar om att exempelvis föra fram bussarnas körfält. Vad är det samhällsekonomiska i att ni prioriterar pengar för det samtidigt som ni gör historiska nedskärningar kring just busstrafiken? Det finns inte riktigt någonting som hänger ihop i den här typen av prioriteringar.

Ni vet inte riktigt vet vart ni går, och ni famlar kring detta i det rödgröna styret. Det är just utifrån det som vi ställer oss skeptiska till det hela. Vi välkomnar reparationerna av Johanneshovs trafikplats, men detta får mig att understryka det som vi skriver i vårt yrkande och vår reservation. Vi vill alltså påtala att det här sker samtidigt med flera

Yttranden 2025-03-24

stora trafikpåverkande projekt i närheten, exempelvis renoveringen av Götgatan. Ett viktigt perspektiv är att åtgärderna måste synkas och samsas med varandra. Medan så många åtgärder i övrigt verkar handla om att skapa strul och problem och att öka köerna i Stockholm är det viktigt att man kämpar på just när det kommer till den här typen av renoveringsprojekt. Man måste hela tiden säkerställa att man får så lite trafikpåverkan som möjligt i projekten. Annars får vi i onödan utsläpp, ökade köer och mer problem för dem som är beroende av bilen. Det är bra att Johanneshovs trafikplats rustas upp, men medskicket att vi riskerar att få en stökigare stadsmiljö påvisar vi vilken oro vi har kring detta.

Det är dessutom viktigt, som Moderaterna återkommande påpekar, att Stockholms tunnlar används mer effektivt. Om man oroar sig för att resurser ska läggas på den här typen av renoveringar – använd då den infrastruktur som vi har i staden, exempelvis stadens tunnlar! Klaratunneln ska stängas av för allt annat än elbilar om miljözonen införs. Söderledstunneln används inte heller kopplat till sin potential. Det är ett politiskt beslut, och det skapar strul i onödan. Någonting som verkligen skulle lindra och göra att bilköerna försvinner är Östlig förbindelse. Det skulle minska genomfartstrafiken i innerstaden. Där är Moderaterna rätt ute och det rödgröna styret fel ute.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 186

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag konstaterar att Liberalerna och Kristdemokraterna instämmer i vår gemensamma reservation. Ett litet hurra även för Liberalerna och Kristdemokraterna vore på sin plats eftersom Moderaternas mandat annars inte räcker så långt!

I övrigt har jag faktiskt inte så mycket att säga i sak. Det som Dennis Wedin framförde var nämligen helt korrekt, och vi instämmer i allting som han sa förutom att det här är en gemensam reservation.

Anförande nr 187

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande! Till er som inte vet vilken plats vi pratar om: Det är rondellen vid Gullmarsplan som ligger ovanför Nynäsvägen. Det är en väldigt viktig rondell för busstrafiken från Gullmarsplans terminal både norrut, mot Söder och mot Årsta. Det här är alltså också en viktig kollektivtrafikåtgärd och en viktig reinvestering eftersom vi behöver ta hand om den infrastruktur som vi har här i staden.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2025-03-24

§ 36 Ny taxekategori i taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd – fast utställningsplats för tillhandahållande av friflytande enpersonsfordon med pedal

Anförande nr 188

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Om inte annat kan jag kanske förklara lite vad det här ordet friflytande enpersonsfordon med pedal egentligen betyder. Det är kort och gott cykel. Så enkelt var det!

Alla i den här salen vet hur ofta vi i början pratade om vårt upphandlade lånecykelsystem eller hyrecykelsystem. Otaliga gånger har det nämnts att de vi upphandlade inte höll måttet. Vi har pratat om det svåra i att skapa rätt incitament när konsortiet egentligen bara vill komma åt reklamutor medan vi vill att de ska ta sitt uppdrag på allvar, nämligen att tillgängliggöra cyklar till stockholmarna. Till slut fanns det inget annat att göra än att säga upp avtalet, och vi har nu utrett och sett över möjligheterna att ta nästa steg.

Vi har inte stängt dörren till att hitta ett upphandlat system på något sätt i framtiden, men på kort sikt väljer vi att göra det vi gör i det här ärendet. Det beror helt enkelt på att vi vet och märker att stockholmarna vill cykla. De vill ha fler cyklar. Många har sina egna cyklar, men många skulle också uppskatta att det gick att hitta en cykel på stan när man har åkt med ett trafikslag in till jobbet och kanske vill ta ett annat trafikslag tillbaka hem eller vice versa.

Det som händer med det här är att vi på samma sätt och med samma lösning som vi har elsparkcyklar utställda i staden i dag möjliggör för totalt ytterligare 2 000 fordon som har pedaler. Det är inte riktigt sant att det är 2 000 nya fordon, för vi hade redan förra sommaren ett upplägg på 1 500, så egentligen höjer vi från 1 500 till 2 000. Det var ett företag som heter Ridemovi som ställde ut cyklarna förra sommaren. Men de gav upp och bad att få återkalla sitt tillstånd. De sa att det var lite för få cyklar för att få volym på det hela och lite för dyrt. Det var svårt att få ekonomi i detta eftersom de för varje cykel de ställde ut fick betala 1 400 kronor per år till staden.

Nu gör vi om det här. Vi tänker oss att vi ökar till 2 000 cyklar så att det blir lite lättare att få skalbarhet på det hela. Vi sänker avgiften per fordon till 600 kronor per fordon och år istället för 1 400. Vi motiverar sänkningen med att de här cyklarna förutom att de bidrar med mobilitet bidrar med en hel del andra mål som vi har. Det handlar om hälsomål och miljömål. De bidrar också till att täcka ett större område i staden. Elsparkcyklarna går bara i max 20 kilometer i timmen, och man kan inte tillföra någon extra energi via benen eller armarna. Men de här cyklarna kommer att ha en 250-wattsmotor som ger kraft upp till 25 kilometer i timmen, och utöver det kan man trampa så mycket man vill. Detta möjliggör ett större område, och vi hoppas att detta inte bara kommer att förse City och innerstaden med cyklar utan att det även kan täcka ett betydligt större område när systemet har mognat. Vi för också diskussioner med Solna och Sundbyberg och hoppas att de ansluter sig till något liknande så att det kan bli ett slags system för hela regionen.

Yttranden 2025-03-24

Men som sagt: Det är inte vi som upphandlar fordonen, utan det är kommersiella aktörer som söker tillstånd via ordningslagen att få ställa ut dem. Vi hoppas att det kommer att funka bra. Det bidrar till vår vision om en levande stad och ett hållbart transportsystem. Vi tror att aktörerna kommer att uppskatta den här möjligheten, och vi hoppas att stockholmarna kommer att uppskatta det här.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 189

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack för redogörelsen, men det här är faktiskt en nödlösning! Detta är kopplat till en fråga där ni helt har varit ute och cyklat, no pun intended. Det är två år sedan Stockholms låncykelsystem totalt havererade, och vi står fortfarande utan ett nytt hyrcykelsystem, trots formuleringar i budget om att det här är på gång på olika sätt. Det är uppenbart att det inte verkar komma fram något, utan det här är just en nödlösning, som inte är optimal.

Givet de viten som vi inte fick in från det förra haveriet, skattepengar som gick förlorade och cyklar som var direkt farliga att använda är det viktigt att ni har ett gediget arbete kring att införa ett riktigt hyrcykelsystem. Moderaterna vill se att man kan samlänka det med kollektivtrafiken för att möjliggöra fler gröna resor och höja ambitionerna.

Jag frågar dig därför: När får Stockholm ett riktigt nytt hyrcykelsystem?

Anförande nr 190

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Tack för frågan! Tack för att engagemanget här i salen är stort kring att vi ska möjliggöra cykling för stockholmarna!

Historien bakom det du kallar för ett riktigt hyrcykelsystem är att ett antal reklamaktörer –väldigt få, närmare bestämt två stycken – uppvaktade städer för att få ut fler vitriner. Det började i Paris. och sedan fortsatte det. Man har gjort detta för att i utbyte mot ett cykelsystem få reklamytor. Sedan den dagen har både intäkts- och kostnadsmekanismerna i den här typen av verksamhet förändrats något. De fasta kostnaderna har gått ned. Tack vare appar har det blivit möjligt att koordinera det hela på ett bättre sätt, så jag är inte säker på att det du kallar ett riktigt hyrcykelsystem längre är det bästa för en stad. Det tar också lång tid att handla upp, och det kan överklagas. Vi testar därför det här för att se hur långt vi kommer med det, och sedan utvärderar vi det.

Yttranden 2025-03-24

§ 37 Motion om en handlingsplan för en ökad energilagring

Anförande nr 191

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Låt mig börja med att säga att det faktiskt inte är oppositionens fel att majoriteten inte får fram fler beslutsförslag. Nu går vi in på dagordningen och pratar om de motioner som vi har väckt och som vi tycker är viktiga. En sådan här dag har det varit en massa olika ämnen. Nu ska vi gå över till elektriciteten, och jag ska inte sjunga elektricitetsvisan!

Elektrifieringen och omställningen av förnybar energi är nödvändig och brådskande, och vi behöver vidta många fler åtgärder för att bromsa klimatförändringarna. Energilagring, som motionen berör, utgör en central komponent i omställningen. Därför lyfter vi i motionen frågan om hur staden måste utveckla och främja mer energilagring.

Wanngård – hon är inte här, men Anders får ta den bollen – hänvisar i sitt svar på motionen till det uppdrag som gavs i budget för 2023 och att frågan omhändertagits i framtagandet av klimathandlingsplanen. Men det är en alldeles för passiv hållning. Energilagring nämns bara en enda gång i klimathandlingsplanen – en gång på 69 sidor! Där skriver man att arbete behöver göras för att minska eleffekttopparna, till exempel genom laststyrning och lagring av energi. Det är det enda som står i handlingsplanen.

Det tycker jag är alldeles otillräckligt. Stockholm och klimatet behöver mer än en allmän formulering. Vi behöver handlingskraft. Det är nödvändigt att upprätta en specifik handlingsplan med konkreta åtgärder för att öka stadens energilagring om vi ska kunna realisera stadens fulla potential i den gröna omställningen. Energilagring är ett effektivt sätt att lagra utvunnen energi för att använda vid en senare tidpunkt. Stockholms stad behöver leda vägen för att upprätta en omfattande och handlingskraftig plan som inte bara ökar stadens kapacitet för energilagring utan som också demonstrerar och praktiskt genomför detta för andra städer. Jag tycker att Stockholm ska gå före och inte passivt hamna på efterkälken.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen, och bifall till motionen! Vi behöver mer energilagring i framtiden.

Anförande nr 192

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Tack, Jonas Naddebo, för att du tar upp de här oerhört viktiga frågorna! Jag tänkte bara att jag skulle komma med en sakupplysning. I klimathandlingsplanen finns ett antal åtgärder som rör energilagring, så det nämns inte bara en eller två gånger. Vi kan titta på planen efter sammanträdet. Det finns bland annat i den långa åtgärdslistan ett avsnitt som handlar just om energilagring.

Sedan tycker jag att det är bra att ni från oppositionen är på oss om det här, för vi behöver ju också se till att åtgärderna inte bara står på ett papper utan faktiskt realiseras. Det är otroligt viktigt, som du lyfter i motionen, att vi tar steg framåt i det

Yttranden 2025-03-24

här. Vi har också valt vägen att samla klimatarbetet, dels i det övergripande miljöprogrammet, dels i klimathandlingsplanen, för att få ett helhetsgrepp kring frågorna. Men det absolut viktigaste är att det händer någonting i verkligheten, så jag välkomnar verkligen att ni är på oss i det här!

Anförande nr 193

J o n a s N a d d e b o (C): Vi kan absolut dividera om huruvida det står en eller två gånger i klimathandlingsplanen, men det viktigaste är att vi gör saker i verkligheten. Där verkar vi faktiskt vara överens. Jag ser fram emot att få se fler initiativ från er i majoriteten där ni lägger fram konkreta förslag i nämnder och bolag för att säkerställa detta.

Vi får återkomma i ärendet. Än länge ser det ganska handlingsfattigt ut från er sida, men jag lovar att fortsätta att ligga på i frågan.

Anförande nr 194

B j a r n e S n i s S i g t r y g g s s o n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag vill återigen tacka Centerpartiet för motionen. Arbetet för att ställa om till förnybar energi är helt nödvändigt, och möjligheten att lagra energi har potential att bli en viktig pusselbit i det. Där är vi helt överens. Detta är viktigt inte minst i förhållande till de så kallade effekttopparna, det vill säga de dagar då det samlade energibehovet är som störst, vilket bidrar till att även koldioxidutsläppen blir som störst då. Här kan energilagring spela en betydande roll. Det är förstås centralt att också arbeta med exempelvis energieffektivisering av byggnader för att samtidigt minska energibehovet.

Som tidigare talare har varit inne på har den rödgröna majoriteten tagit flera viktiga steg framåt gällande just energilagringen. Vi har valt att ta in det i klimathandlingsplanen, som nämndes tidigare. Där har vi fyra konkreta åtgärder för ökad energilagring som jag kan nämna.

Exploateringsnämnden ska utreda ett fossilfritt energisystem i Loudden, inklusive storskalig energilagring i berggrum. Man ska också utreda storskalig energilagring genom att utnyttja existerande fjärrvärmesystem i Ulvsunda. Stockholm Parkering ska utreda förutsättningar för ellagring genom överföring av el från elbilar till byggnader. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda ellagring med batterier i byggnader.

Detta tror vi är rätt sätt att arbeta för att få en ökad energilagring. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till slut.

Yttranden 2025-03-24

§ 38 Motion om att Stockholms stad bör inrätta en nattborgmästare

Anförande nr 195

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Stockholm är staden som ännu inte har nått sin fulla potential när det kommer till nöjen och nattliv. Även om Stockholm har både restauranger, livescener och nattklubbar är dessa begränsade till ett fåtal platser, och deras utbud är hyfsat homogent. Visst kan jag välja att åka till Slakthusområdet, Medborgarplatsen eller Stureplan, men det nytänkande och annorlunda och de oväntade platserna lyser med sin frånvaro.

Det ligger i förväntansbilden att en huvudstad i Europa ska vara roligare. Att ha ett rikt nattliv som lockar turister är bra för Stockholms tillväxt. Det bidrar även till att berika fritiden för stockholmare och gör också ofta staden tryggare. Att nattlivet inte är bättre beror inte på att företagare och kulturella aktörer saknar idéer eller ambitioner för Stockholm, tvärtom.

Felet ligger hos oss som kommun, som när all kommer omkring oftare säger nej än ja till att göra Stockholm roligare. Det krävs exempelvis nästan 30 kommunala tillstånd för att starta nattklubb i Stockholm och näst intill lika många för att starta restaurang eller kulturverksamhet. Många som vi pratar med inom nöjes- och krogbranschen berättar att de aldrig hade kunnat ana vidden av den byråkrati de möttes av när de ville starta något nytt.

Moderaterna vill att kultur och nöje ska tillåtas ta plats även under dygnets mörkare timmar. Därför behöver staden ha en nattborgmästare som har till uppgift att säga ja snarare än nej och att göra Stockholm roligare. En nattborgmästare kan vägleda kreativa entreprenörer och aktörer genom den djungel av tillstånd som annars lägger sig som en våt filt över dem. Denna person eller funktion skulle också kunna jobba för att få nattliv och kulturliv att flytta längre ut i Stockholm så att människor kan pendla ut från i stället för in till Stockholms stadskärna för att ta del av de bästa konserterna.

Under den förra, grönbå mandatperioden togs för första gången en strategi fram för att slå fast att Stockholm ska vara en nattklubbs- och livescensvänlig stad. Sedan dess har utvecklingen avstannat, men låt oss höja tempot igen. Bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 196

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Ordförande! Jag tackar Moderaterna för motionen. Du har helt rätt, Andréa. Det är otroligt viktigt att Stockholm kan vara en levande stad. Nattlivet bidrar till det, och det är viktigt att vi ger rätt förutsättningar för att det ska fungera och vara så bra som möjligt.

Staden har den så kallade kulturlotsen. När jag läser er motion känns det som att kulturlotsen gör exakt det som ni efterfrågar och att vi då inte behöver ge ytterligare utrymme för den så kallade nattborgmästaren. Det har dessutom prövats – när man

Yttranden 2025-03-24

googlar runt lite ser man en fin bild på Jonas Naddebo när han hade samtal med nattborgmästaren. Ni hade tillfälle att införa det, men det gjorde ni inte. Med tanke på att kulturlotsen finns vore det intressant att höra vad ni tycker att en nattborgmästare ska göra därutöver.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 197

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det här är alltså ambitionsnivån hos den styrande majoriteten när det gäller nattlivet. Jag förstår att Andréa är frustrerad och tycker att det händer alldeles för lite. Jag instämmer helt och hållet i det. Det är till och med så att det finns en nattlivslots, Gustav, men det har du inte koll på. Vi utökade kulturlotsen och har alltså två kulturlotsar, en som jobbar med kulturen och en som jobbar med nattlivet.

I övrigt har vi inte sett något från majoriteten. Det ekar ganska tomt på initiativ för att öka nattlivets förutsättningar här i staden. Vi har vår strategi, som alla förvaltningar jobbar efter, även om man måste påminna både exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret gång på gång om hur man kan jobba med den. Det gäller till exempel Slakthusområdet, där man nu föreslår bostäder precis bredvid nattlivet, vilket på sikt riskerar att omöjliggöra nattlivet för Fällan och Förbindelsehallen. Där är jag orolig för att majoriteten inte riktigt har rätt fokus.

Anförande nr 198

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Jag tror att vi håller med varandra om att det här är otroligt viktigt, Jonas, men att det ekar tomt håller jag inte riktigt med om. När ni hade chansen att införa det gjorde ni det inte. Men nu har ni en massa idéer.

Sedan fick jag faktiskt inte svar på vad nattborgmästaren ska göra som kulturlotsen inte gör, men det kanske Andréa kommer att svara på.

Anförande nr 199

Borgarrådet H e d i n (M): Visst gjordes det mycket under den förra mandatperioden. Som jag redogjorde för togs det fram en strategi, den första i sitt slag. Det var på den inslagna vägen som vi i den grönbå majoriteten ville fortsätta.

Som jag har beskrivit behövs det ett samlat grepp för att hjälpa till i aktörers etablering och utveckling. Om man i dag vill starta restaurang, nattklubb eller livescen möts man av otroligt mycket byråkrati. Vi har också sett hur vissa aktörer fullständigt har strandat när de har behövt nya lokaler, när de har haft problem med öppettider och så vidare. Här behöver staden göra mycket mer om vi ska vara den typ av huvudstad som människor åker till för att ta del av nöjesliv och kulturliv. Där är Stockholm inte i dag. Moderaterna har högre ambitioner än så.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 200

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Återigen, Andréa: Vi håller med varandra om att det är en otroligt viktig fråga, men jag tycker fortfarande inte riktigt att jag får svar på vad en nattborgmästare skulle göra som kulturlotsarna inte gör. När man läser om vad kulturlotsarna gör ser man att de stöttar när det gäller byråkrati, lokaler och samtal mellan staden, branschorganisationer och näringsliv. Jag får inte riktigt svar här på vad en nattborgmästare skulle tillföra förutom ytterligare en fin titel.

Anförande nr 201

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Nu kommer man igång och känner att de gamla takterna sitter i ändå – man har det i ryggraden.

Du får ursäkta mig, Olle, men borgmästartraditionen har vi inte riktigt i Sverige. Men det vi hade och som den förra majoriteten initierade var en organisation som kallades för Natträdet. Där jobbade man i storgrupp för nattens möjligheter att utvecklas. Sedan lades Natträdet ned, för när jag var kulturborgarråd tyckte de att de hade ett borgarråd som drev nattfrågorna tillräckligt hårt.

I budgeten för 2020 antog vi tio konkreta uppdrag för nattlivet. Det var bland annat de som resulterade i Sveriges första musikbullervägledning, som miljökontoret tog fram. Man tog också fram nattlivstrategin, som egentligen heter – lyssna nu – strategin för nattklubbar och livescener. Där pekade vi i staden ut specifika områden som var mer intressanta för nattklubbar, till exempel, men också det faktum att hela staden måste jobba med dessa frågor och inte bara hänskjuta dem till kulturförvaltningen.

Det försökte exploateringskontoret göra. De skrev ett yttrande, som var ett stycke långt, där de sa att det var bra så länge kulturförvaltningen betalade. Men det fick de dra tillbaka. Det var Dennis och jag som såg till att de absolut inte fick skriva så. De hade missförstått hela idén med nattlivsstrategin, det vill säga att hela staden måste vara beredd att göra verklighet av ambitionerna – annars blir det väldigt lite gjort.

Jag vänder mig tillbaka till majoriteten. Det enda du sa, Gustav, var att det är otroligt viktigt, men vad det är som är så otroligt viktigt kom du liksom aldrig fram till. Jag är glad över de saker som ni gjorde initialt under denna mandatperiod, med Banan-Kompaniet. Ni fullföljde faktiskt den ambition som vi hade under vår tid, men sedan dess, efter det att projekten rullat vidare, har det varit skralt med nya förslag om hur vi ska utveckla nattlivet i Stockholm.

Vad blir nästa steg som ni ska ta? Jag ser att du har begärt replik, Gustav. Var då jättekonkret! Vilka initiativ tar majoriteten för att utveckla nattlivet i Stockholms stad? Nu har du chansen.

Anförande nr 202

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Ordförande! Jag vill ställa en fråga. Nu är det ju tyvärr inte du som har skrivit motionen, Jonas, så frågan blir lite konstig. Det är

Yttranden 2025-03-24

Moderaterna som har tagit upp frågan. Det som ni i oppositionen – jag räknar in Centerpartiet där – vill göra är att införa en titel som heter nattborgmästare, men vad denna person ska göra är höljt i dunkel. Det rör sig om samma saker som kulturlotsarna gör. Därför är det ni som ska svara på vad det egentligen är ni vill göra förutom att införa en ny titel.

Anförande nr 203

J o n a s N a d d e b o (C): Den frågan får du ställa till Moderaterna, Gustav, eftersom Centerpartiet inte har ställt sig bakom motionen. Det jag har gjort är att beskriva fattigdomen när det gäller nya förslag. Du hade 32 sekunder på dig att försöka säga något konkret som majoriteten vill göra för nattelivet, men det blev tyvärr ingenting av det.

Det som jag vill sätta fingret på i den här debatten är att majoriteten inte vill något när det gäller nattlivsfrågorna. Ni har inte rivit upp nattlivsstrategin, men det har inte skett så mycket mer när ni har styrt. Jag önskar att ni hade fler konkreta förslag och fler initiativ i kulturnämnden och att ni avsätter investeringsmedel till nattelivet och livescenerna så att vi kan säkra att dessa viktiga institutioner får finnas kvar i framtiden. Om en livescen försvinner är det väldigt svårt och tidskrävande att starta en ny – det vet vi.

Du hade 32 sekunder på dig, men det kom inga förslag ifrån majoriteten. Det tycker jag är ganska talande.

Anförande nr 204

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Jag håller med om nästan allt du sa, Jonas Naddebo, bland annat att detta inte är ett ärende för kulturnämnden. Det har heller inte hamnat på kulturnämndens rotel att besvara motionen, utan det har hamnat på rotel 1 därför att det angår hela staden, vilket jag verkligen håller med om.

Det är kanske typiskt att både Jonas och jag, som kulturpolitiker, går upp i talarstolen och pratar om detta. Anledningen till att jag gör det är att jag vill säga att vi fortsätter att jobba efter den nattlivsstrategi som vi har. Jag får lite uppdateringar då och då, och det händer inte så mycket dramatiskt just nu. Jag delar dock bilden att vi har utmaningar som inte minst handlar om gentrifiering, dyra lägen och så vidare.

Jag vill säga att de nattlivsaktörer som jag träffade i början av mandatperioden var väldigt missnöjda. Det är helt sant, men när jag träffade dem senast var de mycket nöjdare. Jag tror inte att det beror på att Jonas Naddebo gjorde ett dåligt jobb och jag ett bra, utan det beror på att de helt enkelt har repat sig efter pandemin och går som tåget. Det är kanske den del av kulturbranschen som går bäst just nu. Därför gör jag inte några större insatser där, utan jag satsar allt krut på det som verkligen står på ruinens brant. Det är till exempel den moderna dansen och barnteatern, för att välja två exempel. Vi har inte hur mycket pengar som helst, så där lägger jag ett mycket större fokus.

Yttranden 2025-03-24

Vi fortsätter dock att hålla ögonen på nattlivet, och jag har också kontakter med dem.

Anförande nr 205

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Det är just det som är så bra, Torun, att nattlivet ofta klarar sig på kommersiell basis. Men de behöver få rätt tillstånd från staden och rätt förståelse för hur viktig deras verksamhet är. Däremot står de inte först i kön när det gäller kulturstöd, och det ska vi vara väldigt glada för. Även om vi kanske inte alltid tänker på det jobbar huvuddelen av kulturen faktiskt på helt kommersiella grunder i den här staden. Det är tur, för annars skulle kulturstödet aldrig räcka. Det är ju bara runt 200 miljoner kronor.

Kulturborgarrådet sa att det inte händer något dramatiskt just nu, men då tror jag inte att hon har läst tidningarna. Trädgården – en av Stockholms största och viktigaste kulturinfrastrukturer för nattlivet – är hotad. Verksamheten hotas på grund av att det kanske kommer att finnas grannar som överklagar den detaljplan eller det bygglov som man nu ska försöka få godkända i stadsbyggnadsnämnden. Detta oroar mig, Torun, och jag hoppas att det oroar också dig.

Anförande nr 206

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag fortsätter att hålla med. Trädgården har en utmaning just nu, men jag känner ändå att ni i stadsbyggnadsnämnden och så vidare har gjort allt ni kan. Jag tror att både oppositionen och majoriteten tillsammans har varit väldigt tydliga med att ni försöker göra det bästa av en ganska krånglig situation. Jag håller tummarna för att ni dessutom når hela vägen fram. Det är helt sant.

Jag svarade bara för kulturens räkning, för det är egentligen det enda jag kan. Men det finns utmaningar, som jag också sa. Jag träffade Fasching senast i fredags, och då pratade vi just om att det är jättebra att de klarar sig på egen hand. De kan sälja öl under sina föreställningar, vilket barnteatern inte kan göra, så förutsättningarna att vara kommersiell ser väldigt olika ut. Det måste man ha med sig.

Men detta sagt tycker jag att vi jobbar på bra från kulturens sida. Sedan har vi fortfarande andra utmaningar i den här staden.

Yttranden 2025-03-24

§ 39 Motion om att granska de kommunala utbetalningarna med AI

Anförande nr 207

G a b r i e l K r o o n (SD): Under de senaste åren har vi alla sett AI:s sprängkraft när det kommer till att mata in mycket data och få ut intressanta sammanställningar och analyser. En möjlighet för användning av AI är att granska kommundata, inte minst utbetalningsdata.

Vi har sett många exempel på olika kommuner runt omkring i Sverige där privatpersoner och entreprenörer har applicerat AI på granskning av utbetalningar, verksamheter och fakturor. I nästan samtliga fall har man kommit fram till att det finns stora felaktigheter i utbetalningarna. I vissa fall har det betalats för abonnemang som inte använts, och i andra fall har det betalats överpriser och så vidare. Den här motionen tar fasta på att göra ett pilotprojekt för att försöka samla in data för en viss kategori och sedan applicera detta i en lämplig AI-modell och därefter försöka få ut resultat.

Det behöver inte vara något avancerat eller storskaligt, men det kan vara något nyskapande som sparar pengar för våra skattebetalare. Tyvärr ser vi att det här inte mottas särskilt väl. Man menar att man har sökt pengar från Brå för att genomföra en liknande modell, men i och med att man inte har fått eller kommer att få några pengar har man tills vidare avvaktat med det.

Jag tycker att man bör ha ett eget lokalt arbete i dessa frågor, med egna resurser. Det är en politisk prioritering vad vi ska lägga pengarna på. Att lägga pengar på att spara pengar tycker jag är en ganska bra prioritering. Det var därför vi skrev motionen.

Med detta sagt yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 208

A n d r e a s L i n d (S): Ordförande, ledamöter och åhörare! Vi tackar motionären för en bra motion om ett viktigt ämne.

Vi lever i en tid där teknik utvecklas i en rasande takt, och AI är inget undantag. Nya tekniska lösningar hjälper oss redan i dag att arbeta smartare, höja kvaliteten och frigöra resurser inom offentlig förvaltning. Redan i dag har vi automatiserade kontroller som säkerställer att utbetalningarna går till rätt mottagare, ger hjälp vid upphandlingar och mycket mer.

Vi har tio AI-initiativ som pågår eller som kommer att lanseras inom olika delar av staden under 2025. Vi testar AI inom områden som täcker språkpedagogik, inomhusklimat, vägunderhåll, tjänstehantering, kommunikation, beslutsstöd, viss schemaläggning och mycket mer. Vi jobbar som sagt med AI, men vi ser till att det sker strategiskt och genomtänkt och att det genomförs på ett ansvarsfullt sätt. Vi tycker att förvaltningen har mest kompetens att avgöra var behoven finns. Vårt mål är att

Yttranden 2025-03-24

använda AI där det skapar verkligt värde för medborgarna, utan kompromisser med säkerhet eller etik.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag, enligt vilket motionen anses besvarad.

Yttranden 2025-03-24

§ 40 Motion om att stärka arbetet med att ansöka om EU-medel

Anförande nr 209

G a b r i e l K r o o n (SD): En otrolig resurs som vi har men som vi alltför sällan använder oss av är möjligheten att söka EU-medel eller EU-finansiering för olika projekt. Sverige är ett av de länder som är sämst på att få avkastning på vår medlemsinsats. Kommunerna bär ett stort ansvar i denna fråga.

EU har, som vi känner till, många fonder inom strukturpartnerskap, sociala fonder, infrastrukturfonder och så vidare. Det är pengar som i många fall är öronmärkta för statliga aktörer. Stockholms stad måste spela en aktiv roll för att söka dessa EU-pengar.

Nu har jag suttit i den här församlingen och i nämnder i kommunen under ett par års tid, och alltid när de olika nämnderna får frågan hur man arbetar med EU-finansiering blir svaret ganska svävande. Alltför ofta får vi höra att man egentligen inte utnyttjar det fullt ut eller att man ligger i startgroparna för att utveckla arbetet. Jag tycker att vi behöver ha en politisk vilja och en politisk ambition när det gäller att ge ett tydligt uppdrag till våra nämnder att se till att EU-medel verkligen söks.

Jag förstår att EU-ansökningar kostar resurser och tid, och bara ansökningsprocessen är oftast väldigt dyr sett till arbetskraften och arbetstiden. Men avkastningen är väldigt hög. Det finns till viss del ett arbete i arbetsmarknadsnämnden, men i andra nämnder, till exempel miljö- och hälsoskyddsnämnden, har vi långt kvar att gå. Även i våra bolag tror jag att vi har en hel del kvar att göra.

I motionen vill jag förtydliga uppdraget när det gäller EU-policyn. Sedan noterar jag att det har hänt saker efter det att motionen skrevs för något år sedan. I sin senaste kommunbudget, som lades fram i vintras, gick majoriteten fram med ett uppdrag för att stärka arbetet med EU-finansiering. Det är väldigt positivt att vi har ett tydligare budgetuppdrag, men jag tycker att motionen ändå borde bifallas.

Ni i majoriteten har styrt kommunen växelvis sedan 2014. Trots detta har vi långt kvar till att verkligen ha ett aktivt EU-bidragsarbete så att vi kan få tillbaka stockholmarnas och svenskarnas skattemedel till kommunkassan. Jag är tveksam till om budgetuppdraget kommer att göra någon skillnad, Andreas, men du får gärna redogöra för hur du anser att det skulle aktivera Stockholms stad och göra att vi får in mer pengar och även hur motionen därmed kan anses besvarad, så som ni föreslår.

I övrigt yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 210

A n d r e a s L i n d (S): Först vill jag tacka motionären för motionen och ämnet. Precis som i det förra ärendet håller vi med varandra mycket. Det är därför vi har yrkat på ett besvarande. Vi delar uppfattningen att Stockholms stad ska arbeta aktivt med att

Yttranden 2025-03-24

söka EU-finansiering och stärka vår närvaro i europeiska samarbeten. Detta pågår redan i dag systematiskt och strategiskt, som Gabriel var inne på. I budgeten gav vi våra nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att öka den externa finansieringen, inklusive från EU.

I dag har staden en befintlig EU-policy och en internationell strategi som tydligt slår fast vikten av att utnyttja EU:s fonder och program. Att ta fram ytterligare strategidokument eller revidera en nyligen fastställd EU-policy är därför inte nödvändigt. Fokus bör i stället ligga på att genomföra det arbete som redan påbörjats.

Med detta sagt: Tack igen för motionen! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 211

Borgarrådet Lindhagen (MP): Jag tänkte bara säga några ord. Jag tycker att det är viktigt att man, som pekas på i motionen, jobbar aktivt med att öka EU-medlen till staden. Där tror jag att vi kan göra ett ännu mer aktivt jobb. Det är också något som pågår hela tiden.

Som ordförande i miljö- och hälsoskyddsnämnden vill jag också säga att det här är en fråga som är väldigt levande även på miljöförvaltningen. Det är viktigt att nämna detta eftersom jag hörde miljöförvaltningen nämnas. Där har man ett stort fokus på hur projekten hanteras. Också AI, som togs upp i föregående motion, är en viktig fråga. Jag tror också att vi hela tiden kan utvecklas och bli ännu bättre. Det tycker jag är viktigt.

Yttranden 2025-03-24

§ 41 Motion om att utöka antalet akutskolor i Stockholms stad

Anförande nr 212

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Ingen ska behöva känna sig rädd i skolan, varken elever eller lärare. Att ha *en* hotfull klasskamrat kan påverka 30 andra elever i samma klass. Det kan vi inte acceptera.

Många såg säkert att Arbetsmiljöverket släppte sin rapport om hot och våld och arbetsmiljön i skolan i höstas. Den visade på en kraftig ökning, och man såg att grundskolan är den skolform som bidrar med flest anmälda allvarliga händelser. En stor del av anmälningarna sker och kommer från den pedagogiska miljön i skolans vardag.

Rapporten visade att antalet anmälningar ökade med 150 procent under de senaste tio åren, och värst är det i storstäderna. Om en elev exempelvis slåss, slänger möbler eller hotar sin lärare ska eleven flyttas med omedelbar verkan. Socialdemokraterna säger att vi i dag kan flytta elever till andra skolor om det krävs, men ibland är det rätta svaret inte att flytta en elev till en annan skola eller en särskild undervisningsgrupp.

Akutskolor har specialkompetens och fokus på att hjälpa och stödja utåtagerande barn samtidigt som en trygg skolmiljö säkerställs för de andra eleverna i klassen liksom en bra arbetsmiljö för lärarna. Det är viktigt. En akutskola ger också den elev som flyttas ett andrum, och en plan hinner göras i skolan.

Vi ser att hot och våld sjunker nedåt i åldrarna. Det är moderat politik att elever och föräldrar ska kunna känna sig trygga med att vi har åtgärder för att möta de problem som uppstår. En elev som behöver hjälp och stöd ska kunna fångas upp direkt, och möjligheten att gå i en akutskola med jämgamla elever behöver finnas över hela staden.

Namnet akutskola är passande, för när den krävs är det en akut åtgärd. Socialdemokraterna säger att vi i första hand ska hitta andra lösningar inom ramen för den ordinarie verksamheten, men vad händer när det inte går? Alla barn förtjänar en trygg skoldag, varje dag, och då behöver vi en bredare palett av åtgärder.

Bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 213

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag delar verkligen bilden att akutskolorna fyller en viktig funktion i vår stad för elever och lärare i situationer där det blir ohållbart att finnas kvar i den skolmiljö man är i till vardags. Det kan vara ett effektivt sätt att bryta ett destruktivt beteende och hantera en allvarlig situation. De två akutskolor vi har i dag täcker i dagsläget de behov som finns vid sådana situationer, men vi är inte främmande för att skala upp verksamheten om så krävs.

Yttranden 2025-03-24

När det gäller de allra yngsta barnen – sju-, åtta- och nioåringar – som inte klarar av att hantera situationen i vissa lägen tror vi dock att det är bättre att i första hand jobba med andra verktyg i verktygslådan. Detta är inte vår bedömning, utan det är professionens bedömning att så är fallet. Det kan vara frestande att tro att små barn svarar på disciplinära åtgärder och att omplaceringar är universallösningar, men det finns andra sätt att möta de yngsta barnen för att skapa trygghet och studiero.

Den stora utbyggnad vi nu gör av de särskilda undervisningsgrupperna även för de yngsta eleverna svarar bättre mot behoven i dagsläget. Det kan handla om att få ingå i ett mindre sammanhang och ha tät vuxenkontakt och om se till att man tryggar både den elev som behöver flyttas och eleverna i klassen och runt omkring.

Den kraftiga utbyggnaden av särskilda undervisningsgrupper både lokalt och centralt ser vi behöver fortsätta tills vi kan stötta varenda enskild elev på alla våra skolor. Detta kombineras med en generell ökning av tryggheten och studieron på lektionerna så att färre elever hamnar i situationer där de råkar i affekt. När det gäller de allra yngsta barnen måste vi som sagt vara ännu mer varsamma med vilka verktyg vi tar till, så att vi säkerställer att barnen lär sig att fungera i en vanlig skolmiljö.

Det är ett arbete som pågår. Under förra året byggde vi ut våra särskilda undervisningsgrupper med 20 procent. Det pågår fortfarande ett arbete för att se till att de finns tillgängliga på alla skolor, för att säkerställa trygghet och studiero i hela staden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 214

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Nu måste jag ställa mig frågan om skolborgarrådet verkligen har läst min motion. Hon nämnde sju-, åtta- och nioåringar, men det står uttryckligen i att-satsen att det vi föreslår gäller från årskurs 4, inte lågstadiet. Mig veterligen är man generellt tio år gammal när man går i årskurs 4.

Det vi har i dag gäller från tolv års ålder, men då vi ser att hot och våld kryper nedåt i åldrarna vill vi ha åtgärder för att möta problematiken. Särskilda undervisningsgrupper är en jätteviktig åtgärd, men det tar ofta tid att skapa plats. Det är en akut åtgärd, som jag betonade i mitt inledningsanförande. Jag tycker att det är beklagligt att majoriteten inte vill ta fram den typen av åtgärder när vi ser de problem som finns på våra skolor.

Anförande nr 215

Borgarrådet B j u g g r e n (S): För högstadieeleverna har detta varit ett verktyg som vi har använt under lång tid. Det är mycket riktigt så att det i enstaka fall kryper nedåt i åldrarna. Det ordinarie arbetet med särskilda undervisningsgrupper, som är en mycket mer personaltät verksamhet, förenklas när denna verksamhet är utbyggd. Då behöver man inte vänta på tillskapande.

Yttranden 2025-03-24

På allt fler skolor finns en fungerande verksamhet i dag som gör att man kan stötta elever på plats i skolan. Ju yngre eleverna är, desto större är chansen att lösa det framgångsrikt inom ramen för skolans verksamhet. Det blir tuffare med äldre elever, men som du är väl medveten om, Andréa Hedin, handlar en stor andel av anmälningarna om de allra yngsta eleverna samt eleverna i den anpassade grundskolan.

Anförande nr 216

Hanna Werner (M): Ordförande! Otryggheten och det förebyggande arbetet måste angripas på flera olika sätt. Där har skolan en central och viktig roll. Det är viktigt att vi satsar på långsiktiga lösningar för att skapa en tryggare miljö, men det är också oerhört viktigt att vi kan agera snabbt vid specifika händelser. Där fungerar akutskolor som en disciplinär åtgärd.

Att vi i Stockholm behöver akutskolor är beklagligt och även ett misslyckande för samhället. Vi ser hur stöket och våldet har gått nedåt i åldrarna, både utanför och i skolan, till skrämmande låga nivåer. Därför blir jag besviken när jag ser majoritetens svar. Återigen tar man inte ansvar. Enligt full socialdemokratisk logik är boven i dramat alltid regeringen, vilket är helt ologiskt och ansvarslost. Det håller inte.

Bifall till motionen!

Anförande nr 217

Tina Kratz (V): Fru ordförande! Jag tänkte också säga några ord. Vi arbetar på flera sätt för att stärka tryggheten i skolorna, höja undervisningens kvalitet och ge lärarna bättre möjligheter att skapa en bra verksamhet för barn och unga. Vi har även akutskolor när omplacering krävs i akuta fall. Det är jättebra och viktigt. Akutskolorna är bra både för de elever som behöver det och för den skola som barnet lämnar. De ger en chans att fokusera på skolarbetet och komma i kapp, och de ger stöd och hjälp. Detta har visat sig vara väldigt effektivt och bra, men det är också bra att vi lyssnar på förvaltningen, som säger att det är en lösning för dem som går i årskurs 6 och uppåt.

När det gäller skolan måste vi tänka på att jobba långsiktigt. Vi behöver skapa särskilda undervisningsgrupper som kan fånga in och ge stöd och hjälp tidigt, vilket minskar risken för att saker ska hända. En annan lösning är att minska klassernas och gruppernas storlek.

Med det system vi har nu skapar finansieringen av skolan problem, och vi har en regering som inte tar sitt ekonomiska ansvar för skolan. För att kunna minska klassernas storlek behöver vi mycket pengar. Det kostar mycket, men det skulle göra stor skillnad. Det skulle också vara långsiktigt smart.

Ingen av oss skulle acceptera att dela ett klassrum i vanlig storlek med över 30 andra personer. Det är en arbetsmiljö som vi alla kan förstå är svårhanterlig. Det är svårt att få till koncentration, och det är svårt att få studiero. Vi behöver arbeta mer för att se till att skolorna får rätt förutsättningar att ge goda arbetsvillkor för alla elever och för

Yttranden 2025-03-24

personalen. Det är det långsiktigt bästa, och där måste vi gemensamt ta ansvar för finansieringen.

Vid akuta behov är det bra att vi har akutskolor, men de ska vara till för akuta tillfällen. Vi ska hitta många verktyg för att möta elever som har behov av extra stöd och hjälp för att på bästa sätt och så långt det går undvika att saker händer.

Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 218

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Jag hör dig, Tina, beskriva en arbetsmiljö med hot och våld som du själv aldrig skulle acceptera. Både du och jag har följt den mediala rapporteringen och hört om lärare som till och med har fått åka ambulans från sin skola på grund av det våld som förekommer.

Vi föreslår akutskolor. Du säger själv att det är en bra åtgärd, men ändå vill ni inte testa det för de lägre åldrarna och bygga ut det. Jag ställer mig frågan: Varför? Nu är det ju ni som styr. Det är du som har ansvaret för att förbättra arbetsmiljön för elever och lärare. Jag hör dig tala om mindre klasser. Jag vet inte om jag ska uppfatta det som ett vallöfte. Det får du gärna svara på. I det här skedet behövs akuta åtgärder här och nu, men jag hör inga nya förslag om det. Du får gärna upprepa.

Anförande nr 219

T i n a K r a t z (V): Jag tror att man måste inse att en akutskola och omplacering av en elev är en djupt ingripande åtgärd. Den ska inte användas alltför lättvindigt, utan den ska användas när det behövs.

Däremot tycker jag att vi behöver jobba mycket mer. Regeringen behöver ta sitt ekonomiska ansvar, och vi behöver ta vårt ansvar för att se till att skolorna får en bättre arbetsmiljö. Vi behöver se till att vi har ett system där vi kan jobba för mindre klasser. Jag har själv jobbat i klassrum med 30 elever. Det går inte riktigt, utan det är svårt att få till det på ett bra sätt och att orka en hel dag. Det är tröttsamt att vara så många hela tiden.

Det jag skulle vilja ha är ett långsiktigt smartare sätt att jobba. Vi kan inte lägga ansvaret på de enskilda barnen. Det känns lite som att vi plockar bort vissa barn och att vi har disciplinära åtgärder mot vissa störande barn i stället för att skapa en skola där alla barn kan vara det bästa barnet och må riktigt bra.

Yttranden 2025-03-24

§ 42 Motion om att mäta läsförståelse

Anförande nr 220

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Om man inte vet vilka kunskaper en elev besitter är det svårt att veta vilka nya kunskaper en elev behöver. En god läsförståelse lägger grunden för en stabil skolgång. Låt oss vara ärliga: För den som inte kan läsa kommer det att bli svårt att klara de andra ämnena. Därför är det olyckligt att läsförståelsen går ned, som vi nu ser, men också att vi alltför sent får veta hur det ser ut.

Jag tycker att det är tråkigt att majoriteten nöjer sig med att få enstaka nedslag i hur grundskoleelevers läsförståelse utvecklas i Stockholm över tid. Den obligatoriska kartläggningen i förskoleklass och årskurs 1 ger en svag beskrivning av elevers läsförmåga, vilket gör att politiken redan från början har svårt att förstå läget för elevers läsförståelse. Om man inte mäter hur det går för eleverna ser man ju heller inte vilken effekt ens politik, nationella reformer eller budgetprioriteringar har.

Jag vet att någon från majoriteten – gissningsvis skolborgarrådet – snart kommer att gå upp i talarstolen och säga att man visst mäter, att det finns nationellt bedömningsmaterial som kan användas och att det mäts vid olika tillfällen ute på våra skolor. Jag ifrågasätter inte att det mäts ibland och heller inte att vissa skolor gör detta väldigt strukturerat och föredömligt. Det jag ifrågasätter och det som jag vill adressera genom denna motion är bristen på likvärdighet över staden – att alla skolor mäter på samma sätt, vid ungefär samma tid och med samma verktyg.

Vi bör på riktigt också våga utmana de nationella instanserna och visa att vi här i Stockholm vet hur det går för våra elever. Här mäter vi läsförståelsen oavsett vilken skola eleverna går i, och här sätter vi in åtgärder om elever halkar efter, vid samma ålder, därför att vi mäter på samma sätt.

Man kan säga mycket om den nationella skolpolitiken just nu. Det är mycket som går åt rätt håll, men när det gäller prov av nationell karaktär finns det, så att säga, en viss utvecklingspotential. Låt oss höja ambitionen för att stärka likvärdigheten i Stockholm.

Bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 221

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Att alla Stockholms elever ska få verktyg för att lära sig läsa är en självklar utgångspunkt för våra skolor, för språket är nyckeln till att ta till sig all annan undervisning under skolans gång. Grundstenen i detta verkar jag och Andréa Hedin vara helt eniga om. Däremot råder det viss oenighet om vad som saknas.

Jag har hittills inte träffat en enda lärare eller skolledare som inte har koll på sina elevers förmåga till läsning. Tvärtom testas elevernas läsförmåga återkommande

Yttranden 2025-03-24

genom den obligatoriska kartläggningen i förskoleklass, genom det nationella bedömningsstödet under hela årskurs 1–3 och därefter genom de nationella proven. Vi har dessutom utökat den satsning som kommer med den statliga läsa-skriva-räkna-garantin för att stärka läskunnigheten redan i de tidigaste stadierna.

Det som däremot verkligen behövs är fortsatt mer arbete för att öka kvaliteten i undervisningen, höja lärartätheten och se till att rätt resurser finns där de behövs. Det är denna inriktning som gjort att vi har höjt det socioekonomiska stödet och också behåller den höjningen, något som Moderaterna har ifrågasatt och velat rulla tillbaka. Det gör vi eftersom likvärdigheten brister och vi ser att läsningen halkar efter i de skolor som har absolut tuffast förutsättningar. Arbetet för att börja redan i förskolan är därför otroligt viktigt. Det är också därför vi stärker arbetet för att öka inskrivningsgraden till förskolan så att fler barn får med sig ett stort ordförråd redan in i förskoleklass.

Det som det behövs mer av i svensk skola är inte mätning, utan det som det behövs mer av är högkvalitativ undervisning, fler lärare och rätt resurser. Där skulle vi verkligen önska att även regeringen kom upp på tårna. Till dess fokuserar vi på det vi kan göra här och nu, och där är det socioekonomiska stödet *en* viktig pusselbit, inte minst tillsammans med den kommunala samverkan för bästa skola. Där stöttar vi verkligen våra skolor i att utveckla undervisningen och se till att vartenda klassrum ger alla elever de förutsättningar de behöver för att läsa mer och bättre.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 222

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Att läsning är helt avgörande för att klara skolans alla ämnen är vi överens om. Därför har jag en mycket enkel och mycket viktig fråga till dig, Emilia, som skolborgarråd. Hur mycket bättre eller rent av sämre läser Stockholms elever i dag jämfört med när du tog över som skolborgarråd?

Jag hoppas att du kan svara på frågan. Om du inte kan det hoppas jag att du har det goda omdömet att sluta upp bakom Moderaternas idé att vi ska mäta Stockholms elevers läsförmåga gemensamt och på samma sätt i hela vår stad. Vad säger du – har Stockholms elever blivit bättre eller sämre på att läsa sedan du tog över?

Anförande nr 223

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag önskar att jag kunde ge dig ett enkelt och rakt svar på den frågan, Christofer, men som både du och jag vet är grundskolan en tioårig verksamhet. Vi inte kan mäta kortsiktiga effekter på det sättet, utan det är en process.

Vi ser till exempel att årskurs 9-eleverna nu tappar i svenska som andraspråk, och starka kompetensutvecklingsinsatser görs för just de elever som har svenska som andraspråk för att ge dem bättre förutsättningar att under alla de tio åren ta till sig den viktiga läskunskapen.

Yttranden 2025-03-24

Jag har som sagt hittills inte träffat en enda lärare eller skolledare som inte har örnkoll på vilka elever det är som behöver extra stöd. Däremot möter jag ofta frustration över att vi inte bättre kan stötta de elever som har tuffast utmaningar. Det behöver vi alltså fortsätta med och bli mycket bättre på.

Anförande nr 224

Hanna Werner (M): Min lärare i lågstadiet hade en dotter med dyslexi. Jag är tacksam för att jag fick just denna lärare. Det var tack vare henne som jag gjorde ett läsförståelseprov, då de upptäckte att jag också hade dyslexi. Provet gjordes extra tidigt i skolan, och de fångade upp mig väldigt tidigt. Jag fick de stödinsatser jag behövde.

Det som är lite problematiskt är att detta inte görs i alla skolor i dag. Det görs i lite olika omfattning, men precis som vi har varit inne på mäts det inte på ett tillräckligt bra sätt. Det går inte att jämföra. Det gör att elever inte får den hjälp de behöver. Återigen: Jag tycker att det är väldigt tråkigt att man väljer att förbise detta.

Jag yrkar bifall till Moderaternas motion.

Anförande nr 225

Tina Kratz (V): Fru ordförande! Det är inte mätning som krävs, utan skolorna och lärarna behöver i stället få fokusera på sitt kärnuppdrag och få det stöd som de kräver. Det tar faktiskt tid att mäta. Jag var med när några klasser i årskurs 3 gjorde nationella prov. Det var tolv olika gånger som provet skulle göras, och vi ägnade flera månader åt att göra de där mätningarna i stället för att lära ut och undervisa.

Jag tycker absolut att man kan mäta, men man behöver inte fler mätningar i skolan. Vi ska ha stor tillit till lärarna. En erfaren lärare har full koll på sin klass och vill i lugn och ro få ägna sig åt att planera, genomföra och följa upp sin undervisning. Då har lärarna hela tiden kontinuerlig koll på vad deras elever kan.

En del i vårt skolsystem är en enorm ökning av olika prov och mätningar. Vi har helt enkelt en gigantisk, växande byråkrati därför att vi inte litar på att våra skolor sätter kunskap och bildning framför vinsten. Det är återkommande. Ta det lugnt, och låt lärarna få arbetsro! Då har de alla möjligheter att följa eleverna och sätta in insatser där det behövs. Det är min inställning till detta.

Anförande nr 226

Borgarrådet Hedén (M): Ordförande! Vet du vad jag tänker tar tid på riktigt, Tina? Jo, att utveckla riktigt stora kunskapsluckor därför att ingen fångar upp att man inte hänger med. Det är att svika Stockholms elever.

Att Vänsterpartiet är emot betyg och prov är inget nytt, men att man nu till och med är emot mätningar och diagnostiska prov och att följa barns kunskapsutveckling var nytt för mig. Det får dessutom genomslag i hela den S-ledda majoriteten här inne.

Yttranden 2025-03-24

Vi vet att phonics en av de mest effektiva metoderna för att ta reda på om barn lär sig ljuda i dag. Ändå används det inte strukturerat på alla skolor, och det riskerar att få långtgående konsekvenser för flera generationer framåt.

Anförande nr 227

T i n a K r a t z (V): Vi ska självfallet inte bygga upp kunskapsluckor, utan vi ska ägna all tid vi kan åt att lära ut och fokusera på kunskap och bildning i skolorna, på lärandet och på att ge lärare alla förutsättningar de behöver för att planera och hålla en högkvalitativ undervisning – det som gör att eleverna tycker att det är kul. Det tycker de när man kan fokusera på undervisningen och när de märker att man följer upp, vet och håller koll på var de ligger och vad de behöver.

Jag är inte helt emot prov och mätningar, men jag har stor tillit till vår profession. Jag vet att de kan det här om de får ägna sig åt det i den mängd som behövs och lägga mer tid på det. De nationella proven i trean tar enormt mycket tid. I stället för att hålla på med undervisning håller man på och mäter. Jag tycker att vi behöver fundera lite och balansera detta.

Yttranden 2025-03-24

§ 43 Motion om att centralisera handläggningen av ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson

Anförande nr 228

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Fru ordförande! Det här handlar om rättvisa och likvärdighet. I dag ser vi stora skillnader i hur ledsagning, ledsagarservice och biträde av kontaktperson beviljas beroende på var i Stockholm en person bor. Statistik visar att en stadsdel bifaller 93 procent av ansökningarna medan en annan bifaller endast 44 procent. Det innebär att rättigheter och stödinsatser i praktiken avgörs av postnumret. Det är helt oacceptabelt.

Varje individ med behov av stöd ska kunna lita på att deras ansökan behandlas rättvist och objektivt. Det är därför en centraliserad handläggning behövs. Genom en gemensam bedömningsgrund säkerställer vi likvärdiga beslut och att ingen får bättre eller sämre stöd enbart på grund av var man bor samt ökad rättssäkerhet med tydliga och enhetliga kriterier för beslut så att alla stockholmare behandlas lika. Effektivare handläggning och samordnade resurser ger snabbare och mer rättssäkra beslut.

Vissa menar att en centralisering skulle ge minskat brukarfokus, men jag hävdar motsatsen. I dag ser vi hur en splittrad organisation skapar osäkerhet och orättvisa. Med en samlad handläggning kan vi ha bättre uppföljning, tydligare ansvar och en högre kvalitet i beslutsfattandet.

Funktionsrätt Stockholms stad har själva efterfrågat en mer samordnad hantering. De ser precis som vi att dagens system är bristfälligt och behöver reformeras. Det är dags att ta detta på allvar och skapa en socialtjänst där rättigheter gäller för alla, inte bara vissa. Stockholm ska vara en stad där alla har samma möjligheter. Genom att bifalla motionen tar vi ett viktigt steg mot en mer rättvis, enhetlig och effektiv socialtjänst.

Jag vill avsluta med att yrka bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen och motionen i dess helhet.

Anförande nr 229

F e l i x F i n n v e d e n (S): Ordförande och fullmäktige! Ledsagning är en otroligt viktig och värdefull insats för att bryta isolering och för att alla ska kunna delta i samhällslivet. Det är viktigt att de som är i behov av insatser får det på ett sjyst sätt. Sedan 2023 vet vi att så inte alltid är fallet, vilket socialnämnden nu jobbar för att komma till rätta med.

Det handlar om riktlinjer, utbildningsverksamhet och information. Att centralisera handläggningen, som motionären föreslår, riskerar dock att få negativa konsekvenser. Det ökar avståndet mellan brukare, handläggare och utförare, vilket i slutändan inte gynnar insatserna och de människor som får dem. I stället har vi gett socialnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna och de ekonomiska konsekvenserna av en modell

Yttranden 2025-03-24

med icke-biståndsbedömd ledsagning. Det tror vi vore en lösning som innebär mer likställighet, flexibilitet och tillgänglighet när det gäller insatserna.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens utlåtande över motionen.

Anförande nr 230

E m e l i e W a s s e r m a n n (SD): Fru ordförande! Jag tackar för svaret. En centralisering innebär inte att själva ledsagningen hamnar längre ifrån brukaren, utan handläggning och beslut handlar om administrativa processer. Det handlar inte om den faktiska ledsagarservicen eller stödet till brukarna. En centralisering handlar om att fatta rättssäkra och likvärdiga beslut, medan utförandet av tjänsten förblir lokalt.

Invånare ska inte behöva riskera att nekas stöd på grund av var de bor. Det är ett större problem än vem som skriver beslutet.

Anförande nr 231

F e l i x F i n n v e d e n (S): Jag tackar för inlägget. Jag håller inte riktigt med. Ja, insatserna ligger kvar lokalt ute hos stadsdelarna, men det är viktigt att också hålla ihop biståndsbedömningen för andra insatser tillsammans med ledsagningen. Det sker ute i stadsdelarna. Att ha närhet mellan biståndsbedömning och utförare finns det också vinster med.

Jag håller inte riktigt med om att det inte skulle få konsekvenser att centralisera biståndsbedömningen, tvärtom.

Yttranden 2025-03-24

§ 44 Motion om att granska inkomstfusk för personer med försörjningsstöd via ideella föreningar

Anförande nr 232

G a b r i e l K r o o n (SD): Nyligen gjorde Eskilstuna kommun en stor granskning av ideella föreningar och individer som får försörjningsstöd. Det man kom fram till var att det fanns många individer med försörjningsstöd som dolde sina inkomster från aktiv näringsverksamhet genom att använda till exempel en ideell förening som de fakturerade kunder genom och samlade in pengarna från. Detta gynnas av att ideella föreningar har lägre bokföringsmässiga krav och också en viss skattefrihet.

Om detta förekommer i Eskilstuna förekommer det garanterat i Stockholms stad. Vi har därför föreslagit att man ska ta ett samlat grepp om denna fråga, ta fram ett metodstöd och på riktigt gå på djupet när det gäller förekomsten av personer med försörjningsstöd som också har inkomster som slussas via ideella föreningar, för de finns garanterat.

Tyvärr väljer förvaltningen och borgarrådet att inte möta oss i saken. Man säger – i ganska breda ordalag – att detta inte förekommer i dag. Det är jag starkt tveksam till. Vi måste ta till alla medel vi har för att bekämpa den organiserade välfärdsbrottsligheten, oavsett om det är på privatpersonsnivå eller på företagsnivå.

Med detta sagt yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 233

U l r i k a L o r e n t z i (S): Fru ordförande! Jag tackar för motionen. Välfärdsbrottslighet och ekonomiskt fusk är verkligen något som vi måste arbeta mot. Det är viktigt.

SKR:s definition av välfärdsbrott är ”när en aktör – företag, förening eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommuners och regioners välfärdssystem för egen vinning”. Alla dessa delar behöver Stockholm arbeta med och gör det också. Det här är något som har utvecklats och som kommer att fortsätta att utvecklas.

I den rapport som Gabriel Kroon nämnde står det ingenting om att det finns någon som utnyttjar systemet på just det sättet. Granskningen utgår från en person som har fuskat med försörjningsstöd, vilket personen har gjort genom att söka stöd under två identiteter. Men de har inte hittat någon person som gör det som de varnar för, det vill säga de lyckas inte visa att det finns någon som haft inkomster från ideell förening och undanhållit dessa vid ansökan om försörjningsstöd.

Därför tycker både stadsledningskontoret och socialnämnden att det här inte är något som vi framför allt behöver satsa på nu, utan vi behöver arbeta brett mot välfärdsbrottslighet. Det arbetet behöver utvecklas. Vi vet att Stockholm i dagsläget

Yttranden 2025-03-24

har ett bra arbete, men brottsligheten förflyttar sig hela tiden. Det är oerhört viktigt att ekonomiskt bistånd går till de personer som har rätt till det. Annars riskeras tilliten till hela systemet.

I granskningen från Eskilstunas kommun lyckas man inte ta fram bevis för att just detta upplägg – att en person som är firmatecknare i en ideell förening tillskansar sig mer försörjningsstöd – förekommer, utan man pratar bara om att den risken finns. Utifrån detta har jag föreslagit att motionen ska anses besvarad. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 234

G a b r i e l K r o o n (SD): Rapporten pekar på att risken finns och att det är något som måste undersökas djupare. Det är det som motionen föreslår, att vi i Stockholms stad ska undersöka frågan djupare.

Jag tycker att det är beklagligt att ni inte vill jobba specifikt och detaljerat, Ulrika. Du pratar om att jobba brett, men vi måste ju ha konkreta förslag. Detta är ett sådant förslag. Tidigare har ni dragit in pengarna till exempelvis särskilda utredare mot fusk med försörjningsstöd, och nu säger ni nej till det här förslaget.

Frågan är: Vad har ni själva för åtgärder och idéer om hur vi ska få fast fler bidragsfuskare? Har du något konkret förslag som du kan presentera här och nu, förutom att säga att ni ska jobba brett?

Anförande nr 235

U l r i k a L o r e n t z i (S): Vi vet att det finns en risk att ekonomiska oegentligheter förekommer. Den risken finns inom socialtjänstens alla områden. Det är ett arbete som man jobbar med hela tiden i Stockholms stad, och det måste man fortsätta att göra.

Det är bara att konstatera att Eskilstuna kommun, trots att de i sin rapport försöker ta reda på om upplägget används, inte alls lyckas visa det. Det finns en mängd andra problem med försörjningsstöd som man jobbar med i vår stad. Jag ser inte att vi behöver något speciellt nytt förslag, utan det arbetet pågår och behöver fortsätta.

Yttranden 2025-03-24

§ 45 Motion om ett modernt och tillgängligt föräldraskapsstödsprogram i grundskolan

Anförande nr 236

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Jag tror att alla här inne som är föräldrar håller med mig om att det är en av livets mest meningsfulla uppgifter men att det också kan vara en av de mest utmanande. Oavsett om man har ett litet barn som trotsar eller en tonåring som testar gränser kan föräldraskapet innehålla både glädje och frustration.

Att stötta föräldrar i gränssättning, att ge vägledning och att hjälpa föräldrar att bygga nätverk med varandra runt barnen är några av de viktigaste och mest förebyggande insatser vi kan göra härifrån. Därför är föräldrastödsprogram en riktigt viktig resurs. De kan ge konkreta verktyg och strategier för att hantera utmaningar i vardagen, men de kan också stötta föräldrar som har barn som är på glid åt fel håll.

Tyvärr är det alldeles för få Stockholmsföräldrar som hittar till de föräldrastödsprogram som vi har i dag. Det är anledningen till att Moderaterna lägger fram motionen om föräldrastödsprogram som finns mycket närmare skolornas verksamhet. Det kan handla om att man använder skolans lokaler, att man marknadsför föräldrastödsprogram brett i skolorna och att man kanske till och med inkluderar skolans personal på det sätt som passar.

Jag blev verkligen genuint glad när jag läste flera förvaltningars positiva svar om motionen, för det här skulle göra skillnad på riktigt. Jag blev ännu gladare när hela majoriteten, bland annat Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, ville rösta ja till motionen. Jag hoppas att vi i dag kan förenas i viljan att göra skillnad på riktigt och utveckla vårt förebyggande arbete i Stockholm.

Bifall till reservationen från Moderaterna med flera i kommunstyrelsen!

Anförande nr 237

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill också yrka bifall till den gemensamma reservationen från Moderaterna och Liberalerna om Moderaternas utmärkta motion.

Som Andréa konstaterade är flertalet remissinstanser positiva till förslagen. I grund och botten handlar det om självklarheter. Det är också ett steg helt i linje med den nya socialtjänstlag som träder i kraft till sommaren. Socialtjänsten ska finnas på plats där människor befinner sig, och skolan är ju den plats där barn och unga befinner sig. Även deras föräldrar har anknytning dit. Därför är det bra att den här typen av föräldrastödsprogram bedrivs just i grundskolan. Vi hoppas därför att den rödgröna majoriteten ska instämna i vad kamraterna ute i flera av nämnderna tycker och bifalla motionen fullt ut.

Bifall till vår gemensamma reservation!

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 238

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Engagerade föräldrar och en stark vuxennärvaro är avgörande för barns och ungas utveckling och trygghet. Vi behöver stötta och stärka föräldrar i deras föräldraskap och även öka närvaron av anställda trygga vuxna i miljöer där våra barn och ungdomar vistas. Även jag kan konstatera att det finns starka tillrop om den ambitionen i remissvaren om motionen. Det känns skönt eftersom det är en bekräftelse på att det uppdrag som vi har lagt i budgeten för 2025 går i rätt riktning.

Det handlar om att vi ska utveckla och stärka samverkan kring föräldrastödsprogrammen för att fler föräldrar ska nås av det stöd de behöver. Vi tydliggör att både förskolor och skolor ska bidra till att sprida information om de föräldrastödsprogram som finns men också att fler ska genomföras på plats i skollokalerna, eftersom vi vet att det kan sänka trösklarna för många föräldrar att möta socialtjänsten om skolan kan användas som en trygg arena, som kanske också uppfattas som mer neutral.

Våra föräldrastödprogram är populära, men de kan nå många fler. Vi ser att samarbetet med skolan är ett sätt att nå fler samtidigt som vi fortsätter att ha föräldrastödsprogram som utgår från forskning och beprövad erfarenhet. Jag ser fram emot att få se detta implementeras ytterligare under året. Jag vill verkligen understryka att det redan i dag är många föräldrar som nås genom att föräldrastödsprogrammen finns på plats i de skolor där deras barn går. Jag ser fram emot att detta arbete ska utvecklas och fortsätta att stärkas runt om i vår stad.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 239

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Jag är glad över att vi ser samma saker, Emilia, men då måste vi också vara överens om att det är problematiskt att det är så få som nås. Det var därför jag bifogade en tabell i motionen. Jag ska läsa innantill. Det är sex föräldrar i Skärholmen som har nåtts, det är åtta föräldrar i Järva som har nåtts och det är 16 föräldrar i Farsta som har nåtts. Det är ju ett direkt slöseri när vi har så bra insatser.

Om vi nu ser samma sak och vill samma sak, varför kan vi då inte lägga prestigen åt sidan och gå hela vägen? Låt oss vara ärliga: Om vi tittar i spåkulan kommer vi att se att detta antagligen blir verklighet därför att alla ser samma behov. Därför hade det varit roligt om vi kunnat bifalla en motion som vi alla i grunden är överens om.

Anförande nr 240

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vi kan dividera om var prestigen ligger. Om det är verkligheten som är central här hade Andréa kunnat nöja sig med att konstatera att det är bra med den inriktning som finns i den budget som majoriteten har lagt fram här i kommunfullmäktige och inte spelat upp det som att det handlar om motionens vara

Yttranden 2025-03-24

eller icke vara. Motionen är ju besvarad med hänvisning till att det pågår ett arbete i vår stad.

Sedan kan vi inte tvinga föräldrar att delta. Jag har själv barn i en skola i Stockholm. Två gånger hittills har jag fått erbjudande om att delta i föräldrastödsprogram i skolans lokaler, och så tror jag att det ser ut för väldigt många föräldrar runt om i denna stad. Hur vi ska kunna stärka arbetet ytterligare för att få fler att tacka ja är en fråga där vi får fortsätta att utvecklas. Detta kan dock inte erbjudandet i sig lösa, utan det krävs ytterligare insatser och relationsbyggande för att se till att fler föräldrar vill delta, oavsett var utbildningen hålls.

Yttranden 2025-03-24

§ 46 Motion om skolfrid

Anförande nr 241

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Här har vi ytterligare en motion i kväll där många av remissinstanserna är väldigt positiva till våra förslag. Det gäller inte minst Akademikerförbundet SSR, som välkomnar förslagen, och även flera centrala nämnder och stadsdelsnämnder, som ställer sig bakom det helhetsgrepp som skolfrid innebär.

Vi ser tyvärr att kränkingsanmälningarna i stadens skolor ökar kraftigt för tredje året i rad. Vi ser tyvärr också att trygghet och studiero har stagnerat i stadens skolor. Det är ofta flickor som upplever att de inte kan arbeta i lugn och ro. Tyvärr har också andelen sexuella kränkningar ökat kraftigt, inte minst verbala tillmälen och annat. Vi vet också att vi har haft problem med att en del elever blir rånade till eller från skolan och att olika skolmiljöer och vägar till och från skolan kan upplevas som otrygga.

Det är just detta som skolfrid och det koncept som Liberalerna har tagit fram vill komma åt, det vill säga att alla samhällsaktörer som har beröringspunkter med skolan behöver engageras i att bidra till en lärande miljö och en trygg skolmiljö. Man behöver också bidra med resurser på olika sätt, för att vägar ska bli trygga, för att skolgårdar ska upplevas som lugna och trivsamma platser och för att skolor på raster såväl som under undervisningstid ska bidra till studier och goda studieresultat.

Av någon underlig anledning skriver föredragande borgarråd att det är tveksamt om det finns någon nytta med den här typen av program, utan att motivera det närmare. Vi tycker att det finns en sådan nytta. Det beror helt enkelt på att den rödgröna majoriteten under den här mandatperioden inte har kommit med några initiativ alls på detta område. Vi har inte sett ett enda förslag i utbildningsnämnden under de senaste åren som handlar om studiero eller arbete mot kränkningar. Det är därför vi har känt oss tvungna att ta det här initiativet. Vi tycker därför att majoriteten ska ställa sig bakom vår motion.

Bifall vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 242

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag kan börja med att kanske blidka Jan Jönsson lite genom att säga att det tas initiativ. Alla våra skolor har till exempel arbetat fram handlingsplaner för att hantera hot, våld och kränkningar, och Sveriges Lärare har bekräftat att planerna gör skillnad i vardagen på riktigt, på ett positivt sätt.

Det som motionen egentligen kokar ned till är: Behöver vi samla alla åtgärder vi har för att skapa trygghet och studiero i skolan såväl som omkring skolan i ett eget program? Med den här kommunen som exempel är det klart att det kan kännas som att det är vad vi brukar göra, och på så vis förstår jag motionärens ingångsvärde. Men

Yttranden 2025-03-24

skolan svarar för nästan en tredjedel av vår verksamhetsbudget, vilket betyder att mycket arbete görs i många delar av vår stad för att stärka skolan.

Jag är inte säker på att det som kommer att göra skillnad ute i skolan, ute i vardagen och ute i verkligheten är att alla åtgärder sammanfattas i ett gemensamt program. Jag tror på att göra konkreta nya insatser som vi ser ger resultat, såsom det nya handlingsprogrammet, som hanteras lokalt och där också professionerna är med och prioriterar vilka åtgärder som ska sättas in på de olika skolorna, beroende på hur förutsättningarna runt omkring ser ut.

Det handlar om att fortsätta arbetet med våra skolsociala team och utvecklingen av dessa och att fortsätta arbetet med föräldraträffar, skolsamordnare för placerade barn och samverkan kring placerade barns skolgång. Det är exempel där vi har ett pågående arbete som behöver få fortsätta att sätta sig i hela vår stad och också utvecklas ytterligare. Ovanpå detta har vi de nya elevhälsoplanerna, som är tydliga och uppskattade när det gäller att få systematik och stärka arbetet.

Att samla allt detta i ett program är inte det som kommer att göra skillnad ute i våra skolor, utan det som jag är säker på kommer att ge effekt är att man ser till att det blir en ordinarie verksamhet och att det finns strukturer för att följa upp arbetet.

Med detta sagt: Arbetet är inte på något sätt klart, utan tvärtom har situationen när det gäller studiero mycket riktigt gått i stå. Vi behöver växla upp det arbetet. Och även om till exempel flickor i årskurs 8 uppger att deras trygghet i skolan ökar, vilket är glädjande, så ökar också de sexuella kränkningarna. Här har vi ett stort och viktigt arbete framför oss som vi behöver göra, men jag är som sagt inte säker på att det som våra skolor i dag behöver är att allt detta samlas i ytterligare ett dokument.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 243

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Dokumentet har givetvis ingen betydelse, utan det handlar om de konkreta åtgärder som görs. Jag konstaterar att det i utbildningsnämnden under de senaste två åren faktiskt bara är oppositionen som har ställt frågor om situationen vad gäller studiero och kränkningar.

Därför, Emilia, undrar jag: Om du nu tycker att det här är inte lösningen på problemen, vad är då lösningen? Jag ser inga politiska initiativ över huvud taget i utbildningsnämnden. Nästan alla punkter på dagordningarna numera, sedan nästan ett år tillbaka, kommer ju från oppositionen. Det måste finnas någon form av drivkraft för att komma till rätta med de förfärliga siffrorna. Det finns ju inga tecken på att de är på väg åt rätt håll.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 244

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag tror egentligen inte att Jan Jönsson vill att jag ska hålla en monolog om hur styrningen fungerar när man är i majoritet i staden, men jag ska göra det kortfattat. Den budget och verkställighetsplan som styr hela utbildningsnämnden utgår från den som vi fattar beslut om, ibland med visst bifall från er i oppositionen men framför allt med bifall från majoriteten. Det är så vi styr våra förvaltningar och bolag.

Utöver detta har vi våra veckovisa avstämningar där vi följer upp hur arbetet går. Ovanpå det har vi såklart samverkan ute på våra skolor. I nästa vecka ska vi till exempel träffa Sveriges Lärare och ha ett uppföljande möte om denna fråga. Vi hade ett möte för ett tag sedan om hur vi jobbar med och utvecklar dessa frågor.

Styrningen finns på plats, och frågan står högst upp på dagordningen. Men nej, som skolbörjarråd lägger jag inte tid på att skriva motioner och interpellationer. Det stämmer bra.

Yttranden 2025-03-24

§ 47 Motion om ett utvecklat värderingsarbete i skolan

Anförande nr 245

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Den här motionen har, som konstateras i borgarrådets svar, på många sätt besvarats genom det arbete som pågår. Vi från Liberalerna är förstås positiva till MVP-arbetet, som flera majoriteter har stått bakom och utvecklat.

Vi kan dock, inte minst utifrån utbildningsförvaltningens senaste verksamhetsplan och verksamhetsberättelse och även trygghetsrapport, konstatera att man efterlyser mer resurser för att kunna utvidga MVP-programmet till fler skolor. Här har vi inte kommit tillräckligt långt – många skolor inte är inkluderade i arbetet.

Jag kan numera, när jag är ute på olika typer av verksamhetsbesök, ofta konstatera att många av våra skolor i ytterstaden har kommit långt i sitt värdegrundsarbete. När man träffar elevråd och går runt på skolorna där kan man ofta känna att det är ett tryggt och trevligt klimat.

En del av våra innerstadsskolor har dock inte, förmodligen därför att de varit vana vid att eleverna alltid står på kö där, reflekterat så mycket över hur värdegrundsarbetet bedrivs och vilken situation eleverna beskriver. När jag träffar elevråden där är det inte ovanligt att de tar upp ganska allvarliga trygghetsproblem när det gäller till exempel elevkafeterior, som vissa elevgrupper inte vågar befinna sig i därför att de blir utsatta för kränkningar där. Det är ofta tjejer, men det kan också vara hbtq-personer. Vi ser också en hel del stök och bråk i de skolorna, som inte riktigt har reflekterat över hur de ska komma till rätta med den typen av konflikter.

Vi anser heller inte, vilket motionen tar upp, att värdegrundsarbetet enbart ska handla om våldsprvention, för i dagens samhälle är det lika viktigt att motverka högerextrema, antidemokratiska och våldsbejakande värderingar. Den typen av utbildningar och arbete är det än så länge ganska glest med i Stockholms skolor. Därför vill jag på Liberalernas vägnar yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen om att bifalla motionen.

Anförande nr 246

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag delar helt och hållet bilden att destruktiva manlighetsnormer är ett stort samhällsproblem, som vi har pratat om flera gånger här i kväll. Vi ser att kvinnofientliga och våldsromantisierande ideal sprids, inte minst på sociala medier, och får fäste hos unga pojkar i vår stad och på våra skolor.

Det är klart att värdegrundsarbetet på våra skolor och att förmedla en annan människosyn till våra ungdomar blir allt viktigare i den tid vi nu lever i. Det är därför vi tillför resurser för att stärka skolornas undervisning om samtycke, sexualitet och relationer och för att utveckla skolornas arbete med normmedvetenhet.

Yttranden 2025-03-24

Vi fortsätter att sprida MVP-arbetet, inte minst i de yngre åldrarna, också för att nå vårdnadshavare, för vi ser att de är en viktig del i arbetet med värdegrunden. Vi har också ökat de kompetenshöjande utbildningarna för våra skolor när det gäller våldsbejakande extremism och rasism. Vi har ett helt annat fokus på att ge skolpersonal metoder för att bemöta elever som uttrycker den typen av åsikter och strömningar. Ett konkret exempel är lärresorna, som har utvecklats från att tidigare kanske bara ha gått till koncentrationsläger i Polen till att nu också gå till Utøya, för att rusta vår skolpersonal så att de kan ta debatterna ute på våra skolor.

Vi gör många insatser, men i det samhällsklimat vi lever i är det uppenbart att dessa insatser behöver förstärkas, utvecklas och spridas till fler. Jag är väldigt glad över att vi är fler som ser den oroande utvecklingen och är beredda att jobba hårt. Vi är inte alls negativt inställda till att lyfta blicken och se vad vi kan göra ytterligare, för det är klart att det kommer att bli ett stort samhällsproblem om denna utveckling, där en del av våra yngsta hamnar på en väldigt destruktiv bana, fortsätter.

Jag tackar för en viktig motion. Vi kommer att fortsätta att utveckla detta arbete i våra skolor. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2025-03-24

§ 48 Motion om att utveckla de skolsociala teamen

Anförande nr 247

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet.

Det här handlar om att vidareutveckla de skolsociala teamen. Något som vi har upptäckt när vi varit ute på skolor med skolsociala team och pratat med den personal som jobbar i de skolsociala teamen, det vill säga de som är anställda hos socialtjänsten men jobbar på plats ute i skolan, är att de upplever att deras kunskaper om eleverna inte alltid – tvärtom ganska sällan faktiskt – tas till vara av socialtjänstens utredande enheter. Det var aldrig riktigt tanken med de skolsociala teamen. Tvärtom var det tänkt att de skulle utgöra en förstärkt brygga mellan skolan och socialtjänstens utredningsenheter, eftersom vi för många år sedan såg att det finns problem kring samhandling och samverkan mellan just skola och socialtjänst när det gäller de här utredningarna.

I och med att riktade statsbidrag har kommit på plats har man utvidgat definitionen. Man skriver i förordningen: ”Med skolsocialt team avses i förordningen en grupp med personal från skolan och socialtjänsten som samverkar för trygghet och studiero och för att öka elevernas närvaro i skolan.” Det innebär att man kan jobba både med elever som är frånvarande och med elever som på olika sätt skapar otrygghet och stör studieron. Det tycker vi är någonting som Stockholm borde ta till vara.

Ett synsätt som alldeles för länge har präglat inte minst socialtjänstens arbete är att socialtjänsten inte ska lösa skolans problem. Men det är numera en förlegad syn. Elevernas lärande i skolan är inte bara skolans problem. Det är fråga om ett behov hos barn och unga som socialtjänsten behöver fokusera på tillsammans med skolan, eftersom skolframgång är den viktigaste skyddsfaktorn.

Vi ser därför gärna att man bifaller motionen för att få till den här bryggan till socialtjänstens utredningsenheter och inte bara till de förebyggande enheterna, som det är i dag. Då tror vi nämligen att man skulle kunna komma fram med insatser till de här barnen betydligt snabbare.

Anförande nr 248

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Den föregående mandatperioden arbetade den grönbå majoriteten hårt för att öka samarbetet och det gemensamma strategiska arbetet mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen inom flera områden. Det ökade fokuset på skolsociala team är ett tydligt resultat av det och är nu en viktig del i att långsiktigt öka andelen elever som klarar skolan. Kravet är sedan dess att varje stadsdel ska ha minst ett väl fungerande skolsocialt team som involverar områdets skolor och socialtjänst, men även strukturerat samarbete med polis och andra relevanta aktörer lokalt när man bedömer att det behövs. Det har gått långsamt, men det har ändå gradvis blivit bättre.

Yttranden 2025-03-24

Däremot har vi nu sett att teamen på inrådan av förvaltningarna och vänstermajoriteten menar att de ska begränsa sina insatser alltmer till elever med upprepad eller längre frånvaro. Det är också sådan respons jag har fått direkt av personer som jobbar i teamen. Det har aldrig varit avsikten, och det försvårar både arbetet med akuta insatser och arbetet med att förstärka de förebyggande insatserna – insatser som ofta behövs för att i tid komma åt olika former av utsatthet som till slut gör att en elev inte klarar skolan. Även med frånvaro kan annan utsatthet leda till svårigheter och låga skolresultat.

Skola och socialtjänst möter ofta samma barn och deras familjer när det finns behov som går utöver det som skolan själv kan och bör hantera. Där socialtjänsten ser behov av att bryta en långsiktigt negativ social utveckling kan skolan vara den plats som ger struktur i vardagen, vuxna förebilder och hopp om framtiden. En bro som brygger över har verkligen två fästen.

Skolan ska som alltid fokusera på lärandeuppdraget och inte ta över sociala stödinsatser som socialtjänsten har resurser och kompetens för. Här verkar majoriteten missförstå oss en del att döma av dess svar på motionen. Jag tycker även att man i remissvaren från en del av förvaltningarna kan se uppfattningen att det här skulle innebära att socialtjänsten ska lösa skolans utmaningar. Inget kan ju vara mer fel. Det betyder däremot att socialtjänsten för bästa effekt ofta måste göra insatser även under skoldagen med de skolsociala teamen som sammanbindande länk.

När vi nu, som Jan Jönsson också föredrog, får återkommande rapporter och berättelser om att de skolsociala teamen inte fungerar som det är tänkt i den här bredare meningen är lösningen snarare att ta fasta på helheten i det samverkansuppdrag som vi har givit dem, inte att återigen försöka begränsa detta och montera upp stuprör; sådana tycker jag att vi metodiskt har monterat ned. Det är som brygga mellan skolornas och socialtjänstens verksamheter och verktyg som teamen har sin verkliga uppgift.

Med det yrkar även jag bifall till Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 249

Borgarrådet H e d i n (M): Ordförande! Vi debatterar nu ytterligare ett ambitionshöjande förslag från oppositionen som tar sikte på att förbättra förutsättningarna för Stockholms unga. Vi delar helt och fullt Liberalernas åsikt att det är välbehövligt att vidareutveckla de skolsociala teamen, både för att möta det stödbehov som finns och hela tiden förändras i skolorna och för att ta sikte på det som var de skolsociala teamens grunduppgift från början: att länka över till socialtjänstens utredningsenheter.

Vi hörde tidigare i kväll den S-ledda majoriteten säga nej till en rad olika förslag för att förbättra olika insatser som görs i skolan. Man måste ställa sig frågan varför

Yttranden 2025-03-24

debatten hela tiden präglas av nejsägande, när vi ser att det så uppenbart behövs ett utvecklat stöd till barn och unga som hamnar snett.

Att Stockholm har ett grundläggande bra skyddsnät vet vi, men för oss på den här sidan är det tydligt att det inte alltid räcker till utan att vi behöver ta ett samlat grepp. Därför yrkar jag bifall till Liberalernas, Moderaternas och Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 250

Tina Kratz (V): Fru ordförande! Det är lite spännande att man lägger fram förslag och försöker ta åt sig äran för det här. Det finns skolsociala team där ute, och vi förstärker och utvecklar dem. Något så ofantligt nytt och spännande från oppositionen kan jag inte tycka framkommer i motionen. Även programmet Skolfrid är till stor del väldigt starkt influerat av det arbete som vi gör i Stockholm och som vi har gjort under flera mandatperioder. Det här är ingenting som den nuvarande majoriteten tänker ta åt sig hela äran för, och det gäller även i fråga om skolsociala team. Detta har utvecklats allteftersom av majoriteter från båda sidor.

Min bild av skolsociala team – i enlighet med det som man har förklarat för mig ute i verksamheterna – är att de riktar sig mot de elever som har långvarig frånvaro och har blivit så kallade hemmasittare. Man försöker överbrygga avstånd och hitta kontaktytor mellan skolan och hemmet på ett bra sätt för att få till en återgång till skolan och förbättra samarbetet. Jag tycker att det är positivt att vi nu satsar på skolsociala team plus. I min stadsdel hade vi under en period också skolsociala team med romsk kompetens. Jag tycker att det är bra att man ute i stadsdelarna tittar på hur man ska göra och vilken tonvikt man ska lägga på sina skolsociala team. De gör en stark insats ute i skolorna, och de är ett starkt stöd för att skolorna ska nå hela vägen och få alla barn att följa skolan hela vägen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 251

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! De skolsociala teamen jobbar ju inte med hemmasittare. Här finns ett av problemen. De jobbar nämligen med dem som har medelhög frånvaro men ännu inte har blivit hemmasittare. Däremot ska SST plus och SST 2.0 jobba med dem som har väldigt omfattande frånvaro, men det är fortfarande en mindre försöksverksamhet. När man träffar dem som jobbar i de vanliga skolsociala teamen uttrycker de i princip alltid en stor frustration över att ingen på utredningsenheterna efterfrågar vad de vet om de här eleverna. Man efterfrågar inte heller deras råd om vilka socialtjänstinsatser som barnen och deras familjer skulle behöva för att deras frånvaro inte ska förvärras. Det innebär tyvärr att insatserna ofta kommer in för sent och att det sedan leder till hemmasittande. Det är därför den här formen behöver utvecklas.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 252

T i n a K r a t z (V): Vi är eniga om att den ska utvecklas, Jan Jönsson, och därför lägger vi på skolsociala team plus. Man ska följa det här hela vägen, undersöka det och möta upp där man ser att det behövs förstärkningar. Detta kräver starka insatser från både socialtjänsten och skolorna. Vi har en tuff situation på båda områdena, men vi behöver absolut satsa mer på det här. Vi skulle gärna se att vi hade bättre resurser för att kunna göra det fullt ut. Stockholm har stora utmaningar på grund av det läge som råder. Jag tror även att socialtjänsten skulle gynnas om vi hade en ökad resurstilldelning till dem. Den gynnas också om vi kan jobba långsiktigt med de här samarbetena med skolorna.

Som jag ser det är vi i princip eniga. Vi ska utveckla de skolsociala teamen, och vi ser att de är ett bra verktyg som absolut kan bli bättre. Det är så det fungerar överlag.

Anförande nr 253

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Det är klart att detta inte är en match om vem som gjorde vad, utan det är ärendet som är intressant. Vad jag ville lyfta fram var dock att vi förra mandatperioden fattade beslutet att det skulle finnas skolsociala team i alla stadsdelar. Det beslutet var faktiskt inte fattat förut. Det har också varit en långbänk att få förvaltningen att genomföra det beslutet. När man pratar med personer som är aktiva i de skolsociala teamen och andra personer på skolorna menar de också faktiskt att man inte kommit hela vägen fram. Det finns alltså mycket att göra.

När jag läser alla remissvaren och ert motionssvar känner jag ändå en oro som vi också lyfter fram i reservationen. Det tycks som att skrivningarna om fokus på närvaro nu har nått teamen och att det är det som de upplever att de har fått inriktning för. Det gäller inte bara skolsociala team plus utan alla. Jag får höra de berättelserna. Hur kommenterar du det här?

Anförande nr 254

T i n a K r a t z (V): Jag förstod inte riktigt frågan, Claes Nyberg. Men som jag har förstått det handlar det om ett arbete som man gör för att få barn att komma till skolan. Det är så det har beskrivits i min stadsdel, Skarpnäck, som har haft skolsociala team under en lång period. Man har haft en överbyggande roll. Man hade under en tidig period också romsk kompetens för att man såg att just den gruppen barn var en grupp som behövde extra stöd för att komma till skolan, ha bra närvaro och lyckas.

Jag förstod inte riktigt din fråga, men jag tror absolut att vi kan göra mer för att utveckla de skolsociala teamen och stärka dem. Jag tror att vi hela tiden måste ta lärdom av varandra. Det är också därför samarbetet är så bra. Jag tror att vi behöver samarbeta mellan socialtjänsten och skolan vad gäller de här eleverna. Jag tycker att vi verkar eniga om att de skolsociala teamen ska utvecklas. Jag tycker att det är bra att vi nu har dem i alla stadsdelar. Jag ser fram emot att vi kommer att kunna nå fler elever med dem och lyckas bättre.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 255

Borgarrådet B j u g g r e n (S): De skolsociala teamen har blivit något av en institution i vår stad. Det är inte så konstigt, för det är ett arbetssätt som implementerades redan på den tid då Åsa Lindhagen var socialborgarråd och Olle Burell var skolborgarråd. Det har alltså hängt med oss ett tag. Det beror på att det är alldeles för många elever i våra skolor som tampas med problematiskt hög skolfrånvaro och att konsekvenserna av det blir stora.

De skolsociala teamen jobbar mycket med just de elever som har hög skolfrånvaro, precis som man nämnt här i talarstolen. Vi har sett behov av att utveckla insatsen, och det är därför vi under året går vidare med det pilotprojekt som har påbörjats med utveckling av skolsociala team plus, som jobbar med de elever som har mycket problematisk skolfrånvaro och därmed behöver ännu större insatser, ofta biståndsbedömda insatser, för att få det stöd som de har rätt till och behöver.

Även jag känner igen den beskrivning som det ges uttryck för: att det fortfarande finns en frustration och att samarbetet mellan våra skolor och socialtjänsten behöver bli ännu bättre. De skolsociala teamen är *en* del i det arbetet, som är så mycket större. Många gånger är också samarbete med barn- och ungdomspsykiatri eller habiliteringen viktiga delar som behöver komma in ännu bättre. Där har vi också förnyade avtal med Region Stockholm. Vi jobbar också tillsammans med den politiska ledningen där för att stärka de samarbetena.

En pusselbit i det här arbetet som är saknad och efterlängtd från skolornas sida är en lagstiftning som förhoppningsvis är på väg och som kommer att göra det lättare att bryta vissa sekretessbestämmelser för att kraftsamla kring den enskilda elevens behov.

Vi ser fram emot att fortsätta arbeta med de skolsociala teamen och fortsätta utveckla dem, så att de gör så mycket nytta för varje enskilt barn som de bara kan. Det är ju till syvende och sist den enskilda eleven som det handlar om och inte våra strukturer. Strukturerna måste anpassas, så att alla elever får den hjälp och det stöd de behöver. När de är i skolan och på lektionerna ska de kunna fokusera på undervisningen och lära sig det de behöver. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 256

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det är bra att alla är så eniga, Emilia Bjuggren, men det stämmer ju inte riktigt med hur den rödgröna majoriteten har ställt sig i remissvaren. Vi har tyckt att man ska utveckla de skolsociala teamen så att de inte enbart jobbar med skolfrånvaro utan också kan ta sig an det du just nu beskrev: elever som skapar otrygghet eller som själva behöver mer lugn och ro. Det kan även handla om olika typer av beteendeproblematik, kriminalitet, drogmissbruk och annat som faller utanför skolans specialpedagogiska kompetens. Det är också så det här statsbidraget numera är utformat. Detta är dock alltså den rödgröna majoriteten emot, i alla fall enligt vad ni har skrivit i remissvaren. Men det är väldigt välkommet om ni har ändrat er. Då kan ni också bifalla motionen.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 257

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Som sagt har de skolsociala teamen knutit skola och socialtjänst mycket närmare varandra i våra skolor. Det gör varje dag skillnad för våra elever. Det betyder inte på något sätt att arbetet inte kan fortsätta att utvecklas och förbättras. Tvärtom ser vi att det här är ett sätt för oss att knyta ihop skola och socialtjänst, och det behöver göras för elevernas skull på väldigt många olika sätt. Vi kommer att fortsätta i den riktningen. Betyder det att vi behöver fler moduler att bygga på, eller kan vi göra det inom befintlig verksamhet? Det är en ständig utvecklingsfråga som vi följer, tittar på och försöker möta på allra bästa sätt. Alla är helt eniga om att skolan och socialtjänsten måste jobba väldigt tätt ihop, helst som sagt även med barn- och ungdomspsykiatrin och framför allt såklart med vårdnadshavarna, för att stärka barns förutsättningar.

Anförande nr 258

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande! Vi kanske pratar förbi varandra, Emilia Bjuggren. Jag upplevde det även i min replik med Tina Kratz. Det som både Jan Jönsson och jag har försökt lyfta fram i våra anföranden är att ni hela tiden lyfter fram att man arbetar med de elever som har hög skolfrånvaro. Det är viktigt. Men ibland är ju det en konsekvens av annat, som de skolsociala teamen faktiskt också har till uppgift att arbeta med. Det var inriktningen när beslutet fattades om att skolsociala team skulle finnas i alla stadsdelar. Det är också det som nu finns i förordningen för statsbidraget. Det är alltså inte bara frånvaro som är det centrala. Det kan också handla om att i tid förebygga det som kan bli problematiskt skolfrånvaro. Men när jag har försökt att göra mig en bild av detta med hjälp av personer jag känner som jobbar i skolsociala team säger de att inriktningen nu har blivit att det bara är de här eleverna man ska utgå från. Ser du inte att det är ett problem?

Anförande nr 259

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag ska vara väldigt tydlig, Claes Nyberg. Jag tror att jag uppfattade frågan. Vi har inte ändrat några direktiv för de skolsociala teamen, utan vi har fortsatt att arbeta med dem som en gång i tiden implementerades av den rödgröna majoriteten och som sedan bars vidare av den blågröna majoriteten och därefter av oss.

Den förändring som vi har gjort beror på att vi såg att de skolsociala teamen inte upplevde sig ha förutsättningar att jobba med de elever som har allra högst frånvaro; därför har vi lagt på skolsociala team plus. De elever som har problematiskt hög frånvaro är förmodligen de som behöver mest insatser och skarpa insatser. Jag delar bilden att vi behöver stärka samarbetet mellan skolan och socialtjänsten för elever som inte har en problematisk skolfrånvaro. Men jag har precis som du uppfattat det som att den höga skolfrånvaron är det sätt man använder i dagens system för att identifiera eleverna.

Yttranden 2025-03-24

§ 49 Motion om Matmarknad Stockholm – mat är kultur

Anförande nr 260

G a b r i e l K r o o n (SD): Grundförslaget i motionen kommer egentligen från att Stockholms stad satsar mycket på evenemang och kulturliv. Det står ju vi i Sverigedemokraterna bakom. Men någonting som måste till i större utsträckning är just matmarknader och möjligheter att köpa färdiglagad mat på offentliga platser. Det tycker vi är väldigt viktigt, och det vill vi främja och möjliggöra.

Det finns matmarknader i Kungsträdgården vid vissa tider, och så finns det stora privata företag som har vissa matmarknader. Men det vi vill möjliggöra är att få till det så att fler små aktörer kan vara på plats och rymmas under vardagstid till ganska låga kostnader. Det här tycker vi att kommunfullmäktige ska ta initiativ kring. Vi vill också att man ska ge i uppdrag till berörda nämnder att se över taxorna för de här matmarknaderna och säkerställa att fler aktörer kan komma in. Idén här är som sagt att skapa lägre kostnader och en kommunalt finansierad yta för just de här marknaderna.

Från majoritetens sida besvarar man inte riktigt det här förslaget. Man anser att det bedrivs ett löpande arbete, och sedan resonerar man om att förslaget skulle innebära att de privata aktörerna på något sätt skulle konkurreras ut. Men det stämmer ju inte riktigt, för det här ska ses som ett komplement som bidrar till att levandegöra Stockholm och dess restaurangnäring. Det handlar om att bortse från kravet att man skulle behöva ha en restauranglokal för att kunna vara med och servera till exempel lunchrätter för arbetare i Stockholms stad.

Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 261

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag tackar Gabriel Kroon för motionen.

Vi håller med om att matmarknader bidrar positivt till stadsbilden. Det finns liknande varianter, som Bondens marknad, och det finns olika matanknutna evenemang i Kungsträdgården där det finns underhållning och säljs mat i olika former. Som vi tar upp i svaret är frågan vilken roll staden ska ha i det här. Om vi ska ha ett större operativt eller organisatoriskt ansvar ställer det krav. Det finns också frågor vi behöver ställa oss kopplat till konkurrens, taxor och sådant.

Men i stora drag tycker vi att allt vi kan göra för att göra staden mer tillgänglig och alltmer göra Stockholm till en stad man längtar till och inte längtar bort från är positivt. Det finns ju andra grejer vi gör, såsom det här med W-zoner, wasted space-zoner. Där kan vi under speciella former sänka upplåtelse taxan till noll, oftast i sådana områden där vi annars bedömer att ingen frivilligt skulle göra någonting.

Yttranden 2025-03-24

Vi har alltså redan ett antal olika verktyg. Men det finns alla skäl att fortsätta att klura, vrida och vända och inspireras av hur andra städer och länder lyckas förena stadsliv och mat på ett bra och attraktivt sätt.

Anförande nr 262

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag tycker att ett levande Stockholm måste präglas av småskaliga matstånd i organiserade former. I andra storstäder, till exempel London, är de här småskaliga matstånden ett väldigt utbrett alternativ för till exempel lunchmåltider. I många städer är det inte bara i samband med stora högtider som man har de här matmarknaderna. Men i Stockholms stad är det tyvärr avgränsat till ett fåtal gånger per år med större event som ofta arrangeras av privata aktörer. När de här privata aktörerna inte arrangerar eventet har vi ingen matmarknad över huvud taget.

Jag tycker inte att det här på något sätt är negativt för den privata konkurrensen, för det handlar i grund och botten om att staden tillhandahåller en arena för näringsidkare och en möjlighet att ställa ut matstånd under kontrollerade former och erbjuda färdiglagad varm mat till stockholmarna. Snarare tycker jag att det här är någonting som saknas. Det som krävs i dag är att det är en stor privat aktör med ganska tunga ekonomiska muskler som tar en stor ekonomisk risk under en kort del av året och som i sin tur bjuder in vissa aktörer.

Situationen för mindre restaurangägare, såsom enmans- och tvåmansföretag, är sådan att det är mycket svårt att etablera sig i Stockholm. I ett område som Hötorget till exempel är det ju i praktiken omöjligt för en småskalig restaurangägare att etablera sig. Det enda sättet är att jobba via food trucks, och food trucks har som vi känner till sina egna utmaningar med tillståndsförfaranden, höga investeringskostnader för bilen och så vidare.

Jag tycker att man kan vara mer aggressiv från politiskt håll för att främja det här kulturinslaget, som ofta glöms bort. Vi lägger 1,3 miljarder kronor på kultur. Hur mycket lägger vi på matkultur? Vi lägger ganska lite. Jag tycker att vi måste arbeta mycket mer med den här frågan. Det handlar om politisk vilja. Jag tycker att det är fel att säga att det här är upp till den privata marknaden att lösa – uppenbarligen gör den inte det. Med det sagt yrkar jag fortsatt bifall till vår reservation.

Yttranden 2025-03-24

§ 50 Motion om bättre förutsättningar för elsparkcyklar

Anförande nr 263

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Roligt nog hörsammades en del av det som jag tog upp i den här motionen precis efter att den väcktes. Det viktiga för vår del var framför allt att vi måste få till en mer förutsägbar och långsiktig tillståndsgivning för de här aktörerna, som gör så mycket för Stockholms mobilitet. Vi välkomnade detta när man tog upp det i trafiknämnden. Med det sagt behöver vi få det enklare att ta oss fram i Stockholm på fler klimatsmarta sätt. Jag undrar om det inte är jag och kanske Jonas Naddebo som *Voi*:ar mest i det här rummet. Någon får gärna anta den utmaningen! Det är viktigt att vi fortsätter med den här typen av modern mobilitet i Stockholm. Det är någonting som stockholmarna verkligen uppskattar.

I regionen pågår det en ganska historisk slakt av det som varit ett av världens mest välfungerande kollektivtrafiksystem. Det ställer krav på att vi levererar i den här salen. Det kom oroväckande besked tidigare i kväll om att man gett upp tanken på ett låncykelsystem så här två år efter haveriet med det förra hyrcykelsystemet, som blev väldigt farligt att använda och där staden inte fick in sina viten. Vi måste fortsätta att trappa upp vår möjlighet till riktiga upphandlingar på det här området. Det är stockholmarna som förlorar när vi inte levererar på den ambitionen.

Någonting som jag har lagt fram förslag om vad gäller elsparkcyklarna är att det ska bli säkrare att köra dem i Stockholm. Framför allt gäller det låghastighetszonerna. Om man kör själv vet man att hastigheten helt plötsligt begränsas till sex kilometer i timmen när man kommer till dem. Då kan det minst sagt bli farligt, om man inte får en tillräcklig varning i tid. Det här i sig blir trafikfarligt. Givetvis ska vi fortsätta att ha den här typen av zoner, men det måste komma en tydlig varning innan hastigheten sänks. Dessutom kan vi faktiskt höja hastigheten i de här låghastighetszonerna, så att det inte blir en så kraftig inbromsning. Det är ett exempel på hur man skulle kunna justera ytterligare i förutsättningarna för elsparkcyklarna.

Nu har jag gett både ris och ros. Jag slår ett slag för min motion och yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 264

Borgarrådet *S t r ö m g r e n* (MP): Ordförande! Nu handlar det åter om friflytande enpersonsfordon, denna gång utan pedal! Det finns ett antal olika fordonskategorier som styrs via Transportstyrelsen och trafikförordningen. Det är därför de har de här krångliga namnen.

När elsparkcykeln först kom fanns det ingen definition för exakt hur de skulle ses. I vissa fall betraktades de som cyklar. De fick därmed röra sig på cykelbanor och på gator. I andra fall var de om de höll gångfart att betrakta som gångtrafikanter, fotgängare. Därför fick de köra på trottoaren. Allteftersom det här trafikslaget eller färdslaget blivit mer och mer etablerat har också lagstiftningen kommit i kapp. Det är

Yttranden 2025-03-24

egentligen lagstiftningen som styr att de behöver hålla gångfart för att de ska få röra sig på gågator. Jag tycker personligen att det är helt rimligt. Skulle de köra snabbare är det inte säkert att vi skulle kunna fortsätta att låta de här fordonen röra sig som de gör i dag på gågator, trottoarer och så vidare. Det här är ett sätt att försöka få in det här färdsettet eller transportmedlet i den rytm som råder på gågator och i gångfartsområden. Lagen skulle inte tillåta att man körde fortare på gågator än de sex sju kilometer i timmen som nu är tillåtna för de här enpersonsfordonen utan pedal, och jag tror inte heller att den allmänna uppfattningen är att det borde vara tillåtet.

Precis som motionären sa i sitt anförande har vi sett över villkoren för de här fordonen lite grann. Förr var det sex månaders tillståndsperioder. Nu har vi förlängt dem till två år. Företagen och teknikutvecklarna blir också bättre på att se till att de här geofencingzonerna, det vill säga de områden där man behöver hålla lägre hastigheter, blir tydligare och bättre. Därför slipper man det eventuella ryck som annars sker när man kommer in i ett sådant område. Fordonen ger ofta också, som jag förstått när jag använt dem, ifrån sig en liten trudelutt som förvarnar om att de inte kommer att kunna köra lika fort som nyss.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2025-03-24

§ 51 Motion om att förenkla för bilpooler och bildelningstjänster

Anförande nr 265

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag älskar min bilpool. Jag kan boka någon av de många bilar som bilpoolen har. Jag hämtar bilen och uträttar mina ärenden. Sedan lämnar jag tillbaka bilen på dess parkeringsplats. Ibland behöver jag några timmar, ibland några dagar, ibland en hel vecka.

Men blir det inte väldigt dyrt? Det undrar ni kanske. Nej, det blir inte alls särskilt dyrt, inte jämfört med att ha en egen bil. Det beror förstås på hur ofta man använder sin bil. Men jag slipper väldigt många av de andra kostnader som man har för att äga en bil: kostnader för garage, försäkring, service, byte till sommar- respektive vinterdäck, besiktningar och så vidare. Jag slipper även de problem man har när man äger en bil, och tidsåtgången minskar. Det är verkligen vinn-vinn. Det är billigare och bekvämare för mig. Jag kan också testa många olika bilmodeller. Min favorit har den senaste tiden blivit en helt eldriven bil. När jag hämtar den i garaget på morgonen och börjar min körning är den ofta helt fulladdad. Det är fantastiskt trevligt.

För ett år sedan bodde jag i ett hyreshus på en gata där det fanns tre stycken bilpoolsbilar stående på gatan rakt nedanför mitt hus. Det var nämligen så att hela gatan var tomtmark. Bostadsrättsföreningen jag bodde i hade hand om 15 av parkeringsplatserna, och vi valde att ge tre av de platserna till en bilpool för de 300 lägenheterna i vår bostadsrättsförening – fantastiskt bra.

Tyvärr är det många av dem som bor i hyresfastighet som inte har denna möjlighet. Man kan nämligen inte bestämma att man ska ge vissa parkeringsplatser på en vanlig gata till en bilpool. Det är precis det som den här motionen handlar om. Vi måste kunna ge fler parkeringsplatser till bilpooler. Det ska finnas en uppmuntran till fler bilpooler i staden.

Jag älskar bilpooler inte bara som privatperson utan också som politiker. Jag älskar att de minskar det utrymme som krävs på gatan för parkerade bilar, så att vi kan ha mer av gatan för liv, rörelse och en levande stad. Varje bilpoolsparkering kan ersätta kanske uppåt åtta till tio privatägda bilar, om platserna är rätt använda. Men det är tyvärr som jag sa så tråkigt att vi i dag inte kan utse vissa platser till bilpoolsparkeringsplatser. Vi vill kunna göra det. Men det ligger på regeringens bord att åstadkomma detta genom lagändringar.

Vad kan då vi i staden göra under tiden? Ja, vi kan nog i stället ändra detaljplaner, så att större delar av gator hamnar på tomtmark. Vi kan också i Stockholms Stads Parkerings styrelse se till att uppmuntra bilpooler mer. Sedan vi skrev den här motionen för ett år sedan har vänstermajoriteten lagt fram en ny budget, där de själva föreslår rätt mycket av de saker som vi föreslår i motionen. Det är väldigt trevligt att se.

Jag yrkar bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2025-03-24

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Jag älskar att Svante Linusson älskar sin bilpool. Jag uppskattar också att han i den här motionen nämner många av de fördelar som bilpooler har. Vi vet ju alla att bilen är en fantastisk uppfinning. Vi vet alla hur fantastiskt det är att föreställa sig hur man när som helst kan trycka på gasen och åka vart som helst. Världen är öppen för en. Vi vet också hur underbart vackra de där alpvägarna är i bilreklamerna som visar frihetskänslan med bilen. Men lika väl vet vi hur snabbt det blir trångt på våra vägar om alla ungefär samtidigt har den där drömmen om att åka iväg och köpa en soffa på Ikea eller om alla vill köra till jobbet ungefär samtidigt. Det är konstigt – det borde gå att åka till jobbet vid olika tider, men många verkar vilja göra det samtidigt. Då är det ju så att det blir väldigt, väldigt trångt på våra vägar.

Bilpoolerna har alltså en jättepoteential. Det säger förnuftet. Det säger också motionen. Det säger även Bilpoolsutredningen i SOU 2020:22, *Motorfordonspooler – på väg mot ökad delning av motorfordon*. Men trots att både elektrifiering och bilpooler i den här salen ofta nämns som det som skulle lösa alla de problem som vi från den rödgröna majoriteten nämner när vi diskuterar hur vi ska få staden mer levande och hur vi ska få transporterna att fungera effektivare och trots att inte minst Moderaterna nämner bilpooler och utbyggnad av laddinfrastruktur som lösningen på det här verkar inte deras regering på andra sidan vattnet förstå det. Det hände nämligen ingenting med denna utredning. Det som föreslogs där var att motorfordonspooler och delningsfordon skulle införas i lag och att kommuner skulle ges rätt att reservera gatuparkeringsplatser för bilpoolsfordon.

I väntan på det här har vi gjort precis som Svante Linusson nämner. I budgeten för 2025 har vi gett exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden samt även Stockholms Stads Parkering i uppdrag att se vilka förutsättningarna är för att kunna reservera plats på gatan. Det som vi tror kommer att krävas då är att man gör om gatumark till kvartersmark. Det tar lång tid och är krångligare än det alternativ som föreslogs i utredningen. Vi försöker också göra det enklare för bilpoolsföretag och personer som vill använda bilpool att komma åt dem i Stockholms stads parkeringsanläggningar. Men det bästa vore ju om alla som kom ut från en port först passerade en delad bil. Kanske skulle de fortsätta att passera den för att nå sin egen bil, men kanske skulle de upptäcka att det hade varit en bättre lösning att använda den.

Anförande nr 266

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! Jag tackar Lars Strömgren för svaret. Jag älskar att du älskar att jag älskar min bilpool. Men om vi nu båda tycker så mycket om bilpooler, skulle vi då inte när vi sitter i Stockholms Stads Parkerings styrelse kunna vidta lite mer aktiva åtgärder för att gynna bilpoolerna? När vi pratar om det säger bolaget att man inte kan ge rabatter till vissa kunder. Men vi skulle kanske kunna ge mängdrabatt? Det är inte så många andra som hyr så många platser som bilpoolerna gör. Vad säger du om det förslaget?

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 267

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Jag tror absolut att det kan finnas möjlighet att premiera det här från Stockholms Stads Parkerings sida genom att titta på mängdrabatter eller kanske genom att ha lägre avgift för dem som vill ställa ut bilpoolsbilar i områden där det i dag inte finns några sådana. Den exponering som bilpoolsbilarna skulle ha kunnat få om de fått stå på gatan, gärna nära portarnas angöring, kommer detta inte att ersätta. Men bolaget tittar hela tiden på den typen av möjligheter. Jag hoppas att vi tillsammans med övriga delar av staden snart kan främja bilpooler ännu mer. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 268

P e r R o s e n c r a n t z (M): Fru ordförande! Boende, barn och bil – det är de tre största kostnader man har som enskilt hushåll. Boende måste man ha. Barn ska vi skaffa så många som möjligt av. Det har vi pratat om många gånger här i talarstolen. Nativiteten är ett stort problem i vårt samhälle, även i Stockholm. Men det är också en individfråga. Alla får bestämma själva såklart.

Men så har vi då detta med bilen. Enligt de ledande ekonomerna inom privatbils ekonomi är den minsta kostnad man kan ha för att äga en bil – det här bör alla lyssna på – 4 000 kronor i månaden. Det är svårt att räkna på sådant där. Man måste räkna alternativkostnader och värdetapp. Man kan ha en gammal bil som har hållit länge, men den kommer att gå sönder. Över tid är det 4 000 kronor i månaden netto, och vi betalar mycket i skatt som ni vet. En realistisk kostnad i Stockholms stad inklusive parkering för en barnfamilj, som kanske vill ha en lite tryggare bil än den billigaste bilen, är 8 000–10 000 kronor i månaden netto.

År 2019 sålde jag min Jeep Wrangler Sahara V6. Jag hade faktiskt en Chevrolet V8 innan. Det var faktiskt lite för miljöns skull som vi sålde, på grund av min hustru. Men det var också så att vi gjorde en ekonomisk kalkyl av hur mycket pengar vi skulle spara på att inte ha bil. Det handlar också om hur mycket skönare livet är. Om ni kan åka kollektivt till jobbet – det är inte alla som har den lyxen – men använder bil då och då, testa bilpool! Det är inte så att man delar den med alla andra, utan det är en hyrbil via app som står på en parkeringsplats. Det finns olika varumärken. Vi ska inte göra reklam för dem. Men Toyota har haft en och Volvo har haft en. Det finns också ett norskt företag vars tjänster man kan använda.

Jag har två barn, och jag använder fortfarande bilpool. Jag vill bara slå ett slag för bilpooler. Bilpool är suveränt. Ett tips till alla som lyssnar och till er i fullmäktige är: In med pengarna på en indexfond – skaffa bilpool i stället! Då kommer du att leva ett rikare liv. Det är ett bra privatekonomiskt tips.

Jag tycker att delar av förslagen i motionen är alldeles utmärkta. Jag kan ändå inte yrka bifall till den, för jag har inte koll på detaljerna. Jag sitter inte heller i trafiknämnden. Men jag vill bara slå ett slag för bilpooler. Jag tycker att det är bra att Centerpartiet lyfter den här viktiga frågan.

Yttranden 2025-03-24

§ 52 Motion om muralmålningar under stadens broar

Anförande nr 269

Borgarrådet **S t r ö m g r e n** (MP): Ordförande! Det är lika bra att gå upp först i den här debatten när man har ångan uppe.

Den här motionen handlar om muralmålningar under stadens broar. Jag tycker att det är positivt att Sverigedemokraterna lyfter fram hur konst kan bidra till vårt offentliga rum. Den kan skapa trygghet men också bidra mer till gestaltningen av vårt offentliga rum. Det var inte länge sedan det fördes en diskussion här inne om konstens roll i staden. Därför är det bra att vi återigen kan lyfta vad konsten kan göra i vårt stadsrum.

På Järva har man låtit barn och skolklasser engagera sig i gestaltningen av de annars ganska mörka och trista betongtunnlarna. Genom att man får vara med och försköna sitt närområde och höja kvaliteten får man kanske en starkare koppling och relation till det. Det bäddar också för att man inte kommer att vilja förstöra det man har varit med och bidragit till. Det är väldigt positivt hur man kan se det som att konsten inte bara är grädden uppe på chokladtårtan utan snarare är tallriken på vilket hela samhället byggs, det vill säga den plattform och den arena där vi hela tiden kan ställa oss de existentiella frågorna kring vad en stad är, hur vi och våra medmänniskor hamnade här och vad vi medborgare kan göra för att livet ska bli bättre för oss alla gemensamt.

Det finns sedan 2021 en strategi om gatukonst och muralmålningar. Trafiknämnden arbetar, ibland i samarbete med kulturförvaltningen, med att smycka våra levande Stockholmsprojekt. Man ger professionella konstnärer i uppdrag att vara med och göra det här. Det har inte minst intensifierats under de senaste åren med de samarbeten som har skett på Järva och som jag nämnde nyss.

På det sättet är det här inte alls ett dåligt förslag. Men sedan finns det frågor som handlar om konstruktioner, tätskikt och sådant. Vi behöver säkerställa att man löpande kan inspektera de här konstruktionerna. Det riskerar att leda till fördyringar om man inte kommer åt lika lätt eller om man inte kan inspektera de här konstruktionerna. I övrigt ser jag det som positivt att den här frågan lyfts och att det framhålls att konst är viktigt i vår stad. Men eftersom det inte riktigt är så enkelt som motionären beskriver det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 270

G a b r i e l K r o o n (SD): Till att börja med måste man ju vilja någonting för att det ska kunna bli av. Vi ser inte riktigt att ni vill möjliggöra det här med muralmålningar. Det finns en ganska vagt skriven strategi. I yttrandena från förvaltningarna lyfts det fram att det finns goda möjligheter för muralmålningar under till exempel Sankt Eriksbron, som ska renoveras; även Barnhusbron är mycket lämplig för detta. Det krävs såklart vissa särskilda förutsättningar, särskilda färger och särskilda utredningar. Men vi ser ju att muralmålningar finns under vissa broar, till exempel under Regeringsbron – tror jag att den heter – som går över vid

Yttranden 2025-03-24

Kungsträdgården. Det finns alltså väldigt goda möjligheter och exempel på detta sedan tidigare.

Just utrymmen under broar är underanvända, underutiliserade ytor. Oftast är det ganska mörka och ganska döda ytor. Att då liva upp dem med målningar behöver inte heller vara ett dyrt företag, utan det kan ju vara ganska kostnadseffektivt. Man kan göra som ni gjorde i Järva, med barn som deltar. Konstnärer och unga skapare kan vilja delta för att utveckla sin stad. Att då ta fram en särskild lösning tillämpad för just de här broarna, kanske med en mindre medfinansiering på grund av dyrare materiel som kräver detta, är ju fullt möjligt.

I yttrandet lyfter man bland annat fram att man i samband med brorenoveringar kommer att undersöka möjligheten till muralmålningar. Det hoppas jag verkligen att ni kommer att genomföra. Men jag hoppas framför allt att ni kommer att göra det här på ett demokratiskt sätt och försöka få allmänheten att vara delaktig i utformningen och skapandet av detta. Med det sagt yrkar jag bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Yttranden 2025-03-24

§ 53 Motion om ny policy för mikromobilitetsfordon

Anförande nr 271

G a b r i e l K r o o n (SD): Kärt barn har många namn! Jag använder ordet ”mikromobilitetsfordon”. Det finns ju många andra alternativ också. Men det vi pratar om här är alltså elsparkcyklar, för att det ska vara tydligt.

Den här motionen skrevs under den tid då majoriteten höll på med att ta fram en ny strategi och en ny policy i frågan. Motionen härstammar från en idé om samtal med de olika privata aktörerna, som menade att de blev förfördelade, även beroende på att markavgifterna var väldigt höga. Man styrde väldigt dåligt, så att aktörer inte var intresserade av att etablera sig utanför staden. I stället sökte sig alla till innerstaden, och i innerstaden var det väldigt höga avgifter. Det fanns få platser. Samtidigt kunde minsta felparkering på fem eller tio centimeter från parkeringsrutan leda till bortforsling av fordon. Fordonen bortforslades ofta av privata entreprenörer som hade ett tydligt ekonomiskt incitament att ta bort så många fordon som möjligt, vilket innebar straffavgifter för entreprenörerna men också större kostnader för hela staden.

Samtidigt hade majoriteten en upphandling av hyrcykelsystemet, som skulle slå undan benen för många av de här privata företagen inom mikromobilitet. Att upphandla en aktör som tar allt är uppenbart marknadsförsvärande när man har många små aktörer som måste konkurrera helt med egen kassa. Om man förlorar den upphandlingen är det såklart svårt att se en framtid i Stockholms stad. Kostar en hyrcykel 250 kronor per år är det uppenbart att en tur med Voi, Tier eller Lime som kostar kanske 30 kronor för fem minuter aldrig kommer att kunna konkurrera med hyrcykeln. Det är alltså verkligen fråga om att man tar allt eller inget, och det tyckte vi var negativt.

Vi skrev den här motionen för att få till ett annat synsätt i den här frågan. Vi kan konstatera att den nya policyn går en bit på vägen. Men det finns fortfarande mer att göra. Man kan minska markupplåtelseavgifterna och kanske ta bort dem helt i ytterstaden. Man kan se över de hårda delarna i och med att det kommer privata företag – upphandlade, som vi förstår det – som har ett ekonomiskt incitament för att plocka bort så många elsparkcyklar som möjligt och har ganska hårda antaganden, vilket går ut över verksamheterna ganska kraftigt. Med det sagt yrkar vi bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 272

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande! Mikromobilitetsfordon – vi vet alla vad som menas.

Jag läste nyligen en bok av filosofiprofessorn Jonna Bornemark som heter *Horisonten finns alltid kvar*. Där beskriver hon att vi i vårt samhälle ganska ofta glömmer bort att det är mycket vi inte kan veta om det som ännu inte är beforskat, det som är nytt. Det går inte att ha någon evidens för hur man ska agera. Hon nämnde det här med covid. Man ville veta av Anders Tegnell om man ska ha mask eller inte, hur viruset beter sig

Yttranden 2025-03-24

och så vidare. Men som sagt kunde man inte veta, eftersom det var ett helt nytt virus. Därför behöver man ha ett slags öppenhet inför det okända och en förståelse för att man inte kan veta allting, särskilt inte när saker är nya företeelser.

Man kan dra paralleller till det här att det helt plötsligt, mer eller mindre över en natt, dök upp ett helt nytt slags fordon. Det var ingen som bad om lov; de bara dök upp. På den tiden fanns det inte ens ett namn på dem. Det fanns ingen lagstiftning som man kunde vila sig mot, och det fanns ingen praxis, för det här var något helt nytt. Det var före min tid som politiker, men min föregångare, Daniel Helldén, fick hantera det utifrån de förutsättningar och villkor som fanns.

Pö om pö vande man sig vid det här. Pö om pö övergick den ursprungliga ”chocken” över att det var något nytt som befann sig i staden till att man började se hur detta kan fylla en roll i en palett av transportsätt. Efter ett tag fick även regeringen lite fart och såg till att den styrande lagstiftningen möjliggjorde för oss i staden att inom rimliga gränser ställa krav på de här privata aktörerna. Dessa blev också naturligtvis varse att de för att ha gott renommé hos majoriteten av stadens medborgare måste säkerställa att de sköter sig.

På något sätt anpassade sig verkligheten efter det här nya fenomenet. Jag tror att man inom det politiska hantverket kan tjäna en hel del på att testa sig fram. Man tvingas förhålla sig till en verklighet. Man trimmar, testar och är ödmjuk inför att man inte kan ha alla svar färdiga på förhand. Ibland är det ett bättre sätt än att tro att lösningarna finns innan man ens har börjat knåda degen och skapa den kaka som vi nyss pratade om och som står på den tallrik som konsten utgör.

Jag tror att vi har hittat en bra balans nu för både enpersonsfordon som har trampor eller pedaler och sådana som inte har det. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2025-03-24

§ 54 Motion om fler tätortsnära betesdjur

Anförande nr 273

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Den biologiska mångfalden är en av vår tids ödesfrågor. Minskar möjligheten till spridning för pollinatörer och andra viktiga djur och växter kan det faktiskt ytterst drabba matproduktionen och i förlängningen balansen i hela ekosystemet.

Stockholms grönområden har under hundratals år skötts naturligt av betande kor, får och getter. Först under industrialiseringens tid på 1900-talet och den offensiva stadsutveckling vi då hade fick dessa ge rum åt bostadsområden, fabriker och trafikinfrastruktur.

Staden har lagstadgade skyldigheter att sköta sina grönområden, till exempel genom att slyröja och ta bort oönskade växter i syfte att låta exempelvis ekar få ta mer plats och växa. Mycket av detta arbete har utförts av människor som manuellt eller med maskiner försökt härma betesdjurens naturliga bearbetning av natur och grönområden. Det är först på senare år som såväl forskning som praktik visat att tätortsnära betesdjur är ett klokare, billigare och naturligare alternativ.

Under förra mandatperioden införde vi tätortsnära betesdjur, det vill säga kor, i Sätmaskogen. Betande kor ger ekosystemtjänster men upprätthåller också ett viktigt kulturmiljöinslag som uppskattas av stockholmare, inte minst våra unga stockholmare. Vi kan ge barn som sällan eller aldrig vistas på landsbygden möjlighet att få en inblick i hur svenskt lantbruk fungerar.

Vi i Centerpartiet i Stockholms stad vill fortsätta att arbeta för att införa fler tätortsnära betesdjur för ekosystemtjänster i staden. Vi har föreslagit olika platser, till exempel Bällsta gård, Grimstafältet, Järvafältet och Kräppladiket, som har visat sig vara särskilt lämpade. Dessa platser borde staden titta närmare på.

Vi har från både föredragande borgarråd och förvaltningar fått svaret att de delar vår syn att naturbete ska införas på fler platser i staden. Erfarenheter från våra betesmarker visar på flera miljömässiga och sociala fördelar. Utökar vi till flera områden kan staden ytterligare stärka sin position som en hållbar och naturvänlig urban miljö. Men för att nå dit måste man våga gå från ord till handling. Vi hoppas att vi inom kort kommer att få se fler betesdjur runt om i staden. Men till dess tänker vi ändå yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen och bifall till vår motion, vilket jag nu gör.

Anförande nr 274

B j a r n e S n i s S i g t r y g g s s o n (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tackar Centerpartiet så mycket för motionen. Det är glädjande att vi är flera här inne som värnar den biologiska mångfalden och Stockholms naturmiljöer. Det är ju något som gör Stockholm helt unikt som storstad. Betesdjuren ger för många stockholmare ett väldigt uppskattat bidrag till Stockholms naturmiljöer. Precis som Jonas har varit

Yttranden 2025-03-24

inne på gynnar betet den biologiska mångfalden, vilket är en helt avgörande fråga för vår framtid. Därför har flera stadsdelar redan betesdjur, och det finns ett intresse i stadsdelarna för betesdjur på fler platser, vilket ju är väldigt roligt.

Användandet av betesdjur är även en rekommenderad skötselmetod i SÅF:arna, som vi så ofta pratar om, alltså de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald. Dessutom är det helt i linje med vår handlingsplan för biologisk mångfald. I detta arbete är det för oss väldigt viktigt att förvaltningar kan samverka med någon part som står för den dagliga djurhållningen och tillsynen. Vi i det här huset ska såklart stå upp för en god djuromsorg för kor och andra betesdjur när andra vill skära ned på den. Med det sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 275

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Att den här frågan är viktig var Bjarne Snis Sigtryggsson väldigt tydlig med. Om det nu är en så viktig fråga, när får vi se nästa plats som får betesdjur? Kan du inte ge mig någonting konkret som ni jobbar med och som faktiskt är på gång, Bjarne, så vi ser att det kommer kor eller andra betesdjur till fler platser? Eftersom det nu är så viktigt, kom gärna med ett konkret besked om vad som ska hända! Det står i SÅF:arna, det står i strategidokument och alla tycker att det är viktigt. När kommer då nästa plats som ska få lite betesdjur? Ge mig svar, snälla Bjarne!

Anförande nr 276

B j a r n e S n i s S i g t r y g g s s o n (S): Jag tackar så mycket för frågan, Jonas Naddebo. Precis som du är inne på är det här någonting som vi arbetar aktivt med. Vi arbetar med många av de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen, som ligger ute på stadsdelarna. Detta är såklart någonting som redan finns i flera stadsdelar, och vi verkar för att det ska finnas på fler platser. Jag tror i grunden att vi är överens om detta. Jag fortsätter gärna att följa arbetet och driva på det tillsammans med dig och alla andra stockholmare som uppskattar dessa betesdjur.

(O r d f ö r a n d e n : Om det är fråga om personalbrist kanske borgarrådssekreterarna kan valla kor i stället för att skriva motioner. Då blir det inte så långa sammanträden. Jag kom på den jättebra idén nu.)

Yttranden 2025-03-24

§ 55 Motion om att dömda till samhällstjänst genom frivården ska göra rätt för sig

Anförande nr 277

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! År 2023 dömdes cirka 350 personer i Stockholms stad till samhällstjänst. Men staden har inte tagit emot några samhällstjänstarbetare de senaste åren. Under ganska många år har vi inte som största kommun i det här landet tagit vårt ansvar för att ta emot dem som faktiskt har dömts till samhällstjänst och också skulle må bra av att utföra den. Vi gör inte vår del i att hjälpa människor tillbaka till ett laglydigt liv. Men det är dessutom så att vi har tillgång till fri arbetskraft som vi inte tar till vara. Det här är människor som skulle kunna göra nytta i staden.

Särskilt konstigt är detta kopplat till att frivården står inför allt större utmaningar med att hitta och rekrytera aktörer som kan erbjuda deras klienter meningsfulla arbetsuppgifter. Pratar man med kriminalvården och frivården säger de uttryckligen att de behöver sådana som tar emot på den här typen av arbetsplatser. Civilsamhället gör sin del, men det är väldigt svårt att hitta sådana som tar emot. Då är kommuner en viktig spelare, men vi som största kommun har inte gjort vårt jobb i detta.

Problemet är inte unikt. Det är svårt runt om i landet. Men just i Stockholms stad är det faktiskt en särskild utmaning att hitta meningsfulla platser till människor för detta ändamål. Självklart ska vi i staden dra vårt strå till stacken. Bifall för guds skull den här motionen, så att vi kommer igång med det här!

Jag är glad över att frågan tas så väl emot. Man säger att man är i gång på olika sätt kring det här. Det har vi dock inte fått se så många tydliga resultat av. Men utmaningen är väldigt tydlig. Vi måste bidra till att de som en gång agerade mot samhällsintresset sonar sina brott, tar sina straff och faktiskt gör rätt för sig. På detta enkla sätt kan vi se till att man verkligen kan hjälpa till.

Områden som vi behöver hjälp med är exempelvis parkskötsel och för den delen snöskottning. Det här är uppgifter som olika kommuner jobbar med. Det är inte en helt unik tanke. Skräpplockning är det verkligen många kommuner som har kommit igång med. Man får verkligen på ett bra sätt hjälp i och med den här gratis arbetskraften som det innebär. Det är dags för Stockholm att möjliggöra för fler att sona sina brott och bidra till samhället. Bidra till detta genom att bifalla den här motionen! Låt oss säkerställa att det här arbetet kommer igång en gång för alla! Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 278

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Ordförande! Jag blev glad när jag såg borgarrådet Wedin berätta om det här förslaget i en video, för det är verkligen i grund och botten en bra idé. Jag välkomnar också väldigt starkt mer diskussion om hur de som har begått brott ska kunna rehabiliteras tillbaka in i samhället. Där är arbete

Yttranden 2025-03-24

absolut en nyckel. I enlighet med motionens andemening tror jag att arbetsmarknaden är avgörande på området.

Men tillbaka till denna idé! Idén som borgarrådet skriver om är att personer som har blivit dömda och som kan avtjäna straffet som samhällstjänst skulle kunna få jobb med att utföra arbetsuppgifter som vi inte har nog med bemanning för eller har svårt att motivera kostnaderna för. Det som motionären föreslår är vinn-vinn.

Problemet är bara att det inte riktigt är så enkelt. Ett av grundkraven är att arbetet inte får snedvrیدا konkurrensen på arbetsmarknaden. Det får alltså inte vara arbetsuppgifter som någon annan skulle betala för. Förslagen från frivården för att klara det kravet är arbete inom till exempel välgörenhetsorganisationer, ideella miljövårdsprojekt eller kanske någon typ av sortering. Utöver de kraven finns det många typer av krav på arbetsplatserna som handlar om matchning, kompetens, förutsättningar, tillgång till kommunikation och säkerhetsfrågor.

Jag känner igen många av de här frågorna, för de är snarlika dem som vi har att hantera när vi arbetar med Stockholmsjobben i staden. Vi skulle vilja ha många fler arbetsplatser som tog emot Stockholmsjobbare, och det berör även den här målgruppen. Men erfarenheten därifrån är att det också är svårt. Vi har dock ökat målsättningen och har i dag 1 000 Stockholmsjobb årligen i Stockholm.

Nåväl – alla utmaningar till trots håller jag ändå med om att vi ska jobba med frågan och försöka bidra. Därför är jag glad att trafikförvaltningen redan har fått det här uppdraget. Frivården har tagit fram ett gemensamt koncept: Håll Sverige rent. Där har man lyckats hitta en fungerande form för samhällstjänst. Det här testar vi nu i Stockholm. Vi får utvärdera det framöver och se vilka lärdomar vi kan ta med oss. Det tror jag är rätt väg att gå framåt för att nyttja det koncept som finns. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut och därmed avslag på motionen.

Anförande nr 279

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag blir lite förfärad över detta anförande, med tanke på att det är så uppenbart att vi som Sveriges största kommun inte har tagit vårt ansvar för detta. Jag var ganska glad över det skriftliga svaret. Jag var nöjd över att man ändå öppnar upp dörren för detta. Men med det du säger nu, Arvid, är det ändå så att du låser dig vid att hitta hindren. Arbetet får inte snedvrیدا konkurrensen, men det jag pratar om är sådant som andra kommuner i landet gör. Skräpplockning är ett ypperligt exempel på hur man faktiskt har jobbat på olika platser, klottersanering ett annat. Varför ska Stockholm alltid se hindren och ha dessa långa stuprör i staden? Var snarare en möjliggörare och få igång det här arbetet! Skräpplockning, klottersanering, snö- och sandröjning, parkunderhåll – det är fullt möjligt. Peka nu ut vad av detta som kommer att möjliggöras!

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 280

A r v i d V i k m a n R i n d e v a l l (S): Jag kände att jag hade ett uppdrag att försöka väga upp borgarrådet Wedins lite väl tydliga bild. Här har vi tillgång till fri arbetskraft som vi såklart ska nyttja. Det tycker jag att vi behöver förhålla oss till. Det är samma sak som gäller för Stockholmsjobben. Det är klart att vi ska göra detta. Vi har ökat ambitionerna även för Stockholmsjobben, som också riktar sig till den här målgruppen, så att det är 1 000 stycken varje år i Stockholm. Jag försökte dock säga att det finns en del utmaningar när vi gör det. Det är inte så enkelt som att det bara finns gratis arbetskraft och arbetsuppgifter som skulle kunna göras. Men precis detta jobbar vi målmedvetet med sedan lång tid tillbaka.

Men för att konkret svara på frågan som du ställer – var börjar vi? Jo, det gör vi nu med det uppdrag som vi redan har gett till trafikförvaltningen att jobba med Håll Sverige rent. Det är alltså skräpplockning och renhållning som vi börjar med. Där har du ett väldigt bra och konkret svar, Dennis Wedin.

Anförande nr 281

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det goda borgarrådet Dennis Wedin är en outtömlig källa till idéer på alla olika typer av områden, från kultur till trafik och nu även på det socialpolitiska området. Vi från Liberalerna tycker att det här är en väldigt bra motion. Jag yrkar därför bifall till vår gemensamma reservation från Moderaterna och Liberalerna. Vi tycker verkligen att Stockholm ska ta sitt ansvar i den här frågan. Dennis refererade ju också till de kontakter som han har haft med frivården. Bifall till motionen!

Yttranden 2025-03-24

§ 56 Motion om att införa onödighetsinventering

Anförande nr 282

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Att vi i Centerpartiet kämpar för minskat regelkrångel tror jag inte chockar någon i den här församlingen. Det gäller för människors, företags och civilsamhällets kontakt med kommunen. Men det gäller också kommunens interna arbetssätt, där pappersarbetet och byråkratin måste vara smalare och vassare. Vi tror också på innovationer och på att nya idéer kan öka effektiviteten i det dagliga arbetet. Offentliga förvaltningar och byråkrati har en inneboende kraft att svälla. Nya chefer och nya styren vill sätta sin prägel på verksamheten och tillför nya arbetsuppgifter. Ofta anställs en ny person för varje ny uppgift, vilket innebär att byråkratin sväller.

Centerpartiet välkomnar att förvaltningarna instämmer i motionens intentioner och ser positivt på åtgärder som leder till förbättringar och effektiviseringar. Det är hoppgivande att vi nu har fått upp ögonen hos stadsledningskontoret för de antipiloter som finns i andra kommuner; man följer det arbetet med stort intresse. Utbildningsförvaltningen säger att man följer försöket med onödighetsinventeringar i Helsingborg med intresse.

Som väntat är svaret att principen om resurseffektivitet och ständiga förbättringar är väl förankrad i stadens styrning. Det tvivlar vi absolut inte på. Till exempel uppmanar kvalitetsprogrammet till kontinuerliga förbättringar av verksamhetsprocesser. Men det saknas verktyg att identifiera och avveckla arbetsuppgifter som inte längre skapar värde. Det är en sak att i dokument uppmana till förbättringar. Men det är en helt annan sak att arbeta aktivt för att identifiera och i praktiken testa att avstå från vissa invanda mönster.

Jag vill understryka att jag inte tror att det är någon som med avsikt sysslar med onödiga arbetsuppgifter. Det ligger nämligen i sakens natur att man inte är medveten om att det är onödiga saker man sysslar med. Det kan vara dubbelarbete eller styrdokument och strategier som överlappar varandra. Jag har ett exempel från Tomelilla, där man i stället för att ansöka om busskort varje år, vilket skapade en massa byråkrati, i stället kunde tala om ifall det något år inte behövdes ett busskort, vilket minskade på byråkratin.

Onödighetsinventeringar och antipiloter kan vara nyttiga katalysatorer för att främja nytänkande och innovation i stadens verksamheter. Det är en metod för att inte bara identifiera utan även hantera de tidstjuvar som faktiskt finns i vår verksamhet. På så sätt kan vi säkerställa att varje skattekrona används där den gör mest nytta för stockholmarna. Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 283

A l m a C a r l s s o n (S): Jag skulle vilja börja med att tacka för motionen. Alla i det här rummet har ett gemensamt mål att ta till vara de resurser som vi förvaltar.

Yttranden 2025-03-24

Motionens syfte är, som Jonas Naddebo beskrev, att samtliga av kommunens förvaltningar och kontor ska inventera onödiga arbetsuppgifter. Vi menar att vi självklart alltid ska vara vaksamma och uppmärksamma på hur de här resurserna används i den verksamhet som vi bedriver. Vårt överordnade mål ska vara att gynna stockholmarna och värna våra skattemedel.

Däremot delar vi inte uppfattningen att detta inte kontinuerligt följs upp redan i dag och att vi inte redan i dag har många verktyg för att identifiera det här. Vi tror också att det finns en risk att motionens förslag tvärtemot vad intentionen är skulle bidra till mer byråkrati och fler arbetsuppgifter som tar tid från kärnverksamheten. Det största slöseriet med offentliga medel kan inte alltid räddas av ett kommunalt regelverk. Här kan man ta privata välfärdskoncerner och deras vinstutdelning som ett utmärkt exempel.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Men jag vill också uttrycka en viss förvåning över Centerpartiets strategi att väcka en sådan här motion, som ger lite amerikanska konnotationer i dagens läge.

Anförande nr 284

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag tackar Alma Carlsson så mycket för anförandet. Jag förstod faktiskt inte det där med amerikanska konnotationer. Jag kan däremot berätta om vad antipiloter är. Man kan ta bort ett veckoligt möte för åtta tio personer och sedan efter en månad se om det är någon som har saknat det här mötet. På det sättet kan man hitta saker som man inte behöver göra. Ett annat exempel är det från Tomelilla som jag nämnde. Varje år fick man ansöka om busskort. Men sedan ändrades rutinen. Nu får man i stället varje år tala om ifall det har skett någon förändring när det gäller busskortet som man har för att ta sig till skolan. Det är ett tydligt exempel på hur man jobbar med de här sakerna. Du får väldigt gärna förklara varför vi nu har amerikanska konnotationer i detta.

Peka inte på andra organisationer! Nu pekar vi faktiskt på vår egen organisation. Vad kan vi göra för att hitta verktyg för att genomlysa verksamheten? Är det någonting vi inte behöver göra? Genom att arbeta så kan vi skapa mer nytta för stockholmarna. Det borde ni vara engagerade i. Men berätta gärna om den här amerikanska kopplingen! Den är jag väldigt nyfiken på.

Anförande nr 285

A l m a C a r l s s o n (S): Jag tror att det är farligt att alltid sträva efter effektivitet som överordnat syfte. Jag tycker att det viktigaste är verksamheten vi bedriver. Självklart ska vi inte lägga våra medarbetares tid på möten som inte behövs. Det tror jag att även medarbetarna har ett egenintresse av.

Till skillnad från vissa amerikanska administrationer är ert förslag att detta ska göras av och med medarbetare. Det är viktigt, tycker jag. Men jag tror att jakten på att

Yttranden 2025-03-24

effektivisera ovanifrån kan vara en väldigt farlig väg. Ibland går det helt enkelt inte att effektivisera mer.

Anförande nr 286

J o n a s N a d d e b o (C): För mig finns det inga som helst kopplingar till något amerikanskt förslag om hur man ska göra saker och ting. Centerpartiet har stått upp för att minska regelkrånglet och minska byråkratin i Stockholms stad under hela den tid jag har suttit i fullmäktige, och det har jag gjort sedan 2010. Jag undanber mig sådana här liknelser. Men det är klart att man kan ta till sådana argument när man inte har några argument i sak.

Jag vill bara understryka att det inte är någon som tror sig jobba med onödiga saker. Det handlar om vad man kan uppnå genom att ta till de här verktygen och själv göra antipiloter. Till exempel behöver man inte varje år kräva att eleverna ska ange kostpreferenser, utan är det så att eleven går kvar i skolan kan man förutsätta att samma matallergi är kvar. Då minskar man pappersarbetet och antalet blanketter som ska fyllas i. Man minskar också på dem som ska ta emot det här och administrera det. Det är en ganska enkel idé om att hela tiden genomlysa kommunens verksamheter.

Men det är ju såklart svårt för socialdemokrater att förstå att det finns effektiviseringsmöjligheter i vår egen verksamhet. När vi styrde hade vi faktiskt generell effektivisering i alla våra förvaltningar. I privata företag jobbar man med vinst, och i en kommunal verksamhet måste man faktiskt också göra lite bättre verksamhet för samma eller lite mindre pengar. Man kan inte bara ropa efter mer resurser i varje steg, utan man måste också se över sin organisation för att se om det är så att vi kan leverera lika bra kvalitet för lite mindre resurser. Det är det som är den generella effektiviseringen, och den kan jag stå upp för varje dag i veckan.

Vi ser hur det går när ni ökar skatten och bara pumpar ut resurser i verksamheten utan att skicka med några politiska ambitioner och förslag. Då blir det den styrning som ni har i dag, det vill säga att det går ut pengar genom budgeten men inte ställs några politiska krav och inte finns några ambitioner. Detta är något vi märker. Du och jag sitter i kulturnämnden, Alma Carlsson. I morgon ska vi ha ett möte med kulturnämnden utan något riktigt beslutsärendet. Det är ett möte som inte hade behövt genomföras. Men nu var det någon remiss vi skulle svara på.

Det saknas driv och ambition från majoriteten att verkligen göra politiska prioriteringar. I stället anklagas vi för att komma med amerikanska förslag. Jag tycker att det är ganska "hualöst", får jag faktiskt säga. Vi vill att det ska säkerställas att varje skattekrona används där den gör mest nytta. Det tycker jag är ett rimligt förhållningssätt, och det är ingenting som ska viftas bort, anser jag.

Yttranden 2025-03-24

§ 57 Motion om att införa Samordnare krisstöd i beredskap (SKiB)

Anförande nr 287

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande och ledamöter! Stockholm har under de senaste åren upplevt en våg av våld och otrygghet som vi varken kan eller ska acceptera som normaltillstånd. Skjutningar och sprängningar har skakat våra stadsdelar, senast i början av det här året. Vi måste nu ta ansvar för att hantera både de omedelbara och de långsiktiga konsekvenserna av detta våld. Det psykosociala stödet till de boende har brustit vid flera tillfällen, vilket vi såg exempel på i samband med explosionerna i Hässelby 2023.

Därför föreslår vi i enlighet med motionen att Stockholms stad utreder och testar SKiB. Det är en samordnande funktion för krisstöd. Erfarenheter från andra städer visar att detta är en väl fungerande metod som uppskattas av både medborgare och medarbetare. SKiB skulle kunna fylla det gap som i dag finns mellan det akuta och det långsiktiga psykosociala stödet genom att samla och samordna stadens resurser med civilsamhällets insatser. Det handlar inte om att ersätta befintliga strukturer utan om att vidareutveckla dem och göra vår stad mer motståndskraftig mot kriser. Som bland annat Röda Korset påpekade i sitt remissvar behöver krisplanering ta hänsyn till såväl de psykiska som de sociala effekterna av våld och trauma och inte bara de fysiska.

För att människor som drabbas av allvarliga händelser ska få det stöd som de behöver både omedelbart och på lång sikt krävs en tydligare och bättre fungerande samordning. Även om det fungerar väl på exempelvis Södermalm, vilket jag själv har sett exempel på ett flertal gånger på nära håll, är det viktigt att det fungerar över hela staden. Vi kan inte kategoriskt avvisa nya arbetssätt som visar sig fungera. Därför anser vi att Stockholms stad bör vara öppen för att pröva SKiB i någon form och utvärdera dess effekt. Det handlar faktiskt om att ge de drabbade det stöd som de förtjänar och bygga en tryggare stad för alla. Därmed yrkar jag bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 288

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Herr ordförande! Staden har förstås ett säkerhetsprogram. Det utgår från tre principer. Ansvarsprincipen innebär att den som ansvarar för verksamheten normalt sett också ska göra det när det sker samhällsstörningar. Likhetsprincipen innebär att organisation och lokalisering så långt som möjligt ska fungera på samma sätt som vid normala förhållanden. Närhetsprincipen innebär att en samhällsstörning när den inträffar ska hanteras av de närmast berörda och ansvariga.

Anne-Lie Elfvén beskriver det arbete som vi bedriver i stadsdelsnämnden på Södermalm. Vi tror att de här tre principerna är bra och att det är viktigt att vi jobbar efter dem när vi har ganska utmanande situationer. Enligt de remissvar som har kommit in är man förhållandevis nöjd. Jag kan hålla med om att det är viktigt att vi

Yttranden 2025-03-24

tittar på det här och reviderar det varje gång det går fel. Men har vi de här tre principerna ska vi också jobba efter dem. Det finns en fara i att helt plötsligt föra in andra principer som konkurrerar och därmed riskerar att skapa otydlighet i organisationen. Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2025-03-24

§ 58 Motion om att du ska få elda kvistar i din egen trädgård

Anförande nr 289

Borgarrådet W e d i n (M): Jag förstår att ordföranden hellre vill elda motioner. Vi har förstått att det är många sådana att hantera. Men så blir det inte i kväll. Det blir nog fler motioner än han hoppats på.

Det här är en fråga som engagerar många stockholmare, förmodligen många fler än ni tror. Det är oerhört glädjande att det problem som jag beskriver i motionen sedan i våras behandlas nationellt och att Klimat- och näringslivsdepartementet i juni skickade ut en promemoria på remiss. Remissvaren pekar på att det är viktigt att Stockholm initierar en dialog med grannkommunerna i syfte att besluta om ett mer enhetligt regelverk kring den här förbaskade frågan om eldning av trädgårdsavfall, som löv och kvistar, i invånarnas egna trädgårdar.

Det är faktiskt obegripligt att det här kan vara en så snårig och komplicerad fråga som det är i dag. Det är ju inte konstigt att människor inte har någon aning om att det är olika regelverk mellan kommunerna för det här. Det borde givetvis vara enhetligt, så att man förstår vad det är som gäller.

Nu sitter jag dessutom själv i den här situationen. Jag har många fler kvistar i min egen trädgård i dag än jag hade när jag skrev motionen. Frågan för mig är: Jaha, vad är det som gäller då? Jo, då är det för Stockholm vecka 18 och vecka 40, utöver valborgsmässoafton, som man får elda dessa förbaskade kvistar. Skulle jag ha bott i en närliggande kommun hade det varit helt andra regler som gällt för mig. Vissa har det snarare helt fritt, givet att du inte stör dina grannar.

Det är dessutom för mig väldigt otydligt vad som nu gäller om jag skulle gå hem och börja elda de här kvistarna i dag. Vad skulle straffet bli? Vad skulle hända? Vad skulle konsekvensen bli? Detta gör det också ganska ologiskt att vi har det här regelverket från början.

Jag tycker att det är uppenbart att vi måste ha mer enhetliga regler för detta med andra kommuner och att vi borde göra allt vi kan för att få mindre restriktiva regler i vår egen kommun. Vi kan givetvis utan att total anarki utbryter utöka antalet veckor då det är tillåtet för stockholmarna att elda upp sina egna förbannade kvistar i sin egen trädgård. För guds skull, bifall den här motionen! Eller ta åtminstone med den här frågan och leverera! Det skulle vara uppskattat av många stockholmare. Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.

(O r d f ö r a n d e n : Om jag vore småskolefröken skulle jag ha en del synpunkter på vissa ordval.)

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 290

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Detta är en lite överspelad fråga, skulle jag säga. Men jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2025-03-24

§ 59 Motion om att placera vertikala planteringar i Stockholm stad

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Låt mig inledningsvis konstatera att vi verkligen har jobbat på i kväll. Det är ju inte många motioner som återstår nu på föredragningslistan. Nu får vi lägga på ett kol – till skillnad från ordföranden är jag inne på att vi ska skriva ännu fler motioner.

Med detta sagt vill jag yrka bifall till Liberalernas reservation i kommunstyrelsen vad gäller denna motion. Det handlar om ett väldigt innovativt sätt att sänka temperaturen i våra städer, något som kommer att behövas i takt med att temperaturen på klotet höjs. Det är också ett sätt att binda upp vatten och annat när vi går mot ett blötare klimat på grund av de klimatförändringar vi ser. Det är dessutom ett sätt att binda upp kol genom att använda ytor i städerna på ett effektivare sätt än när det bara är betong och asfalt.

Nu står det visserligen i motionssvaret att majoriteten är relativt positiv till den här typen av idéer. Man tycker dock att det är dyrt. Men på många andra håll i världen har man ju i olika städer samarbeten med det privata näringslivet, privata fastigheters ägare och andra för att ta sådana här initiativ. De kan ofta bli väldigt vackra och konstnärligt utformade, och de skapar mer mänskliga och trivsamma miljöer för oss människor som bor i storstäderna. Som ni alla vet är det absolut mest klimatsmarta sättet att bo på att bo i en storstad. Bättre storstäder med mer grönska och natur är bra för alla. Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Yttranden 2025-03-24

§ 60 Motion om internationellt klimatbistånd

Anförande nr 291

G a b r i e l K r o o n (SD): Ja, då har vi kommit till ärendet som vi alla väntat på: min motion om internationellt klimatbistånd. Nu är det som så att Stockholms stad har ett väldigt viktigt klimatarbete, och det ska såklart bejakas och utvecklas vidare. Då tänker vi: När man arbetar för klimatet stannar inte utsläppen vid gränserna, eller hur? Vi måste ju kolla globalt. Våra partner, särskilt partner i tredjeländer, har ofta sämre miljöteknik än vad vi har. Vi har såklart noterat att Stockholm inte kan donera pengar. Det ligger ju inte i det kommunala ansvaret. Vad vi däremot kan göra är att bistå med kompetens för att utveckla miljöarbetet internationellt. Det kan till exempel vara fråga om kompetens inom energieffektivisering av offentliga byggnader, kompetens inom vatten och avlopp, inom vattenrening och så vidare eller kompetens inom återvinning – alla de här miljösektorerna som vi i Sverige är så duktiga på och har så lång erfarenhet i.

Majoriteten besvarar motionen med att arbetet till viss del görs genom att man är med i diverse kommunala nätverk inom olika frågor. Att resa till de här nätverksträffarna, sitta på konferenser och fika kan man ju tycka är ett steg på vägen. Men jag tror att vi alla som har varit på sådana här konferenser förstår att det riktiga arbetet sker bilateralt. Det sker ju när man har en direkt relation till en motpart, till exempel Lviv i Ukraina eller en stad i Afrika eller Asien, och har ett direkt utbyte med den. Det är det som den här motionen vill uppnå: att vi ska ha ett direkt samarbete.

Det andra som motionen tar sikte på är att vi när vi har utrustning som är ekonomiskt uttjänt men fullt funktionellt duglig borde se över möjligheten att donera den till tredjeländer. Jag tycker att det är lite lustigt att man i svaret menar att det här kan klassas som avfall och att detta därmed inte är möjligt. Samtidigt ser vi till exempel att SVOA har donerat reservaggregat till just Ukraina. Det är alltså fullt möjligt att undersöka den här möjligheten för högteknologisk utrustning som kanske inte lämpar sig längre enligt svenska mått för att vi har en ny upphandling och så vidare men som ur ett internationellt perspektiv är fullt duglig och väldigt användbar.

Med det sagt tycker jag att vi ska bifalla den här motionen. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Med detta arbete kan vi möjliggöra ett mer effektivt miljöarbete globalt och inte bara fokusera på Stockholms stad. Världen är större än Stockholms stad, även om vi skulle kunna tro något annat när vi sitter här inne.

Anförande nr 292

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag tänkte att jag skulle ägna mig åt lite positiv förstärkning. Det här var verkligen innovativt, måste jag säga, för att komma från Sverigedemokraterna. Det är inte så vanligt att vi hör om intresse för vare sig omvärlden eller miljön från det partiet. Jag hoppas därför att det här kanske kan vara en ledstjärna för partiet även på nationell nivå. Det vore ju väldigt roligt att se om

Yttranden 2025-03-24

Sverigedemokraterna tog kliv framåt i både biståndspolitiken och klimatpolitiken. Jag tror nämligen verkligen att det gagnar Sveriges intressen. Vi stärker fattigare länder som ofta har svårigheter att ställa om sin industri, men det gagnar också oss och våra levnadsförhållanden att klimatet hålls i schack. Jag vill egentligen bara berömma er för det här, Gabriel Kroon, och jag hoppas att du inspirerar din partiledning till detta också.

Anförande nr 293

G a b r i e l K r o o n (SD): Tillsammans med duktiga liberaler i riksdagen har vi inte bara tagit ett kliv framåt. Vi har ju tagit ett hopp framåt, Jan Jönsson. Det här samarbetet har varit väldigt bra nationellt. Vi har kommit väldigt långt och visat att man kan ha en effektiv miljöpolitik. Det är det jag förespråkar här också: en effektiv politik där vi kan använda de resurser vi har på ett smart sätt. Det behöver inte handla om att titta på nya konstiga miljöförslag från Stockholms stad med oklar nytta, utan låt oss titta globalt och se hur vi kan få mest avkastning för våra skattemedel! Jag tycker att det här är ett sätt som majoriteten inte riktigt har utforskat ordentligt. Man har ju nöjt sig med att skicka iväg tjänstemän och kanske vissa toppolitiker på de här fina konferenserna. Men återigen: Jag tror att verkligheten sker utanför fikarummen. Detta måste ske bilateralt i samarbete och genom donation av diverse utrustning som vi i Sverige kanske inte längre behöver men som är fullt duglig.

Anförande nr 294

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Herr ordförande! Jag tycker att det samarbete som sker på nationell nivå mellan Sverigedemokraterna och Liberalerna är katastrofalt. Det visar sig inte minst i biståndspolitiken. Det sker just nu en slakt av biståndsbudgeten. Det här slår rakt in mot fattiga människors möjligheter att få utbildning och ta sig ur fattigdom och mot kvinnors rättigheter. Den feministiska utrikespolitiken, som är så otroligt viktig för att skapa fred och framgång i världen, är nu satt på undantag. En väldigt viktig del i biståndspolitiken har varit just klimatbistånd. Jag tror att en väldigt viktig fråga vore att kontakta de företrädare ni har i era partier på nationell nivå och lyfta de här stora orosmolnen och den stora slakt som just nu pågår.

På kommunal nivå tycker jag precis som Jan Jönsson att det är positivt att den här frågan lyfts fram. Som vi framhåller i tjänsteutlåtandet är också det här biståndet möjligt i dag, och det har skett – vi har skänkt utrustning till verksamheter i Ukraina och så vidare. Vi skulle absolut kunna titta på om det är någonting vi kan jobba mer aktivt med ytterligare. De samarbeten som staden har är också otroligt viktiga. Det är inga fikaklubbar – det är väldigt raljant uttryckt, tycker jag. Det internationella samarbetet blir bara viktigare och viktigare i en värld som präglas av väldigt stor oro och stora spänningar. Vi behöver fundera på vad vi kan göra ytterligare i Stockholm. Det är positivt att frågan lyfts här. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2025-03-24

Anförande nr 295

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag hör ju en del positivt från dig om motionens förslag, Åsa Lindhagen. Det handlar om att ta ett helhetsgrepp som inte riktigt finns i dag. Det finns ju en massa lösa initiativ och så vidare. Det finns en lagmässig möjlighet, men i verkligheten har vi inga styrande riktlinjer. Motionen syftar just till att få till tydliga styrande riktlinjer gentemot våra bolag och våra nämnder för att se över vilken utrustning som kan doneras i stället för att kanske kasseras eller säljas i andra hand. Det gäller då att se till att ha ett tydligare bilateralt fokus och att kanske även på sikt anslå pengar, som vi sverigedemokrater gör i budgeten. Pengarna är en separat fråga; nu handlar det om inriktningen.

Jag tycker att man borde rösta för bifall till motionen om man står bakom en ökad ansats på internationellt klimatbistånd. Frågan är: Står du bakom detta? Varför röstar du i så fall inte för bifall? Uppenbarligen vill jag göra mer än du. Tycker du att det är rimligt att en sverigedemokrat vill göra mer för det internationella klimatarbetet än en miljöpartist?

Anförande nr 296

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Rimligt? Det är helt osannolikt.

Jag tycker att det är bra att vi för en diskussion. Vi pratar om att det här är viktiga frågor. När det sedan gäller exakt vilka steg framåt vi ska ta rent styrnings- och dokumentmässigt kanske vi tycker olika. Men det är bra att frågan är uppe. Jag tror verkligen att vi har anledning att fråga oss vad vi kan göra mer när det bistånd som finns på nationell nivå just nu raseras. Tack för att frågan lyfts!

Anförande nr 297

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag ser fram emot att ni i valbudgeten kommer att gå fram med det här förslaget. Det har ni brukat göra med andra motioner, som vi har väckt tidigare. Jag hoppas att ni valåret 2026 lägger fram förslaget och anslår ett par miljoner kronor för detta. Sedan ser vi till att göra förändring på riktigt.